

CHIP

07/2005

www.chip.ro

Computer & Communications

Media Center românesc

Satelii, televiziunea și PC-ul

Groove Agent

Plugin-uri pentru crearea sound-ului de tobe

PC-cillin Internet Security 2005

Antivirus și firewall semnat Trend Micro

RingTone Maker

Creați ringtone-uri din muzica preferată

- Mii de posturi TV la **calitate maximă**
- Echipamente și software adecvat

Test cooler-e

Scut contra căldurii

- 28 de soluții de răcire pentru Pentium 4 și Athlon64

Titrat în română

- Introduceți propriile subtitrări pe DVD

Telefoanele mobile au intrat în zodia 3G

Editorial

BSA și rata pirateriei

Decebal Schiller,
redactor-șef

La adresa <http://www.bsa.org/usa/research/> primul link de pe pagină deschide cel mai nou studiu asupra ratei pirateriei pe care vestita organizație l-a dat publicității. Mare lucru, veți spune... doar face asta de cel puțin două ori pe an. Eh... da, dar de această dată studiul respectiv a fost luat puținel „la bani mărunți” de cei de la „The Economist” (asta mi-a dovedit că nu sunt singurul care mă îndoiesc de validitatea cifrelor BSA). Concluzia lor a fost că cei de la BSA își conduc aceste studii folosind metode ce stau sub semnul îndoielii pentru că se bazează pe presupuneri. Vă invit și pe dumneavoastră să citiți studiul, mai ales partea care prezintă metodologia de calcul a numărului de copii pirat presupuse a fi în uz (pagina 10). Conform logicii prezentate acolo, oricare utilizator de programe Open Source produce pierderi colosale companiilor reprezentate de BSA, pentru simplul fapt că nu cumpără softul protejat de aceștia. Adică utilizatorul de Linux piratează Windows-ul, iar dacă aveți un GIMP instalat atunci piratați Photoshop-ul. Asta ca să nu mai vorbim de faptul că Alianța calculează și valoric pierderea (tradusă în cifre totale astronomice și „exacte”, după BSA) dar folosind în calcul printre altele numărul de PC-uri funcționale într-un stat sau regiune (mă întreb cum or fi obținut acest număr pentru România). Totul pare logic... dar nu este. În primul rând, instalarea unei copii a unui program nu poate fi cuantificată ca pierdere financiară, pentru că este de fapt pierderea potențială a unei potențiale vânzări. Adică: după puțin studiu, „piratul” poate decide să cumpere programul (desigur, poate și să decidă să nu-l cumpere și abia de aici începe pirateria reală). În al doilea rând, mulți dintre clienții vânzătorilor de CD-uri de la colțul străzii sunt de părere că trebuie să știe pe ce dau banii. În altă ordine de idei, BSA-ul nu pare să țină seama de niște reguli foarte uzitate ale vânzării de produse. Nu îmi aduc aminte de cineva care a primit banii înapoi dacă un software cumpărat nu i-a plăcut sau nu i-a rulat pe configurația de acasă. În schimb, am auzit de hardware returnat fără probleme, indiferent de motivele returului. Și nici nu știu să existe vreo posibilitate legală de a testa un program înainte de a lua decizia de cumpărare. Din aceste motive (și mai sunt și altele) nu pot să am încredere în studiile acestei organizații. Și vreau să fiu bine înțeles: pirateria este ilegală. Este furt de proprietate intelectuală și contra furtului trebuie găsite metode legale de stopare sau măcar reducere la minim posibil. Dar de la acest adevăr până la a folosi cifrele BSA pentru a condamna pe cineva la închisoare... e cale lungă!

CUPRINS

7/2005

FOCUS

- 12 Știrile CHIP de luna aceasta vă spun care este prima companie românească din domeniul IT cotate la Bursă, care o să fie al treilea operator GSM, cât se piratează în România și multe alte lucruri interesante.

COVERSTORY

- 28 Sateliții, televiziunea și PC-ul
- 30 Sus, Jos – Câteva explicații despre transmisia prin satelit
- 32 Poziția de start – Vă spunem de ce echipamente aveți nevoie și cum puteți monta corect o antenă de recepție a programelor transmise prin satelit.
- 36 Recepție de calitate – De ce aplicații avem nevoie pentru a substitui PC-ul receiver-ului digital.

HARDWARE

- 40 Știri
- 42 Yoda și Goliath – Parafrazarea celebrei sintagme ascunde adevărații protagoniști: două plăci de sunet. Una ieftină cu performanțe deosebite și una din gama de vârf... a prețului.
- 46 Scut contra căldurii – În toiul verii, temperatura din calculator atinge cote alarmante. Pentru a o calma avem nevoie de un cooler performant din noua generație.
- 58 Și procesorul îngheață, nu-i așa? – Răspunsul este dat de sistemul de la Vapochill, care duce temperatura procesorului până la -21 grade.
- 62 Bancul de probă – Aflați ce componente noi își merită cu adevărat banii și care au prețul umflat din cauza noutății.
- 74 Lumea mobilă – Noua generație de telefoane mobile bate la poarta 3G.

28 Sateliții, televiziunea și PC-ul

De ce să ne limităm la oferta serviciilor de televiziune prin cablu? Există sute de programe interesante la care nu avem acces. De aceea, vă arătăm în aceste articole cum să montați o antenă, cum să o orientați și tot ceea ce este necesar pentru a avea o recepție de calitate a unei game impresionante de canale TV.

46 Scut contra căldurii

Căldura verii nu mai este singurul dușman al sistemelor noastre. Paradoxal, unii dintre inamicii bunei funcționări a sistemului sunt chiar componentele noastre performante. Căldura degajată este din ce în ce mai greu de stăpânit, iar soluțiile de răcire trebuie să se adapteze în consecință. Să vedem care sunt cele mai bune cooler-e existente în acest moment pe piață.

Teste individuale

Hardware

- 62 Davio Media Center Platinum – Media Center
- 63 GeIL GX21GB4300UDC – Memorii DDR2
- 63 MSI K8N NEO3-FK – Placă de bază
- 64 Discovery Noblesse 8011 – Notebook
- 64 Freecom Mediaplayer 3 – Mediaplayer
- 64 Gnr TS700 – Monitor TFT
- 65 Horizon 7005L – Monitor TFT
- 65 KTC 7003L – Monitor TFT
- 66 AOpen AK86L – Placă de bază
- 66 IT Direct Studio GX – Sistem
- 66 SONY DCR-DVD803E – Cameră video digitală
- 67 Sapphire ATI Theatrix 550 Pro – Tuner TV
- 67 Thermaltake Kandalf VA90000SWA – Carcasă
- 68 XEROX 6100DN – Imprimantă laser color A4
- 68 X-Micro Easy/X-Micro EVA – Player-e audio digitale portabile
- 68 X-Micro MusePod – Player audio digital portabil
- 69 Surface 1030, 1030 MBA edition și Anti-friction liquid – Mousepad

42 Yoda și Goliath

Una dintre cele mai ieftine plăci de sunet de la Creative ne surprinde plăcut prin mulțimea de facilități pe care ni le oferă. La polul opus (de preț) se află Audigy 4 Pro, care include noi facilități destinate profesioniștilor în ale sunetului și reprezintă un semn clar de evoluție de la Creative.

96 Internetul poliglot

Pentru că nu avem întotdeauna la îndemână un traducător, apelăm de obicei la instrumentele online de traducere automată. Le-am testat și vă putem spune care sunt cele mai bune și câtă încredere putem avea în aceste unelte. Marele lor avantaj rezidă în faptul că ne sunt oricând la dispoziție.

69 EPoX 8HMMI-A – Placă de bază
 70 Aero Cool GateWatch Silver / Aero Cool Hard Dock HDD Extension Kit – Suport harddisk-uri / Panou de control
 70 Alps SmartBook PCP31538/Alpis HighBook PCP 31539 – Notebook-uri
 70 Princeton USB Flash Memory Drive 4GB / Princeton Flash Drive USB 2.0 2GB – Dispozitiv de stocare
 71 V-STREAM MCE 200 Deluxe/V-STREAM CREATOR TV- MCE 100 Pro – Tuner TV
 71 Toshiba Tecra M4 – Notebook
 72 Lite-On 1693S – DVD +/- R/RW
 72 BTC DRW 1016UI / BTC BDW 0810SE – DVD +/- R/RW
 72 Sony DW-Q28A – DVD +/- R/RW
 73 ASUS DRW-1608P – DVD +/- R/RW
 73 Linksys WAP54G / SD2005 – Echipamente active de rețea

Software

86 Sony Vegas+DVD – Soluția de editare video și cea de authoring DVD
 87 Acronis Migrate Easy 7 – Utilitar pentru harddisk
 87 Opera 8 – Browser
 87 TurboDemo Professional 6 – Authoring multimedia

- 76 **Procesoare la treabă** – Înfruntarea dintre Intel și AMD se poartă acum pe un teritoriu comun.
- 80 **CHIP Top 10**– Topurile CHIP vă stau la dispoziție cu cele mai noi produse testate în laboratorul propriu.

SOFTWARE

- 82 **Știri**
- 84 **Un Slackware mai simplu** – Luna aceasta vă prezentăm o distribuție cu motor de Slackware: VectorLinux SOHO 5.0.1.
- 86 **Sub lupă** – Cele mai noi aplicații de luna aceasta
- 88 **Urmașul lui BeOS** – Zeta Neo SP1 DELUXE EDITION este un sistem de operare alternativ dedicat pasionaților multimedia.

COMUNICAȚII

- 92 **Știri**
- 94 **Pauza de cafea** – Site-uri pentru petrecerea în mod plăcut a timpului liber
- 96 **Internetul poliglot** – Am testat în această lună cele mai bune site-uri dedicate traducerilor online.

PRACTICĂ

- 98 **Tuning pentru Firefox** – Cu FireTune configurați automat browser-ul dumneavoastră.
- 100 **DVD pe românește** – Vă arătăm cum să introduceți o subtitrare în limba română într-un film pe DVD.
- 104 **XmIHTTPRequest** – O tehnică elegantă pentru pagini web rapide
- 108 **Tips&tricks** – Mici trucuri care ne fac mai ușor lucrul la PC.

ALTELE

- 5 **Editorial**
- 6 **Cuprins**
- 8 **Cuprins CD**
- 10 **Cuprins DVD**
- 110 **Mailbox**
- 110 **Impressum**
- 112 **Dicționar**
- 112 **Inserenți**
- 114 **Teme din numărul următor**

Pentru ediția cu DVD

DVD-ul atașat revistei CHIP este modalitatea prin care redacția noastră vine în întâmpinarea cerințelor dumneavoastră în ceea ce privește necesarul de software freeware și shareware. În fiecare lună încercăm să condensăm cele mai interesante aplicații apărute pe piață și să creăm un DVD pe placul dumneavoastră.

Pe viitor așteptăm sugestiile dumneavoastră cu privire la structura și aplicațiile ce doriți să fie incluse pe DVD la adresa dvd@chip.ro.

Aplicații complete

NVIDIA FX Composer 1.7

FX Composer le permite dezvoltatorilor să creeze modele 3D complexe folosind un IDE adecvat, capabil să ofere feedback și vizualizare în timp real, beneficiind de optimizări pentru cipurile NVIDIA. În același timp, FX Composer se constituie într-un instrument eficient de lucru pentru designeri și artiști, folosirea sa fiind intuitivă. Versiunea 1.7 a pachetului NVIDIA FX Composer beneficiază acum de suport pentru Shader Model 3.0, folosește Microsoft DirectX pentru preview și conține mai multe exemple, precum și câteva tutoriale.

Panda3D

Pasionații de programare pot folosi engine-ul 3D Panda3D pentru randarea scenelor 3D sau crearea de jocuri. Bibliotecile Panda3D sunt pentru C++, dar beneficiază și de suport Python. Caracteristica principală a Panda3D este aceea că procesul de învățare și acomodare cu aplicația este unul simplu, bazat pe o curbă lină.

Free Pascal 2.0

În pachetul Free Pascal (sau FPK Pascal) veți găsi un compilator Pascal pentru sisteme x32 și x64 și platforme Intel x86, Amd64/x86, PowerPC, Sparc. Acesta dispune de o compatibilitate foarte bună cu TP 7.0, precum și cu majoritatea versiunilor Delphi.

Java Web Start 1.0.1

Platforma Java Web Start oferă mijloacele necesare pentru distribuția rapidă și facilă a aplicațiilor Java bazate pe Java Community Process (JCP) prin intermediul unui browser. Astfel, se asigură o arhitectură independentă de browser-ul folosit, fiecare client putând rula aplicațiile distribuite via Java Web Start atâta vreme cât dispune de platforma JRE și de clientul Java Web Start.

Distribuția lunii

Vector Linux SOHO 5.0.1

Vector Linux este o distribuție rapidă creată pentru platformele x86, bazată pe Slackware. Aceasta oferă o cale simplă de instalare și configurare, fiind prietenoasă cu utilizatorul, dar păstrând caracteristicile de stabilitate din Slackware. Pentru a o putea instala, trebuie să inscripționați pe un CD imaginea în format ISO ce poate fi găsită pe DVD. De asemenea, în paginile revistei veți putea găsi mai multe informații despre Vector Linux SOHO.

Programe demonstrative

Acronis Privacy Expert Suite 8

Pericolul reprezentat de către aplicațiile spyware este într-o continuă creștere dat fiind că tot mai multe PC-uri neprotejate corespundător au acces la Internet. În acest

fel, aplicațiile periculoase se pot instala fără știința utilizatorului și pot prelua date importante precum parole, informații legate de cărțile de credit și diverse documente. De aceea folosirea periodică a unor pachete software capabile să detecteze și să elimine aceste amenințări este o necesitate pentru fiecare dintre noi. Acronis Privacy Expert Suite vă oferă modalități simple de ștergere securizată a documentelor, de ștergere a informațiilor legate de surfing-ul pe Internet, de blocare a pop-up-urilor etc.

Adobe GoLive CS2

Adobe GoLive CS2 vă permite să descătușați puterea din spatele CSS folosind instrumente intuitive de dezvoltare (incluzând aici diferite exemple predefinite) cu care realizarea site-urilor web este mult simplificată. De asemenea, se pot converti rapid proiecte InDesign pentru a fi folosite ca punct de pornire în crearea unor site-uri personalizate. Și nu în ultimul rând, Adobe GoLive CS2 este instrumentul de referință în crearea conținutului web la standarde înalte.

Steinberg Wavelab 5

Wavelab 5 este o soluție all-in-one pentru editarea, masteringul și inscripționarea CD/DVD-urilor audio de calitate într-un mod profesional. Suplimentar, Wavelab oferă funcții de creare a pieselor audio și broadcast radio. DVD-urile audio create cu Wavelab pot include atât opțiuni de playlist, cât și meniuri, slide show-uri sau chiar informații DVD text. Proiectele pot fi salvate și în fișiere standalone în format WMA Pro 5.1 și 7.1.

Multimedia

După cum v-am obișnuit deja, în secțiunea Multimedia de pe DVD veți putea găsi trailer-ele filmelor ce vor fi lansate în cinematografe în perioada imediat următoare, precum și ale unor titluri interesante ce pot fi achiziționate pe casetă VHS sau DVD. În colaborare cu firma Intercom Film (telefon: 021-3215145), vă oferim trailer-ele filmelor Batman Begins, House of Wax și The Longest Yard, ce vor rula în luna iulie, iar prin amabilitatea firmei Euro Entertainment Enterprises (tel 021-2039669) puteți viziona scurte secvențe din filmele Partners in Action, Raw, Scent of a Woman, Team America și Ray.

Linux

Cum DVD-ul CHIP se adresează și pasionaților de Linux, am realizat o selecție a celor mai interesante aplicații și pachete ce au fost lansate în luna iunie. În primul rând, vă oferim firewall-ul Sentry Firewall, rulabil de pe un CD, desktop-ul KDE 3.4.1, pachetul office Star Office 7 dezvoltat de SUN, platformele de dezvoltare Mono 1.1.7, J2ME Wireless Toolkit 2.2, Java Media Framework 2, versiunile 2.6.11.11 și 2.4.31 pentru kernel-ul Linux, driver-ele NVIDIA 1.0-7664, versiunea de Linux a popularului program Nero, utilitarul de copiere a harddisk-urilor g4l 0.16, browser-ele Mozilla 1.7.7 și Opera 8.01. Am ales și mai multe utilitare precum OpUtils 3, automize 6, Editix, clientul de file sharing Azureus 2.3, platforma de modelare 3D Blender 2.37, My Manager 1.4, vuescan 8.2, MIMEDefang.

Pentru ediția cu CD

Pe CD-ul lunii iulie vă oferim platforma Mono, pachetul Free Pascal 2, Java Web Start, suita PC Cillin Internet Security 2005, alături de o selecție a celor mai interesante programe shareware și freeware apărute în ultima lună.

Versiuni complete

Blender 2.37

Blender este un pachet Open Source pentru modelarea, animarea, randarea obiectelor 3D și realizarea operațiilor de post-producție pentru scene 3D, care poate rula pe mai multe platforme. Atât din punct de vedere al interfeței, cât și al funcțiilor de care dispune, Blender poate înlocui destul de bine aplicații complexe deja consacrate, ajutând designerii entuziaști și gamerii să creeze obiecte și scene 3D extrem de complexe, folosind script-uri Python. Se poate lucra cu fișiere DXF, Inventor și VRML.

GanttProject 1.11

Aplicațiile Open Source au început să-și găsească locul și în domenii

din ce în ce mai complexe, cum ar fi cel de management al proiectelor. În acest sens, GanttProject vine în ajutorul managerilor de proiecte, permițând ținerea ușoară a evidenței proiectelor de dimensiuni mici și medii. Interfața sa este una simplă și intuitivă, iar oricine a rulat cel puțin o dată un program de acest gen se poate descurca foarte ușor. Chiar dacă în acest moment lipsesc opțiunile de compatibilitate cu aplicații mari gen MS Project, GanttProject este o aplicație care promite și merită încercată. Pentru rulare, trebuie să aveți instalat pachetul JRE.

GB-PVR

GB-PVR este un pachet performant de tip Personal Video Recorder (PVR) ce vă permite să programați înregistrarea emisiunilor TV via tuner. Suplimentar, GB-PVR poate fi folosit și pe post de aplicație Media Center cu care să redați conținut audio și video dintr-o interfață elegantă. Dacă dispuneți de mai multe tunere, GB-PVR vă ușurează vizionarea și înregistrarea simultană a mai multor canale TV.

RawShooter essentials 2005

Dezvoltat de către compania daneză Pixmantec, RawShooter essentials este un instrument complex ce se adresează fotografilor profesioniști. Cu ajutorul său pot fi importate și convertite automat seturi voluminoase de imagini RAW, salvând astfel timp prețios le-

gat de procesarea informațiilor. Sunt suportate peste 50 de formate RAW, aparținând diferiților producători de camere foto digitale, incluzând DNG (Adobe Digital Negative Specification).

Versiuni de evaluare

Groove Agent 2

Pachetul Groove Agent 2 conține un set de plugin-uri necesare pentru generarea de efecte de tobe pentru cei care creează și mixează muzica folosind PC-ul. Printre cele peste 27 de stiluri noi se numără și unele la modă cum ar fi RnB, Bristol Trip Hop, Old Skool HipHop, Retro Rock și multe alte trenduri. Efectele pot fi generate cu unul dintre cele nouă kit-uri de tobe incluse în pachet.

MAGIX ringtone maker 1.01

O dată cu avântul pe care l-au luat telefoanele mobile cu sunet polifonic, au început să se dezvolte și soluții software de creare și conversie a fișierelor MP3 în format specific fiecărui producător de telefoane. Suita MAGIX ringtone maker vă permite să importați orice fișier MP3 sau WAV și să îl salvați în formatul folosit de telefonul dumneavoastră. În felul acesta nu va mai fi nevoie să apelați la prieteni pentru a vă transmite prin SMS sau MMS melodiile dorite.

Linux

Pasionații sistemului de operare Linux pot folosi clientul de file sharing Azureus 2.3, platforma Java Media Framework 2, browser-ul Opera 8.01, aplicația de management al e-mail-urilor MIMEDefang și utilitarul vuescan.

Licențe gratuite

Kaspersky Anti-Virus și Kaspersky Anti-Hacker CHIP Edition

Începând cu această lună puteți folosi cu licență CHIP Kaspersky Anti-Virus Personal 5.0 și de aceea vă recomandăm să dezinstalați versiunea 4.5. Cheile de prelungire a licențelor pentru cei care folosesc Kaspersky Anti-Virus și Kaspersky Anti-Hacker CHIP Edition sunt 000AA3D7.key și 000AA3D7.key, ce pot fi regăsite în directoarele \Software\Antivir\KaV, respectiv \Software\Antivir\KaH. Instalarea lor se face folosind utilitarul addkey din directorul Program Files/Common Files/KAV Shared Files.

BitDefender Professional 8 CHIP Edition

Puteți prelungi valabilitatea licenței antivirusului BitDefender Professional 8 CHIP Edition prin aplicarea tool-ului de update prezent pe CD.

NOTĂ

Interfața CD-ului CHIP este concepută să ruleze optim pe o placă grafică ce suportă minim o rezoluție de 800 x 600 și o adâncime a culorii de 16 biți. De aceea, nu este recomandată folosirea acesteia într-un mediu ce nu oferă minimul necesar! Interfața poate fi rulată atât sub Windows 95/98/Me, cât și sub Windows NT/2000/XP.

Din cauza multitudinii de configurații, redacția CHIP Computer & Communications nu își poate asuma nici o responsabilitate în eventualitatea în care apar probleme în funcționarea interfeței și a aplicațiilor. Programele care au intrat în componența CHIP CD au fost testate și selectate cu grijă în redacția CHIP. Totuși, redacția nu își poate asuma nici o responsabilitate pentru funcționarea anormală a software-ului și nici nu poate fi făcută responsabilă pentru eventualele daune produse.

CD-ul CHIP a fost verificat împotriva virușilor cu următoarele programe

antivirus (în ordine alfabetică): BitDefender Professional 8 (furnizat de Softwin), F-Secure AntiVirus 5.51 (furnizat de Infodesign), Kaspersky Lab Anti-Virus 5.0 (furnizat de Kaspersky Lab - Rusia), McAfee VirusScan 6.0 (furnizat de ProVizion), Norman Virus Control 5.4 (furnizat de CS Software), AVIRA Desktop 1.0 (furnizat de AVIRA soft srl.).

Pentru orice întrebări legate de aplicațiile de pe CD, vă rugăm să contactați telefonic, prin fax sau prin e-mail, autorii programelor respective.

ATENȚIE! Pentru rularea corectă a interfeței CD-ului vă recomandăm setarea unei rezoluții minime de 800 x 600, o adâncime a culorii de 16 biți și folosirea opțiunii Small Fonts! CD-ul inclus poate fi utilizat în conformitate cu parametrii definiți în standardul Philips - YELLOW BOOK. Editura nu își asumă responsabilitatea asupra eventualelor pagube provocate de utilizarea CD-ului în alți parametri decât cei stabiliți în standardul menționat anterior.

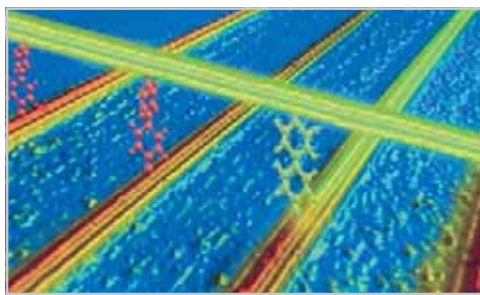
Tehnologie

Tranzistorii, scoși la pensie

Cercetătorii HP au inventat o tehnologie revoluționară de proiectare a viitoarelor nano-circuite electronice, pe baza teoriei de codificare, care ar putea înlocui tranzistorii – elementele fundamentale ce au stat la baza computerelor în ultima jumătate de secol.

Într-o lucrare publicată în *Journal of Applied Physics*, trei membri ai grupului *Quantum Science Research (QSR)* de la HP Labs au prezentat tehnologia crossbar latch, care asigură refacerea și inversarea semnalului fără să fie nevoie de tranzistori. Tehnologia poate sta la baza unor calculatoare de mii de ori mai puternice decât cele actuale. QSR folosește componente electronice de ordinul nanometrilor, care vor completa pentru prima oară și vor înlocui probabil, la un moment dat, tehnologia bazată pe siliciu, ale cărei limite fizice se estimează că vor fi atinse în circa zece ani.

În ediția din 6 iunie a revistei „Nanotechnology”, Phil Kuekes, Warren Robinett, Gadiel Seroussi și Stan Williams de la HP Labs prezintă în detaliu o interfață tolerantă la erori, pentru arhitectura crossbar.

Schema circuitului crossbar.

„Folosind o arhitectură crossbar și adăugând cu 50% mai multe fire, ca „politică de asigurare”, credem că va fi posibil să fabricăm nano-circuite electronice printr-un proces de producție aproape perfect, chiar dacă probabilitatea unor componente defecte este mai mare”, a declarat Williams, HP Senior Fellow and director al diviziei Quantum Science Research din cadrul HP Labs.

În afara explorării principiilor științifice ale informaticii la nivel molecular, QSR studiază și aspectele

privind arhitectura și modul în care pot fi fabricate economic și în cantități de masă astfel de componente minuscule – mii de astfel de componente alăturate având grosimea unui fir de păr.

Experiențele au demonstrat că latch-ul constă dintr-un set de fire paralele, de dimensiuni moleculare, care acționează ca o linie de semnal, intersectate sub un unghi de aproximativ 90 de grade de alte linii paralele de control. Între acestea se intercalează un strat de material comutabil electric, prin care se generează o conexiune electrică la scară moleculară, acolo unde se intersectează firele. Prin aplicarea unei secvențe de impulsuri de tensiune, latch-ul poate executa operațiunea NOT, una dintre operațiile logice de bază ce se pot executa într-un circuit primar, alături de AND și OR, care sunt esențiale pentru efectuarea calculelor obișnuite – și formând astfel un comutator reprezentând „1” sau „0”. În plus, ea poate restabili un nivel logic dintr-un circuit la valoarea sa de tensiune ideală, permițând unui proiectant să înlănțuie mai multe porți simple pentru efectuarea calculelor.

Circuitele standard de semiconductoare necesită doi tranzistori terminali pentru efectuarea operației NOT și refacerea semnalelor. Totuși, mulți cred că tranzistorii nu vor putea fi micșorați la dimensiunea câtorva nanometri, rămânând funcționali.

Dezavantajul structurilor crossbar este acela că necesită mai mult spațiu pe substratul de siliciu. În plus, având în vedere că dimensiunile structurilor electronice coboară sub câțiva nanometri, producerea unor circuite perfecte va deveni fie imposibilă din punct de vedere fizic, fie nerentabilă din punct de vedere economic.

Williams spune că grupul de la HP Labs a creat în laborator dispozitive funcționale, la dimensiuni de 30 de nanometri half pitch – aproape a treizecea parte a cipurilor de astăzi. Programul internațional al lansărilor tehnologiilor bazate pe siliciu, standardul acestei industrii, previzionează că cipurile folosind facilități construite la dimensiuni de 32 de nanometri half pitch vor intra în producție în aproximativ șapte sau opt ani.

www.hp.com

Protecția consumatorului

Ghid de informare

Autoritatea Națională de Reglementare în Comunicații (ANRC) a început distribuția a 1,85 milioane de exemplare ale Ghidului utilizatorului de telefonie fixă, pliantele fiind plasate în cutiile poștale ale familiilor din toate reședințele de județ. Ghidul utilizatorului de telefonie fixă – tipărit în două milioane de exemplare – oferă informații cu privire la drepturile utilizatorilor de servicii de telefonie, conține lista furnizorilor care oferă servicii de telefonie fixă, informații despre numărul unic pentru apeluri de urgență – 112 – și despre utilizarea numerelor

cu regim special (de tip 08 sau 09) și selectarea transportatorului. De asemenea, pliantul conține lista întrebărilor pe care ANRC îi sfătuiește pe utilizatori să le adreseze furnizorilor înainte de achiziționarea serviciilor de telefonie fixă. Broșura de informare este disponibilă la oricare dintre sediile Oficiilor Teritoriale ale ANRC, precum și la Biroul de Relații cu Publicul din cadrul sediului central al Autorității și se distribuie gratuit.

www.anrc.ro

Utilizatorii de servicii de telefonie, sfătuiți de ANRC.

În România

Salarii mici în industria de software

Conform noului studiu ANIS „Salariile în industria românească de software și servicii”, salariul brut mediu lunar în industria românească de software și servicii IT a fost în 2004 de numai 385 USD (310 EUR) sau 12.550.000 lei.

Această medie se referă la ansamblul firmelor care formează sectorul CAEN 72 și este calculată pe baza datelor din raportările financiare pentru semestrul întâi al anului. Valoarea rezultată este neașteptat de mică față de nivelul cunoscut al salariilor din firmele de software. Dezvoltarea deosebit de puternică a sectorului și cererea globală de specialiști IT au determinat creșteri semnificative ale salariilor în ultimii ani. În 2004, venitul salarial brut mediu era de 2,2 ori mai mare decât în 1998 pentru întreg sectorul și de 2,7 ori pentru firmele care dezvoltă software. În aceeași perioadă, media salariului brut pe întreaga economie a crescut doar de 1,7 ori, decalajul ratei de creștere fiind mai accentuat în privința salariului net. În ceea ce privește evoluțiile individuale ale categoriilor de firme software, studiul constată că cele mai mari creșteri salariale au fost înregistrate la firmele software locale și că se poate vorbi de un proces de reducere a diferenței de salariu față de centrele offshore, dar, în același timp, de menținere a distanței față de filialele multinaționalelor. Florin Talpeș, președinte ANIS, afirmă că „pentru 2005 și anii următori, studiul estimează mărimi importante ale salariilor alimentate de evoluțiile pozitive ale pieței IT externe și interne, de extinderea investițiilor străine, dar și de dezechilibrul tot mai accentuat de pe piața muncii între cererea în continuă creștere

și oferta care stagnează”. Creșterea în 2005 a salariului mediu pe industria de software și servicii se va situa între 15% și 20%, cu diferențe între brut și net mai mici decât în cazul mediei pe economie, iar exprimată în euro sau dolari va depăși probabil 30% și, respectiv, 40%. Continuarea creșterii în anii următori cu o rată anuală de cca. 15% (în euro) va conduce la un salariu brut mediu pe sector de cel puțin 1,9 ori mai mare în 2008 față de 2004. Salariile în industria de software și servicii din România poziționează țara noastră la un nivel mai coborât decât țările central-est europene membre UE, mai ridicat decât în Bulgaria, Ucraina sau din Rusia. În context global, România se numără printre primele 20 de țări cu cele mai reduse costuri ale forței de muncă. În clasamentele generale de atractivitate a locațiilor offshore, România ocupă un loc destul de bun, dar se situează în urma tuturor țărilor est-europene recent aderate. Tendința de creștere a salariilor în perioada imediat următoare va conduce la deteriorarea poziției în astfel de clasamente, dacă nu va fi compensată de creșteri semnificative, atât în calificarea, calitatea și disponibilitatea forței de muncă, cât și la toate celelalte criterii care contribuie la atractivitatea țării (stabilitate macro-economică, politică, mediu legislativ, taxare, legislație a muncii, infrastructură). www.anis.ro

Softiștii români, plătiți mai prost decât restul europenilor.

Dell

Computere de lux

Compania Dell va lansa, în curând, un nou brand premium, pentru consumatorii individuali din categoria high-end. Importantul producător de computere a anunțat că brand-ul, al cărui nume nu a fost stabilit încă și care va debuta în toamna acestui an, va include atât sisteme desktop, cât și notebook-uri la prețuri între 1.200 și 3.500 de dolari, ce se vor situa deasupra familiei de produse Dimension și Inspiron.

„Considerați-le ca Lexus-urile gamei noastre”, a declarat Mike George, vicepreședinte la Dell. El a adăugat

că primele sisteme din această gamă vor avea un design asemănător cu produsele actuale XPS, precum PC-urile din seria 9100, iar apoi vor evolua pe măsură ce vor fi incluse noi posibilități hardware de generație următoare. Dell a anunțat că gama premium va include sisteme cu forme noi, dar de tipuri tradiționale precum tower, mini-tower, desktop-uri, laptop-uri sau console multimedia.

Compania va furniza, pentru acest tip de computere, un serviciu de asistență denumit „white glove”, care va include service online și la domiciliul utilizatorului.

www.dell.com

Computerul „de lux” va avea un design asemănător gamei XPS.

Tehnologii

Parteneriat Qualcomm – Macromedia

Qualcomm Incorporated și Macromedia au anunțat recent parteneriatul prin care Macromedia poate distribui aplicații pentru telefoane mobile bazate pe tehnologia Flash, dezvoltate folosind soluția BREW. Flash face posibilă livrarea de conținut bogat, aplicații și comunicări de-a lungul platformelor. Adicional acestei înțelegeri, Macromedia a devenit membru Elite al programului BREW Alliance. „Macromedia crede că marile experiențe mobile creează marile afaceri. Livrarea de conținut Flash și aplicații de-a lungul BREW ne va ajuta să realizăm o soluție care să poată fi dezvoltată și adaptată la aplicațiile creative, inovatoare, la conținutul vizual extraordinar, la comunicări”, a declarat Al Ramadan, vicepreședinte executiv și manager general, Mobile&Devices, Macromedia. „Linia de demarcație între conținutul bogat accesibil pe calculator

sau pe dispozitive mobile începe să dispară, o dată cu tehnologii cum este Flash-ul, care își creează un drum pe piața wireless. Decizia Macromedia de a furniza servicii Flash pentru soluția BREW ne permite să combinăm puterea a două tehnologii comerciale și de asemenea va îmbunătăți percepția și imaginea aplicațiilor BREW”, a declarat Gina Lombardi, Senior Vice President Marketing & Product Management pentru Qualcomm Internet Services. Oferta Macromedia pentru tehnologia mobilă include instrumentele Macromedia Flash Lite și Macromedia Flash. Flash Lite este dezvoltat special pentru dispozitivele mobile. Acest instrument permite designerilor și dezvoltatorilor să creeze conținut bogat și aplicații atât pentru calculatoare, cât și pentru dispozitive mobile. www.macromedia.com/mobile

Știri

Servicii electronice

Plățile electronice s-au dublat

Numărul de utilizatori de Internet Banking, Home Banking și Mobile Banking a crescut substanțial în primul trimestru al acestui an, depășind 56.000 – dublul utilizatorilor față de sfârșitul primului trimestru al anului 2004. Conform afirmațiilor ministrului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, Zsolt Nagy, peste 2,2 milioane de tranzacții au fost efectuate prin intermediul acestor instrumente în perioada ianuarie-martie 2005, comparativ cu 1,6 milioane în primul trimestru al anului trecut. De asemenea, valoarea plăților exprimate în echivalent euro a crescut de la 6,9 miliarde echivalent euro în trimestrul întâi 2004 la 12,6 miliarde echivalent euro în trimestrul întâi 2005. Ministrul a mai prezentat un studiu privind piața serviciilor electronice bancare, pe segmentul persoanelor juridice, realizat de INSOMAR. Acesta concluzionează că principalul argument în favoarea utilizării serviciilor electronice bancare este, pentru majoritatea companiilor, economia

de timp, nemaifiind necesar un drum la bancă. De asemenea, utilitatea percepută a Home Banking-ului și Internet Banking-ului este mare: media obținută de Home Banking a fost de 4,16, iar de Internet Banking a fost de 4,12 pe o scală de la 1 la 5, unde 1 însemna că serviciile electronice sunt „complet inutile”, iar 5 că sunt „foarte utile”. De asemenea, potrivit așteptărilor companiilor, dintre cele trei canale de distribuție electronică a serviciilor bancare, cea mai mare utilizare în viitor o va avea Internet Banking-ul, iar cea mai mică Mobile Banking-ul. Ministrul Comunicațiilor a mai subliniat că piața comunicațiilor mobile este în creștere, cu peste 10,5 milioane utilizatori. „Trendul crescător înregistrat pe segmentul comunicațiilor mobile va continua, pentru clienții băncilor, în special persoane fizice, Mobile Banking-ul oferind posibilitatea ca fiecare să aibă acces la servicii bancare pe telefonul mobil sau PDA”, a declarat ministrul Zsolt Nagy. www.mcti.ro

Plățile se pot face și de acasă, din fața notebook-ului.

Dasimpex

Trei în unu

Distribuitorul român de telefonie mobilă Dasimpex atacă piața locală cu un nou concept, Centrul Telecom, care reunește în cadrul aceluiași magazin standuri de distribuție și service ale tuturor operatorilor importanți de pe piața românească. Astfel, în același spațiu clientul poate găsi și compara, în cunoștință de cauză, ofertele Orange, Zapp și Connex – fiecare stand respectând rigorile de imagine ale operatorului pe care îl reprezintă. În acest mod, potențialul cumpărător poate alege mult mai ușor oferta de servicii care i se potrivește mai bine, informația fiind mult mai bine structurată. Primul magazin de acest gen a fost deschis în Capitală, în Unirea Shopping Center, fiind urmat de alte centre deschise în orașele Pitești, Râmnicu Vâlcea și Brăila. Alte Centre Telecom vor mai fi deschise, până la sfârșitul anului, în zece orașe din țară, investiția totală ridicându-se la circa 200.000 euro. www.dasimpex.ro

Amendă

Pedeapsă pentru InkCycle

Companiile HP și InkCycle au anunțat că au soluționat procesul de încălcare a brevetelor privind cerneala folosită pentru reîncărcarea anumitor cartușe HP. Procesul a fost intentat inițial în luna martie 2005, după ce HP a descoperit cartușe de cerneală reîncărcate, vândute sub marca Staples, care conțineau cerneală contrafăcută. Plângerea inițiată de oficialii Hewlett-Packard privea trei patente pentru cerneala cartușelor de imprimantă HP cu numerele 49, 57 și 78, referitoare la un tip de cerneală cu uscarea rapidă și o metodă de menținere în timp a calității materialelor tipărite. InkCycle este unul dintre principalii producători de cartușe de cerneală reîncărcate din America de Nord, cu sediul în Kansas City. Comercializând produse cu etichete proprii, InkCycle furnizează cartușe pentru câțiva dintre cei mai respectați producători de imprimante cu jet de cerneală, printre care se numără Canon, Dell și Lexmark.

Potrivit termenilor unei înțelegeri confidențiale, InkCycle a fost de acord să achiziționeze noi seturi de cerneală ne-contrafăcută, care respectă formula originală, pentru trei produse InkCycle, fiind de asemenea de acord să plătească companiei HP o sumă nedezvăluită. „În calitate de companie etică, InkCycle respectă toate drepturile privind proprietatea intelectuală. Experiența noastră cu HP a dus la consolidarea bazei noastre de cunoștințe privind proprietatea intelectuală, un factor critic pentru a ne continua supremația pe piață și în viitor. Când am descoperit această problemă, am lucrat rapid și în colaborare cu HP pentru a procura cerneala cu formula originală și cred că acest lucru a ajutat la soluționarea rapidă a acestei situații”, a declarat, referitor la acest incident, Brad Roderick, vicepreședinte al InkCycle. Tot în luna martie, oficialii HP au acționat în judecată și compania Rhinotek, acuzată că ar fi comercializat cartușe reciclate HP, despre care ar fi afirmat că sunt produse noi.

www.imageforum.ro

Cartușul HP 49, unul dintre cele trei tipuri de consumabile falsificate.

LG

Ascensiune fulgerătoare

Compania coreeană LG, una dintre firmele de top 10 în domeniul producătorilor de telefoane mobile, a înregistrat în acest an o ascensiune fulgerătoare pe piața „bătrânului continent”. Conform unui raport privind piața europeană a telefoanelor mobile pentru primul trimestru al anului 2005, realizat de cunoscuta agenție de cercetare a pieței, International Data Corporation, unul din patru telefoane 3G pentru Europa este produs de LG. Compania a vândut până acum un milion

Telefoanele LG au „priză” la europeni.

de telefoane mobile WCDMA, obținând o cotă de piață de 25,5%. Anul trecut, piața europeană a WCDMA a atins 8,1 milioane de unități, însă analiștii așteaptă o creștere de până la 22 de milioane de unități. LG Electronics a reușit acest salt cantitativ datorită, în principal, dezvoltării și aplicării tehnologiilor avansate în domeniul aparaturii digitale și al telefoanelor mobile WCDMA pentru a asigura servicii de videotelefonie, calitatea comunicațiilor, baterii de lungă durată, design compact și rafinat. Acestea, pe lângă alte caracteristici, au permis produselor companiei să se diferențieze de cele ale concurenței. De asemenea, anul trecut, LG Electronics a dezvoltat parteneriate cu trei dintre principalii operatori de servicii 3G, printre care Hutchison, Orange în Franța și Telefonica în Spania. Mai mult decât atât, anul trecut, LG Electronics a fost ales furnizor al telefoanelor WCDMA pentru cel mai mare operator de telefonie din SUA, Cingular Wireless, devenind primul furnizor coreean de telefoane care a îndeplinit acest obiectiv. LG Electronics va colabora cu NTT DoCoMo pentru a dezvolta terminale FOMA (freedom of mobile multimedia access).

www.lge.com

Listare

Flamingo atacă piața de capital

Deși mai multe companii românești din domeniul IT și-au exprimat intenția, încă de anul trecut, să își facă simțită prezența pe piața de capital, singura care a materializat această intenție este Flamingo. Oferta publică inițiată luna trecută va fi urmată la scurtă vreme de listarea la Bursă a acțiunilor, fapt ce constituie o premieră în țara noastră. Aprobarea a fost dată de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (C.N.V.M.) la jumătatea lunii iunie.

În perioada 15-22 iunie 2005, Flamingo International S.A. a derulat prima ofertă publică primară de acțiuni a unei firme românești de IT. „Flamingo este o firmă cunoscută, vizibilă pe piață, cu o poveste de succes coerentă și consistentă de-a lungul anilor, care operează într-o industrie în continuă creștere, de mare interes pentru opinia publică. Suntem foarte bucuroși că le putem oferi clienților și partenerilor noștri, cei care ne-au fost alături de mai bine de zece ani, care ne-au ajutat să creștem și să ajungem la succes, precum și publicului larg, posibilitatea de a fi acționari la Flamingo”, a declarat Dragoș Simion, președinte Flamingo Computers și membru în Consiliul de Administrație Flamingo International.

Și pentru cei „mici”, și pentru cei „mari”

Obiectul ofertei publice Flamingo a constat în vânzarea unui volum de 17 milioane de acțiuni nou emise prin majorare de capital (adică 20% din total), cu opțiunea de majorare cu 15% pe perioada ofertei. Prețul la care s-au făcut subscrieri pentru cumpărare a fost cuprins în intervalul de 18.000 lei vechi (1,8 RON)/1 acțiune – 24.000 lei vechi (2,4 RON)/1 acțiune. Toate acțiunile au fost alocate la sfârșitul perioadei de ofertă la un preț final ce a fost determinat printr-o procedură competitivă, dar care nu a fost mai mare decât prețul oferit la subscriere. Stabilirea prețului a fost făcută atât în urma unor studii efectuate pe plan local,

cât și în străinătate, la Viena și Frankfurt. Repartizarea acțiunilor către investitori s-a efectuat apoi în proporție de 80%, restul titlurilor fiind constituite într-un fond de bonusuri. Jumătate dintre acestea din urmă au fost oferite ca bonus acționarilor care au subscris în prima azi, în ordinea importanței, iar restul au revenit celor mai importanți investitori, tot în ordinea mărimii pachetelor de acțiuni cumpărate. Sistemul de ofertă competitivă, prin care alocarea acțiunilor se face în funcție de oferte, a fost preferat de către conducerea companiei și de către societățile care au intermediat operațiunea (Raiffeisen Capital & Investment și ING Securities) pentru a strânge mai mulți bani de pe piață. Pentru a da o șansă și micilor investitori, subscripția a fost împărțită în două tranșe: 70% pentru marii investitori și 30% pentru cei cu o putere financiară mai mică. În categoria investitorilor mari au intrat cei care au cumpărat pachete de acțiuni cuprinse între 5 și 75 de miliarde de lei, micii investitori limitându-se la o valoare a acțiunilor cuprinsă între 15 milioane și 5 miliarde de lei.

Avangarda IT

Oferta publică Flamingo are un caracter de noutate și este avangardistă prin faptul că reprezintă prima ofertă publică primară de acțiuni a unei firme românești de IT, Flamingo Internațional S.A. fiind o firmă dezvoltată de la zero în urmă cu peste zece ani (nu creată

în urma unei privatizări) și care realizează acest demers de listare la Bursă în mod voluntar, fără să fie constrânsă de circumstanțe politice sau economice. În urma acestei acțiuni, valoarea de piață, în momentul intrării la Bursă, a fost stabilită între 42,3 și 56,6 milioane de euro. În total, 35% din acțiunile companiei circulă liber, deoarece, pe lângă cele 20 de procente listate la Bursă, alte 15% din titluri sunt deținute de o serie de acționari minoritari, majoritatea membri ai echipei de management a holdingului. „Ne-am asumat cu responsabilitate poziția de lider, iar acest demers ne constituie într-un adevărat deschizător de drumuri pentru piața de capital. Credem că această acțiune este o oportunitate și pentru alte firme private serioase din România care se vor putea dezvolta și capitaliza mergând pe același traseu, dacă își vor asuma explicit – așa cum a făcut Flamingo – o transparență mărită a informației financiare și a modului în care sunt conduse afacerile”, a declarat Dan Topală, membru în Consiliul de Administrație Flamingo International.

Investiții pentru dezvoltare

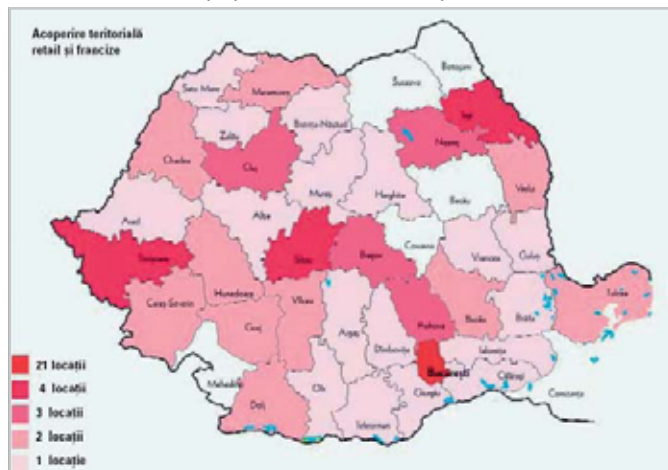
Majoritatea sumelor obținute în urma listării la Bursă vor fi investite pentru creșterea companiei, susțin oficialii acesteia. Astfel, printre cele mai importante investiții se numără dezvoltarea lanțului de magazine, fiind prevăzută deschiderea până în 2006 a 15 magazine noi, în zone încă neacoperite. Suma alocată pentru această operațiune este cuprinsă între două și patru milioane de euro. Alte câteva milioane de euro vor

fi alocate pentru renovarea, reorganizarea și extinderea magazinelor existente, în funcție de cererea publicului și ținând cont de noul concept de spațiu comercial adoptat de către firmă cu ocazia CERF 2005, Future Shop. Acest gen de magazine, specializate în comercializarea de echipamente electronice portabile, necesită investiții care (până la finalul lui 2006) se vor ridica la suma de șase milioane de euro – fiind prevăzută deschiderea a 70 de unități de acest gen în toată țara, separat de magazinele Flamingo.

Holdingul mai pregătește încă o noutate pentru piața autohtonă: un lanț de supermarket-uri IT&C, care va purta denumirea de Future World.

Primele două supermarket-uri vor fi gata în 2006, investiția fiind estimată la o sumă cuprinsă între trei și șase milioane de dolari. Dacă succesul obținut va fi cel scontat, numărul de magazine din rețeaua de supermarket-uri va crește în următorii ani. Nici magazinele din străinătate nu vor fi neglijate. Pe termen scurt, Flamingo dorește să deschidă încă zece noi puncte de retail în Serbia și Bulgaria (țări în care, în prezent, există câte un magazin) – investiția fiind apreciată la circa un milion de euro. Până în 2006, planurile de viitor ale firmei prevăd, în această zonă, un număr de 27 de magazine, pentru care a alocat aproximativ patru milioane de euro. Prin aceste investiții, holding-ul dorește să își întărească poziția de jucător regional pentru zona balcanică și Europa de Sud-Est, conform afirmațiilor lui Dan Topală.

www.flamingo.info

Știri

Din nou fără taxe

Uite acciza, nu e acciza

Legislația fiscală privind accizarea unor bunuri de consum, printre care se numără și camerele foto digitale, s-a modificat de două ori de la începutul anului. Dacă luna ianuarie aducea distribuitorilor și, implicit, utilizatorilor, vestea bună că o serie de produse din categoria IT&C au fost scutite de accize, după numai câteva luni guvernul se răzgânda și, prin vocea ministrului Ionuț Popescu, anunța cu surle și trâmbițe reintroducerea acestor taxe. Iată însă că, luna trecută, industria IT&C a înregistrat un neașteptat succes, deputatul Varujan Pambuccian,

Românii se vor putea bucura, din nou, de camere digitale la prețuri rezonabile.

președintele Comisiei IT&C din Camera Deputaților, reușind să își convingă colegii de Parlament să elimine din noul Cod fiscal accizele la camerele digitale foto și video, precum și la alte produse electronice. Față de prima inițiativă legislativă de acest gen, de această dată au fost eliminate și accizele pentru camerele video, DVD player-e și recorder-e, combine audio și dublu radio-casetofoane. În plus, s-a renunțat și la taxa aplicată publicității pe Internet, măsură ce va revigora publicitatea online și comerțul electronic. La această victorie au contribuit, probabil, și calculele privind veniturile aduse la buget prin eliminarea accizelor. Asociația Producătorilor și Distribuitorilor de Echipamente de Tehnologie Informației și Comunicații, APDETIC, consideră că această măsură va contribui totodată la mărirea încasărilor la bugetul de stat prin creșterea volumului pieței, fapt dovedit în cazul camerelor foto digitale, unde, la buget, s-au încasat de trei ori mai mulți bani pe TVA în primul trimestru (când acciza pe camere digitale nu s-a aplicat) decât pe TVA plus accize în același interval al anului anterior.

www.gov.ro

Mobilitate

Portaluri noi pentru utilizatorii 3G

Orange România a extins parteneriatul cu Media Pro, oferind clienților posibilitatea de a viziona direct pe telefonul mobil unele dintre cele mai îndrăgite și mai populare emisiuni și producții ale grupului. Astfel, în pagina video din portalul Orange World au fost adăugate cele mai recente episoade din seriile „Numai iubirea” și „Băieți buni”, noi ediții ale emisiunilor „Teo” și „Promotor” și videoclipuri produse de Media Pro. Toate acestea îmbogățesc conținutul serviciilor video oferite de Orange prin colaborarea cu Media Pro: televiziune live Pro TV Internațional, știrile zilnice de la Pro TV, Pastila de Fitness și videoclipuri cu vedete invitate la chat-ul Apropos. La rândul lor, cei de la Connex forțază adoptarea pe scară largă a serviciilor 3G și lansează „Play”, primul portal mobil 3G din România. Conținutul acestui portal este alcătuit din televiziunea mobilă, muzică,

jocuri, video, divertisment și sport. Clienții au la dispoziție videoclipuri muzicale, secvențe video interesante, știri din domeniile cele mai diverse, ringtonuri, jocuri, imagini și multe altele, toate la un clic distanță. Viteza mare adusă de serviciile 3G face ca oricare din aceste elemente să ajungă în câteva secunde pe telefonul utilizatorului – la prețuri pe măsură. Ofertele promoționale pe care Connex le are în acest moment includ o gamă largă de 3G și GPRS pre-configurate sau cu soluție de configurare automată.

www.orange.ro
www.connex.ro

Transmisiuni sportive, de acum și pe telefonul mobil.

Amendă

Microsoft, acuzată de furt de patent

Curtea Federală din California a decis ca Microsoft să plătească aproape nouă milioane de dolari (7,33 milioane de euro) pentru furt de patent, în procesul intentat de inventatorul guatemalez Carlos Amado în anul 2003, pentru preluarea și introducerea de către compania americană, în versiunea Office-ului din 1995, a programelor Excel și Access. Informaticianul Amado a dezvoltat programul care corelează Excel și Access încă din anul 1990 și a încercat să vândă produsul companiei

Nouă milioane de dolari, amenda plătită de Microsoft.

Microsoft, însă a fost refuzat, a declarat reprezentantul firmei de avocatură Morrison&Foerster, care îl reprezintă pe Amado. Microsoft pretinde că software-ul respectiv a fost dezvoltat de informaticienii proprii, înainte de anul 1989. Suma de 8,96 de milioane de dolari a fost calculată având în vedere vânzările Microsoft între martie 1997 și iulie 2003. Mandatarul lui Amado, Vince Belusko, a declarat că daunele pe care compania americană de software le va plăti lui Amado vor fi calculate tot în funcție de vânzările din respectiva perioadă, vânzări corelate software-ului invocat. La jumătatea lunii trecute, Microsoft a început să distribuie versiunea modificată a sistemului de operare Windows XP pentru piața europeană, ca urmare a înțelegerii anti-trust cu Comisia Europeană. Noile Windows XP Home Edition N și Windows XP Professional sunt distribuite fără Windows Media Player, așa cum i-a fost impus companiei de către Comisia Europeană, care dorește să dea posibilitatea și altor producători precum Real Networks și Apple să concureze pe piața player-elor media.

www.microsoft.com

Online

Serviciu anti-virus de la Microsoft

Microsoft intenționează să lanseze un serviciu online cu abonament care va oferi update-uri anti-virus și de securitate pentru PC-uri. Compania a anunțat că inițial va distribui serviciul, numit „Windows OneCare”, angajaților săi. Mai târziu, va fi oferită și o versiune beta publică, pentru cei care vor dori să o testeze. Utilizatorii vor plăti o taxă anuală de abonament. În plus față de protecția anti-virus, anti-spyware și firewall, Windows OneCare va include și instrumente pentru menținerea optimă a PC-urilor în ceea ce privește performanța, dar și soluții de back-up. Microsoft nu a anunțat costul la care va fi oferit acest serviciu, așteptat de destul de mult timp de comunitatea securității informatice. Microsoft a achiziționat în

2003 tehnologie anti-virus de la compania românească GeCAD Software Srl., pentru a-și dezvolta propria tehnologie anti-virus.

www.microsoft.com

Microsoft oferă un serviciu anti-virus eficient.

Vânzări

Notebook-urile au depășit sistemele desktop

Vânzarea de notebook-uri a înregistrat, pentru prima dată în ultimele luni, o creștere substanțială, afirmă specialiștii firmei de cercetare a pieței Current Analysis, numărul laptop-urilor comercializate depășindu-l pe cel al sistemelor desktop.

Astfel, pe baza înregistrărilor furnizate de firmele de retail, analiștii au constatat că 53% dintre computerele vândute în ultima lună în Statele Unite au fost notebook-uri – față de un procent de numai 46%, înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut. Din păcate, compania cu sediul în San Diego nu poate furniza

date exacte despre situația vânzărilor la nivel mondial, însă pe baza predicțiilor făcute de alte firme de cercetare anul trecut și luând în considerare cifrele de mai sus, se poate afirma, cu certitudine, că tot mai mulți utilizatori optează pentru mobilitate.

„Motivul principal este raportul foarte bun calitate/preț înregistrat în ultima vreme. În urmă cu numai câțiva ani, performanțele notebook-urilor erau departe de cele de acum, iar prețurile extrem de ridicate”, a declarat Sam Bhavnani, senior analyst al companiei Current Analysis. Prețurile laptop-urilor au scăzut cu

circa 17% în ultimul an, în timp ce, la sistemele desktop, s-a înregistrat o scădere de numai 4%. În plus, sistemele mobile dispun, chiar și pentru multe dintre versiunile standard, de facilități cum ar fi acumulatori care asigură o durată mai mare de funcționare, opțiuni wireless sau DVD-writer-e. Astfel, dacă anul trecut, 85% dintre notebook-uri ofereau conexiune wireless, procentul s-a ridicat, anul acesta, la 95%. Analiștii susțin că ritmul de creștere al vânzărilor de notebook-uri se va menține.

www.currentanalysis.com

Notebook-ul înseamnă, în primul rând, mobilitate.

Știri

Google Compania media no.1

Google a ocupat, luna trecută, prima poziție în clasamentul celor mai valoroase companii de media din lume, depășind Time Warner în doar zece luni de la cotarea la bursă. Cu o capitalizare actuală de peste 80 de miliarde de dolari, Google valorează acum mai mult decât oricare altă companie de media din lume. Mai mult chiar decât Time Warner, creată în urmă cu cinci ani, când AOL a achiziționat Time Warner cu 106 miliarde de dolari. Alte companii de media se află la distanțe și mai mari în urma Google. Viacom și Walt Disney, de exemplu, au capitalizări de 54 și 55 de miliarde de dolari. Chiar și Yahoo, unul din principalii concurenți, are o valoare de piață mai mică cu 27 de miliarde de dolari decât Google. Analizii sunt îngrijorați că Google ar putea fi supraevaluată, mai ales dacă se ia în considerare și faptul că vânzările de anul trecut ale companiei au fost de doar 3,2 miliarde, comparativ cu cele 42 de miliarde ale Time Warner.

Lăsând însă la o parte aspectele financiare, motorul de căutare a demarat, tot luna trecută, programul Summer Code, prin care acordă sprijin studenților care doresc să se implice în dezvoltarea de cod Open Source. Programul se desfășoară pe o perioadă de două luni și jumătate și reunește 200 de studenți înscriși în organizații Open Source.

Google, în topul NASDAQ.

Aceștia vor fi monitorizați în procesul de scriere de cod. Dacă parcurg integral programul, cei înscriși vor primi fiecare câte 4.500 de dolari. Google mai oferă, gratuit, o nouă versiune a software-ului Google Desktop Search, creată special pentru companii. Versiunea Enterprise oferă aceleași facilități ca și varianta pentru end user, dar având integrată Google Search Appliance și Google Mini Search Appliance. Aplicația poate indexa căsuțele de e-mail din Lotus Notes și mesajele din Lotus Sametime, care au fost salvate în Notes 6.5 sau versiuni superioare.

code.google.com/summerofcode.html

Forum

România, văzută ca brand

Agenția de consultanță Grapefruit a lansat, recent, BrandingRomania (www.brandingromania.com), primul forum dedicat discuției publice despre brandul România. Experiența altor națiuni în domeniu a arătat că acest efort are șanse de reușită doar în măsura în care este abordat de jos în sus, implicând cât mai mulți actori sociali. Tocmai din acest motiv s-a născut BrandingRomania – pentru a iniția o dezbatere publică, liberă și nemijlocită la care să participe nu doar reprezentanții ai instituțiilor statului, ci și numeroși alții precum antreprenorii, jurnaliștii, artiștii, oamenii de știință, consultanții de branding sau reprezentanții societății civile.

Obiectivul acestei discuții este unul pe cât de concret, pe atât de ambițios – organizatorii doresc asocierea și implicarea permanentă în efortul de branding al României a tuturor celor relevanți (persoane și organizații), în decurs de cel mult un an de la începutul discuției publice.

www.grapefruit.ro

România

Trei programe din patru sunt piratate

Business Software Alliance (BSA) a publicat recent rezultatele Studiului Global asupra Pirateriei realizat de IDC, conform căruia rata pirateriei software în zona Europa, Orientul Mijlociu și Africa (EMEA) este de 39%, cu două procente mai puțin decât rata de 41% înregistrată în 2003. Studiul arată totuși o creștere a pierderilor producătorilor de software având în vedere că valoarea software-ului piratat a ajuns la 15,7 miliarde de dolari, cu 3 miliarde de dolari mai mult

Asociației patronale a industriei de software și servicii ANIS, afirmă că rata crescută a pirateriei software din România, practic dublul mediei UE, poziționează țara noastră în imediata apropiere a clasamentului celor 25 de țări cu cea mai mare rată a pirateriei din lume – aceasta constituind o barieră în calea dezvoltării unei industrii naționale de software „copyright Romania”. Talpeș a mai cerut ca Guvernul și Parlamentul României să ia măsuri clare de stimulare a industriei

față de anul precedent. Materialul cuprinde segmentele majore ale pieței software, incluzând sisteme de operare, software destinat consumatorilor și segmente din piața locală de software.

În România, rata pirateriei software a crescut cu un procent față de anul 2003, ajungând în 2004 la 74%, cu pierderi estimate la aproximativ 62 de milioane USD. „Anul 2004 a însemnat un an în care numărul PC-urilor livrate în România a crescut foarte mult, în special în zona computerelor utilizate acasă, ceea ce a contrabalansat negativ activitățile anti-piraterie intense desfășurate de noi și de partenerii noștri guvernamentali. Este un semn clar că trebuie să continuăm eforturile de instruire a instituțiilor care au competența legală de a efectua controale, precum și activitățile educative, de comunicare cu utilizatorii software din România”, a declarat Nicolae Burchel, reprezentant legal al BSA pentru România. Florin Talpeș, președintele

de înaltă tehnologie, care poate reprezenta un puternic sprijin pentru formarea unei imagini pozitive a României.

Steven Frantzen, IDC Managing Director pentru Europa Centrală și de Est, Orientul Mijlociu și Africa, a făcut următorul comentariu: „Pirateria este întâlnită preponderent în țări și regiuni unde piața software crește o dată ce PC-urile se integrează din ce în ce mai mult în muncă și în viața personală. Fiind vecine, țările cu o rată mare a pirateriei pot învăța din experiența și metodele celor cu rate scăzute. Poveștile de succes de acest gen din ultimii zece ani includ Ungaria, Turcia și Emiratele Arabe Unite.” El a adăugat: „Pirateria software este o problemă specifică pentru economiile locale unde pentru fiecare dolar plătit pentru software-ul vândut, aproape 1-2 dolari merg la serviciile locale și la companiile de distribuție și de aprovizionare.”

www.bsa.org/globalstudy

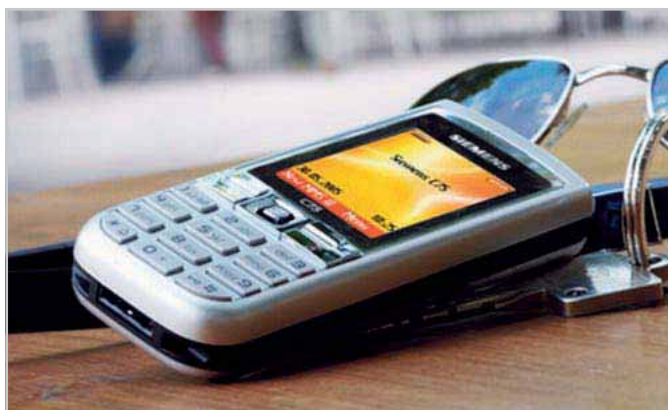
Telefonie mobilă

Adio Siemens, bun găsit BenQ

Grupul german de companii Siemens AG a făcut, în sfârșit, anunțul oficial privind vânzarea diviziei sale de telefonie mobilă, care înregistrase în ultimii ani rezultate nesatisfăcătoare din punct de vedere economic. „Curtată”, în ultima jumătate de an, de mai multe nume celebre din domeniu, compania germană s-a decis până la urmă pentru una dintre cele mai cunoscute companii taiwaneze din domeniul IT&C.

Deși inițial zvonurile priveau un joint-venture cu compania taiwaneză BenQ Corporation, în declarația finală nu s-a precizat clar faptul că divizia de telefonie mobilă a fost vândută – folosindu-se de mai multe ori cuvântul „parteneriat”. Costurile tranzacției sunt estimate la circa 300 de milioane de euro pentru firma germană, pentru că, din păcate, în loc să câștige bani din această vânzare, Siemens va fi nevoită să

scăpa de divizia neprofitabilă, varianta închiderii companiei dovedindu-se mai costisitoare decât vânzarea. Efectul tranzacției nu este însă nici pe departe atât de catastrofal pentru Siemens AG, din punct de vedere financiar, pentru că divizia de telefonie nu reprezintă decât 6% din cifra de afaceri. Cu toate acestea, repercusiuni importante se vor semnala în domeniul „imagine”, susțin analiștii, mai ales că firma germană avea una dintre cele mai solide reputații în domeniul IT&C. În ciuda „pionieratului” în domeniul telefoniei mobile (primul terminal fiind lansat în anul 1986), cota de piață a companiei a scăzut, numai în primul trimestru din 2005, la 5,5% (cel mai scăzut nivel înregistrat din 1999 și până acum), față de 8% – în aceeași perioadă a anului trecut.

Telefoanele Siemens spun adio Europei...

plătească pentru preluare circa 250 de milioane de euro. Alte 50 de milioane de euro vor fi investite pentru achiziționarea unui pachet de noi acțiuni BenQ. Tranzacția se va finaliza în data de 1 octombrie 2005, acordul urmând să fie aprobat de autoritățile germane din domeniul concurenței și de acționarii BenQ. Pentru acești bani, firma asiatică va prelua cei 6.000 de angajați (3.000 numai în Germania), dar fără a preciza pentru ce perioadă de timp.

Pierderi

Deși ani de-a rândul s-a aflat între primii zece producători de telefoane mobile, această divizie a Siemens a înregistrat, în ultimele luni, pierderi uriașe de până la 1,5 milioane de euro/zi. Acesta este unul dintre motivele pentru care compania a preferat să plătească pentru a

Comparativ, „numărul unu” pe piață, Nokia, deține o cotă de 30,4%, urmată de Motorola cu 16,8% și Samsung cu 13,3%. Printre companiile care s-au arătat la un moment dat interesate de această tranzacție s-au numărat Motorola, Samsung, Ningbo Bird – partener Siemens în China și LG. Taiwanezii de la BenQ au anunțat că, pornind de la această tranzacție, au de gând să atace puternic piața telefoniei mobile din China, cea de-a doua piață de desfacere la nivel mondial. Oficialii companiei afirmă că vor putea obține profit datorită faptului că dispun de o rețea proprie organizată la nivel global, atât pe sectorul producției, cât și al vânzării și distribuției. Astfel, ei vor combina un brand de succes pe piața chineză cu renumele propriu în materie de distribuție.

www.siemens.com

Soluție

Browser-ul Yahoo

Se pare că zvonurile care circulă de ceva vreme pe forumurile de discuții privind intențiile Google și Yahoo de a-și produce propriile browser-e încep să se concretizeze. Mai mult chiar, Terry Semel, Chief Executive Officer în cadrul companiei Yahoo, a alimentat recent aceste zvonuri, declarând că un browser propriu de Internet ar atrage și mai mulți utilizatori și companii de publicitate online.

„Yahoo este un exemplu pentru majoritatea strategiilor și a serviciilor online care reprezintă un motor pentru dezvoltarea globală a Internetului, iar dezvoltarea unui browser propriu reprezintă o soluție în acest sens. Te poți aștepta ca Yahoo să facă tot ceea ce se poate face în acest sens pentru ca Internetul să se dezvolte, așa că, la un anumit moment, vă puteți aștepta și la un browser...”, a afirmat Semel, în cadrul unui interviu.

În momentul de față, cel mai utilizat browser este Internet Explorer, cu o cotă de 87,23%, urmat de Firefox (8,06%) și de Netscape (1,64%). Cu toată dominația IE, Firefox continuă să câștige tot mai mulți adepți, conform datelor furnizate de NetApplications, companie care măsoară traficul pe 40.000 de web site-uri globale. Bazându-se pe monitorizarea utilizatorilor acestor site-uri, compania afirmă că procentul Firefox din piața browserelor a crescut de la 7,38% în aprilie, față de o scădere proporțională de cotă a IE. „Deși IE domină piața, cifrele relevă faptul că browser-ul pierde în medie 0,5 - 1% utilizatori lunar, în timp ce popularitatea și rata de adopție a Firefox au început să-i aducă acceptarea în masă”, a declarat Dan Shaper, CEO al NetApplications.

www.bloomberg.com

www.netapplications.com

Symantec**Nouă soluție de securitate**

Compania Symantec, unul dintre cei mai importanți „jucători” pe piața soluțiilor de securitate a informațiilor, a anunțat recent Symantec Critical System Protection 4.5, o soluție de prevenire a intruziunilor pentru calculatoarele de birou și servere pe platforme Windows, UNIX și Linux. Symantec Critical System Protection va fi disponibil la sfârșitul acestei luni și va proteja proactiv aplicațiile și sistemele de operare cu ajutorul politicilor de securitate bazate pe comportament. „Symantec Critical System Protection furnizează către clienți cea mai inovatoare și eficientă protecție pentru servere și clienții finali. Cu această soluție, Symantec extinde infrastructura de securitate în punctele finale prin adăugarea unei protecții robuste împotriva noilor amenințări malițioase”, a declarat Chirantan „CJ” Desai, director în domeniul managementului producției la Symantec. Atunci când este implementat pe Symantec Client Security sau Symantec Anti-Virus Corporate Edition, Symantec Critical System Protection protejează aplicațiile și sistemele de operare fără a fi nevoie de actualizare. Acesta are încorporată o tehnologie de prevenire a intruziunilor bazată pe comportament pentru a proteja clienții și serverele împotriva comportamentelor suspecte necunoscute. Buffer overflow și protecția bazată pe memoria atacurilor aduc un plus de apărare în fața atacurilor sofisticate, în timp ce un firewall performant monitorizează traficul, având capacitatea de a permite și respinge conexiunile la porturi, protocoale și adrese de IP. O consolă de management centralizat permite Symantec Critical System Protection să protejeze atât clienții, cât și serverele. Folosind consola de management, politicile de securitate pot fi configurate pentru implementarea controlului pentru conformare la audit. Symantec Critical System Protection conține peste 36 de rapoarte predefinite, incluzând informații detaliate și agregate despre agenți, evenimente și politici. În plus, consola de management poate fi configurată cu scopul de a livra notificări automate pentru a asigura un răspuns rapid la incidentele cu prioritate maximă.

www.romsym.ro

Cosmorom**Relansare în forță**

Operatorul de telefonie mobilă Cosmorom ar putea atinge circa 200.000 de abonați la finele lui 2005, dacă își va relansa serviciile până în luna septembrie, afirmă specialiștii. „La începutul mandatului, în ianuarie 2005, mi-am asumat ca unul dintre obiectivele principale, relansarea celui de-al treilea operator GSM din România. Astăzi sunt în măsură să vă anunț că în urma demersurilor făcute și a negocierilor purtate cu RomTelecom și cu grupul OTE din Grecia am reușit să identificăm soluția. Astfel, conducerea RomTelecom, conducerea grupului OTE și a CosmOTE au semnat actele necesare privind relansarea operatorului Cosmorom”, a declarat ministrul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, Zsolt Nagy, la sfârșitul lunii mai. Nagy a subliniat că relansarea Cosmorom

va genera efecte benefice din punct de vedere al creării de noi locuri de muncă, al creșterii veniturilor la bugetul de stat și al investițiilor străine în România. „Grupul CosmOTE investește 120 milioane de euro cash, bani care vor intra în compania Cosmorom. Datoriile către furnizori și alte datorii ale companiei au fost achitate de acționari și au fost capitalizate, rezultând următoarea structură a acționariatului: CosmOTE va deține 70% din acțiunile relansatului operator, iar RomTelecom 30%. De asemenea, CosmOTE își asumă responsabilitatea finanțării și conducerii operațiunilor de relansare și operare a companiei. Cosmorom a fost înființată la 15 ianuarie 1999, iar la sfârșitul lui 2004 avea 87.500 de utilizatori.

www.mcti.ro

James Hubley, director general RomTelecom și Zsolt Nagy.

Companii**Schimb de licențe și colaborări**

Toshiba Corp. și Microsoft Corporation au semnat un acord de schimb de patente, prin care fiecare dintre cele două companii are dreptul să se folosească liber de produsele celeilalte, adică de produse de tehnologie software și electronică. Acordul vine după ce, în decembrie 2004, același tip de înțelegere a fost semnat între Sony și compania sud-coreeană Samsung. O dată cu încetinirea dezvoltării de pe piața computerelor personale, Microsoft accelerează eforturile de a câștiga teren în arena produselor electronice digitale, care este guvernată acum de firmele nipone Sony și Matsushita Electric Industrial Co.

Și firma mixtă LG Philips LCD, al doilea producător mondial de dispozitive de afișare cu ecran plat, a anunțat semnarea unui contract de 5,03 miliarde de dolari cu Hewlett-Packard Co. pentru aprovizionarea cu monitoare cu ecran plat. Conform acestui acord, care se va derula pe o perioadă de trei ani, LG Philips va aproviziona HP, al doilea producător mondial de calculatoare personale, cu monitoare cu ecran plat pentru notebook-uri și PC-uri până în luna mai a anului 2008. Contractul consolidează poziția LG Philips LCD pe acest segment de piață.

www.toshiba.com
www.hp.com

Domenii**VeriSign – încă șase ani cu .net**

Compania californiană VeriSign a câștigat dreptul de a gestiona domeniul Internet .net pentru încă șase ani, încheind un nou contract cu ICANN (*Internet Corporation for Assigned Names and Numbers*) în urma unor negocieri controversate. Practic, comitetul director al ICANN a ales să prelungească mai vechiul contract încheiat cu VeriSign, care prevedea administrarea unei arhive .net ce conține aproximativ cinci milioane de nume de domenii. Înțelegerea a survenit unor negocieri care au durat mai bine de 15 luni și care au necesitat intervenția unei a treia părți – o companie de consultanță care a analizat ofertele făcute de alte patru companii rivale care doreau să obțină dreptul de administrare a domeniului .net. Domeniul .net rulează peste 700 de miliarde de dolari din activități de tip e-commerce și asigură o vizualizare de trei trilioane de pagini web anual, conform datelor declarate de compania californiană. VeriSign, care administrează, de asemenea, domeniile .com, operează pe domeniile .net începând cu anul 2001. Factorul continuitate nu a fost însă primordial pentru decizia luată de ICANN, oficialii corporației recunoscând că mult mai mult a contat evaluarea efectuată de Telcordia Technologies Inc., o companie independentă din New Jersey, care a acordat cele mai mari calificative pentru VeriSign. Analizii estimează că profiturile obținute de companie în urma operării acestui domeniu se ridică la 25 de milioane de dolari anual. Anterior încheierii contractului, conducerea VeriSign primise o serie de reacții pozitive privind stilul de abordare a administrării .net. Cu toate acestea, un subiect aprins de dispută între ICANN și VeriSign l-a constituit cererea corporației ca serviciul SiteFinder, care redirecționează utilizatorii care tastau incorect numele unui domeniu spre site-uri controlate de VeriSign, să fie închis. Cei patru concurenți ai companiei californiene au fost: consorțiul global CORE++ (cu sediul la Barcelona, care include mai multe firme de telecomunicații printre care Telefonica, dar și organizații de administrare a Internetului din Coreea, Brazilia și Africa de Sud); NeuStar (manager al .biz TLD, care s-a aliat cu Japan Registry Services Co.); compania germană Denic eG (care administrează peste opt milioane de utilizatori web) și Afilias, care administrează domeniile .info TLD.

www.verisign.com

Samsung Electronics, lider în tehnologia TFT-LCD, a anunțat crearea primului ecran OLED (*organic light emitting diode*) monostrat cu matrice activă (AM) și o diagonală de 40 de inch, destinat televizoarelor cu ecran plat.

Prototipul este compatibil cu televiziunea de înaltă definiție și are un ecran cu o rezoluție de 1.280 x 800 pixeli (WXGA), ce folosește tehnologia AM backplane cu silicon amorf (a-Si) pentru a permite un timp de răspuns mai rapid și un consum redus de energie. Realizat pe linia de producție Samsung de generația a patra (4G), noul prototip OLED combină toate caracteristicile tradiționale ale tehnologiei OLED, precum unghiul larg de vizualizare, carcasa subțire, lipsa filtrului de culoare și a iluminării de fundal, cu uriașele avantaje ale infrastructurii pentru producția standardizată de tehnologii pe baza siliconului amorf.

Până de curând, ecranele AM OLED aveau procedee de producție costisitoare bazate pe utilizarea de polisiliconi, care limitau capacitatea de producție.

Samsung „OLED” de 40 de inch

La așa un ecran, o casă pe măsură!

Depășind limitele impuse de dimensiunile tradiționale ale ecranelor AM OLED, noul prototip oferă o

strălucire maximă a ecranului de 600 nits, o rată de contrast alb-negru de 5.000:1 și o scală de culoare de

80%. Filmele cu imagini de calitate superioară pot fi reproduse impecabil, prin utilizarea în timpul procesării de imagini de înaltă definiție a performanțelor de răspuns rapid ale ecranului.

Cu o grosime mult redusă, noul display va permite designerilor de televizoare să creeze aparate subțiri de numai 3 cm sau chiar mai puțin. După lansarea în 2001 a inițiativei de dezvoltare a tehnologiei OLED, în scopul asigurării poziției de lider în domeniul tehnologiilor de afișare de generație următoare, Samsung a creat în 2004 un ecran OLED de 14,1 inch cu rezoluție WXGA de 1.280 x 768, care a fost urmat în ianuarie 2005 de dezvoltarea în premieră mondială a primului ecran OLED de înaltă definiție cu o diagonală de 21 inch și rezoluție de 1.920 x 1.080. Acest ritm ambițios de inovare a condus la dezvoltarea actualului prototip OLED, cu diagonală de 40 de inch, care deschide drumul către televizoarele OLED cu ecrane de mari dimensiuni.

www.samsung.com

Pornografie Domeniul „.xxx” a fost aprobat

Distribuitorii de materiale pornografice și clienții lor vor avea în curând la dispoziție un „district al felinarelor roșii” rezervat numai pentru ei, pe Internet. Organizația nonprofit care răspunde de adresele de Internet a aprobat domeniul „.xxx”, o mișcare în contradicție cu poziția inițială a grupului și care ar putea duce la o dezbateră cu politicienii conservatori din Statele Unite. *Internet Corporation for Assigned Names and Numbers* (ICANN) a anunțat că va colabora cu ICM Registry pentru finalizarea ultimelor detalii, fapt care înseamnă că domeniul „.xxx” va fi disponibil de la sfârșitul acestui an. Alte domenii din categoria top-level – precum

.asia, .mail sau .tel – așteaptă încă o decizie din partea ICANN. Președintele ICM Registry, Stuart Lawley, a declarat anul trecut că numele de domenii .xxx vor costa în jur de 75 de dolari și nu vor avea nici o restricție pentru conținut pornografic pentru adulți, însă pornografia cu copii va fi ilegală. În ciuda acestei abordări, Uniunea Americană a Drepturilor Civile și-a exprimat îngrijorarea față de inițiativă. Un motiv ar putea fi faptul că unele state pot „forța” site-uri care tratează subiecte sensibile, precum homosexualitatea sau contracepția, să intre în zona .xxx, unde ar putea fi blocate cu ușurință.

www.icann.org

Domeniul .xxx, un „district al felinarelor roșii”.

O nouă metodă de securitate a datelor „Ghicitul” în palmă

Numărul mare de fraude bancare prin intermediul cardurilor de credit a stimulat, în ultimul an, imaginația bancherilor și a specialiștilor din domeniul sistemelor de securitate. Astfel, începând din această toamnă, una dintre cele mai importante bănci japoneze, Bank of Tokyo Mitsubishi, va recurge la un sistem extrem de sofisticat de identificare biometrică. Spre deosebire de soluțiile mai vechi, bazate pe amprentarea sau scanearea retinei utilizatorului, aceasta implică un tip de autentificare biometrică extrem de sigur, care recunoaște rețeaua vasculară a mâinii clientului băncii. Noul sistem, implementat cu ajutorul specialiștilor de la Fujitsu (care au prezentat scannerul lor pentru rețeaua vasculară la CeBIT 2005), este prezentat deja utilizatorilor prin intermediul unor spoturi publicitare care au stârnit deja un interes neașteptat. Banca a pregătit noile carduri, echipate cu un cip special, care conține sub formă criptată imaginea sistemului vascular al mâinii utilizatorului. Pentru a efectua tranzacția, acesta își apropie palma de un dispozitiv integrat în bancomat, care îi scanează, fără să aibă contact direct, rețeaua

vasculară. După ce compară datele obținute pe loc cu cele preînregistrate pe cipul din card, aparatul autorizează sau nu operațiunea. Conform unui sondaj comandat de bancă, circa 90% dintre clienți sunt entuziasmați de această nouă formulă de securizare, mai ales că satisfac chiar și cele mai mari exigențe în materie de curățenie ale asiaticilor, respectiv scanarea fără contact direct între utilizator și aparat.

www.savantor.com

Scannerul „citește” rețeaua vasculară a mâinii.

Știri

Nokia

De la telefoane la Tablet PC

Fără a renunța la telefoane, compania finlandeză Nokia a prezentat la New York, la sfârșitul lunii trecute, în cadrul LinuxWorld Summit, primul său dispozitiv din gama Internet Tablet: modelul 770. Nokia 770 Internet Tablet este creat special și optimizat pentru Internet browsing și comunicații prin e-mail, are un format de buzunar și un design ingenios. Dispozitivul are un ecran mare, cu o rezoluție impresionantă (800 x 480), cu zoom și tastatură on-screen, ideal pentru vizualizarea de conținut online prin Wi-Fi. Pe lângă Wi-Fi, dispozitivul se mai poate conecta la Internet utilizând tehnologia wireless Bluetooth, cu ajutorul unui telefon mobil compatibil. Termina-lul funcționează pe aplicația Nokia Internet Tablet 2005 bazată pe platforma Linux, care include tehnologii Linux și Open Source pentru desktop, implementate la scară

largă. Platforma de dezvoltare maemo (www.maemo.org) le va furniza dezvoltatorilor Open Source și companiilor care se ocupă de inovații instrumente și oportunități de colaborare cu Nokia pentru noi dispozitive și pentru lansări OS din categoria Internet Tablet.

„Linux s-a impus ca opțiune firească pentru Nokia 770 Internet Tablet, având în vedere faptul că Linux, împreună cu platforma Open Source, ne oferă soluții rapide și eficiente pentru a crea produse în cadrul acestei noi categorii de dispozitive Nokia. Acesta este primul pas în procesul de creare a unui produs Open Source pentru servicii broadband și Internet. Noi vom lansa cu regularitate variante actualizate ale acestei aplicații software. Următoarea ediție a aplicației software, care va fi disponibilă în prima jumătate a anului următor, va fi compatibilă cu mai multe

Nokia 770 Internet Tablet, creat și optimizat pentru browsing.

funcții de comunicare a disponibilității, cum ar fi VoIP (*Voice over IP*) și serviciul de mesaje instant”, a afirmat Janne Jormalainen, Vice President, Convergence Products, Multimedia, Nokia. Printre alte aplicații de care dispune Nokia 770 Internet Tablet, bazat pe ediția de software 2005, se numără Internet

Radio, RSS News reader, Image viewer și Media player, în funcție de categoria media selectată.

Se estimează că livrările pentru Nokia 770 Internet Tablet vor începe în cel de-al treilea trimestru al anului 2005 în anumite țări din cele două Americi și din Europa.

www.nokia.com

Premieră

Tablet PC și de la Lenovo

Compania chineză Lenovo a prezentat primul computer realizat sub marcă proprie, de la preluarea diviziei de PC-uri a IBM, un nou produs din cunoscuta serie ThinkPad, botezat X41T. Spre deosebire însă de mai vechile notebook-uri, ThinkPad X41T poate fi foarte ușor transformat într-un Tablet PC. Deși la prima vedere seria X41 Tablet arată ca orice notebook produs de IBM, display-ul de 12 inch poate fi rotit cu 180 de grade și „lipit” deasupra tastaturii computerului, devenind astfel un veritabil Tablet PC, dotat cu un stylus care nu are nevoie de baterii pentru funcționare, spre deosebire de alte produse similare existente pe piață. Gama va fi dotată cu procesor Pentium M, dispune de conectivitatea wireless asigurată de chipset-uri Intel

și va rula, cel mai probabil, Microsoft Windows XP Tablet PC Edition. Modelul de bază dispune de 256 MB RAM DDR2 și un HDD pornind de 20 GB la 60 GB. Cu o carcasă realizată dintr-un aliaj quad-metal, ThinkPad X41 are o greutate de 1,5 kg, asemănătoare cu un notebook din clasa ultra-portabile. Seria este dotată și cu un cititor de amprentă, la fel ca ultimele notebook-uri din gama ThinkPad. Prețurile noii serii de produse vor porni de la 1.899 de dolari. Noul Tablet PC va concura produsele similare oferite de Hewlett-Packard, Fujitsu și Tatung cu ajutorul unei baterii 8-cell (opțională), care poate asigura un timp de funcționare de șase ore. Modelul standard este dotat însă cu o baterie obișnuită 4-cell, care asigură, în medie, circa 2,6 ore de funcționare. Deși specificațiile interne ale lui X41T nu au fost încă dezvăluite, fotografiile indică faptul că produsul va dispune de un slot pentru card Mini PCI. Se pare că X41T va dispune de un combo drive extern CD-RW/DVD, Bluetooth, Integrated 1GB Ethernet și Integrated Wireless (802.11bg). De asemenea, pentru o manevrare mai ușoară, Tablet-ul va fi însoțit și de un docking station.

www.ibm.com

Noul Tablet PC realizat de Lenovo.

Entertainment PC de la Intel

Design și performanță

Intel a prezentat recent un prototip al noii generații de home PC-uri: The Ryan McElhinney Home Entertainment Shell for Intel. Designul noului Entertainment PC, supranumit și E-Shell, a fost inspirat din moda anilor '60, remarcându-se prin rafinament și posibilitatea de a se încadra perfect atât în interioarele moderne, cât și în cele clasice, foarte stilate. Realizat cu sprijinul designerului Ryan McElhinney, Home Entertainment Shell for Intel arată ca o piesă rafinată de mobilier, în care sunt încorporate un procesor Intel Pentium 4 procesor 550 3,4 GHz cu tehnologie

Hyper-Threading, 512 MB de RAM și un hard de 250 GB.

Noul Entertainment PC conține și un tuner TV, poate reda și înregistra DVD-uri, fiind în același timp și radio. Computerul beneficiază și de tehnologia *Balanced Technology Extended* (BTX) dezvoltată de Intel. Un studiu comandat de Intel în legătură cu sufrageria secolului 21 relevă că 42% dintre britanici se plâng că hardware-ul tehnologic le supraaglomerează camerele și că un spațiu de home entertainment ar avea nevoie de cinci telecomenzi, în medie. În plus, același studiu a arătat că una din patru camere de zi conține mai mult de șapte dispozitive tehnologice diferite. În aceste condiții, speră cei de la Intel, E-Shell își va face loc cu siguranță în casele utilizatorilor, în ciuda unui preț destul de prohibitiv, care pornește de la 1.100 de lire sterline.

www.intel.com

Home Entertainment Shell for Intel, prototipul noii generații de PC-uri.

CUPRINS

- 30 Tehnologie
Modul de funcționare a sateliților
- 32 Hardware
Echipamente necesare
- 36 Software
Aplicații de bază

Sateliții, televizi

coverstory

Televiziunea și PC-ul

După multă caznă și o grămadă de scuze pentru a nu aborda acest subiect, iată că a venit vremea să nu ne mai ascundem după deget: chiar și în România se poate „fabrica” o instalație de recepție a programelor TV de pe sateliți folosind (și) un PC.

Transmisiunile prin satelit sunt utilizate pe scară largă de zeci de ani. Deci nu putem spune că sunt ceva nou pentru nimeni. Ca să fim mai exacti: nu credem că există cineva care să nu fi auzit de existența sateliților, mai ales că de la lansarea primului satelit (Sputnik-ul rușilor) și până acum au trecut aproape 50 de ani. Sigur că acel prim satelit nu era capabil de mare lucru și nici nu a stat prea mult acolo sus (ceva mai puțin de o sută de zile), dar Sputnik 1 are un mare merit: a generat o întrecere între cele două superputeri, adică defuncta Uniune Sovietică și Statele Unite ale Americii, pentru popularizarea „tăriilor” planetei cu diverse obiecte care să orbiteze în jurul ei. Este adevărat că rațiunile întrecerii erau la acea vreme de ordin militar (în primul rând), dar și mai adevărat este că sateliții au făcut mai mult bine decât rău de atunci și până acum. Cunoașteți zicala: „Războiul este mama tuturor lucrurilor”. Dacă putem spune că în majoritatea cazurilor ea nu este adevărată, ei bine, în acest caz este. Părerea generală a diverșilor experți în politică este că sistemul actual al sateliților terestri nu ar fi fost atât de evoluat dacă nu ar fi avut acel impuls inițial, generat de mințile înfierbântate de războiul rece (bine că s-a încheiat, că altfel revista CHIP ar fi apărut și acum numai în vestul Europei... :)).

Sateliți și sateliți

Sputnik 1 nu mai contează acum când NASA are o listă de peste 25.000 de obiecte care survolează planeta pe diverse orbite. Dar este adevărat că această listă conține orice obiect care se rotește în jurul planetei chiar dacă se găsește în această situație din motive care nu au legătură cu transmisiunile de indiferent ce fel. De exemplu, o bună parte dintre obiectele acestea sunt rezervoarele golite ale rachetelor trimise în spațiu, iar altele sunt pur și simplu naturale. Deci, la fel de adevărat este că doar o mică parte dintre aceste corpuri sunt sateliți utilizabili în sensul în care au o funcționalitate

fără legătură cu diversele armate ale lumii.

Dintre acești sateliți „utilizabili” unii se ocupă de telefonie, alții transmit date (de orice fel, de la informații meteorologice, la imaginile catastrofei provocate de tsunami), alții aparțin sistemului de poziționare globală (adică vestitului GPS), iar alții se ocupă de retransmiterea programelor TV. Ei bine... aceștia ne interesează în această suită de articole.

Ce satelit pe care orbită

Ne-am gândit că nu strică să vă oferim câteva informații despre cum „stau” sateliții pe orbitele lor. Așa că, înainte de a vă mai spune ceva despre ei, trebuie să facem lumină în legătură cu traiectoriile acestora în spațiu. Există trei feluri de traiectorii pe care le poate urma un satelit. Toate acestea se numesc orbite și pot fi geosincrone, asincrone și polare. Ultimele două ne interesează prea puțin, pentru că sunt folosite de sateliții militari (cele polare) și de unii meteorologici și de observație (cele asincrone), așa că nu intrăm în amănunte în ceea ce le privește. Poate că merită doar să menționăm că sateliții GPS au orbite asincrone. În schimb, ne vedem obligați să vă explicăm orbita geosincronă. Se spune despre un satelit care se află pe o orbită geosincronă că este „geostaționar”. Nouă acest cuvânt nu ne place (pentru că generează multe confuzii), dar ne vedem obligați să spunem că descrie destul de bine situația. Un obiect care se rotește în jurul Pământului în același sens cu rotația planetei și care termină o rotație în 24 de ore este un satelit geosincron. Cu alte cuvinte, de pe suprafața planetei, acel satelit este văzut ca un obiect fix (ca poziție pe cer), de unde și denumirea de geostaționar. În cazul oricărui corp aflat în rotație în jurul unei planete, acesta își va păstra aceeași orbită atât timp cât inerția mișcării sale este egală cu forța de atracție a planetei în jurul căreia orbitează. Dacă inerția este mai mare, satelitul „scapă” în spațiu, iar dacă forța de atracție a planetei este mai mare, satelitul

nostru va sfârși prin a cădea înapoi pe planetă. Nu vă faceți probleme pentru că va arde la intrarea în atmosferă, deci riscul de a vă trezi literalmente „Om cu satelit la cap” este nul. Pe de altă parte, mașinăriile moderne au și posibilitatea de a-și corecta traiectoria, astfel încât timpul de funcționare până la căderea pe Pământ este foarte lung (de ordinul zecilor de ani). Asta îi face mai eficienți. Dar pentru a avea eficiență maximă, sateliții folosiți pentru televiziune sunt aliniați (pe cât posibil) deasupra Ecuatorului. Astfel, aceștia pot fi „văzuți cu antena” din ambele emisfere ale Terrei, lucru care reduce binișor costurile (vă puteți închipui fără efort că un satelit nu este deloc ieftin, așa că este bine ca el să fie utilizat cât mai eficient). Ok. Dacă am spus/scriș atâtea despre ce este „pe cer”, să vedem mai departe cum sunt folosiți cei pentru televiziuni.

Retranslator la 37.000 de kilometri înălțime

În esență, un satelit de televiziune nu este altceva decât o stație de retransmitere a unui semnal. Rațiunea existenței lor este foarte simplă: Pământul este rotund. Asta înseamnă că recepția unei antene „obișnuite”, adică una terestră, are ca dificultate principală curbura planetei. Dacă suprafața pe care locuim ar fi perfect plană, semnalele TV ar putea fi recepționate de la mii de kilometri distanță. Dar cum această suprafață este departe de a fi plană, cea mai bună soluție este „ogîndirea” (mai exact reflectarea) semnalului transmis. Așadar, s-a ales soluția plasării pe orbite geosincrone a unui număr de stații de retransmitere a undelor radio. Această alegere rezolvă elegant problema recepției undelor TV mult dorite, dar necesită aparatură special concepută scopului. Iată de ce, mai departe veți afla în ce fel se poate intercala un PC în lanțul de aparate necesar recepției „prin satelit” și care ar fi motivele pentru a face acest lucru.

CHIP Team

Teorie

Sus, Jos

Pentru a înțelege mai bine ce transmite un satelit TV și prin ce diferă această transmisiune de cea „terestră”, precum și de cea prin cablu, câteva explicații sunt necesare.

Televizunile sunt – ca pondere – cele mai importante mijloace de comunicare în masă. Prin intermediul lor un mesaj oarecare atinge un număr impresionant de persoane. Și nu este de mirare că toată lumea își dorește programe TV cât mai bune și mai multe. Multitudinea de stații TV care oferă cele mai diverse tipuri de conținut stă mărturie pentru modalitatea în care „consumatorii” preferă să își petreacă timpul liber și nu numai pe cel liber.

Ce face un studio TV?

Poate că mulți dintre dumneavoastră s-au întrebat cum funcționează din punct de vedere tehnic o stație TV. Ei bine, deși pare mult mai complicat decât este, o stație TV produce imagini în mișcare însoțite de sunet, pe care le transmite spre televizoarele de acasă (sau de aiurea) prin intermediul undelor radio. Simplu. Indiferent de conținutul imaginii și al sunetului, un canal de televiziune nu produce nimic altceva. De aceea marea majoritate a aparaturilor folosite pentru acest scop aparțin lanțului de preluare/prelucrare a imaginii, lanțului de preluare/prelucrare a sunetului, lanțului de emisie/recepție sau

unor combinații între aceste lanțuri. În funcție de dotările (vorbim de aparatură) mai mult sau mai puțin apropiate ultimului răcnet în materie, posturile TV au performanțe pe măsură. De exemplu, sunet stereo sau imagine de înaltă definiție sau – la polul opus – sunt clasice, adică transmit imagine în format standard (PAL, NTSC sau altul) și un singur canal de sunet. Ideea principală este că, indiferent de performanțele unei stații TV, produsul rezultat trebuie transportat spre televizoare. Și aici intervine partea de emisie. Împărțind (cam din topor ce-i drept) modalitățile de emisie a unui semnal TV, ajungem la concluzia că există trei modalități importante: cea clasică, adică acea metodă care la recepție nu implică decât prezența unei banale antene (de cele mai multe ori de cameră), cea prin cablu sau fibră optică și cea prin satelit. Să le luăm una câte una.

Antena vă aparține (sic!)

Simplă și rapidă, fără costuri suplimentare și fără alte bătăi de cap decât cele generate de o banală antenă, această modalitate de transport a programelor TV în casele echi-

pate cu televizoare este cea mai veche din punct de vedere tehnologic. Foarte pe scurt, atât sunetul, cât și imaginea sunt transmise analogic (sau poate este mai bine să spunem nedigital?) folosind relee special concepute pentru aceasta. Cu alte cuvinte, în clădirea în care stația respectivă își desfășoară activitatea există un emițător care se ocupă cu distribuirea undelor radio către televizoarele din vecinătate și către un lanț de radiorelee (situat convenabil în locuri cât mai înalte) care „duc” semnalul muuult mai departe decât ar fi capabil emițătorul de unul singur. Un bun exemplu de astfel de televiziune este TVR1 (și/sau TVR2), care folosesc lanțul național de radiorelee pentru a ajunge de la București (aproape) oriunde în țară. Performanțele unei astfel de televiziuni sunt catalogabile drept... clasice, adică au imagine color (din nou în format PAL, NTSC și așa mai departe, în funcție de statul în care se produce emisia) și maximum două canale de sunet, adică sunet stereo. Cam puțin pentru pretențiile actuale...

Dacă antena nu vă ajunge...

... aveți oricând posibilitatea de a vă abona la unul dintre furnizorii CATV. În România aceștia folosesc drept mediu de transport cablul. Mai nou, acolo unde există infrastructura, este utilizată fibra optică. Deși momentan, românii nu simt încă mari diferențe între cele două modalități de transport (valabil chiar și pentru alții, mai din vest), între ele există o mare diferență. Adică exact diferența între analog (cazul cablului) și digital (fibra optică). Ca să explicăm... aaaa... ardelenește (adică folosindu-ne de exemple), vom lua în considerare (ahem!) un exemplu. Până nu demult, în Brașov se vindeau foarte bine decodoarele pirat pentru HBO. Acestea erau (oarecum) funcționale pentru că modalitatea de transport folosită în acele vremuri de către firma de TV prin cablu era analogică. Adică, fie că erați sau nu abonat la HBO, semnalul acestui post intra și în casa dumneavoastră, dar „codat” (sau... cu pretenții de semnal codat). Dar, de multă vreme, aceeași firmă furnizoare de programe TV a modificat modalitatea de transport, care este acum digitală. Ca urmare, afacerea decodoarelor pirat a murit subit. Motivul? Dacă nu sunteți (și) abonat HBO, semnalul aceluși post nu mai intră în casa dumneavoastră, așa că cutiuțele cu șurub și pretenții de decodor nu-și mai găseau o rațiune de a fi cumpărate. Iată așadar primul avantaj al transportului în format digital: programele pot fi împărțite în pachete care conțin nici mai mult nici mai puțin

decât ce scrie pe ofertă. În plus, dacă semnalul analogic de pe cablu este (cel puțin în principiu) mai bun decât cel pe care îl pot oferi majoritatea antenelor de cameră, ceea ce înseamnă o calitate mai bună a imaginii, semnalul digital este și mai bun. Asta ca să nu mai vorbim de posibilități care nici nu puteau fi imaginate pentru transportul analogic: Video On Demand, Internet cu viteze mari, sunet surround sau chiar Dolby Digital, imagini de înaltă definiție și încă multe altele. Dar lăsând deoparte aceste avantaje, să vedem prin ce diferă emisia din punctul de vedere al unui post de televiziune al unei rețele CATV.

Scurt și sec: toate lucrurile se petrec la fel până la modalitatea de transport. Pentru cazul transmisiei analogice, imaginea și sunetul produse de stația TV sunt multiplexate și trimise numai pe rețeaua de cablu. În acest caz, în locul emițătorului există un alt aparat care funcționează similar unui emițător, dar care nu trimite semnalul radio „în eter”, ci pe cablu. În cazul transmisiilor în format digital, situația se schimbă radical. Multiplexorul este înlocuit de un alt aparat care codează în timp real semnalul provenit din studio, transformându-l astfel într-un semnal digital. Pentru că procedeul trebuie să implice și o compresie (fără de care lățimea de bandă existentă ar fi ocupată imediat de doar câteva posturi TV), cea folosită în momentul de față este MPEG2. Exact aceea care se folosește și pentru filmele de pe DVD-uri. Diferențele de calitate între imaginea de pe DVD player și cele de pe cablu sunt generate numai de nivelul diferit de compresie aplicat. Adică DVD-ul se vede mai bine pentru că are bitrate mai mare.

Vor mai avea viață sateliții?

Și uite așa am ajuns în sfârșit și la transmiterea prin satelit, adică exact cea care – de această dată – ne interesează mai mult. Încă de la bun început, trebuie să vă spunem că sateliții moderni nu folosesc decât transportul în format digital. Asta pentru că în acest fel un singur satelit poate retransmite mai multe canale decât în alt format. Așadar, față de fibra optică, lucrurile nu diferă foarte mult la nivel teoretic. Diferența majoră este datorată faptului că în locul fibrei optice sunt folosite undele radio de înaltă frecvență. Evident, acest lucru limitează întrucâtva lățimea de bandă posibil de utilizat și de aceea compresia aplicată este ceva mai mare. Acesta este dezavantajul major al transmisiunilor prin satelit față de fibra optică, mai modernă.

În schimb, satelitul are avantajul unei acoperiri mai bune, pentru că poate fi recepționat chiar și acolo unde nu există fibră optică. Totuși, rețeaua de fibre optice se extinde rapid și există analiști care spun că în destul de scurtă vreme sateliții vor dispărea de pe lista aparaturii de telecomunicații civile. În schimb, militarii nu vor renunța la sateliți din motive care nu trebuie explicate. Dar există o șansă ca în viitorul nu foarte apropiat transmisiile TV să dispară din lista de servicii oferite de electronicele care orbitează în jurul planetei. Asta dacă nu cumva avansul tehnologic fie al transmisiunilor, fie al compresiei le va menține ca opțiune competitivă în fața fibrelor optice. Oricum ar fi, recepționarea programelor prin satelit va mai exista încă multă vreme de acum înainte și are un mare avantaj: în orice moment, mai există un satelit care emite și semnale pe care n-am reușit încă să le explorăm (sau decodăm), deci posibilitățile oferite sunt de cu totul altă natură decât cele ale fibrei optice.

Compresia, mama TV-ului prin satelit

Nu vom pierde vremea să vă explicăm din nou care este structura stream-ului MPEG, pentru că am scris deja zeci de articole pe această temă. Ideea de bază este aceeași ca și la codarea DivX sau Xvid (deși aceste codec-uri nu sunt MPEG2 ci MPEG4).

Există tot aceleași tipuri de frame-uri (keyframe-ul, frame-ul predicted și cel numit de vorbitorii de engleză „bidirectional”) și, exact ca și la codările MPEG4, la un bitrate constant calitatea imaginii variază după cantitatea de mișcare din imagine. Din acest motiv, un film de acțiune, plin de explozii, urmăriți în viteză și filmat în stil „smucit” are toate șansele să aibă o calitate mai scăzută a imaginii decât cea obținută în studioul de știri, unde prezentatorul mișcă doar buzele (și puțințel) și corpul. Dar compresia este necesară pentru că, fără ea, un satelit capabil de a retransmite 200 de canale cu un conținut diferit ar fi capabil să transmită numai vreo 30. În plus, au apărut acum și formatele de înaltă definiție, care ocupă o lățime de bandă mult mai mare dacă sunt codate MPEG2. Dar nu vă faceți probleme: MPEG4 pentru sateliți este foarte aproape...

Aparatura... pe scurt

Modelul clasic de aparatură de recepție a programelor „de pe satelit” include o antenă parabolică, un LNB (sau LNC, tot aia e :)), receiver-ul și, evident, televizorul.

Ultimele două, adică receiver-ul și televizorul (deși înlocuirea TV-ului este o chestiune de gust) pot fi înlocuite cu real succes de un PC.

Avantajele sunt destul de mari. Bunăoară, prin vizionarea pe PC sunt posibile urmărirea canalelor HDTV care vor apărea (noi am prins doar unul).

Formatele HDTV

Este clar că bătălia digitală pentru HDTV se va da între fibra optică și sateliți. Sateliții ar putea să „respire” ușurați dacă se va trece la compresie MPEG4. Pe de altă parte, nici fibra optică nu va fi deloc încurcată de noua compresie. Dar până atunci vă prezentăm formatele HDTV despre care vorbesc acum americanii. De reținut este faptul că toate formatele HDTV au renunțat la aspectul 4/3 al imaginii și au trecut la 16/9, ceea ce le permite să ofere imaginea în același format ca și cea de pe DVD sau cea de la cinematograful.

Primul format HDTV este chiar formatul DVD. Deși acesta are rezoluție standard (adică egală cu cea a formatului în care este codată imaginea: PAL sau NTSC), datorită bitrate-ului mare și aspectului imaginii (16/9), formatul DVD este considerat ca făcând parte din HDTV, deși acest lucru este controversat. Celelalte formate (cei complet lipsiți de imaginație le etichetează HDTV și TrueHDTV) aduc în sfârșit unificarea rezoluțiilor între formatele PAL și NTSC.

Așadar, când vorbim de rezoluții mari ale imaginii, singura diferență între formatul PAL și formatul NTSC este framerate-ul, care se păstrează 25 pentru europeni și 30 pentru americani (ceea ce înseamnă că frecvența curentului din priză nu se va unifica o dată cu apariția HDTV-ului :)). Rezoluțiile despre care se vorbește sunt 1.280 x 720 și 1.920 x 1.080, unde 720 și 1.080 sunt numărul de linii necesare aparatului care va reda aceste formate (adică televizorului). Cele două numere dau și codurile de recunoaștere ale celor două semnale după cum urmează: 720p definește formatul caracterizat de rezoluția de 1.280 x 720 cu framerat progresiv (adică 50 de fps pentru europeni și 60 pentru americani). De asemenea, numitul TrueHDTV se împarte în două versiuni codificate 1080i (de la interlaced adică numai 30 de fps pentru NTSC și 25 pentru PAL) și 1080p, pe care nu v-o mai explicăm. În schimb vă spunem că pe aceasta o așteptăm cu nerăbdare.

Montare și orientare

Poziția de start

Ținând cont de sfaturile noastre veți putea achiziționa și monta corect echipamentul cel mai potrivit.

Ionuț Bălan

Să vedem pentru început care sunt echipamentele necesare pentru a ne transforma PC-ul într-o instalație puternică de recepție a programelor TV de pe sateliți.

Antenă offset

Primul lucru de care aveți nevoie este o antenă parabolică, de preferință una offset, care este cea mai ieftină. Dimensiunea sa este un factor important, dar nu determinant în ceea ce privește calitatea semnalului ce va fi recepționat pe PC. Noi am folosit în experimentul nostru două antene offset de dimensiuni diferite: una mai mare, de 1.150 x 1.250 mm, oferită spre testare de către firma Elasco, și una mai micuță, de 670 x 715 mm, primită prin amabilitatea firmei Flamingo. Ambele au putut fi montate alternativ pe același stâlp de susținere.

LNB (Low Noise Block-downconverter)

O antenă de recepție a semnalului de la sateliți, indiferent de formă și de dimensiune, este practic inutilizabilă dacă nu dispuneți de un LNB.

Acest dispozitiv, de forma unui tub de dimensiuni mici, este responsabil de conversia semnalului de înaltă frecvență în unul de frecvență joasă, interpretabil de către decodorul din PC sau aparatul standalone. Am avut la dispoziție un LNB universal care s-a comportat foarte bine.

Cabluri și mufe

În funcție de modalitatea în care canalele recepționate via satelit vor fi vizionate (pe ecranul unui PC sau pe televizor), avem nevoie de un tip de cablu coaxial sau... de două. Primul dintre ele, și cel fără de care folosirea antenei nu este posibilă, este un cablu mai special, RG6, caracterizat prin faptul că are un diametru mai mare al conductorului central pentru a putea permite și alimentarea cu curent a LNB-ului. Mufele folosite sunt de tip F tată și sunt utilizate atât la legarea cablului coaxial în LNB, cât și la conectarea acestuia la placa de achiziție.

Dispozitiv de orientare

Foarte util pentru cazurile în care se dorește schimbarea frecvență a sateliților de pe care se face recepția programelor, dispozitivul de orientare este format din trei elemente distincte. Primul dintre ele, montura polară, facilitează orientarea antenei (respectiv a LNB-ului) pe o curbă polară și este format dintr-un braț cu dimensiune variabilă fixat pe unul dintre punctele de susținere ale antenei. Modalitatea efectivă prin care se face orientarea este un actuator ce mișcă montura polară într-un singur plan (est-vest), motorul fiind dirijat prin intermediul unui dispozitiv de poziționare.

Micul nostru experiment legat de recepționarea emisiunilor TV pe PC s-a bazat pe un sistem de orientare StrongSat DiSeqC

furnizat de firma Tehnocon. Dispozitivul de poziționare al antenei este manevrabil prin intermediul unei telecomenzi, dar există și unele automate, mai potrivite pentru folosirea în conjunctură cu PC-ul, evident mai scumpe.

Plăci DVB

Ultimul dintre echipamentele necesare pentru recepția TV via satelit pe calculator (evident, excluzând din această listă existența PC-ului :) este o placă DVB, capabilă să decodeze semnalul de joasă frecvență primit de la LNB în stream multimedia folosibil pe PC.

Pinnacle PCTV SAT

În primă fază, am folosit o placă DVB Pinnacle PCTV SAT, trimisă spre testare de către distribuitorul în România al producătorilor Pinnacle, firma Flamingo. Această placă este una mai specială, ea având, pe lângă mufa de intrare SAT In, și una SAT Out, pentru a putea folosi semnalul video și pe un alt receiver. Aplicația software cu care a venit este una destul de complexă, dar care se poate dovedi inadecvată pentru anumiți utilizatori mai pretențioși. Dar despre acest subiect veți putea citi în articolul următor.

Am avut la dispoziție și un sample pentru viitorul model PCTV Sat, ce va fi disponibil în curând. Deși în varianta de testare, placa a funcționat ireproșabil, incluzând și aplicația MediaCenter cu interfață în limba română.

SkyStar 2 TV PCI

Cel puțin în rândul amatorilor de satelit pe PC, această placă DVB este celebră. Bazată pe un cip FlexCop de la B2C2, placa oferită prin amabilitatea firmei Elasco este una dintre cele mai răspândite soluții atât pentru vizionarea programelor, cât și pentru transferul de date. La rândul său, și SkyStar 2 TV PCI deține o soluție de tip PVR DVB-Viewer Technisat Edition, destul de ușor de configurat și de folosit și cu performanțe remarcabile. Ambele plăci DVB au posibilitatea de a recepționa și decoda și semnalul radio primit via satelit.

Montarea soluției noastre

Ideea ce a stat în spatele realizării acestui coverstory a fost aceea de a vedea cât este de greu, respectiv de costisitor de achiziționat, instalat și folosit o soluție de recepție a emisiunilor TV pe satelit având drept element de comparație serviciile TV prin cablu existente la ora actuală în principalele orașe din România.

Pe de altă parte, nu am avut pretenția de a construi o soluție profesională nici la nivel de aparatură și nici la nivel de montare/orientare. Ce am reușit, veți vedea în cele ce urmează.

Echipamente

Prinderea antenei

Soluția de recepționare a emisiunilor TV via satelit a constat dintr-un PC, o placă DVB de achiziție a semnalului, un dispozitiv de orientare a antenei, un LNB și, evident, o antenă parabolică.

Ca orice alt dispozitiv care trebuie montat pe un perete vertical, și dispozitivul de prindere al antenei trebuie să fie fixat corespunzător, pentru a putea susține nu numai greutatea antenei și eventual a motorușului, ci mai ales să reziste forțelor de apăsare ce pot apărea în cazul unor vânturi puternice sau al depunerii de zăpadă. În acest sens, trebuie să aveți în vedere folosirea unor șuruburi (cu diblurile aferente) de dimensiuni mari. Apoi, după ce ați făcut montarea stativului, verificați stabilitatea înainte de a monta antena. **Sfat:** Bara de susținere a antenei parabolice trebuie să fie perfect verticală. Folosiți pentru aliniere o nivelă sau un fir cu plumb.

Acordați o mare atenție locului în care va fi instalată antena în sensul că, pe de o parte, este indicat să aveți vizibilitate maximă către sud și, pe de altă parte, să existe libertate maximă de mișcare în planul est-vest pentru a putea orienta fără probleme antena către sateliții vizibili din punctul de montare. Prin urmare, puneți mâna pe o busolă și folosiți-o cu încredere!

Apoi, următorii pași sunt simpli. Se prinde pe bara de susținere sistemul de poziționare (dacă îl aveți) și, în final, antena cu LNB-ul având capacul alb orientat către interiorul antenei.

Ce mai trebuie să știți este faptul că antenele folosite în emisfera nordică a Pământului trebuie orientate către sud (sateliții se află pe o orbită geostaționară deasupra Ecuatorului). Cu acestea în minte, montarea antenei nu ar trebui să ridice probleme prea mari. Există un aspect de care mai trebuie să țineți cont: în momentul în care conectați cablul coaxial de la LNB la placa din calculator, este imperios necesar ca PC-ul să fie deconectat de la rețeaua electrică, pentru a evita variațiile de tensiune în LNB, fapt ce ar putea duce la deteriorarea lui.

Orientarea antenei

Cea mai dificilă operațiune din tot procesul de asamblare/orientare/folosire a unei antene pentru recepția canalelor TV de pe satelit este cea de orientare a antenei către un satelit. Poate că nu ar fi rău ca înainte de a vă apuca de treabă să citiți informațiile de la www.satcodx.com, legate de aria de acoperire a satelitului căutat și dacă locația în care vă găsiți cade în pălăria de semnal a satelitului. Fiecare dintre noi poate încerca să o

orienteze, dar șansele de reușită depind de cât de multă răbdare avem, de un dram de noroc și de puțină informare. Dat fiind că este destul de puțin probabil să avem la dispoziție instrumentele necesare pentru orientarea corespunzătoare a antenei, probabil că vom folosi vechiul principiu „try and error” prin care căutăm manual, conform unor algoritmi creați de noi, un punct de pornire. Dar chiar și așa trebuie să ținem cont de localizarea pe orbita geostaționară a satelitului de pe care dorim să recepționăm canalele TV.

Presupunând că am orientat corect antena spre sud, nu ne mai rămâne decât să găsim elevația corespunzătoare satelitului căutat pentru locația în care ne găsim. Pentru aceasta vă recomandăm să folosiți unul din serviciile de calcul al coordonatelor, ce sunt disponibile în Internet. Alegerea noastră a fost http://www.satlex.ro/ro/azel_calc.html, ce poate oferi informații corecte și pentru orașele din România, respectiv pentru Brașov.

Cel mai bun lucru ce poate fi făcut este să se orienteze antena către punctul, denumit generic 0, reprezentat de cel mai sudic satelit din locația respectivă ce are și elevația cea mai înaltă. Apoi, dacă acesta este găsit și antena este reglată corespunzător, treceți la reglarea semnalului pentru sateliții de pe extreme, iar la sfârșit veți avea satisfacția de a vă lauda că vă „intră” mii de canale.

Procesul este laborios chiar și înarmați cu informațiile legate de elevație și de direcția în care se găsește satelitul căutat. Este indicat ca operațiunea să se desfășoare având la îndemână PC-ul (va trebui să îl mutați lângă antenă) și analizând informațiile grafice (și sonore dacă este cazul) legate de calitatea semnalului recepționat de antenă afișate de software-ul de management al plăcii de achiziție. De îndată ce se recepționează un semnal emis de satelitul căutat, puteți trece la orientarea mai precisă a antenei, schimbând puțin câte puțin poziția sa atât în plan orizontal, cât și în cel vertical, având drept scop obținerea unui semnal cât mai puternic. De obicei, dacă obțineți o calitate a semnalului de peste 50%, puteți trece la scanarea satelitului pentru a detecta transponderile disponibile pe acesta. Aplicațiile care vin cu placa DVB dispun de baze de date predefinite cu aceste informații pentru fiecare satelit în parte.

Operația va trebui repetată pentru fiecare satelit nou și de aceea ar fi bine să vă notați de fiecare dată coordonatele de orientare și să le asociați unei anumite calități a semnalului și astfel să puteți crea o hartă relativă a sateliților vizibili din locația în care vă găsiți, ținând cont de faptul că

Portal de sateliți și canale TV**La ce ne uităm**

Ne-am mai lămurit acum într-o oarecare măsură cu partea tehnică; să presupunem că ne-am decis asupra aparatului și suntem mulțumiți, totul e în ordine. Să nu uităm însă de la ce plecăm, care este rezultatul la care trebuie să ajungem: să avem acces la un conținut bogat, la multe canale TV transmise prin satelit.

Așadar, la ce ne uităm? Internetul ne ajută cu tone de informație în domeniu, iar site-ul care mie mi-a plăcut cel mai mult îl puteți accesa tastând în browser www.kingofsat.net. Aici găsim o listă a sateliților și a canalelor TV disponibile în Europa (descrierea „3.279 programe din 114 țări, transmise prin 3.747 frecvențe” este suficientă pentru mine). Pentru fiecare canal există multe informații utile: frecvența, limba, genul programului, tipul criptării și altele. Să presupunem că ne interesează ce canale avem pe Sirius2, așa că îl selectăm din lista sateliților și ajungem unde dorim în două clicuri. În cazul în care știm numele unui canal, îl căutăm în lista alfabetică a canalelor și vedem pe ce satelit este disponibil și toate informațiile amintite mai sus, altfel spus ajungem la informația dorită fie pornind de la lista sateliților, fie de la lista alfabetică a canalelor. De asemenea, site-ul oferă și un motor de căutare, după părerea mea cea mai rapidă metodă de a găsi ceea ce dorim. Pentru canalele românești necriptate de exemplu trebuie selectate doar două opțiuni. Există și o secțiune de noutăți în care sunt tipărite toate schimbările ce survin în cazul sateliților sau al canalelor, ce a mai apărut, ce canale și-au încetat activitatea și altele.

aceștia se află pe o curbă și nu în linie dreaptă.

Sfat: Dacă aveți timp și disponibilitate, puteți încerca să găsiți coordonatele de orientare a antenei astfel încât să aveți semnal maxim pentru cel puțin trei sateliți, de preferință extremele și unul aflat între ele. Așa veți putea face o hartă destul de exactă cu locația sateliților și vă va fi mult mai ușor să orientați antena.

În condițiile (probabil foarte dese) în care nu veți avea semnal maxim pe un anumit satelit, veți întâlni anomalii în recepționarea anumitor canale, manifestate prin înghețarea imaginii și/sau apariția unor puncte deranjante pe imagine.

Și dacă nu se poate...

Și dacă ați încercat și ați încercat și tot nu ați reușit să poziționați antena în așa fel încât să recepționați în condiții decente semnalul de pe satelitul căutat, atunci nu vă rămâne decât să apelați la ajutorul unor firme specializate în montarea și orientarea antenei. Sperăm ca sfaturile pe care vi le-am oferit să vă fie de ajutor și să vă economisească niște bani.

ionut_balanc@chip.ro

În funcție de caracteristicile antenei și ale dispozitivului de poziționare, prețul sistemului poate varia de la 4 la 10 milioane lei.

Software

Recepție de calitate

De ce aplicații avem nevoie pentru a substitui PC-ul receiver-ului digital

Încă de la începutul experimentului nostru ne-am propus să ne transformăm propriul PC într-o componentă a instalației de recepție satelit. În speță, el va înlocui receptorul digital dintr-o schemă generică de recepție. Faptul că folosim un calculator pentru recepție determină implicit utilizarea unor programe și asta nu înseamnă întotdeauna că un PC va depăși în performanțe un receiver digital dedicat. Mai bune, mai proaste, în primul rând trebuie să găsim „amalgamul” de aplicații necesar bunei funcționări pe PC-ul de care dispunem. Ceea ce înseamnă că este nevoie de răbdare pentru punerea la punct a configurației ideale. La începutul experimentelor este indicat să faceți o copie de siguranță dacă nu a întregului sistem, cel puțin a partiției cu sistemul de operare. Vă veți asigura astfel că atunci când lucrurile scapă de sub control și Windows-ul nu mai funcționează cum trebuie, într-un timp minim puteți să o luați de la capăt.

Pentru început, vom trasa niște principii generale, care, chiar dacă par a fi agasante, asigură o bună funcționare a sistemului.

Principii generale

Ca pentru orice componentă a unui PC, și plăcile de recepție satelit au nevoie de driver-e pentru funcționare. În general, este indicat să folosiți cel mai recent set oferit de producătorul plăcii respective. Apoi actualizați-vă sistemul la cea mai recentă

versiune de DirectX. Fiindcă sunt componente multimedia, funcționarea lor corectă este strâns legată de existența celei mai noi versiuni a acestui set de biblioteci. La ora actuală, cel mai recent kit DirectX este disponibil la adresa <http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?FamilyId=9226A611-62FE-4F61-ABA1-914185249413&displaylang=en>. Dacă ați instalat Windows XP SP2, aveți deja cea mai nouă versiune. Un alt sfat pe care vi-l putem da este ca, în măsura în care nu aveți experiență cu astfel de plăci, să instalați și aplicațiile de vizionare, care în general fac parte din bundle-ul plăcii. Apoi, citiți... manualul. Cele cinci minute alocate lecturii vă pot releva detalii pe care uneori, din obișnuință, le scăpăm. De asemenea, tot ca regulă generală, în momentul folosirii unei terțe aplicații de vizionare, asigurați-vă că este compatibilă cu placa DVB pe care o aveți în calculator.

Acestea fiind spuse, să trecem în revistă ce categorii de aplicații ne-ar fi necesare pentru a putea exploata la maximum cu ajutorul PC-ului instalația de recepție de care dispunem.

Reglaje

Fie că le facem noi, fie că ni le face o persoană cu mai multă experiență, reglajele pentru antena de recepție sunt întotdeauna importante. Parametrii importanți de reglaj – azimut și elevație – trebuie cunoscuți dinainte pentru a putea beneficia de o calitate a semnalului

cât mai bună. Dacă este disponibil accesul la Internet, o primă locație de vizitat este www.satlex.ro, secțiunea Tehnică, unde în subsecțiunea Calculatoare poate fi găsit un calculator on-line pentru acești doi parametri. Trebuie introduse doar locația (orașul) și satelitul pentru care dorim să aflăm parametrii. Vom primi acești parametri, dar și o reprezentare grafică a acestor unghiuri.

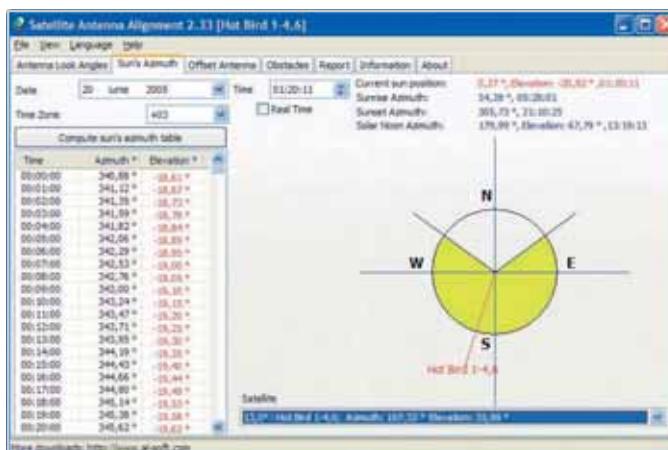
În cazul în care accesul la Internet nu este la îndemână, înainte de reglarea antenei poate ar trebui făcută o vizită la un Internet-cafe pentru a descărca de la adresa <http://www.al-soft.com/saa/satinfo.shtml> aplicația Satellite Antenna Alignment. Cu ajutorul acesteia, veți putea calcula azimutul și elevația fără a fi conectați la Internet. La rândul său, și această aplicație oferă o reprezentare grafică a azimutului, precum și un calculator pentru elevația necesară în cazul în care în fața antenei sunt prezente obstacole. Pentru referință, programul poate genera și o listă cu sateliții vizibili din locația respectivă și cu parametrii de reglaj necesari.

Ajutor pentru reglaj fin

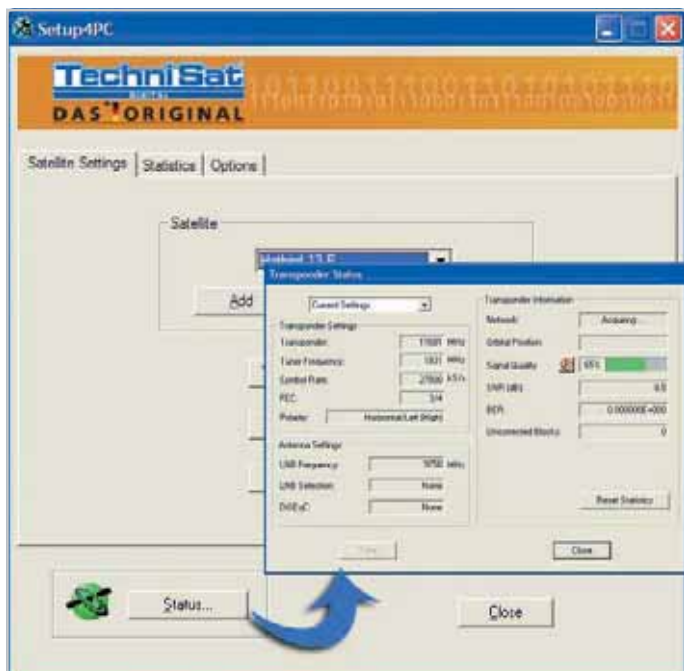
Toate ar fi bune și frumoase dacă respectivele unghiuri ne-ar asigura de la prima încercare o calitate a semnalului cât mai apropiată de 100%. Însă rare sunt ocaziile în care reușim chiar din prima. În condițiile în care nu dispunem de instrumente de măsură foarte precise, orice ajutor pe care îl putem avea din partea unor aplicații este

www.satlex.ro poate fi un prim pas pentru aflarea parametrilor azimut și elevație pentru o anumită locație.

Satellite Antenna Alignment poate fi folosit offline pentru calculele legate de poziționarea antenei.

Setup4PC poate fi de un real folos pentru a afla dacă reglajul antenei este corect.

binevenit. Și astfel de ajutoare pot fi găsite uneori chiar în programele care însoțesc plăcile DVB.

De exemplu, pentru plăcile Skystar 2 de la Technisat, instalarea aplicațiilor de pe CD-ul însoțitor aduce pe sistem un utilitar care poate fi de real folos pentru reglarea fină a instalației. Astfel, accesând *Setup4PC* ori din *System Tray* ori pe calea obișnuită din meniul de start, se stabilește satelitul pe care se face reglajul. Dacă antena este poziționată cât de cât bine, apăsând butonul *Status* din interfață putem obține și o reprezentare audio-vizuală a calității semnalului. Cu cât semnalele audio sunt mai acute, cu atât calitatea recepției este mai bună. Din păcate, pentru o reglare fină, mai ales atunci când antena este la o oarecare distanță, este necesară găsirea unei modalități de a asculta semnalele respective (un set walkie-talkie s-ar putea să vă fie de real ajutor).

Tot pentru plăcile Skystar2 este disponibilă pe Internet și aplicația *Fast SatFinder*. Deși aflată încă în plină dezvoltare, își dovedește utilitatea mai ales pentru aflarea locației aproximative a sateliților. Principiul după care funcționează este destul de simplu: pe baza unei liste de câte un transponder pentru fiecare satelit, programul determină driver-ul plăcii DVB să scaneze acea frecvență. Programul oferă și utilizatorului posibilitatea să scaneze după anumite frecvențe sau să folosească o listă personală de transpondere. Căutând pe Internet, poate fi găsită o listă cu cele mai puternice transpondere de pe fiecare satelit astfel încât localizarea

lor să fie cât mai rapidă.

Și instalarea plăcilor Pin-nacle aduce pe sistem un modul de detecție a semnalului, care vine în ajutorul utilizatorului prin mijloace audio-vizuale. Rămâne însă problema distanței dintre antenă și calculator.

Vizionare

Cu ajutor sau nu, presupunem că reglajul antenei a fost făcut. De acum înainte putem folosi la întreaga capacitate instalația de satelit. Bineînțeles, și în acest caz este nevoie de niște programe destinate de această dată vizionării. Ca principiu, încercați să folosiți la început programul de vizionare care însoțește placa DVB. În general, aceste aplicații sunt croite special pe posibilitățile plăcii și asigură un grad de compatibilitate cât mai mare. Dacă pe parcurs aceste aplicații nu vă mai satisfac, puteți trece la alternative. Și pentru că vorbim de alternative, să prezentăm câteva dintre programele cele mai răspândite destinate vizionării sau ascultării programelor TV sau radio emise prin intermediul sateliților.

ProgDVB 4.52

Gratuit, funcțional, de avut. Așa s-ar putea caracteriza în câteva cuvinte *ProgDVB*. Urmărind site-ul www.progdvb.com, vă puteți asigura că aveți întotdeauna cea mai recentă versiune. Deși nu dispune de o interfață „fancy”, veți descoperi că nu-i duceți lipsa. Unul dintre atuurile cele mai puternice ale acestui program este faptul că suportă un număr mare de plăci DVB. Configurarea programului este destul de simplă. În primul rând, din meniul *Settings - Device List* se alege modulul corespondent modului de placă DVB din sistem. Apoi tot din *Settings*, de data aceasta la secțiunea *DiSeqC*, se „adaugă” un LNB pe satelitul de pe care dorim să recepționăm. Următorul pas este scanarea transponderelor de pe satelitul respectiv folosind opțiunea din meniul *Channel*

ProgDVB este una dintre cele mai populare soluții pentru recepția semnalului TV.

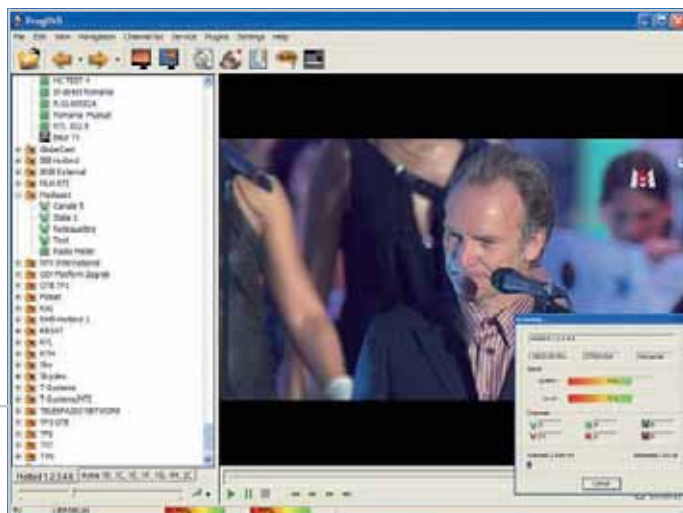

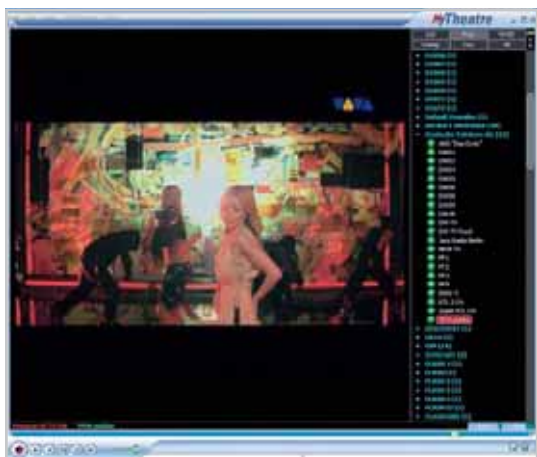
Fast SatFinder permite aflarea locației sateliților după cele mai puternice transpondere de pe aceștia.

List - Channel Search. Odată descoperite canalele recepționate, acestea pot fi sortate sau aranjate folosind diferite criterii. Canalele criptate vor fi prezentate în culoarea roșie. *ProgDVB* dispune și de un modul EPG (*Electronic Programming Guide*) care, împreună cu scheduler-ul încorporat, face ușoară programarea unor înregistrări ale programelor la anumite ore. Ar mai fi de spus că funcționalitatea aplicației poate fi extinsă prin plugin-uri. În unele cazuri, mai mult decât este legal.

MyTheater 3.27

Iată o a doua soluție generică pentru plăci DVB, de data aceasta însă comercială. *MyTheater* oferă mai multe opțiuni de configurare decât *ProgDVB*. Din punct de vedere al interfeței, aceasta este la prima vedere mult mai criptică, neoferind un meniu tipic pentru aplicații Windows. Totuși, suportă skin-uri, iar cele câteva care se instalează implicit sunt destul de reușite. Toate funcțiile programului pot fi apelate prin intermediul meniului contextual. Din secțiunea *Settings - LNB DiSeqC settings and Scan*, poate fi accesată fereastra de configurare a sateliților și a transponderelor. Selectând toate transponderele de pe un satelit, ne asigurăm că avem maximul de canale disponibile. *MyTheater* dispune la rândul său de posibilitatea de a folosi plugin-uri. De

Interfață minimală, dar foarte mulți parametri de configurare: MyTheater.

altfel, pe site-ul care găzduiește forumul dedicat aplicației (<http://www.mytheater-support.com>), prin înregistrarea pe acest forum, veți putea accesa o colecție largă de module. Este de menționat și faptul că prin intermediul unui plugin pot fi folosite și plugin-urile ProgDVB.

DVBDream 0.8.7

Deși pare la început de drum după numărul versiunii, DVBDream este chiar o aplicație reușită. Ușor de folosit și mai ales de înțeles, nu creează probleme nici pentru cei mai puțin experimentați. Prima pornire a programului indică utilizatorului ce are de făcut: alege cum va funcționa decodarea MPEG2 – software sau hardware – și satelitul pentru care dorește să efectueze scanarea și pornește această operațiune. Apoi, pe parcursul utilizării, din meniul *Options*, la submeniul *Diseqc* poate fi schimbat satelitul pe care este focalizată antena și începută o nouă scanare. DVBDream dispune la rândul său de posibilitatea de a folosi plugin-uri ale celorlalte programe, dar funcționalitatea aplicației poate fi extinsă și prin intermediul unor module. De altfel, modulele EPG și schedule sunt implementate astfel. De remarcat la acest program este și existența opțiunii de import a diferitelor setări din alte programe. Înainte de a încheia, o ultimă idee: este disponibil gratuit la www.dvbdream.org.

Decodare MPEG2

A venit momentul să ne aplecăm asupra unuia dintre aspectele importante ale recepției programelor TV emise prin satelit. În cele mai multe dintre cazuri, placa DVB din calculator nu dispune de un decoder MPEG2 hardware. Acest lucru face ca în timpul proces de decodare al stream-urilor audio-video să se bazeze pe puterea

procesorului și pe... filtre DirectShow. Și când spunem filtre, ne gândim în primul rând la filtre MPEG2. Dacă sunteți pasionat de multimedia pe PC, probabil cunoașteți câteva astfel de module. Dacă nu știți, ele pot fi regăsite în general în orice player DVD software de genul Intervideo WinDVD sau Cyberlink PowerDVD. Dacă aveți o placă video NVIDIA mai recentă, s-ar putea să aveți acces și la aplicația oferită de acest producător, NVDVD. ATI a recurs la o soluție Cyberlink pentru decodarea MPEG2. La rândul său, și Nero include în pachetul de bază filtre pentru decodarea video și audio, însă trebuie verificată funcționarea lor corectă. Un pachet de decodare destul de reușit este și cel de la Elecard. Cel puțin în cazul nostru, a fost singurul pachet care a reușit să decodare fără probleme de sincronizare și programele TV emise după standardul HDTV (MPEG2 1.920 x 1.080 pixeli).

Așadar, există și aici posibilități de alegere. Nu ne putem reprimă nici de această dată un sfat-dojană: pe cât posibil, evitați pachetele de codec-uri. Pentru filme și muzică, pe calculator sunt necesare maxim în jur de trei – patru codec-uri/filtre. Cu cât instalați mai multe filtre, cu atât sunteți expuși posibilității de a nu mai putea gestiona corect diferitele priorități pe care le au filtrele în sistemul DirectShow.

Din punct de vedere al puterii de calcul necesare, pentru a putea viziona fluent programele TV, un sistem decent n-ar trebui să aibă probleme. Dacă redarea unui DVD nu creează un consum prea mare de resurse, totul este OK. Însă pentru HDTV este destul de problematic.

În privința calității imaginii pe unele canale, trebuie spus că nu toate emit în rezoluție PAL. Există foarte multe canale care emit în rezoluții intermediare de genul SVCD. De aceea pe unele posturi s-ar putea să apară artefacte. Totodată, calitatea imaginii recepționate depinde și de calitatea codării la sursă. Dacă un canal de popularizare a tarotului se vede execrabil, s-ar putea să fie din cauză că pur și simplu așa este codat.

MPEG2Cut – soluția ideală pentru ajustarea lungimii înregistrărilor video.

Alte instrumente

În diferite kit-uri de instalare ale programelor de vizualizare și-a făcut loc și un instrument semnat Microsoft. Parte a SDK-ului DirectX, GraphEdit este un program cu ajutorul căruia, într-o formă grafică ușor de înțeles, poate fi vizualizată înlanțuirea filtrelor DirectShow în procesul de redare a unui fișier sau a unui stream. În general, este inclus lângă acest gen de aplicații pentru ca utilizatorul să poată să-și ajusteze singur lanțul de redare al stream-urilor MPEG2. Utilizarea lui este relativ simplă, atâta vreme cât se au în vedere câteva reguli. Un stream MPEG2 trebuie să treacă printr-un demultiplexor sau printr-un splitter pentru a avea acces la stream-urile componente. În funcție de filtrele MPEG2 instalate, se poate alege care filtru să efectueze decodarea audio și care pe cea video. Se poate ajunge astfel la combinații nebănuite de producătorii respectivelor filtre.

Cel mai probabil, veți face și niște înregistrări. Și ca orice material video, poate trebuie ajustat. Ciupite câteva secunde de la început sau de la sfârșit. Un bun exemplu de software simplu și la obiect destinat acestui scop este MPEG2Cut. Se încarcă fișierul video pe care vrem să-l „ciuntim” se stabilesc limitele de tăiere și se salvează noul fișier. Nu întotdeauna este nevoie de Premiere pentru a tăia două-trei secunde dintr-un clip. Pentru recodări, VirtualDub-Mod este unealta potrivită având în vedere că suportă nativ formatul MPEG2.

Încheiem aici micul nostru periplu printre programe și sateliți. Sperăm că interesul vă va fi fost stârmit. Pentru noi a fost o experiență interesantă și ușor periculoasă, căci „privitul la televizor” este o boală foarte contagioasă.

catalin_constantin@chip.ro

CUPRINS

42	Prezentare Plăci de sunet
46	Test comparativ Cooler-e
58	Răcire Soluție alternativă
62	Teste individuale Bancul de probă
74	Telefoane Lumea mobilă
76	Procesoare AMD vs Intel
80	Top CHIP Top 10

Hardware

Apple

Mac-uri cu procesoare Intel

Compania Apple a anunțat că va folosi în viitor procesoare de la Intel pentru Mac-urile sale.

Cu ocazia conferinței cu dezvoltatorii organizată de Apple la începutul lunii iunie, Steve Jobs, binecunoscutul CEO al companiei americane, a făcut anunțul șoc: începând de anul viitor, Apple va încorpora în Mac-urile sale procesoare Intel.

Întârzieri cu Power G5

În vara lui 2003, când și-au făcut apariția primele Mac-uri cu Power G5, Jobs promitea că, în decurs de 12 luni, acestea vor avea procesoare la 3 GHz, care, din păcate, nu și-au făcut apariția nici până în ziua de azi. În plus, nici măcar acum nu există o versiune de Power G5 care să poată fi folosită în notebook-uri. Cu un IBM interesat mai mult de procesoarele de console de jocuri (și nici nu este de acuzat din moment ce, în curând, această piață va ajunge la 300 milioane de unități pe an), nu este de mirare că atenția acordată procesorului G5 a fost mai mică. Așadar, Apple a avut de ales: să continue cu G5, caz în care ar fi fost nevoită să suporte în bună măsură costurile de dezvoltare ale acestuia, să adopte Cell, noul procesor dezvoltat de IBM, Sony și Toshiba ori să treacă în pat cu dușmanul cum s-ar spune și să adopte o tehnologie suficient de ieftină (comparabil cu Power G5 cel puțin) și verificată la scară largă, mai exact procesoarele de la Intel. A ales cea de-a treia variantă.

Mai întâi notebook-urile

Tranziția va începe din 2006 cu notebook-urile. Există o tendință din ce în ce mai accentuată de trecere a utilizatorilor către notebook-uri, iar aici Apple are un punct nevralgic. Consumul mare de energie și căldura generate de Power G5 au împiedicat folosirea acestuia în notebook-uri, astfel că

Apple a fost nevoită să-și construiască PowerBook-urile cu procesoare G4, mai puțin performante. De aici și o oarecare lipsă de competitivitate pe acest segment pentru compania americană. Primele Mac-uri cu Intel vor încorpora cel mai probabil procesorul cu numele de cod Yonah, care se află încă în dezvoltare. Gradat, până la sfârșitul anului 2007, tranziția Mac-urilor va fi finalizată la nivelul întregii game de sisteme (deci inclusiv cele desktop).

Darwin a existat de la bun început

Iată că zvonurile repetate cu privire la existența unei versiuni de Mac OS X pentru procesoare X86 (care purta numele de cod Darwin) s-au adevărit întru totul. Ca să folosim cuvintele oficialilor de la Apple, Mac OS X și-a încetat modul dual de existență de până acum și a ieșit cu totul la lumină. Darwin a existat încă de la începutul lui Mac OS X și a fost dezvoltat în paralel, după cum se vede, ca o

variantă de backup ce a fost folosită în cele din urmă.

Trei sisteme de operare pe un singur calculator...

Conform semnalelor oferite până în prezent, Apple nu va împiedica în vreun fel instalarea de sisteme de operare Windows pe viitoarele Mac-uri X86. Însă nici nu va oferi suport pentru cei care vor face aceasta. O asemenea manevră ar putea atrage chiar o parte dintre utilizatorii de Windows care ar fi interesați de calitatea sistemelor Apple, dar care nu ar vrea neapărat să treacă la Mac OS X. Și, în plus, mai există bineînțeles și varianta Linux, care ar putea trezi interes.

Apple și efectul Osborne

De prin anii '70 a rămas celebru cazul unei tinere companii care a reușit să scoată pe piață un calculator personal ce se bucura chiar de un succes foarte mare. A venit însă momentul fatal în care Adam Osborne, care conducea compania, a anunțat a doua generație a calculatorului personal, care era considerabil mai bun. Problema a fost că respectiva companie avea stocurile pline de calculatoare din prima generație, pe care astfel nu le-a mai cumpărat nimeni. Ceea ce a urmat a fost un colaps financiar pentru că nu existau bani suficienți pentru producerea celei de-a doua generații și astfel că până în zilele noastre compania cu pricina tot tânără a rămas, pentru că nu a depășit stadiul acesta și a dat faliment. Analizii financiari au denumit această conjunctură efectul Osborne și nu puțini și-au pus întrebarea dacă nu cumva Apple ar putea fi afectată într-un mod similar, cu utilizatorii evitând să cumpere Mac-urile cu PowerPC și așteptând până la apariția Mac-urilor bazate pe Intel.

Una dintre remarcile care pot fi făcute este aceea că, în extrem de multe situații, utilizatorii care cumpără un Mac nu sunt neapărat interesați de ce procesor se află în calculator; ideea este ca acesta să funcționeze fără probleme. Să ne amintim perioada de acum trei ani, când procesoarele G4 nu prea mai țineau pasul cu procesoarele P4 de la Intel sau cu cele Athlon de la AMD. Cu toate acestea, Mac-urile se vindeau în continuare. În plus, Apple are în prezent o situație financiară foarte solidă și, la nevoie, chiar ar putea devansa lansarea Mac-urilor cu Intel.

www.apple.com

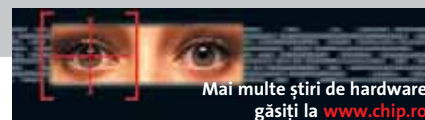
Apple va începe cu notebook-urile tranziția către procesoarele Intel.

Tranziția va fi completată în 2007 la nivelul întregii game de sisteme.

Mac OS X a avut încă de la bun început o versiune X86.

Mai multe știri de hardware
găsiți la www.chip.ro

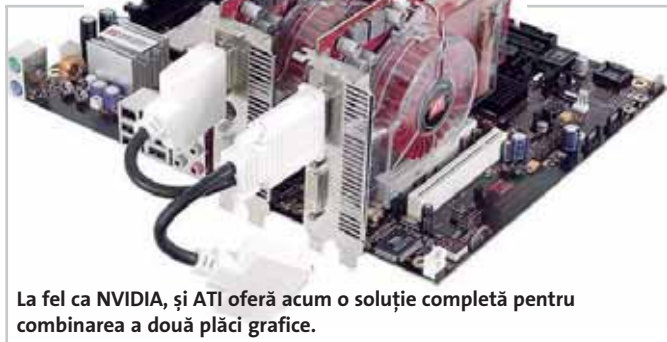
ATI

Crossfire concurează SLI

În ciuda faptului că în perioada recentă ATI a avut cea mai puternică placă grafică de pe piață, compania canadiană s-a văzut lăsată puțin în urmă de NVIDIA datorită tehnologiei SLI pe care aceasta a promovat-o. Răspunsul pe care ATI l-a oferit la această problemă a venit

utilizatorii care deja dețin un Radeon X800 sau X850.

Crossfire suportă câteva moduri de randare. Mai întâi este cel bazat pe carioaje, în care ecranul este împărțit în pătrățele ce sunt apoi alocate spre prelucrare plăcilor

La fel ca NVIDIA, și ATI oferă acum o soluție completă pentru combinarea a două plăci grafice.

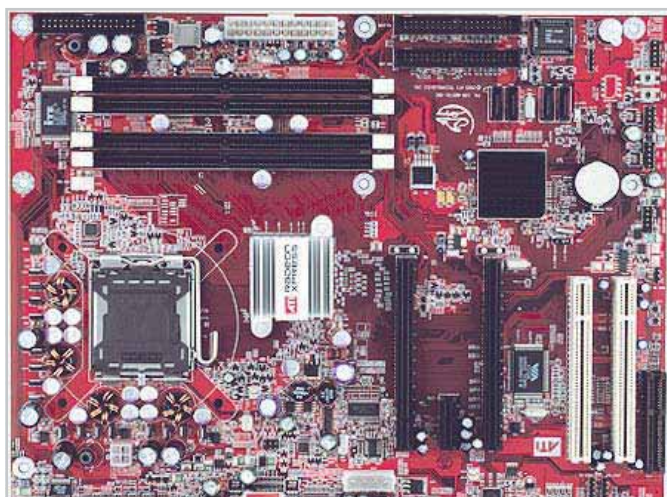
la începutul lunii iunie și el se numește Crossfire. Tehnologia oferită de ATI este la rândul său capabilă să combine puterea de calcul a două plăci grafice, însă se dovedește mai flexibilă decât cea de la NVIDIA, deoarece nu este neapărat ca cele două plăci să fie identice. Astfel, ea necesită o așa-numită placă stăpân (master) și una sclav (slave). Placa slave poate fi o placă obișnuită (bazată bineînțeles pe un cip ATI), în schimb placa master are în plus un conector special, o intrare către care este redirecționată ieșirea video a plăcii slave. Este o modalitate întâlnită anterior la produsele de la 3Dfx, alternativă soluției NVIDIA cu plăcuțele interne de conectare. Această abordare oferă o cale de upgrade mai ieftină pentru

grafice, în funcție de puterea acestora (numai pentru Direct X însă). Cea de-a doua modalitate presupune împărțirea ecranului în două părți (care pot fi de asemenea inegale, tot în funcție de puterea plăcilor grafice), care sunt asociate câte uneia dintre plăci. În sfârșit, cea de-a treia modalitate este cea în care fiecare placă randează alternativ câte un cadru.

Primele produse ce beneficiază de tehnologia Crossfire sunt Radeon X850 Crossfire Edition și Radeon X800 Crossfire Edition.

ATI oferă și un chipset pentru plăci de bază, Radeon Xpress 200 Crossfire Edition, despre care afirmă că oferă performanță optimă pentru soluțiile cu Crossfire.

www.ati.com

Tehnologia Crossfire este asistată și de un chipset de placă de bază de la ATI, Radeon Xpress 200.

Samsung

Harddisk-uri cu memorie flash

În ultima vreme, este din ce în ce mai mult curtată ideea folosirii memoriei flash la harddisk-uri.

Un prim proiect a fost propus de către Microsoft și acesta vizează încorporarea unei cantități de memorie flash în harddisk-urile pentru notebook-uri. Dat fiind că Samsung este implicată în ambele domenii (atât în producția de harddisk-uri, cât și în producția de memorii flash), a fost capabilă destul de rapid să vină cu un prototip care încorporează un cip OneNAND de 1 Gbit (128 MB) pe post de buffer. Acesta din urmă are rate susținute de citire și de scriere, de 108 MBps, respectiv 10 MBps.

Microsoft intenționează să includă în Longhorn o tehnologie denumită „SuperFetch”, ce prezice care sunt acțiunile care vor fi realizate de

sistemul de operare și păstrează în memorie datele care încă nu au fost utilizate, dar care este foarte probabil să fie folosite în scurt timp. SuperFetch ar beneficia astfel foarte bine de existența unui cache de dimensiuni mari. Singura problemă care s-ar putea ivi ar fi numărul ridicat de rescrieri la care urmează să fie supus buffer-ul de memorie flash.

Cel de-al doilea proiect prezentat tot de Samsung este un „harddisk” în întregime din memorie flash care oferă o capacitate de 16 GB. Ideea nu este nouă, însă, din nou, Samsung, în calitatea sa de cel mai mare producător de memorii flash, ar putea avea forța necesară pentru a aduce un asemenea produs într-o zonă accesibilă de preț.

www.samsung.com

„Harddisk”-ul flash de 16 GB de la Samsung.

Seagate

Harddisk-uri cu stocare perpendiculară

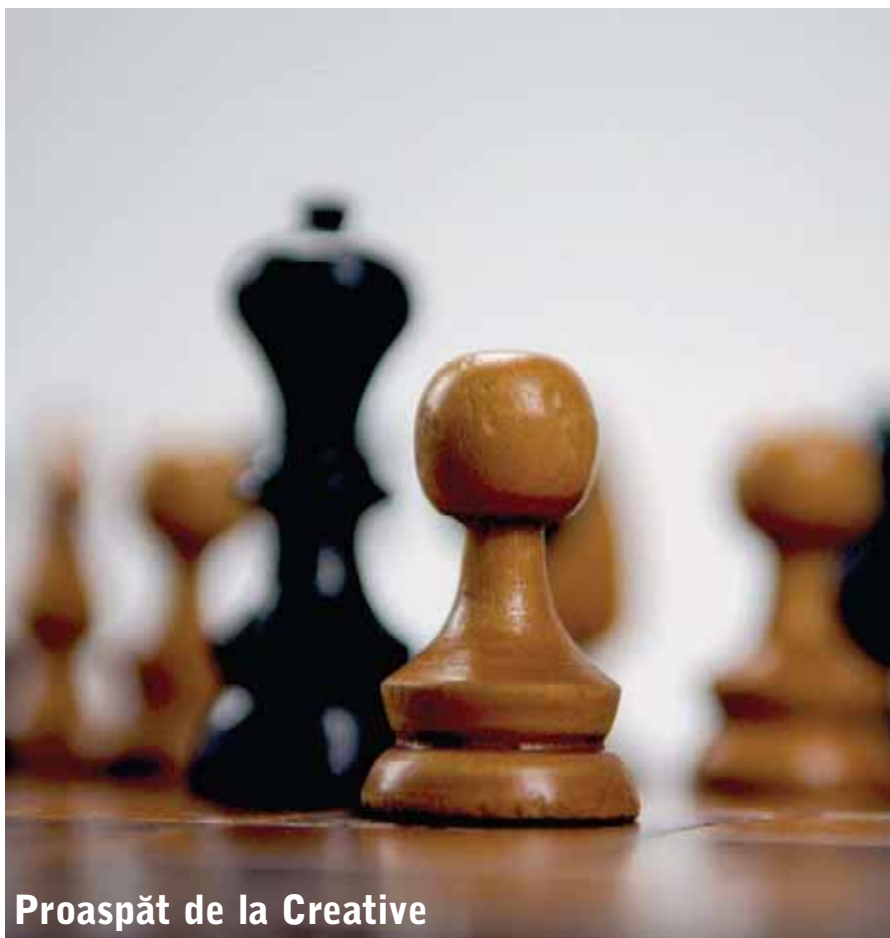
Judecând după anunțurile din ultima vreme, tehnologia stocării perpendiculare (la care polii magnetici la nivelul biților sunt aliniați în plan vertical și nu orizontal ca până acum) a atins maturitatea necesară pentru a fi disponibilă la scară largă, ca aplicație comercială. Seagate a lansat în luna iunie primele sale

harddisk-uri utilizând această tehnologie, un model de 2,5” cu funcții de codificare a datelor, destinat notebook-urilor, și un model de 1” cu o capacitate de 8 GB, pentru PDA-uri, player-e MP3 și telefoane. Acesta din urmă va fi oferit și în format CF pentru utilizarea în camere foto.

www.seagate.com

Seagate adoptă stocarea perpendiculară.

Proaspăt de la Creative

Yoda și Goliath

Cea mai ieftină și cea mai scumpă placă de sunet de la Creative nu se încaieră în acest articol în care nu se face o prezentare comparativă.

Marius Ghinea

Așa cum am mai spus-o, Creative este o firmă cu un redutabil aparat de marketing. Din fericire, nici la capitolul hardware nu este deloc de lepădat, având în palmares cel puțin câteva plăci de sunet aproape remarcabile (pe una din ele o am în calculator întotdeauna când mă joc și sunt foarte mulțumit de ea – Audigy ES). Atâta doar că în efortul paradigmatic de a fi cei mai buni, atât prin hard, cât și prin marketing, Creative mă aduc deseori pe mine, recenzor cu predispoziții maniacale în domeniu, în situația privilegiată, specifică nouă, jurnaliștilor, de a lua produsul pe genunchi și de a începe să cern grăul de neghină și „b”-ul de „bs”.

Pentru că la atâtea denumiri ornate cu majuscule în coadă și cu eventuali indici numerici, cuplate cu enunțuri asiguratoare că avem de-a face cu „cea mai” placă de sunet, mi se pare mie sau mulți dintre noi am ajuns să nu prea mai înțelegem cu ce

ne poate ajuta mai mult cea mai recentă și mai scumpă placă de sunet Creative în nevoia noastră de filme, muzică și jocuri? Adică de distracție. Și poate chiar și la puțină facere de muzică pe calculator...

Și uite-așa, ajunsei să pun una lângă alta cea mai ieftină și cea mai scumpă placă de sunet din seria aflată actualmente în producția Creative. Este vorba despre Sound Blaster Live! 24 bit și Sound Blaster Audigy 4 Pro. Intenția mea în rândurile ce urmează nu este de a face o comparație directă între cele două produse, aflate fiecare în câte o ligă de preț astronomic distanță față de cealaltă. Dorința mea este, ca de obicei, doar aceea de a face o sugestie străvezie, de a da ideea.

Micul meseriaș

La prima vedere, Creative Sound Blaster Live! 24 bit lasă impresia de nezdruncinat că este mică și maro. Zău că pare a nu deborda de

funcții, facilități și caracteristici! Asta, cel puțin pentru ochiul mai puțin vizatului. Pentru că o privire aruncată pe circuitele acestei plăci mi-a relevat un amănunt șocant: convertorul digital/analog cu care este dotată SB Live! 24 bit este un Cirrus Logic CS4382. Adică exact același convertor digital/analog de pe Audigy 2 și Audigy 2 ZS!

Frate, mi-am zis, deci, pe o placă de două ori mai ieftină avem același convertor ca pe Audigy 2 ZS... Ia să vedem, e doar un act de prezență sau SB Live! 24 bit chiar sună la fel de bine ca un Audigy 2 ZS? Întrebat și făcut – reconstituind condițiile din testul nostru de plăci de sunet de anul acesta, am măsurat caracteristicile audio ale SB Live! 24 bit. Rezultatul este oarecum tulburător pentru departamentul de marketing al Creative, dar un succes evident al echipei de la hardware. Sub aspectul calității audio, SB Live! 24 bit este la fel de bun ca un Audigy 2 ZS. Raportul semnal/zgomot de 93 dB și graficul liniar al caracteristicii de frecvență a ieșirilor analogice ale SB Live! 24 bit, precum și testul subiectiv al audiției mi-au arătat clar: SB Live! 24 bit sună la fel de bine ca un Audigy 2 ZS.

Bun, deci, dacă voinți un Audigy 2 ZS pentru calitatea sa audio, acum aveți o alternativă vizibil mai ieftină. Și să nu trecem cu vederea faptul că SB Live! 24 bit este o placă cu posibilități 7.1, deci echivalentă și sub acest aspect unui Audigy 2 ZS.

Ignorând balastul

Bun, veți spune, dar SB Live! 24 bit nu are certificare THX. Păi, sună la fel ca Audigy 2 ZS, care are certificare THX, deci, prin tranzitivitate, puteți să-i acordați voi SB Live!-ului 24 bit o certificare THX, pentru că o merită. A, dar, insistați voi, SB Live! 24 bit nu are consolă software THX! OK, zic eu, dar are un utilitar de calibrare a componentelor sistemului de boxe surround care oferă funcții echivalente cu cele ale consolei THX, chiar dacă mai puțin amănunțite. Oricum, eu încă nu am sesizat ca respectiva consolă software THX să mă ajute cu ceva – este suficient ca oada în care este sistemul vostru audio să fie puțin diferită ca dimensiuni și mobilitate altcumva față de camera de referință THX, ca să puteți spune adio eficacității consolei THX a unui Audigy 2 ZS, zâmbind cu gura până la urechi.

În ce privește restul software-ului care face diferența între un SB Live! 24 bit și un Audigy 2 ZS, vă pot asigura că nu-i veți simți lipsa. Player-e media freeware de bună calitate sunt pe toate gardurile virtuale, iar în rest, suportul EAX oferit de

SB Live! 24 bit pentru aplicarea de efecte materialului muzical și un egalizator pe 10 benzi sunt suficiente și pentru cel mai pretențios. Evident, SB Live! 24 bit are toate funcțiile necesare reglării canalului audio trimis subwoofer-ului, atât pentru audiția obișnuită, cât și pentru filme. Și nu lipsește nici CMSS 3D, ca să ascultați material stereo în toate cele 5.1, 6.1 sau 7.1 canale. Ce lipsește, oarecum surprinzător, este reglajul de Bass și Treble, dar, c'mon ppl, este în schimb un egalizator pe 10 benzi care îți oferă muuult mai mult decât două amărâte de reglaje de ton.

Deci, pentru audiție muzicală și filme, SB Live! 24 bit este la fel de bun precum Audigy 2 ZS. Totuși, dacă vrei să folosești un SB Live! 24 bit cu un sistem de boxe de care să-l legați numai pe cale digitală, trebuie să știți că pe SB Live! 24 bit nu sunt conexiuni digitale.

Există, însă, pe placă un conector la care poate fi atașată o extensie dotată cu conexiuni digitale, dar aceasta trebuie achiziționată separat. Pentru cei care vor să se conecteze pe cale analogică la sistemul de boxe, acest lucru este lipsit de importanță, SB Live! 24 bit fiind pentru ei o soluție echivalentă unui Audigy 2 ZS, după cum spuneam mai adineauri.

Balanța jucătorului

Judecând ceea ce are de oferit un SB Live! 24 bit în jocuri, trebuie să ne uităm întâi pe placa de sunet. Unde vom vedea că procesorul folosit de Creative în producția acesteia are identificatorul CA0106-DAT. Acesta este exact procesorul cu care este dotat Audigy-ul LS. Pornind de la această constatare, putem bănuși că SB Live! 24 bit accelerează sunetul 3D din jocuri în software, fără a oferi suport hardware în acest sens. Rezultatele testării unui SB Live! 24 bit cu utilitarul Rightmark 3Dsound, precum și cu timedemo-ul Primeval al UT2004 au confirmat bănuiala – cifrele arată performanțe similare cu ale unui Audigy LS. Ceea ce înseamnă că, exact cum scrie și în documentație, SB Live! 24 bit oferă suport

Răspunsul în frecvență al ieșirii analogice a SB Live! 24 bit.

SB Live! 24 bit - un Yoda al plăcilor de sunet.

software pentru EAX Advanced HD, dar nu oferă nici un fel de suport pentru componenta Multiple Environments a acestui API. Explicat mai în amănunt, acest lucru înseamnă că un SB Live! 24 bit este superior calitativ actualmente în jocuri oricărei configurații bazate pe procesoare audio de la VIA. Din păcate pentru așteptările mele, nici unul din prietenii/cunoscuții pe care i-am rugat să facă o comparație între sunetul din jocuri oferit de SB Live! 24 bit și Audigy 2 ZS nu a putut face o diferență între aceste două plăci de sunet.

Zis pe românește: deși este o chestie deșteaptă și originală oferită de Audigy-uri (mai puțin cel LS), componenta Multiple Environments (ce simulează simultan până la patru medii acustice distincte) este prea fină pentru a fi sesizată de utilizatorul obișnuit.

Astfel încât, în jocuri, singurele diferențe măsurabile între SB Live! 24 bit și Audigy 2 ZS sunt în număr de două. Întâi, SB Live! 24 bit va funcționa în jocuri cu o ocupare de procesor cu 4% mai mare față de Audigy-urile ne-LS. Apoi, vor mai fi și vreo 2-3 frame-uri în minus pe secundă, tot cu Live!.

Cât de importante sunt în mod real aceste diferențe puteți aprecia numai voi. Din punctul meu de vedere, adăugând fondurilor voastre banii economisiți prin cumpărarea unui SB Live! 24 bit puteți să vă luați o placă grafică mai bună ce va oferi un plus de performanță sensibil mai mare decât minusul neglijabil dat de Live!.

Instrumentist, pierdut buget.

Seria surprizelor plăcute oferite de SB Live! 24 bit nu se oprește aici. Mai este una și pentru cei care vor să facă muzică pe calculator, dar al căror buget este mult, mult

mai mic decât cel necesitat de orice soluție de nivel profesional, fie ea chiar și entry level. De fapt, cele ce veți citi mai departe sunt rezultatul încercării mele de a găsi o soluție pentru genul majoritar de utilizator al computerului pe care l-am întâlnit pe două din cele mai frecventate forumuri online românești de chitariști și basiști – Romanian Guitarist Community (www.rgc.ro) și Xbass (www.xbass.ro).

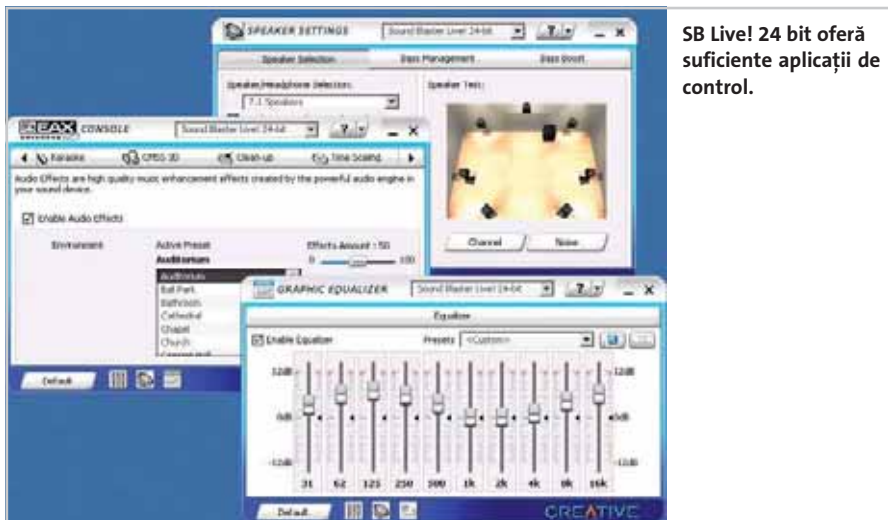
Trebuie spus că în țara noastră, dacă omul vrea să-și ia niște scule și instrumente de făcut muzică, cam după ce și-a luat o chitară cât de cât bunicică și o pedală, un multiefect ceva, a cam rămas fără bani și pentru altceva, cum ar fi o placă de sunet performantă.

Or, în ziua de azi, la ce efecte software există, dar chiar și numai pentru facilitățile de înregistrare și postprocesare, este de-a dreptul păcat să nu-ți folosești și computerul, alături de instrument. Și uite așa, cei mai mulți dintre instrumentiștii din România pe care i-am întâlnit pe forumurile cu pricina (reprezentative, de altfel) ajung să folosească pentru înregistrare și procesare în timp „real”, imaginați-vă ce, da, știu, este o blasfemie, ajung să-și folosească soluțiile audio onboard, adică cele incluse pe plăcile de bază... Puah! Mai rău nu se poate, mai jos nu există.

Și totuși, ce placă de sunet utilizabilă li se poate recomanda unor instrumentiști cu bugetul epuizat? Din păcate, soluțiile ieftine, de genul Audigy ES, Audigy LS sau chiar Audigy ori Audigy 2 în

variantele lor value au o problemă cât roata carului pentru un instrumentist. Conversia din analog în digital este realizată în aceste cazuri de codec-ul Sigmatel STAC9750 sau de codec-ul Sigmatel STAC9721. Or, aceste codec-uri sunt de calitate scăzută pe partea

Plăci de sunet

SB Live! 24 bit oferă suficiente aplicații de control.

de intrări, oferind o adâncime pe biți de 18 bit și performanțe audio mediocre, similare celor ale soluțiilor audio onboard actuale. Nici folosirea unui Audigy 2 ZS (în pofida prețului mai mare) nu este o soluție a problemei, deoarece și această placă de sunet este dotată pe intrări tot cu codec-ul Sigmatel STAC9750.

Te vrea înăuntru

Acum este momentul să aruncăm retorică a nu știu câta privire pe placa SB Live! 24 bit, pentru a vedea despre ce surpriză vorbeam la începutul capitolului anterior. Ei bine, convertorul analog/digital aflat pe SB Live! 24 bit este un Wolfson WM8775! Dacă asta nu vă spune nimic, nu vă mirați, nu este vorba de cine știe ce mare chestie. Doar că acest convertor este unul pe 24 bit, cu performanțe audio mult superioare demodatelor Sigmatel-uri despre care am pomenit. Practic, avem de-a face cu un convertor analog/digital de nivel multimedia consumer, dar modern, în accepția exigențelor calitative actuale sporite presupuse de construcția unui dispozitiv audio digital. Astfel, am măsurat un raport semnal/zgomot de 92 dB pe intrarea analogică a exemplarului de SB Live! 24 bit pe care îl am în test. Aceasta este o valoare cu peste 10 dB mai mare, deci mai bună, decât a soluțiilor audio onboard sau a celor bazate pe Sigmatel-urile de pe Audigy-uri. Iar la această valoare bună a SNR-ului se adaugă dinamica sporită și claritatea mult mai bună a sunetului înregistrat cu SB Live! 24 bit prin acest convertor WM8775, față de orice altă placă de sunet al cărei preț se află sub cel al unui M-Audio Audiophile 24/96. Evident, în confruntarea cu convertoarele AKM de pe un Audiophile 24/96, un SB Live! 24 nu are nici o șansă, dar învinge orice până acolo.

Așa se face că puteți înregistra pe 24 de

biți cu un SB Live! 24 bit, la o calitate cu care sunt realizabile bucăți muzicale de nivel demo net superior celui amatoricesc, și „la buza”, în marginea de jos a celui profesional. Prin driver-ele WDM ale SB Live! 24 se poate face recording pe 24 bit cu orice aplicație audio. Pentru un instrumentist este nevoie, însă, de mai mult decât atât. Un instrumentist are nevoie de driver-e ASIO, care să-i ofere posibilitatea obținerii unei latențe audio cât mai mici. Din păcate, SB Live! 24 bit nu este dotat cu driver-e ASIO...

La îndemâna tuturor

Aici intervin excelențele driver-e ASIO4ALL (www.asio4all.com). Am instalat pachetul ASIO4ALL pe un SB Live! 24 bit și am obținut rezultate foarte bune în Traktion 2. Practic, am putut reduce latența suficient pentru a-mi folosi PC-ul (AMD XP 2100+, cu 1GB RAM) ca procesor de instrument în timp real, fără glitch-uri sau dropout-uri, și fără a putea sesiza latența audio totală (intrare + ieșire) a sistemului meu. În ce privește calitatea audio a înregistrărilor realizate astfel, mărturisesc că sunt uimit și mulțumit, totodată. Numai de la Audiophile 24/96 în sus veți putea obține ceva mai bun. Totuși, dat fiind că este vorba de un Live!, nu uitați că rezultatele cele mai bune le veți obține realizându-vă proiectul la 48.000 Hz – orice altă rată de sampling ați folosi, în interiorul procesorului de pe placa de sunet

materialul audio va fi convertit la 48.000 Hz. Așa că, mergeți de la bun început în formatul 24/48 și nu puteți greși.

Evident, este necesar să vă preamplificați chitara înainte de a o conecta la intrarea analogică a unui SB Live! 24 bit. Nu vă recomand folosirea preamplificatorului de microfon al acesteia, este sub orice critică, precum orice preamplificator de pe o placă de sunet consumer. Vă puteți folosi în schimb pedala de efect sau procesorul pentru a aduce semnalul provenit de la chitară la nivelul cerut de intrarea de linie a SB Live! 24 bit.

Bineînțeles că folosind driver-ele ASIO4ALL veți putea utiliza în timp real și instrumente VST (sampler-e și sintetizatoare software). Și mai trebuie adăugat aici că SB Live! 24 bit este și o soluție foarte ieftină pentru folosirea soundfont-urilor. Dat fiind că este dotat cu engine-ul de sampling evoluat aflat pe Live!-uri și Audigy-uri, SB Live! 24 bit este un sampler foarte capabil, în care puteți încărca și folosi o cantitate uriașă de sample-uri în formatul soundfont. Un avantaj deosebit al acestui fapt este acela că pe Internet pot fi găsite enorm de multe colecții gratuite de soundfont-uri, din care foarte multe sunt realizate de entuziaști la nivel profesional. Chiar și numai pentru „niște tobe” și „niște clape”, SB Live! 24 bit va fi o soluție foarte bună folosind soundfont-urile online.

După cum ați putut vedea, SB Live! 24 bit este o placă surprinzătoare, ce oferă soluții foarte bune atât consumatorului multimedia obișnuit, cât și muzicianului fără buget, într-o interesantă combinație de software, hardware și preț pe care o voi caracteriza scurt: chilipir. Pur și simplu, la momentul actual Creative Sound Blaster Live! 24 bit oferă cel mai bun raport calitate/preț de pe piața plăcilor de sunet consumer. Iar prețul este sub 30 de euro...

Uriașul cu piciorușe de plastic

De zece ori mai mult decât un Live! 24 bit costă un Creative Audigy 4 Pro. Această nouă versiune de Audigy este de fapt un fel de versiune Platinum de Audigy 2 ZS, pe care s-a operat o modificare, poate două. Practic, atât ca procesor, cât și sub aspectul

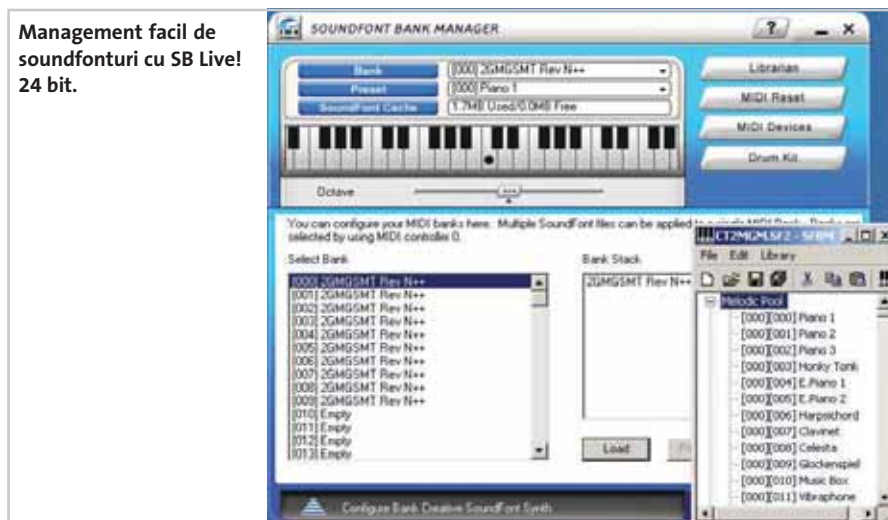
Cu aceste setări ale ASIO4ALL am obținut o latență insesizabilă.

conectorilor și al funcțiilor, Audigy 4 Pro este identic cu un Audigy 2 ZS Platinum. Diferența între cele două plăci de sunet este dată în primul rând de convertoarele digital/analog. Acestea sunt patru exemplare de Cirrus Logic CS4398 (convertoare pe două canale, acestea trebuie să fie în cvadruplu exemplar pe o placă pentru a susține o configurație 7.1). Pot spune că am trăit și eu momentul în care să văd pe o placă de sunet Creative niște convertoare digital/analog high end. Zis pe limba noastră, convertorul Cirrus Logic CS4398 este unul profesional, de înaltă performanță. Cirrus Logic CS4398 este responsabil pentru faptul că un Audigy 4 Pro sună la fel de bine ca un M-Audio Audiophile 192 – clar, dinamic, raport semnal/zgomot 96 dB, răspuns în frecvență liniar, poate cu înalte un pic prea accentuate, dar asta este caracteristică de familie la Creative. Cum s-ar spune, Audigy 4 Pro sună foarte bine, putând aduce satisfacție și celor pretențioși.

Cu toate acestea, având în vedere că procesorul de pe Audigy 4 Pro este același pe care îl găsim și pe un Audigy 2 ZS, îmi exprim bănuiala că Audigy 4 Pro face la rândul său resampling la 48.000 Hz. Totuși, pe placa PCI a unui Audigy 4 Pro se află și un ceas digital ce generează frecvențe de tact multipli și submultipli de 44.100 Hz... Asta este o premieră pe un Audigy, o noutate care mă face să cred că se poate ca acum să existe posibilitatea ca stream-ul audio să ocolească miezul procesorului de pe placa de sunet, evitând astfel resampling-ul la 48.000 Hz.

Această impresie îmi este pe undeva întărită și de faptul că Audigy 4 Pro se pretinde a fi o placă de sunet capabilă de playback 24/192 pentru audiția de DVD Audio stereo. Și pentru prima dată sunt tentat să-i cred pe cei de la Creative că acest 24/192 este real, și nu „trunchiat” de un resampling intermediar la 48.000 Hz. La această proaspătă încredere căpătată de mine contribuie două elemente. Pe cel dintâi tocmai l-am menționat – este vorba de prezența ceasului digital pentru frecvențe multipli/divizori de 44.100 Hz.

Management facil de soundfonturi cu SB Live! 24 bit.

Al doilea element este dat de funcțiile convertorului digital/analog folosit pe Audigy 4 Pro. Cirrus Logic CS4398 este dotat cu un procesor DSD (Direct Stream Digital) ce permite conversia directă, neintermediată, a unui semnal audio în format digital 24/192. Cum ar veni, ce se preia de la un DVD Audio se poate duce direct în convertor, fără intermedierea procesorului de pe placa de sunet, ocolind astfel resampling-ul la 48.000 Hz. Din păcate, Creative este cunoscută prin lipsa de transparență în a oferi detalii tehnice „de amănunt semnificativ” asupra produselor sale, fapt pentru care tot ceea ce v-am spus este doar o presupunere, bazată pe două elemente ce ar adăuga inutil la costul acestei plăci de sunet dacă nu ar fi și puse la lucru de către aceasta.

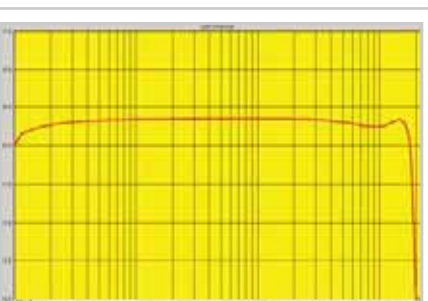
Va Fi?

Îmi este greu să recomand o versiune Platinum a unei plăci de sunet Creative. Le-am testat pe toate până acum și concluzia mea

sună crud: nu face să dai dublu sau triplu pe o placă de sunet care-ți oferă doar niște conectori audio în plus. Dacă vrei conectori digitali, îi găsiți și pe soluțiile audio de pe plăcile de bază, mult mai ieftin. Dacă vrei o intrare de microfon sau instrument profesională, uitați-vă în altă parte, Audigy 4 Pro este dotat pe intrări tot cu convertoare inferioare, neprofesionale Sigmatel STAC9750, iar calitatea preamplificării analogice este cu mult sub cea a celui mai ieftin (la suta de euro) preamplificator ART sau M-Audio (amândouă brand-urile au distribuitori în România, deci sunt ușor de găsit). Dacă vrei o conexiune MIDI, un adaptor MIDI separat este foarte ieftin.

Oricum aș privi lucrurile, nu pot să recomand o versiune Platinum (acum Pro) de Audigy. În schimb, pot spune că dacă Creative va scoate pe piață o variantă ne-Pro a Audigy 4, păstrând structura actuală a plăcii PCI, atunci M-Audio Revolution 7.1 ar avea în sfârșit un concurent pe măsură. Așa că tuturor celor care vor să aibă o placă de sunet care să fie la înălțimea oricăror pretenții audiofile, cinefile, dar și jucătorești, le spun să aibă răbdare și să aștepte un Audigy 4 fără Pro în coadă. Deși, cine știe, poate o să apară X-Fi-ul înainte. Rămâne de văzut ce va să fie și cu acesta, dar Audigy 4 Pro este, totuși, un semn de evoluție de la Creative, care ne arată că... s-ar putea.

marius_ghinea@chip.ro

Răspunsul în frecvență al ieșirii analogice a Audigy 4 Pro.

Audigy 4 Pro pentru noi este Audigy 2 ZS Platinum 2.

PREȚ SOUND Blaster Live! 24 bit: 28 euro
DISTRIBUITOR: Elsaco Electronic
TELEFON: 021-3364889
PREȚ CREATIVE Audigy 4 Pro: 1022,90 lei
DISTRIBUITOR: Flamingo Computers
TELEFON: 021-2225041

Sub umbreluță, la răcoare

Scut contra căldurii

A devenit o tradiție ca în preajma lunilor de vară să organizăm un test de soluții de răcire. Luna aceasta vom examina variantele de răcorire a procesoarelor pe socket LGA 775 și K8.

Titus Bălan, Francisc Kurko

In comparativul de cooler-e de anul trecut observăm evoluția modelelor prezente atunci în test față de anul precedent. Dimensiunile, turațiile erau diferite și au fost introduse tehnologii noi. Ei bine, anul acesta se poate spune același lucru: cooler-ele au evoluat spectaculos, iar dimensiunea lor pare a fi direct proporțională cu creșterea numărului de tranzistori din procesoare, având loc o extrapolare a legii lui Moore, însă numărul lamelor este cel care se multiplică anual. Nu îndrăznim să ne gândim la modelele ce vor apărea până anul viitor, în cazul în care cooler-ele vor evolua în direcția actuală, fără a interveni o revoluție în domeniu. În condițiile în care nici „monștrii” din acest an nu se mândresc cu temperaturi foarte scăzute, mă întreb de fapt în ce măsură răcirea cu aer va mai fi în curând competitivă. De aceea va trebui să ne gândim tot mai serios la metode alternative, inclusiv la BTX-ul promovat de Intel.

Rețeta de succes ce include heatpipe-uri a fost adoptată de majoritatea pro-

ducătorilor. Dacă acum câțiva timp existau doar câteva modele care foloseau această tehnologie, acum sunt doar câteva care nu o utilizează. Pentru că majoritatea producătorilor au vrut ca modelele lor să fie adaptabile pe toate socket-urile, au inventat metode destul de complicate de prindere. Se explică astfel diferențele de performanță pentru același cooler de la un socket la altul.

De altfel, nici metoda Intel ce folosește șuruburi de plastic nu este foarte inspirată, iar pentru un utilizator cu mai puțină experiență montarea este foarte grea.

Am testat cooler-e pentru platformele cele mai în vogă: Intel LGA775 și AMD K8, însă pentru cei interesați de modele pentru socket 478 sau socket A, în tabel am introdus un câmp ce precizează compatibilitatea cu aceste socket-uri.

Se caută silențiozitate

Acum câteva săptămâni în redacție a sosit un cititor interesat de un cooler silențios. „Terorizat” de zgomot, termenii în care se

exprima erau următorii: „Dau oricât, numai vreau un cooler pe care să nu-l aud”. Și se pare că, în ultima perioadă, silențiozitatea a devenit un criteriu primordial în alegerea componentelor, noțiunea de „fără ventilatoare” fiind țelul suprem al utilizatorului (chiar și răcirea pe apă sau cea cu freon apelează și la ventilatoare). Ventilatoarele cu turații foarte mici sunt din ce în ce mai răspândite, iar cuvântul „silent” este tot mai prezent în denumirea cooler-elor. Însă, în condițiile unor procesoare foarte încinse, cum pot face față? Numai utilizând radiatoare imense, capabile să preia și să mențină o cantitate mare de căldură, în condițiile în care nu sunt răcite imediat. În general, utilizatorii sunt „speriați” când văd un asemenea monstru. Sfatul nostru, în considerare masa cooler-elor, într-adevăr periculoasă pentru placa de bază, și nu dimensiunile. Radiatoarele au în principiu lamele de aluminiu, deci sunt destul de ușoare. Singura problemă o reprezintă compatibilitatea cu diferite modele de plăci

Highlights

Thermalright

Thermalright a reușit din nou. Ca și anul trecut, s-a clasat în fruntea clasamentului, însă de data aceasta cu ceva emoții, concurența fiind mult mai aprigă, mai ales pe platforma Intel, unde Thermalright nu s-a descurcat așa de bine ca în cazul AMD. Cooler-ele trimise în cursă sunt aceleași: mult laudatele XP 90 și XP 120 cu bază și heatpipe-uri de cupru nichelat și lamele de aluminiu (ceea ce le face foarte ușoare). Pe lângă aceste două modele, Thermalright a plusat miza în acest an și a realizat o variantă a lui XP 90 integral din cupru, XP 90C. Performanțele sunt mai bune cu două, chiar trei grade decât cele ale modelului cu aluminiu, însă ca și în cazul clădirilor în pericol în caz de cutremur, XP 90C capătă bulina roșie, pentru că are 800 g. Pericolele pot apărea doar în cazul transportului carcasei și al manevrelor bruște (fixarea este altfel bună), de aceea, ca în cazul tuturor produselor cu această masă, se recomandă fixarea în carcasă și prin metode alternative. Din punct de vedere al performanțelor, sacrificiul merită cu siguranță.

În teste s-au folosit ventilatoare Thermaltake din seria Smart Case Fan II. Cel de 9 cm are o turație de până la 4.500 rpm, fluxul de aer este foarte mare, dar zgomotul este mai mult decât supărător. Atenție însă, cu un ventilator la doar 2.500 de rotații temperaturile scad cu câteva grade, poate

sunt uriașe (există și variante de cooler-e Thermaltake de dimensiuni acceptabile, de exemplu seria Jungle pentru LGA775), diferă doar forma și clasa de utilizatori vizată (ce se reflectă în puterea ventilatoarelor).

Thermaltake Beetle e un „elicopter” dedicat performanțelor extreme. O dovedește ventilatorul de doar 9 cm, care însă are o turație de peste 4.000 rpm. Pentru conducerea aerului, Beetle folosește un fel de ducting mode, foarte eficient, care reduce zgomotul (oricum destul de mare la turație maximă) și are valențe „artistico-estetice” evidente (mai ales dacă luăm în calcul și becuțele colorate). Beetle nu doar că se vrea a fi, ci chiar este performant. Asta dacă reușiți să îl montați. Nu, nu e o glumă. Cel mai bine ar fi să rugați furnizorul să se ocupe de montare. Dacă totuși vă încapățânați să faceți singuri această treabă, luați-vă o zi liberă și cereți ajutorul unui prieten. Montarea este mai dificilă pe AMD decât pe Intel, de aici și rezultatul mai slab pe această platformă al lui Beetle (este foarte greu ca centrul bazei radiatorului să se fixeze exact pe procesor, controlul fiind foarte slab).

Thermaltake Sonic Tower este, după părerea mea, o variantă mult mai inspirată, pentru că se poate fixa mai ușor. Din păcate, nu am reușit să-l montăm pe placa Intel, din cauza dimensiunilor (de aceea e

de bază. Altfel nu văd motivele celor interesați de silențiozitate să ezite în fața celor mai impunătoare modele.

Evident, performanțele nu sunt pe măsura celor cu ventilatoare puternice, însă fac față cu brio. Aceste cooler-e pot fi încadrate într-o categorie aparte, nu sunt neapărat pentru overclocking, ci sunt construite pentru „liniștea” utilizatorului. Din această categorie fac parte Scythe Shogun, Thermaltake Big Typhoon și Sonic Tower (doar când este folosit cu un ventilator de carcasă cu turație mică), Aero Cool GT-1000, Zalman CNPS7700-Cu și parțial cele două Freezer-e, deci nu vă mirați de performanțele scăzute, în ciuda dimensiunilor. Ventilatoarele au dimensiuni mari (atât ca diametru, cât și ca adâncime a palelor) și turații sub 2.000 rpm. Așa se face că acestea nu se aud deși reușesc să miște suficient aer pentru a asigura răcirea radiatorului pe care sunt montate. Și în aceste condiții zgomotul produs de ele este uneori acoperit, chiar dacă pare incredibil, de decibeli produși de harddisk.

chiar mai mult de 2-3. Se pare că Thermalright s-a obișnuit cu rolul de lider. Mă întreb cu ce ne va mai surprinde în testul de anul viitor pentru a câștiga din nou?

Thermaltake

Principiul Thermaltake este destul de simplu: heatpipe-uri de cupru, bine distanțate, răcite de numeroase lamele de aluminiu. Dimensiunile nu diferă, adică

bine să verificați acest lucru înainte să mergeți la cumpărături). Însă pe platforma AMD nu am avut asemenea probleme și am obținut rezultate foarte bune, chiar și în condițiile în care contactul dintre radiator și procesor a fost foarte slab din cauza lipsei de planitate a bazei radiatorului. Dacă am fi îndreptat-o, Sonic Tower ar fi făcut furori și cu siguranță ar fi câștigat detașat. Avantajul lui Sonic Tower este că

Cooler-e

Producător

Model
Ofertant
Telefon
Preț [EUR]

Thermalright

XP-90C
www.pc-coolers.ro
021-3239949
36

Thermalright

XP-90
Best Computers
021-3455505
27

Thermalright

XP-120 P4 K8
www.pc-coolers.ro
021-3239949
36

[Caracteristici/dotare]

Dimensiuni radiator (L, l, h)
Dimensiuni ventilator
Material bază

116x196x175
90x90x25
Cupru / Cupru

116x196x175
90x90x25
Cupru nichelat / Aluminu

110x125x163
120x120x25
Cupru nichelat / Aluminu

Fixare

Turație ventilator [rpm]
Debit de aer [cfm]
Zgomot ventilator [dB]
Greutate [g]
Alte socket-uri compatibile
Controlul turației
Senzor temperatură
Instrucțiuni montare
Grilă protecție ventilator

cleme metalice

1300-4500
29-93
25-47
800
478; 775
manual
DA
DA
NU

cleme metalice

1300-4500
29-93
25-47
460
478; 775
manual
DA
DA
NU

șuruburi + plăcuță

1300-3500
35-95
26-45
510
478; 775
manual
DA
DA
NU

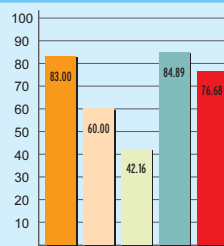
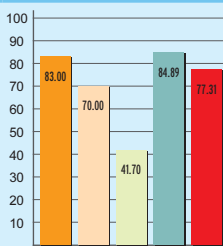
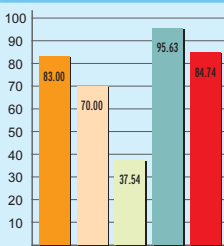
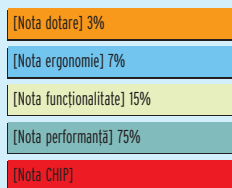
[Rezultate teste]

La frecvența default
Temperatura idle 10 min
Temperatura full load 15 min
Overclocking
Temperatura idle 10 min
Temperatura full load 15 min
[Nota dotare] 3%
[Nota ergonomie] 7%
[Nota funcționalitate] 15%
[Nota performanță] 75%
[Nota CHIP]

35
42
36
45
83.00
70.00
37.54
95.63
84.74

37
45
38
47
83.00
70.00
41.70
84.89
77.31

37
45
38
47
83.00
60.00
42.16
84.89
76.68

poate fi folosit atât pentru overclocking cu ajutorul unui ventilator de 12 cm, recomandat fiind Smart Case Fan II, cât și ca variantă silențioasă, fără ventilator, dar ajutat de un ventilator de carcasă.

La Thermaltake Big Thyphoon heatpipe-urile sunt așezate într-o formă interesantă și eficientă, dar ventilatorul are 1.400 de rotații, deci nu poate fi folosit decât pe post de soluție fără zgomot, unde de altfel este foarte potrivit. Dacă-i mai șlefuiți baza, veți obține o răcire foarte bună și vă veți putea bucura și de liniște deplină în cameră.

Scythe

După ce anul trecut ne-a prezentat un Samurai și un Kamikaze, producătorul japonez Scythe nu conține să ne surprindă plăcut cu performanțe, dar și cu alte nume rezonante.

Oferta este variată, cuprinzând atât cooler-e „supărate” cum sunt Kamakiri și Kamaboko Z, cât și soluții silențioase cum este Shogun. Primele două modele folosesc heatpipe-uri de cupru bine plasate. Kamakiri are ventilatorul plasat între lamele, ceea ce produce o răcire foarte bună, însă această

idee dăunează din punct de vedere al zgomotului, în condițiile în care ventilatorul este supraturat. La capitolul performanțe,

Titan
Vanessa L-Type NK25TB/SC (RB)
UltraPRO Computers
Q21-2117090
32

150x130x117
120x120x25
Cupru / Aluminiu

Thermaltake
Sonic Tower CL-P0071
Elsaco Electronic
Q21-3364889
27

112x112x150
120x120x25
Cupru / Aluminiu

Gigabyte
G-Power Pro GH-PDU21-MF
Caro Group / UltraPRO Computers
Q21-3137109 / Q21-2117090
25 / 27

110 x 110 x 109
110 x 110 x 25
Cupru nichelat / Aluminiu

Scythe
Kamaboko Z
Quartz Computer
Q21-3169663
27

96x94x67
92x92x25
Cupru / Cupru + Aluminiu

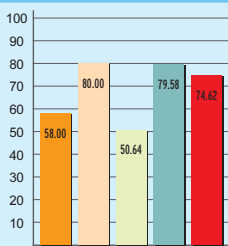
Gigabyte
3D Rocket PRO PCU22-VG
Tape Computer / UltraPRO Computers
Q21-3264957 / Q21-2117090
31 / 31

105 x 105 x 119
52x52x54
Cupru / Aluminiu

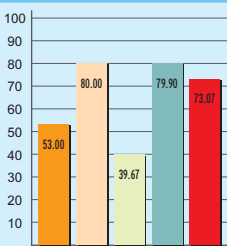
șuruburi + plăcuță
900-1800
34-71
20-34
690
478; A; 775
manual
NU
DA
DA

38
46
40
49
58.00
80.00
50.64
79.58
74.62

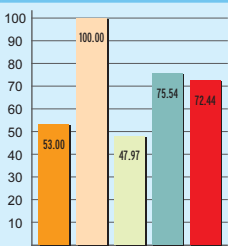
șuruburi + plăcuță
1300-3500
35-95
26-45
710
478; A; 775
manual
NU
DA
NU

38
46
39
49
53.00
80.00
39.67
79.90
73.07

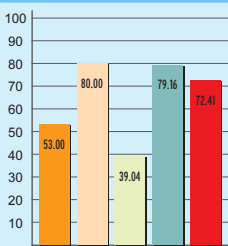
clemă triplă
1700-3200
36.2 -68.5
21.3-40,1
430
478; A; 775
manual
NU
DA
NU

38
47
41
51
53.00
100.00
47.97
75.54
72.44

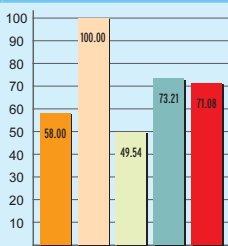
cleme metalice
1000-3800
18-73,6
14-46
700
478; 775
manual
NU
DA
NU

38
46
39
50
53.00
80.00
39.04
79.16
72.41

clemă triplă
2500-4000
N/A
23,7-37,2
500
478; A; 775
manual
NU
DA
DA

38
48
39
52
58.00
100.00
49.54
73.21
71.08

Kamkiri, ca de altfel majoritatea cooler-elor, suferă din cauza planeității bazei. Dacă veți achiziționa acest cooler (noi vi-l putem recomanda călduros), înarmați-vă cu un pic de răbdare și treceți prin câțiva pași descriși în oglinda aflată la sfârșitul articolului. Credeți-ne, merită tot efortul și timpul acordat. Fratele său mai mic, Kamaboko Z, are atât lamele din cupru, cele care răcesc heatpipe-urile, cât și de aluminiu, ce pleacă din baza radiatorului.

Am observat însă că lamelele nu sunt fixate foarte bine, fapt ce le împiedică pe acestea să preia căldura eficient. Shogun

folosește heatline, o variantă a heatpipe-urilor brevetată de Scythe (vă mai aduceți aminte de FCS-50, care anul trecut a făcut furori în prima parte a comparativului?), care reușește să păstreze greutatea coolerului în limite rezonabile, chiar dacă dimensiunile acestuia sunt mari. Și dacă tot vorbim de brevete Scythe, bineînțeles că sunt folosite ventilatoare cu timpi mari de funcționare, după tehnologia Hypro Bearing.

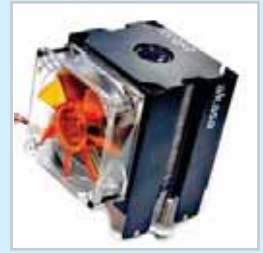
Gigabyte

În multitudinea de soluții gigant, cooler-

ele Gigabyte chiar arată a cooler-e și nu există tendința să crezi că se folosesc altele. Dimensiunile sunt rezonabile, fără

Cooler-e

Producător

Model
Ofertant
Telefon
Preț [EUR]

Zalman

CNPS7700-Cu
Tape Computer
021-3264957
45

Thermatake

Beetle CL-P0086
Elsaco Electronic
021-3364889
34

Akasa

Evo33 AK913
www.pc-coolers.ro
021-3239949
27

[Caracteristici/dotare]

Dimensiuni radiator (L, l, h)
Dimensiuni ventilator
Material bază

136x136x67
70x70x26
Cupru / Cupru

80x75x127
90x90x25
Cupru / Aluminu

106x76x118
80x80x25
Cupru / Aluminu

Fixare

Turație ventilator [rpm]
Debit de aer [cfm]
Zgomot ventilator [dB]
Greutate [g]
Alte socket-uri compatibile
Controlul turației
Senzor temperatură
Instrucțiuni montare
Grilă protecție ventilator

șuruburi + plăcuță

1000 - 2000
N/A
20-32
918
478; A; 775
manual
NU
DA
NU

șuruburi + plăcuță

1600-4300
N/A
20-45
581
478; A; 775
manual
NU
DA
DA

șuruburi + plăcuță

2000-4000
17-60
23-43
610
manual
NU
DA
NU

[Rezultate teste]

La frecvența default
Temperatura idle 10 min
Temperatura full load 15 min
Overclocking
Temperatura idle 10 min
Temperatura full load 15 min
[Nota dotare] 3%
[Nota ergonomie] 7%
[Nota funcționalitate] 15%
[Nota performanță] 75%
[Nota CHIP]

38

48

40

53

53.00

80.00

51.78

72.14

69.06

40

47

41

51

58.00

50.00

41.08

73.63

66.63

40

49

42

53

53.00

90.00

42.26

67.36

64.75

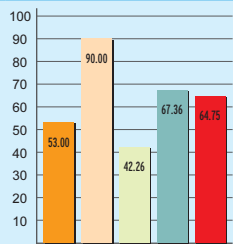
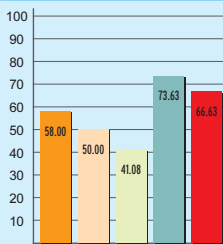
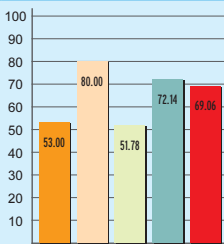
[Nota dotare] 3%

[Nota ergonomie] 7%

[Nota funcționalitate] 15%

[Nota performanță] 75%

[Nota CHIP]

exagerări, iar performanțele sunt bune. Chiar dacă nu au reușit să câștige, modelele Gigabyte sunt în frunte.

Pentru început, seria 3D Rocket a suferit un upgrade, prin introducerea unui dispozitiv de plastic pentru conducția aerului, care face ca fluxul de aer să fie îmbunătățit și, implicit, și răcirea lamelelor să fie mai bună. De asemenea, s-a produs și adaptarea la socket-ul LGA 775 prin includerea în pachet a unui mecanism de retenție. G-Power reprezintă noutatea pe care Gigabyte o aduce în acest an. Acest model, asemănător cu cele Thermalright,

tot unul de categorie ușoară (printre puținele care se încadrează în limitarea de 450 de grame a producătorilor de plăci de bază), beneficiază de o dispunere mai bună a lamelelor și de un ventilator oarecum atipic de 11 cm, cu o turație mare. Pentru ambele modele metoda de prindere cu cleme este extrem de simplă, în îndemâna oricărui utilizator și, totodată, eficientă.

Titan

Titan reprezintă surpriza plăcută a testului. În trecut ne-a obișnuit în general cu modele de duzină, dar, cum spuneam, producătorii

se reorientează, datorită concurenței cooler-elor boxed, către producerea de variante performante. Titan Vanessa L-

Arctic Cooling
Freezer 64
www.pc-coolers.ro / www.extreme-computers.ro
021-3239949 / 021-2331163
18 / 21

Vantec
Mach1 MP4-7015-FC
www.extreme-computers.ro
021-2331163
40

ASUS
CRUX K8 MHTS/UPC
Tornado Systems
021-206 7777
17

Akasa
AK-862
Best Computers
021-3455505
10

Evercool
K802-715CA
Quartz Computer
021-3169663
13

92x72x120
77x77x42
Cupru / Aluminiu

83x70x84
70x70x15
Cupru / Cupru

77x68x40
70x70x15
Pastilă cupru / Aluminiu

90x90x45
92x92x25
Aluminiu / Aluminiu

81x75x68
70x70x15
Cupru / Cupru

clemă triplă
2200
32
28
460

nu există
NU
DA
NU

cleme metalice
2800-3800
N/A
29-34
515
478

manual
NU
DA
NU

clemă triplă
2100
N/A
32
420

nu există
NU
DA
NU

clemă triplă
1700-3100
37-66
25-40
380

manual
NU
DA
NU

clema tripla
3500
28
30
516

nu există
NU
DA
DA

40
50

42
51

41
52

41
53

45
64

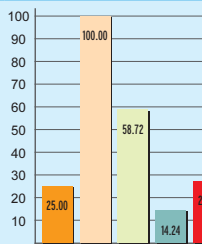
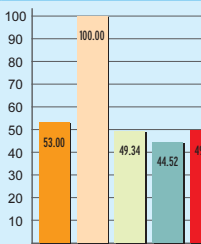
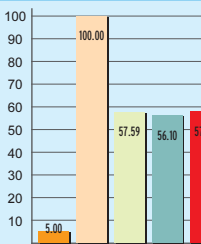
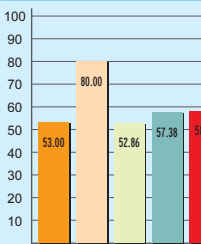
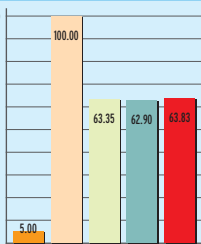
42
56
5.00
100.00
63.35
62.90
63.83

44
57
53.00
80.00
52.86
57.38
58.15

44
57
5.00
100.00
57.59
56.10
57.86

43
70
53.00
100.00
49.34
44.52
49.38

49
70
25.00
100.00
58.72
14.24
27.24

Type este un cooler adaptabil pe orice socket, folosind un singur heatpipe masiv și având formă de fluture. După cum puteți observa, s-a clasat foarte bine în topuri și i-au lipsit doar câteva sutimi pentru a se clasa pe primul loc în topul Intel și nici în topul AMD nu stă rău. Dacă taiwanezii s-ar fi axat mai puțin pe design și pe marketing, performanțele ar fi fost și mai bune: decupările fluturului sunt destul de adânci, până în apropierea tubului termoconductor, tocmai acolo unde este nevoie de disiparea căldurii. Metoda de prindere nu este foarte ingenioasă (se pare că imaginația

nu a mai fost așa bogată la acest capitol). Pentru aceasta, în pachetul foarte bine echipat există o șurubelniță specială, mai lungă și puțin mai subțire decât una standard. Însă nu vă văd bine dacă ați pierdut-o...

Nici TTC-NH08TB, modelul pentru Intel din aluminu anodizat, nu s-a descurcat rău, principalul atu fiind un ventilator pe cât de puternic, pe atât de zgomotos.

Arctic Cooling

Cele două Freezer-e, unul pentru LGA 775 și altul pentru K8, se află la întretaiera celor două tendințe menționate: sunt destul de

performante pentru a face față la overclocking și, în același timp, sunt silențioase, datorită ventilatorului cu formă specială (cu pale

Cooler-e

Producător	Thermatake	Thermalright	Titan	Gigabyte
Model	Beetle CL-P0086	XP-90C	Vanessa L-Type NK25TB/SC (RB)	G-Power Pro GH-PDU21-MF
Oferant	Elsaco Electronic	www.pc-coolers.ro	UltraPRO Computers	Caro Group / UltraPRO Computers
Telefon	021-3364889	021-3239949	021-2117090	021-3137109 / 021-2117090
Preț [EUR]	34	36	32	25 / 27

[Caracteristici/dotare]

Dimensiuni radiator (L, l, h)	80x75x127	116x196x175	150x130x117	110 x 110 x 109
Dimensiuni ventilator	90x90x25	90x90x25	120x120x25	110 x 110 x 25
Material bază / Material radiator	Cupru / Aluminiu	Cupru / Cupru	Cupru / Aluminiu	Cupru nichelat / Aluminiu

Fixare	șuruburi + plăcuță	cleme metalice	șuruburi + plăcuță	cleme metalice
Turație ventilator [rpm]	1600-4300	1300-4500	900-1800	1700-3200
Debit de aer [cfm]	N/A	29-93	34-71	36,2 - 68,5
Zgomot ventilator [dB]	20-45	25-47	20-34	21,3-40,1
Greutate [g]	581	800	690	430
Alte socket-uri compatibile	478; A; 939	478; 939	478; A; 939	478; A; 939
Controlul turației	manual	manual	manual	manual
Senzor temperatură	NU	DA	NU	NU
Instrucțiuni montare	DA	DA	DA	DA
Grilă protecție ventilator	DA	NU	DA	NU

[Rezultate teste]

La frecvența default - 3,8 GHz				
Temperatura idle 10 min	39	41	39	41
Temperatura full load 15 min	62	62	64	64
Overclocking - 4,03 Ghz				
Temperatura idle 10 min	40	41	40	42
Temperatura full load 15 min	64	65	66	65
[Nota dotare] 3%	58.00	83.00	58.00	53.00
[Nota ergonomie] 7%	50.00	70.00	80.00	90.00
[Nota funcționalitate] 15%	41.08	37.54	50.64	47.97
[Nota performanță] 75%	91.78	89.16	86.53	84.94
[Nota CHIP]	80.24	79.89	79.83	78.79

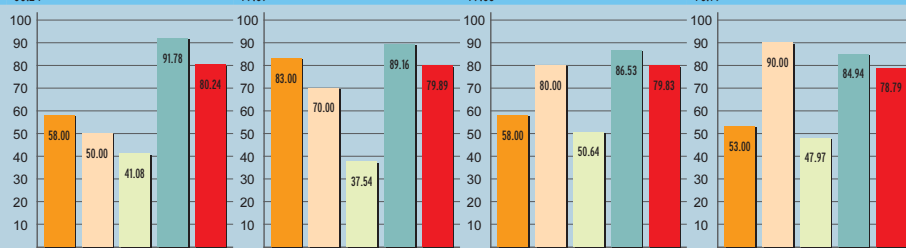
[Nota dotare] 3%

[Nota ergonomie] 7%

[Nota funcționalitate] 15%

[Nota performanță] 75%

[Nota CHIP]

foarte scurte). Răutăcioșii ar zice că „cine aleargă după doi iepuri nu prinde nici unul”. Ei bine, Freezer-ele au prins câte puțin din fiecare (iepure, bineînțeles). Metoda de fixare este simplă, după mecanismul cooler-elor boxed. Poate că nu ar fi stricat ca suprafața bazei radiatorului să fie mai mare. Oricum, Freezer-ele vă vor scăpa de emoțiile caniculei, fără a vă deranja urechile și nici funcționarea în condiții optime a procesoarelor.

Evercool

Modelul Evercool pentru LGA775, PT03-9232CP, demonstrează că, aplicând

principiile de bază, poți obține performanțe: un ventilator cu turație mare, un radiator de aluminiu cu bază masivă,

extinsă și, foarte important, plană și o metodă eficientă de a face legătura între baza radiatorului și lamele (fără a crea puncte de tranziție termice) reușesc uneori să surclaseze chiar și pretențioasele modele cu heatpipe-uri. Simplității acestui model i se potrivește o metodă de fixare la fel de facilă, chiar dacă folosește șuruburi și o plăcuță (majoritatea modelelor din test vă condiționează să demontați placa de bază pentru montare). Modelul K802-715CA a dezamăgit însă, el reprezentând adaptarea pentru AMD K8 a unui cooler dintr-o generație mai veche pentru socket-ul 478.

Gigabyte

3D Rocket PRO PCU22-VG
Tape Computer / UltraPRO Computers
021-3264957 / 021-2117090
31 / 31

Evercool

PT03-9232CP
Quartz Computer
021-3169663
12

Thermalright

XP-90
www.pc-coolers.ro
021-3239949
27

Arctic Cooling

Freezer 7
www.pc-coolers.ro / www.extreme-computers.ro
021-3239949 / 021-2331163
20 / 23

Scythe

Kamakiri
Quartz Computer
021-3169663
36

Titan

TTC-NH08TB/932/PW
UltraPRO Computers
021-2117090
16

105 x 105 x 119

52x52x54

Cupru / Aluminiu

98x98x89

92x92x32

Aluminiu / Aluminiu

116x196x175

90x90x25

Cupru nichelat / Aluminiu

92x72x120

77x77x42

Cupru / Aluminiu

100x72x110

80x80x25

Cupru nichelat / Aluminiu

92x92x42

92x92x32

Cupru / Aluminiu eloxat

clemă metalică

2500-4000

N/A

23.7-37.2

500

478; A; 939

manual

NU

DA

DA

șuruburi + plăcuță

3500

53

31

495

nu există

NU

NU

DA

cleme metalice

1300-4500

29-93

25-47

460

478; 939

manual

DA

DA

NU

șuruburi plastic

300-2500

36

29

516

nu există

NU

DA

NU

șuruburi + plăcuță

1300-4600

15-61

15-46

675

478; A; 939

manual

NU

DA

DA

șuruburi plastic

4100

80

40

560

nu există

NU

NU

DA

40

67

41

68

58.00

90.00

49.54

78.19

74.11

40

67

41

69

25.00

90.00

57.48

77.53

73.82

42

65

42

68

83.00

70.00

41.70

80.16

73.76

43

66

43

68

5.00

70.00

60.45

77.06

71.91

40

67

41

68

58.00

70.00

39.28

78.19

71.17

40

69

40

70

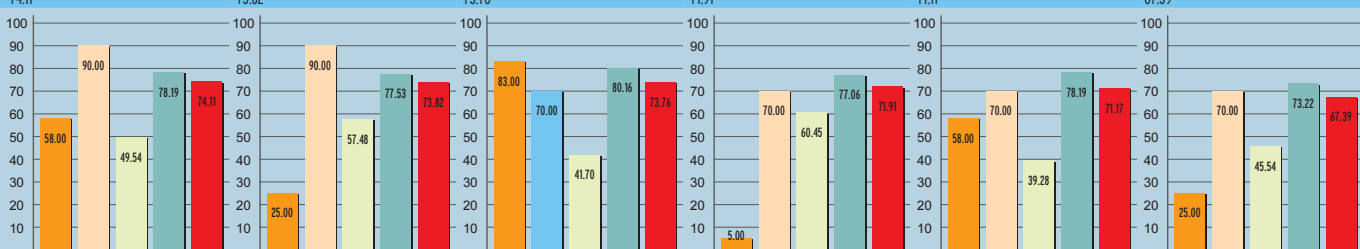
25.00

70.00

45.54

73.22

67.39

Cum am testat**Testul în carcasă**

Dacă până anul trecut testele se efectuau într-o atmosferă controlată de o instalație de aer condiționat, pe un banc de probă (deci nu într-o carcasă), anul acesta am operat unele schimbări. Pentru că suntem interesați ca rezultatele să fie cât mai realiste, testul s-a efectuat într-o carcasă nu foarte pretențioasă, simulându-se astfel mai bine condițiile de care dispune utilizatorul de rând. Și am observat că uneori și ordinea de performanță se schimbă: unele cooler-e se descurcă mai bine în acest mediu, decât în exterior, iar altele, claustrofobe de fel,

dimpotrivă, au fost puse la grea încercare de lipsa de spațiu din carcasă. Însă pentru a oferi tuturor participanților condiții egale, mă refer aici bineînțeles la cooler-e, am fost nevoiți să menținem temperatura constantă în carcasă.

Menținerea temperaturii

Pentru aceasta am folosit ventilatoare cu turație reglabilă, unul poziționat în spatele carcasei, iar celălalt în față. De asemenea, am utilizat surse Enermax, al căror ventilator are turație reglabilă. În rest, carcasa a fost izolată, pentru a se evita pătrunderea în incintă a

aerului nedorit. Temperatura din carcasă a fost mult mai ușor de controlat (volumul de aer este infinit mai mic), temperaturile alese pentru test, atât cu procesoarele la frecvență implicită, cât și overclock-ate, fiind de 30 de grade pentru idle și de 32 de grade pentru testul în full-load. Importanța temperaturii mediului este mult diminuată (acesta este unul dintre avantajele, vom putea astfel testa cooler-e în aceleași condiții, completând un viitor top, și pe timp de iarnă), dar pentru că există totuși schimb de aer între carcasă și exterior, temperatura mediului a fost stabilizată

Cooler-e

Producător	Gigabyte	Scythe	Thermatake	Scythe
Model	Neon Cooler 775 Pro ED521-MF	Kamaboko Z	Big Typhoon CL-P014	Shogun
Oferant	Caro Group	Quartz Computer	Elsaco Electronic	Quartz Computer
Telefon	021-3137109	021-3169663	021-3364889	021-3169663
Pret [EUR]	16	27	39	49
[Caracteristici/dotare]				
Dimensiuni radiator (L, l, h)	90x90x58	96x94x67	122x122x103	123x98x122
Dimensiuni ventilator	108x108x25	92x92x25	120x120x25	120x120x25
Material bază / Material radiator	Pastilă cupru / Aluminiu	Cupru / Cupru + Aluminiu	Cupru / Aluminiu	Cupru / Aluminiu
[Rezultate teste]				
La frecvența default - 3,8 GHz				
Temperatura idle 10 min	42	43	43	44
Temperatura full load 15 min	70	69	74	70
Overclocking - 4,03 Ghz				
Temperatura idle 10 min	42	43	43	44
Temperatura full load 15 min	73	72	75	75
[Nota dotare] 3%	53.00	53.00	30.00	53.00
[Nota ergonomie] 7%	70.00	90.00	70.00	70.00
[Nota funcționalitate] 15%	57.50	39.04	99.29	52.57
[Nota performanță] 75%	67.03	68.53	56.72	63.47
[Nota CHIP]	65.39	65.14	63.23	61.98

Cum am testat

Configurația folosită

În jurul a 22, 23 de grade. Monitorizarea temperaturii din carcasă și a turației ventilatoarelor s-a făcut cu un fan controler Akasa și cu un panou frontal Enermax. Pasta termoconductoare folosită a fost, oarecum firesc, Arctic Silver 5, oferită de Tape Computer, www.pc-coolers.ro și www.extreme-computers.ro.

Configurația de test

Aceasta este importantă, în condițiile în care senzorul de temperatură diferă de la o placă de bază la alta. Sistemul Intel a cuprins cel

mai încins procesor Intel pe care l-am avut la dispoziție, Pentium 4 570J, care funcționează la 3,8 GHz, placa de bază ABIT AS8, placa video Radeon 9800Pro, memorii Geil și HDD-ul WD Raptor 36 GB. Revizia J a procesoarelor Intel dispune de setarea C1E, care în idle coboară multiplicatorul procesorului la 14, deci frecvența la 2,8 GHz. Placa ABIT AS8 nu dispune de posibilitatea dezactivării din BIOS a acestei funcții, dar oricum, fiind o facilitate a procesorului, testele au fost efectuate în idle, la 2,8 GHz (deci să nu vă mire diferențele mari de temperatură între idle și full-load). Din punct

de vedere al overclocking-ului, fiind vorba despre un procesor de vârf, acesta nu s-a putut overclock-a foarte mult (și așa puține cooler-e au trecut testul de full-load cu frecvența ridicată). FSB-ul a fost crescut la 212 de la 200, iar voltajul procesorului, din 1,4 V în 1,425 V.

Sistemul AMD a încorporat procesorul AMD 3800+, placa de bază MSI K8N Diamond, placa video ATI X800 XL, memoriile Kingston și același harddisk. Pentru testele de overclocking, FSB-ul a fost ridicat la 211 și voltajul de la 1,5 la 1,6. Pentru a fi siguri de stabilitatea

Speeze	Aero Cool	Zalman	TR2	Thermatake	Spire
ChillMax Cooler	GT-1000	CNPS7700-Cu	M13 SE A4013	Silent 775 CL-P0092	CF502C4 QuadroFlow III
Partenerii Aseoft Distribution	www.extreme-computers.ro	Tape Computer	Elsaco Electronic	Tape Computer	ProCA ROMANIA
021-2111856	021-2331163	021-3264957	021-3364889	021-3264957	021-3238200
24	43	45	9	30	12

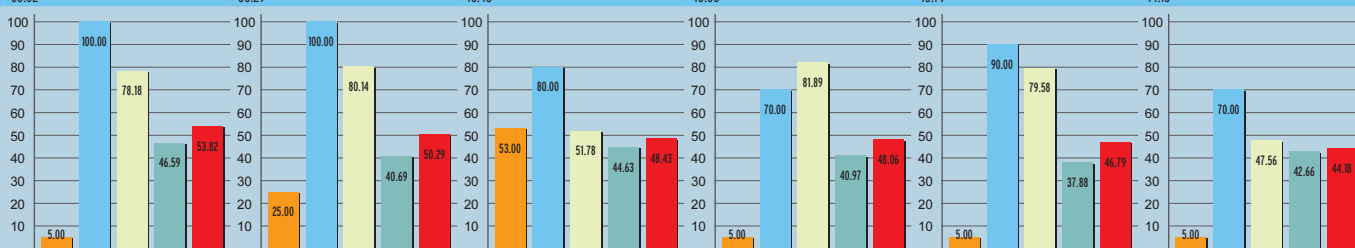
90x90x53	91x50x140	136x136x67	90x90x40	83x76x45	90x90x38
80x80x25	92x92x25	70x70x26	90x90x25	90x90x25	90x90x25
Cupru / Cupru	Cupru / Cupru	Cupru / Cupru	Cupru / Aluminiu	Cupru / Aluminiu	Cupru / Aluminiu

șuruburi + plăcuță	șuruburi + plăcuță	șuruburi + plăcuță	șuruburi plastic	șuruburi + plăcuță	șuruburi plastic
2700	1800	1000 - 2000	2500	2500	2500-3400
35	37	N/A	52	43	45-62
22	20.6	20-32	21	21	32-41
450	875	918	430	552	410
nu există	478; A; 939	478; A; 939	nu există	nu există	nu există
NU	nu există	manual	NU	NU	NU
NU	NU	NU	DA	DA	DA
DA	NU	NU	NU	NU	NU

45	43	43	41	44	43
77	77	75	78	78	76

45	44	44	42	44	44
78	90	90	90	90	90
5.00	25.00	53.00	5.00	5.00	5.00
100.00	100.00	80.00	70.00	90.00	70.00
78.18	80.14	51.78	81.89	79.58	47.56
46.59	40.69	44.63	40.97	37.88	42.66
53.82	50.29	48.43	48.06	46.79	44.18

sistemului, am crescut și voltajul chipset-ului de la 1,5 la 1,6 și cel din memorii de la 2,6 la 2,8 V. Pentru comparație, iată rezultatele cooler-ului AMD boxed: la frecvența 2,4 GHz, 53 de grade în full-load și 42 în idle, iar după overclocking, 57 de grade în modul full load și 45 în idle.

Software-ul folosit nu s-a schimbat față de alți ani: Hot CPU Tester 3.3 rămâne responsabil de stresarea la maximum a procesoarelor, iar pentru monitorizare am folosit același Motherboard Monitor 5, a cărui bază de date, din păcate, nu a mai fost

actualizată, dar pentru care senzorul poate fi setat corect cu puțin efort. De asemenea, am folosit și SpeedFan 4.24, care dispune de reprezentări grafice atât pentru temperaturi, cât și pentru voltaje sau turații de ventilatoare, însă pe procesorul Intel este destul de instabil.

Nota CHIP

Principalul criteriu de apreciere a rămas bineînțeles performanța, însă procentul alocat ei a scăzut la 75%. Aceasta datorită faptului că am dorit să punctăm mai mult silențiozitatea și greutatea, care reprezintă 75%, respectiv 25%

din nota de funcționalitate, punctată cu 15% din nota finală. Cooler-urile care dispun de ventilatoare cu turație reglabilă au fost testate la turație maximă. În aceste condiții zgomotul produs este uneori insuportabil și probabil puțini utilizatori vor folosi aceste ventilatoare la maximum. De aceea am considerat că ele trebuie depunctate într-un anumit mod, prin această notă de zgomot. Un alt criteriu important îl reprezintă ușurința de montare-demontare, adică nota de ergonomie, punctată cu 7%. Dotarea a fost și ea apreciată cu un procent de 3% din nota CHIP.

Îndreptarea bazei radiatorului

Campion în câțiva pași

Surprinzător, pentru că producătorii au ajuns la o anumită maturitate, în testul din această lună revine pregnant în scenă problema planeității bazei radiatorului. Pasta procesoarelor de pe socket A era mult mai mică, deci și suprafața de contact, iar planeitatea nu era chiar atât de importantă (a nu se înțelege că era neimportantă). În testul acesta, ambele procesoare ale platformelor folosite au heat spreader-e, deci suprafață de contact mare. Deși fixarea prin găurile din placa de bază este mai fermă, datorită faptului că montarea cooler-ului este mai greoaie, șansele unui contact imperfect sunt mai mari în cazul LGA775, decât în cazul K8, care are un mecanism de retenție fix.

Cum producătorii de procesoare oferă cooler-e boxed destul de bune, cooler-ele de pe piață sunt performante, dar destul de scumpe. Deci dacă faciți o investiție, ar fi bine să vă bucurați de roadele sale. Toate încercările de eficientizare (radiatoare supradimensionate, ventilatoare turate) sunt inutile, dacă baza radiatorului nu este plană (atenție, plan nu e totuna cu lucios). O bază a radiatorului care nu este plană poate face contact cu procesorul pe o suprafață foarte mică, deci căldura nu este preluată și rămâne în procesor. Procedeu de îndreptare este destul de simplu și necesită doar răbdare... și șmirghel. Pentru exemplificare, am ales un cooler Scythe, un exemplar competitiv de altfel, chiar și neîndreptat, dar foarte performant după îndreptare, după cum veți vedea.

Să nu credeți că numai acest producător are probleme de planeitate. Am întâlnit această problemă și la alți producători de tradiție: Thermaltake, Gigabyte și chiar și la Thermalright. Această caracteristică diferă de la exemplar la exemplar: același cooler Gigabyte testat cu altă ocazie era mai puțin plat decât cel testat pentru comparativ; la fel se întâmplă și cu Thermalright. Și pentru a nu face o chestiune de noroc din funcționarea optimă a unui cooler care costă bani grei, mai simplu este să le îndreptăm imediat. Acest procedeu a mai fost prezentat, însă ne simțim datori să mai facem acest lucru încă o dată pentru că problema a revenit în actualitate. Sau ar fi poate mai corect să spunem că problema asta nu a dispărut?

Cum ne dăm seama dacă un cooler nu este plan, în condițiile în care și o bază imperfectă pare perfect plană cu ochiul liber? Analizăm urma contactului în pasta termoconductoare. Dacă pasta este neatinsă, e clar că nu a avut loc contactul. La un contact optim, pasta termoconductoare trebuie să iasă dintre baza radiatorului și procesor. Între suprafața radiatorului și cea a procesorului trebuie să rămână foarte puțină pastă, practic doar atât cât să fie umplute intervalele generate de rugozitatea celor două materiale. Acesta este și motivul pentru care mai toate cooler-ele actuale au baza radiatorului șlefuită oglindă. În acest fel rugozitatea este mai mică. Din păcate, tocmai procedeele de șlefuire, fie ele mecanice sau de altă natură, sunt vinovatele principale pentru modificarea planeității.

Pentru îndreptare aveți nevoie de hârtie abrazivă cu granulații diferite și de o suprafață perfect plană; noi am folosit un geam. Hârtia abrazivă se așază pe geam, iar cooler-ul se așază cu baza în jos pe această suprafață. Acum intervine răbdarea: se execută mai multe mișcări, până când se trece la hârtia cu următoarea granulație.

Cooler-ul îndreptat are baza din cupru nichelat. Pe măsură ce îndreptarea are loc, se vede cum materialul (aici nichelul alb) în surplus este îndepărtat (din zonele unde este în surplus, bineînțeles). Cea mai mare granulație, cu care se începe, se alege în funcție de cât de mari sunt deformările bazei. Noi am început cu hârtie cu granulație de 100, apoi am trecut la cea de 180, pentru ca apoi să ajungem la granulația de 500. Definitivarea ajustării s-a făcut cu hârtie obișnuită. Rezultatul este o bază plană, capabilă de un contact bun.

Să urmărim puțin temperaturile pe sistemul Intel: temperatura în full-load a scăzut de la 67 de grade la 62, iar cea din full-load, când procesorul era overclock-at, de la 68 la 64 de grade. Și temperatura în idle a scăzut cu câte un grad, atât la frecvența default, cât și cu ea ridicată.

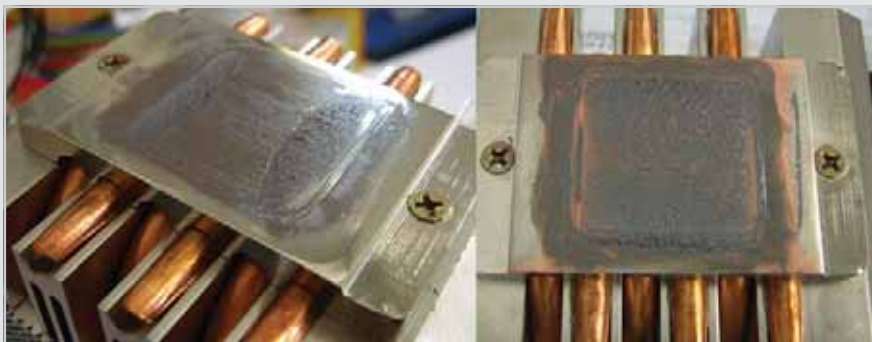
Am introdus rezultatele în tabel și am constatat că tocmai am obținut un campion! Cu noile temperaturi, Scythe Kamakiri ar fi câștigat acest test, și încă destul de detașat, cu peste un punct avans la nota finală față de actualul câștigător. Singurul său neajuns era imperfecțiunea bazei, căci altfel este un cooler

extrem de performant. În aceste condiții, ar deveni interesant un top al cooler-elor cu toate bazele îndreptate.

Să îl mai aud acum pe vreunul că nu vrea să-și îndrepte cooler-ul...

Nichelul alb este îndepărtat. În zonele de surplus, firește.

Înainte și după șlefuire: se poate observa suprafața de contact dintre procesor și cooler.

Sub zero grade

Și procesorul îngheață, nu-i așa?

În ciuda proceselor tehnologice de fabricație care în momentul de față reușesc să îngheșuie mai mult de o sută de milioane de tranzistori în câțiva milimetri pătrați, procesoarele emană din ce în ce mai multă căldură. Chiar și cele mai performante cooler-e clasice sunt uneori în dificultate când vine vorba de răcirea unei bucăți de siliciu „super-fierbinți”, care are frecvențele ridicate în cer și prin care circulă mai mult curent decât ar trebui. Și atunci, care este soluția?

Francisc Kurko

În comparativul de cooler-e de anul acesta puteți observa sisteme de răcire care mai de care mai futuriste, pe care nici nu ni le imaginam acum un an sau doi. Pur și simplu am impresia că lucrurile au scăpat de sub control. Unde sunt vremurile când un radiator pasiv micuț și subțire era mai mult decât suficient? Vă mai aduceți aminte? Parcă n-au trecut chiar așa de mulți ani... sau da? Heatpipe-uri, heatlane-uri și câte alte minunății ne fură ochii acum. Dar nimic din ce am văzut până în prezent nu se compară cu soluția pe care v-o prezentăm în continuare, de departe cea mai exotică soluție de răcire pe care am avut-o în teste în laboratorul nostru, purtând marca celor de la Asetek, binecunoscuți pentru sistemele lor de răcire de-a dreptul nebunești (și, evident, cu prețuri... la fel).

Haina face pe om... sau pe PC

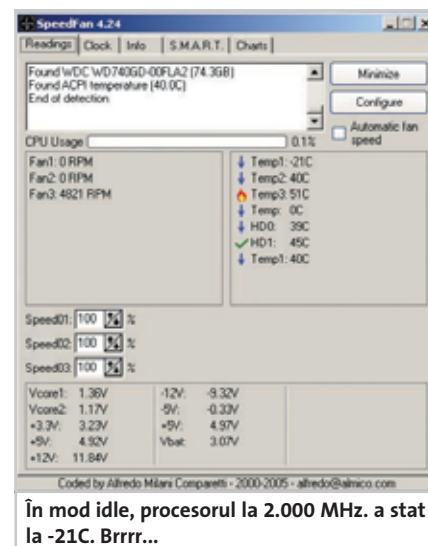
Așa cum puteți observa și din imaginile alăturate, sistemul de răcire vine gata montat într-o carcasă impunătoare, cu

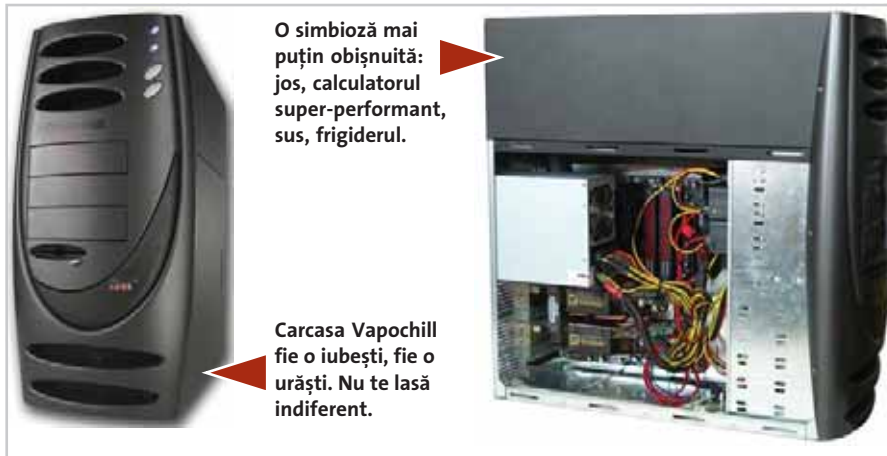
dimensiuni specifice unei carcase full-tower. După ce am testat sistemul montat în această carcasă (sistem asamblat de către Top Quality Computers – adresă web: extreme-computers.ro) mai bine de o săptămână, pot afirma că este o carcasă deosebit de robustă. Mai în glumă, mai în serios, aș crede că cei de la Asetek au proiectat carcasele după vreun cutremur sau vreo calamitate asemănătoare. Ca să mă înțelegeți mai bine, vă spun doar atât: tabla carcasei are o grosime de 1 mm... și este din oțel... Ei bine, v-ați făcut o idee? Doar 18 kg fără a avea nici o altă componentă în carcasă decât sistemul de răcire. Nimic mai mult. Nici măcar sursă. Și acum puneți în acest sistem, pe lângă o placă de bază ASUS K8n SLI (pe care s-au montat un procesor AMD Athlon 64 Venice 3200+ și 1GB Corsair XMS Xpert Series DDR 400), următoarele: o sursă Antec de 500 W, două harddisk-uri SATA Raptor de 74 GB, plus două rack-uri pentru răcirea harddisk-urilor (de asemenea, având o greutate...

care nu poate fi ignorată), două plăci video Leadtek 6800 GT în ceasuri de Ultra (aproximativ 750 g bucata), o unitate DVDRW și un floppy. Pot spune că a fost un test... cu greutate.

Frigider sau calculator?

Așa mă întrebam eu după ce am pornit prima oară sistemul construit în jurul lui Asetek Vapochill XE II. Am auzit un zgomot foarte cunoscut, apoi toată carcasa s-a „zguduit un pic”. Era sunetul cu care pornește un frigider, dar la un nivel mai mic decât al combinei frigorifice pentru păstrat alimente. „Pornește un frigider”... mai corect: pornește compresorul frigiderului. Dar nu se poate! Doar e un PC, nu? Ei bine, în acest caz este vorba de un PC cu un frigider deasupra. Pare incredibil? Pentru mulți dintre voi, poate da. Dar nu și pentru Asetek, care face de o bună bucată de vreme sistemele de răcire bazate pe principiul de phase-changing (voi explica imediat despre ce este vorba).

O simbioză mai puțin obișnuită: jos, calculatorul super-performant, sus, frigiderul.

Carcasa Vapochill fie o iubești, fie o urăști. Nu te lasă indiferent.

Cum funcționează

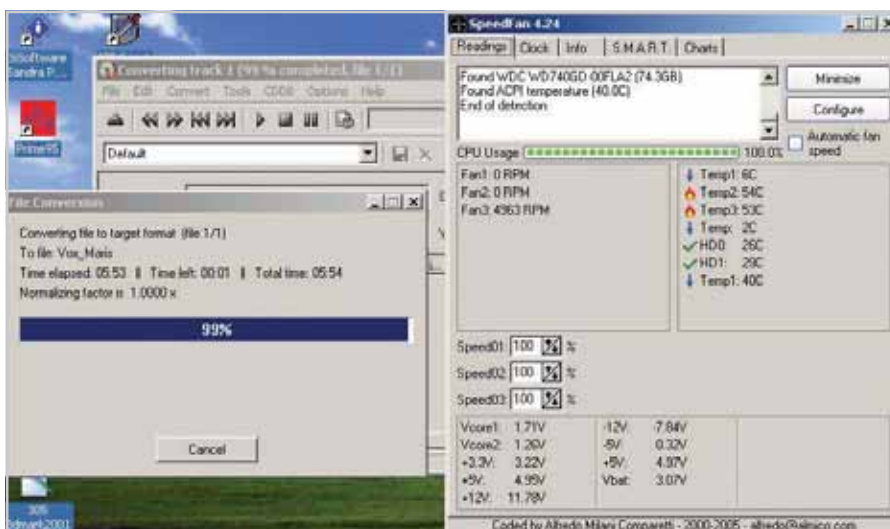
Mulți dintre voi probabil că știți cum funcționează un frigider. Pentru cei care nu știu, iată, pe scurt, care este principiul pe care se bazează sistemul Asetek: ca și în cazul frigiderului, este nevoie de un compresor, de un condensor, de un vaporizor și, nu în ultimul rând, de un gaz pentru răcire (adică de agent termic). Mai demult se folosea freonul (un amestec de gaze chloro-fluoro-carbon sau, pe scurt, CFC), însă după ce s-a demonstrat efectul dăunător asupra stratului de ozon, s-a interzis folosirea acestui amestec.

Asetek Vapochill XE II folosește un compresor Danfoss BD35D, însă compoziția cu care vine acesta, R134A, a fost schimbată de Asetek cu una și mai eficientă, R404A. Aceasta din urmă are temperatura de fierbere la -46°C , în comparație cu R134A, care fierbe în condiții identice de presiune la -26°C .

Așa se explică și de unde vine eficiența lui R404A. Dar să vedem care este circuitul gazului de răcire în sistem.

Procesor la -21°C

După cum îi spune și numele, compresorul își face datoria și compresează gazul. Fizica ne spune că astfel crește presiunea, scade volumul și are loc o reacție exotermă, temperatura gazului crescând foarte mult. De aici este pompat către condensor, care este situat în partea din față a carcasei. Gazul fierbinte traversează „labirintul” de conducte subțiri din cupru, răcite temeinic de lamelele fine cu care intră în contact (lamelele răcite de un ventilator imens). Gazul fierbinte intră în contact cu pereții reci ai conductei, unde are loc un alt fenomen binecunoscut, condensarea. Lichidul astfel obținut coboară la procesor, la vaporizator. Aici există o supapă, unde lichidul trece dintr-o zonă de presiune mare la una cu presiune mică. Trecerea de la presiune mare la una foarte mică înseamnă creștere de volum, lichidul se evaporă, iar gazul absoarbe căldura. Această reacție endotermă este extrem de pronunțată, ducând la scăderea temperaturii la -30°C sau chiar la -40°C . Și procesorul

La polul opus, procesorul overclock-at în 3.050 MHz în full load a urcat până la 6C.

Sistem de răcire

Pentru cei care nu-și imagină cum e posibil să aduci o parte din bucătărie în PC. Sau o parte din PC în bucătărie?

literalmente îngheață... Printr-o altă conductă, gazul este apoi tras înapoi în compresor, unde tot procesul o ia de la capăt.

Alte detalii

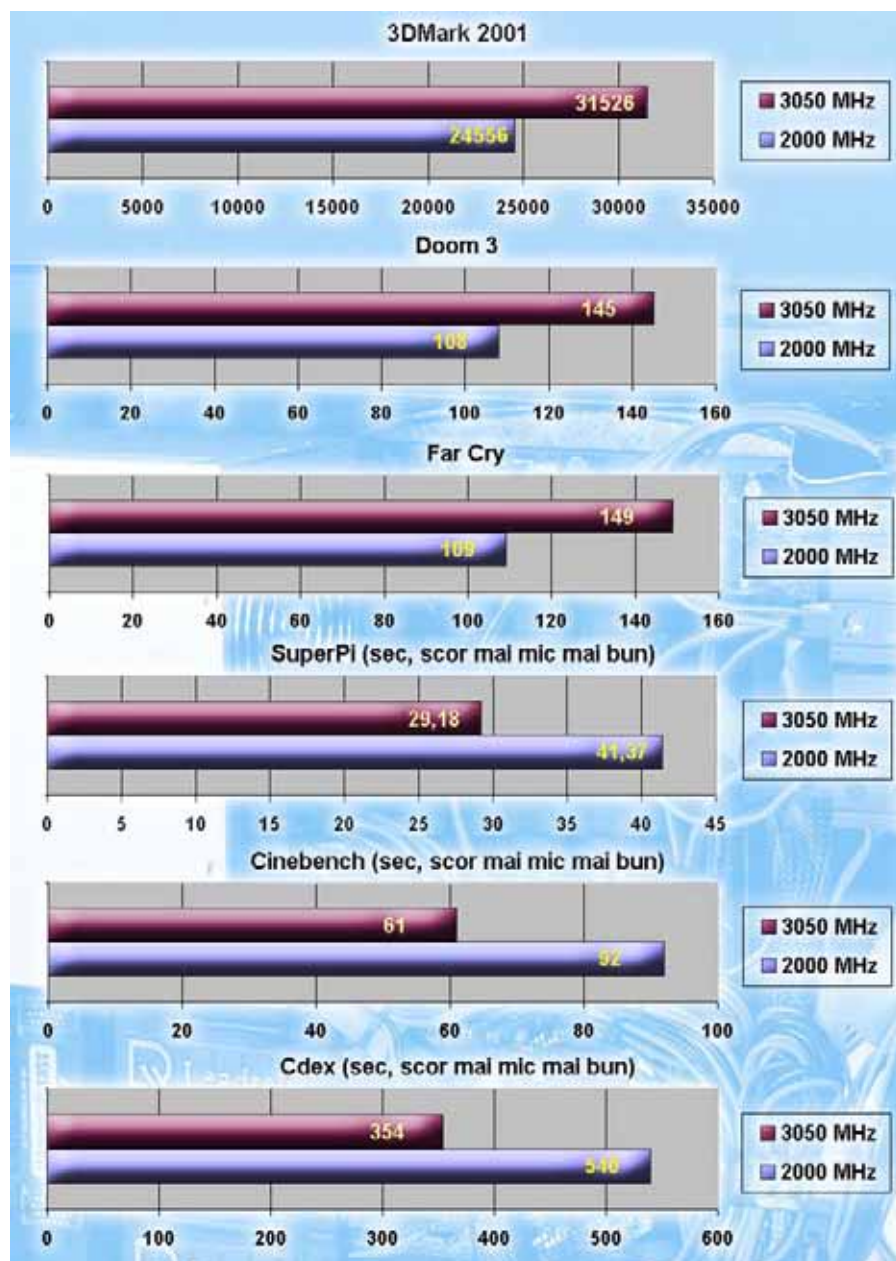
Dacă sistemul ar porni o dată cu sistemul de răcire, procesorul s-ar încălzi prea

repede, cu mult înainte ca sistemul de răcire să fie pregătit să-l domolească. Pentru evitarea acestui lucru, sistemul de răcire este pornit cu un minut-două înainte, până când în zona de evaporare avem o temperatură optimă de răcire. De acest lucru se ocupă un circuit separat specializat, Chill Controll, din care, ulterior, din

interiorul sistemului de operare se pot regla diverse funcții ale Vapochill-ului (turațiile ventilatoarelor etc.). Tot pentru mărirea stabilității există o plăcuță cu rol de a încălzi ușor placa de bază în jurul socket-ului, pentru a evita apariția condensului.

La muncă!

Sistemul bazat pe placa de bază ASUS A8N SLI Deluxe a rulat perfect stabil cu procesorul 3200+ Venice la FSB de 285 MHz, adică în 2.850 MHz. 14 ore de rulat în Prime95 mi-au confirmat acest lucru. Și mai rula dacă nu l-aș fi oprit din testul de tortură, pentru a rula și alte teste. Din păcate, placa ASUS nu este potrivită pentru asemenea overclocking-uri bune, placa nefurnizând procesorului voltaje mai mari de 1,55 volți. Am încercat apoi cu placa noastră MSI K8N Diamond, dar nici aceasta nu-i dă procesorului mai mult de 1,60. Și așa voltajul varia de la 1,57 la 1,60. Astfel am ajuns la 2.900 MHz. Simțeam că procesorul este în stare să ne arate și mai mult, astfel încât am fost nevoiți să apelăm la treburi mari serioase, adică la o placă DFI, LanParty NF4 SLI-DF, singura la momentul respectiv (acum a apărut și placa ABIT cu SLI, care are setări la fel de periculoase prin BIOS) care putea oferi procesorului măcar 1,7 V (nerecomandat suferinșilor de inimă). Astfel am ajuns la incredibila performanță de 3.050 MHz! Să vă aduc aminte că am plecat de la 2.000

Dacă vrei să stoarceți și ultimul strop de performanță din sistem, Asetek recomandă pentru plăcile video și chipsetul plăcii de bază kit-ul de răcire cu apă WaterChill.

Din nou vaporizatorul, montat pe placa de bază. Observați cele două conducte care vin și pleacă din vaporizator și care sunt izolate termic extrem de atent.

MHz! Ce a fost de asemenea admirabil, memoriile Corsair Xpert DDR 400 rului sincron cu procesorul, adică funcționau la 610 MHz (de la 2-2-2-5-1T au fost setate în 2,5-4-3-8-2T). Orice alt comentariu este de prisos. Diferențele de performanță sunt uluitoare, iar recordurile cădeau unul după altul.

Concluzii

Versiunile anterioare de Vapochill se alimentau din sursă, ceea ce necesita surse foarte puternice. Versiunea XE II se alimentează separat, direct din rețeaua de alimentare, eliberând sursa de o sarcină grea. În ceea ce privește construcția carcasei,

trebuie să menționez că plăcile video sunt total vitregite de soluția Vapochill. Pentru ca să puteți overclock-a plăcile video la maximum fără bătaie de cap, Asetek recomandă sistemul Waterchill, bazat, cum îi spune și numele, pe răcirea cu apă.

Acesta răcește și chipset-ul de pe placa de bază, lucru binevenit în cazul unei torturi cum am descris mai sus. Toate ca toate, dar sistemul are un singur mare dezavantaj: prețul. Puțini vor fi aceia care se vor putea bucura de frigul oferit de Vapochill XE II, pentru care trebuie să scoată din buzunare mai bine de 700 de euro...

francisc_kurko@chip.ro

Probă de stabilitate: pe sistemul ASUS, la 2.850 MHz, procesorul încă rula Prime95 TortureTest după 14 ore, când ne-am oprit (citește: plictisit).

Bancul de probă

32 produse în

Bancul de probă

În acest număr veți avea ocazia să vă informați în legătură cu o serie de produse deosebite, în premieră în laboratorul CHIP: monitoare TFT, imprimante, tunere TV, carduri de memorii, camere foto digitale și multe alte device-uri hardware de top.

Francisc Kurko, Mihai Bărbat, Titus Bălan, Vasile Prodan, Marius Ghinea

Davio Media Center Platinum

Sistemul pe care vi-l prezentăm în continuare aduce cu sine două mari premiere în laboratorul nostru. Davio Media Center nu numai că este primul Media Center (complet) pe care am avut ocazia să-l testăm în laboratorul nostru, ci, mai mult, este și unul asamblat pe meleagurile noastre (mai precis, de echipa de tehnicieni Complet Electro Serv, companie aparținând grupului ALTEX). PC-urile destinate segmentului de divertisment purtând marca Davio sunt comercializate în două variante: Gold și Platinum. Diferența dintre cele două sisteme se naște doar din configurații, în rest elementele cheie ale Media Center-elor păstrându-se intacte. Astfel, putem spune că un rol important în definirea imaginii Media Center-ului este carcasa ENlight. Elegantă și în același timp foarte practică, carcasa se va integra perfect în orice sufragerie, făcând o echipă bună cu orice tip de televizor pretențios și cu un sistem de boxe home cinema. Și dacă tot am menționat punctele comune, a venit timpul să amintim un alt element de bază al Media Center-ului, tunerul TV. Dacă ați crezut că acest rol important a fost dat unui tuner TV obișnuit, ei bine, v-ați înșelat amarnic. Alegerea fost făcută cu grijă și atenție sporită pentru calitate, astfel încât utilizatorii de pe meleagurile noastre să se bucure de o viziune cât mai plăcută a posturilor TV preferate. Așa se face

că românul se întâlnește pentru prima dată cu tunerele de înaltă calitate ale binecunoscutului producător Hauppauge, WinTV-PVR-250MCE. MCE vă duce cu gândul Media Center Edition? Aveți dreptate: modelul poate fi găsit și pe site-ul Microsoft, la secțiunea consacrată partenerilor. Dar nu mai vreau să zăbovesc asupra elementelor de hardware, pentru că nu vreau să las impresia că Davio Media Center Platinum este un biet PC. Nu. Și să nu credeți că-l vom testa cu benchmark-uri cu care v-am obișnuit de-a lungul anilor (nici măcar partea de 3D, un GeForce 6600, care vă permite să jucați chiar și ceva pretențios). Davio MC Platinum este mult mai mult decât un PC. Este unealta care vă lipsea din sufragerie, adică numitorul comun între televizor, DVD player, radio, tomat de muzică și albumul foto cu care vă laudați la membrii familiei și prietenilor apropiați. Dacă nu ajunge, acest Media Center este și ghid TV mereu la zi și, nu în ultimul rând, este portalul dumneavoastră către Internet. Da, Davio MC este punctul de plecare către

lumea informației. Dacă sunteți un utilizator mai puțin avizat în ale calculatorului, dar vă doreți dintotdeauna un sistem „stie-tot”, acesta poate fi unul dintre răspunsuri. Evident, toate aceste facilități trebuiau coordonate de un soft. Programul care se ocupă de asta și care transformă telecomanda în centrul de comandă al sufrageriei este scris de un grup de dezvoltatori suedezi, Wellton Way AB. Aș putea să povestesc multe despre Wellton Way MultiMedia Center, dar vă las să-l descoperiți singuri. La urma urmei, este ușor de folosit (mai simplu și mai bine organizat decât XP MC 2005), este 100% vizual, intuitiv și, ce e și mai important, este complet în limba română. A venit momentul în care este posibil - în doar câteva minute - să explicați oricui modalitatea de utilizare (foarte clar), chiar dacă persoana respectivă (sau persoanele?) nu a avut niciodată vreun contact cu lumea digitală. La final, ce să mai spunem... Suntem mândri că este „Made in Romania”! (F.K.).

Astfel apreciază CHIP

Pentru o imagine de ansamblu cât mai corectă a performanțelor și mai ales a calității produselor testate de revista CHIP, această apreciere va fi făcută după o grilă definită în imaginea alăturată. Astfel, dumneavoastră, în calitate de beneficiari direcți, veți fi mai bine informați în ceea ce privește rezultatele obținute la teste și cele mai noi și interesante produse ce sosesc lunar în laboratorul CHIP. Nu în ultimul rând, această apreciere a revistei noastre va include,

100 (puncte)	100
80 (puncte)	80
60 (puncte)	60
40 (puncte)	40
20 (puncte)	20
0 (puncte)	0

pe lângă performanța pură, atât prețul fiecărui produs, cât și fiabilitatea sa sau aspectul general, încercând astfel să vină în ajutorul oricui ar dori să achiziționeze aceste produse.

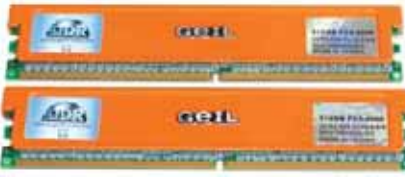
Evaluare CHIP: ■■■■■■■■■■

Preț / Performanță: ■■■■■■■■■■

PREȚ: 42.999.000 lei
OFERTANT: Media Galaxy (www.mediagalaxy.ro)
TELEFON: 021-3228844

Date tehnice:

Procesor: Intel Pentium 4 530 3.000 MHz
Placă de bază: ASUS P5GD1-VM
Memorie: 1 GB DDRAM 400
Placă video: PixelView NVIDIA GeForce 6600
Unitate de stocare: 200 GB, WD 2000JD
Unitate optică: LG GSA-4163B
Tuner TV: Hauppauge WinTV-PVR 250 MCE
Sistem de operare: Windows XP Home Edition

Memorii DDR2	
	
GeIL GX21GB4300UDC	
Evaluare CHIP:	☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☐
Preț / Performanță:	☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☐
PREȚ:	175 EUR
OFERTANT:	Skin Media
TELEFON:	021-2315097
Date tehnice:	
Cantitate totală memorie:	2 x 512 MB
Viteză:	PC2-4300/533 MHz
Tip memorie:	DDR2
Organizare internă cip:	64Mx8
Latența CAS:	3-3-3-8
Extra:	Radiator de aluminiu

Timing-urile memoriilor DDR2 încep să scadă, aspect care sigur îi bucură pe toți posesorii de procesoare Intel. Foarte interesante sunt acum memoriile DDR2 667, mai ales că noile chipset-uri Intel i945/i955X și nForce4 oferă suport nativ pentru această frecvență. Am testat aceste memorii pe o platformă Foxconn 955X7AA, pe care apoi am rulat Memtest86. Cu timing-urile lăsate default în 3-3-3-8 am reușit să ridicăm frecvența FSB-ului până la 210 MHz (DDR 560). După ce am mai ajustat tensiunea DDR2 cu +0,18 V, ne-am oprit la 217 MHz (DDR 578). Cu timing-urile relaxate (4-4-4-12), FSB-ul a mai urcat până la 632 MHz (DDR 632). Pentru a putea face o comparație cu memoriile Corsair, am rulat 3DMark2001 și PcMark2004 (testul de memorie). Scorul returnat în 3DMark a fost 25.072, iar în PCMark 5.681. Testele au fost efectuate cu un procesor Prescott 3,8 GHz (cu multiplicatorul coborât la 14). Sugestia mea pentru cei care sunt deși să achiziționeze un sistem cu procesor Intel este să aleagă memoriile DDR2 533 doar dacă acestea pot rula cu timing-urile la 3-3-3-8. Dar trebuie să țineți cont și de faptul că pasul spre DDR2 667 deja a fost făcut. Chiar dacă la orizont se arată DDR2 800, standardul DDR2 667 este cel care probabil va fi ales de AMD în 2006, moment în care timing-urile acestuia vor fi sigur mult mai strânse. Până atunci nu ne rămâne decât să sperăm la prețuri mult mai accesibile. (M.B.)

Placă de bază	
	
MSI K8N NEO3-FK	
Evaluare CHIP:	☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☐
Preț / Performanță:	☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☐
PREȚ:	76 EUR
OFERTANT:	Skin Media
TELEFON:	021-2315097
Date tehnice:	
CPU socket:	Socket 754
Chipset:	nForce4-4x
Bancuri memorie:	2
Cantitate maximă de memorie:	2 GB
Sloturi:	1 x PCIe x16, 1 x PCIe x1, 1xAGR, 3 x PCI
Sunet:	AC97 Realtek ALC655 5.1
Extra:	10 x USB 2.0, 4 x SATA, nvRAID

Hibridii încep să-și facă simțită prezența. Dacă până acum piața era împărțită de cele două socket-uri, 745 și 939, iată că noutățile nu încetează să apară. Ca dovadă este și placa MSI K8N NEO3 cu socket 754, construită în jurul unui chipset nForce4-4x. Curios este că chipset-ul nu apare nicăieri în catalogul NVIDIA și mai mult ca sigur este derivat dintr-un nForce4 cu frecvența HTT coborâtă la 800 MHz. Dar asta nu e totul. Placa pune la dispoziție atât un slot PCIe (noutate majoră pentru socket 754), cât și un conector de tip AGP, numit aici AGR, derivat din PCIe. Curiozitatea a fost mare: AGP și PCIe pe aceeași placă! Rezultatele testelor ne-au adus însă cu picioarele pe pământ: 3DMark 2001 – 14.760 de puncte, Doom 3 – 83,7 fps, Sysmark 2004 – 176 de puncte. Se observă foarte ușor penalizarea de performanță adusă de slotul hibrid. Aceste rezultate descalifică placa drept variantă de upgrade pentru cei cu plăci AGP. Este în schimb o soluție foarte bună pentru cei care și-au cumpărat recent un procesor socket 754 și vor neapărat o soluție grafică PCIe („Gătuirea” se produce doar atunci când se utilizează portul AGP). Excursia prin BIOS a scos la iveală setările specifice MSI, interesante fiind mai ales reglajele pentru memorii și setarea High Performance, care în cazul acestui fabricant chiar funcționează. Placa a punctat bine și la capitolul dotări: 10 conectori USB 2.0, 4 x SATA și GigabitLan. (M.B.)

Monitor TFT

Horizon 7005L

Evaluare CHIP:

Preț / Performanță:

PREȚ: 195 EUR
 OFERTANT: Partenerii Asesoft Distribution
 CONTACT: www.asesoftdistribution.ro

Date tehnice:

Diagonala display :	17"
Rezoluția maximă :	1.280 x 1.024
Timpe de răspuns:	16 ms
Contrast:	500:1
Strălucire:	300 cd/m ²
Conectare:	Analog D-Sub 15
Unghiuri de vizibilitate (O/V):	160 / 140
Masă:	5 kg

Monitor TFT

KTC 7003L

Evaluare CHIP:

Preț / Performanță:

PREȚ: 239 USD
 OFERTANT: Quartz Computer
 TELEFON: 021-3169663

Date tehnice:

Diagonala display :	17"
Rezoluția maximă :	1.280 x 1.024
Timpe de răspuns:	16 ms
Contrast:	500:1
Strălucire:	300 cd/m ²
Conectare:	Analog D-Sub 15
Unghiuri de vizibilitate (O/V):	160 / 140
Masă:	5,5 kg

Pe piața monitoarelor s-a ajuns la o situație de cumpănă. Datorită faptului că prețul TFT-urilor a scăzut în ritm alert, în aceeași marjă de preț se încadrează acum atât CRT-urile de 19", cât și unele TFT-uri de 17", cu specificații destul de bune, cum este Horizon 7005L. Practic, ambele variante de monitoare au aceeași diagonală vizibilă, în condițiile în care raportul dimensiunilor este total defavorabil CRT-ului. Sigurul avantaj al CRT-urilor rămâne pe partea de gaming. Horizon are un timp de răspuns specificat de 16 ms, valoare confirmată de măsurători, suficient pentru vizionarea în condiții bune a filmelor. Din punct de vedere al contrastului și al strălucirii, valorile obținute în urma măsurătorilor sunt mari, peste cele specificate de producător, iar valoarea gamut-ului (paleta de culori) este medie, 117.735. Dintre dotări pot fi menționate boxele integrate, însă un neajuns destul de mare este lipsa conectorului DVI, prezent la majoritatea monitoarelor din aceeași clasă. De asemenea, meniul OSD poate fi îmbunătățit la capitolul funcționalitate. Designul este deosebit, monitorul fiind slim, piciorul metalic este foarte stabil, iar culoarea carcusei, plină de viață, are o notă cu totul aparte. Pentru mediul office sau pentru un home user... „moderat”, Horizon 7005L reprezintă o soluție accesibilă, demnă de luat în seamă. (T.B.)

Monitoarele prezentate în această lună demonstrează că și TFT-urile având prețuri scăzute sunt destul de competitive. Iar KTC 7003L întărește această idee. Fără a excela în mod special la un anumit capitol, KTC e un display complet, pentru un utilizator mai puțin preocupat de jocuri. Strălucirea și contrastul au valori extrem de ridicate, depășind cifrele indicate de producător, iar paleta de culori este destul de generoasă. Unghiurile de vizibilitate au valori medii. Timpul de răspuns nu recomandă acest monitor pentru gaming, ci mai degrabă mediului office, având boxe încorporate, dar și datorită designului, subțire și elegant. Măsurătorile cu osciloscopul au scos la iveală un timp de răspuns de 22 ms, ceva mai slab decât cel specificat, de 16 ms. Dacă e să ne ghidăm după numele de cod al acestui produs, 7003L, și comparându-l cu cel al unui alt TFT prezentat în acest număr, dar cu alt producător, Horizon 7005L, ne putem da seama că cele două produse își au „obârșia” în aceeași fabrică (se pare că una chiar de calitate), fiind apoi (re?)branduite. De fapt, meniul OSD este același, dar din păcate și în cazul lui KTC remarcăm lipsa conectorului digital DVI. Ecranele LCD nu mai constituie un lux, iar utilizatorii cu resurse materiale reduse, dar care țin la sănătatea ochilor lor, au acum la dispoziție o ofertă destul de variată pentru a se putea decide. (T.B.)

Bancul de probă

Imprimantă laser color A4

XEROX 6100DN Evaluare CHIP: Preț / Performanță:

PREȚ: 605 USD
 OFERTANT: Tornado Systems
 TELEFON: 021-2067777

Date tehnice:

Rezoluție: 600 x 600 dpi
 Viteză: 20 ppm negru / 5 ppm color
 Memorie internă standard: SDRAM, 64 MB
 Prima copie după: 2 min
 Emulare: SPL Color
 Dimensiuni / Greutate: 510 x 470 x 405 mm; 38 kg
 Interfețe: Ethernet, USB 2.0, paralelă
 Încărcare maximă lunară: 35.000 pagini monocrom

Player-e audio digitale portabile

X-Micro Easy/X-Micro EVA Evaluare CHIP: Preț / Performanță:

PREȚ: 41 / 51 EUR
 OFERTANT: XData
 TELEFON: 0268-333349

Date tehnice:

Formate suportate: MP3 (incl. bit rate variabil), WMA
 Intrare: Nu
 Conexiune la PC: USB 2.0
 Display LCD: Nu/Da
 Egalizator: Nu/ Da (5 preseturi)
 Dimensiune memorie Flash: 256 MB
 Microfon încorporat: Nu/ Da
 Radio: Nu/ Da
 Autonomie: În funcție de bateria AAA folosită

Player audio digital portabil

X-Micro MusePod Evaluare CHIP: Preț / Performanță:

PREȚ: 293 EUR
 OFERTANT: XData
 TELEFON: 0268-333349

Date tehnice:

Formate suportate: MP3 (incl. bit rate variabil), WMA
 Intrare / Conexiune la PC: Analogică de linie / USB 2.0
 Greutate: ??? g
 Dimensiuni: 150 x 60 x 20 mm
 Dimensiune harddisk: 20 GB
 Microfon încorporat / Radio: Da / Da
 Autonomie: 12 ore (încărcător inclus în pachet)
 Alte funcții: EQ (5 benzi), bass/treble boost, SRS, encodare MP3

Cu o unitate duplex în dotarea standard și interfață de rețea locală, imprimanta XEROX este destinată mai ales firmelor mici sau birourilor care utilizează documente color. Forma și dimensiunile, precum și multe dintre caracteristici ne amintesc de modelul CPL-500 de la Samsung, deja prezentat în revistă și remarcat datorită tehnologiei de reducere a zgomotului – NO NOIS (Non-Orbiting Noiseless Optical Imaging System). Această tehnologie duce la reducerea zgomotului și la întreținerea comodă prin amplasarea fixă a unităților de dezvoltare (cartușele de toner) pe circumferința unui cilindru fotosensibil cu diametru mare și transferul tonerului pe hârtie prin intermediul unei benzi de transfer. Alimentarea cu hârtie se face dintr-o tavă pentru 250 coli sau din tava universală. Durata estimată de viață a cilindrului fotosensibil, a unității de transfer și a fuserului duplex este de 50.000 de imagini. Tonerul se livrează în cartușe de două capacități 7000/3000 pentru negru și 5000/2000 pentru color. Imprimanta vine cu driver-e pentru sistemele de operare Microsoft, Macintosh și Linux. Instalarea este destul de complicată, dar a decurs fără probleme, iar testele indică o precizie foarte bună de aplicare a tonerului color, iar pentru negru se vede bine textul cu dimensiune de două puncte, dar cu un voal fin de toner împrăștiat (vizibil bine doar cu lupa). (V.P.)

Easy și EVA sunt player-ele audio digitale de tip stick, bazate pe memorie flash, oferite de producătorul taiwanez X-Micro. Ambele se aseamănă prin faptul că oferă o capacitate de 256 MB și pot fi folosite, bineînțeles, ca soluții mobile de stocare a datelor. O altă asemănare este cea a calității audio, aspect sub care atât Easy, cât și EVA se prezintă onorabil, situându-se sensibil deasupra mediei, cu un sunet clar, detaliat și surprinzător de dinamic în clasa lor de preț. De altfel, nici nu aș fi consimțit la prezentarea acestor produse în paginile revistei noastre dacă nu aș sesizat faptul că nu am de-a face cu produse de duzină, ci cu o nouă generație de „taiwanisme”, ce pare să fie rezultatul unei atenții crescute față de calitate – se pare că și dincolo de mări s-a făcut simțită concurența anumitor produse de marcă. Easy oferă un număr foarte mic de butoane de control, numai strictul necesar, fără a avea nici un fel de funcții suplimentare, nici mijloace de afișaj. EVA este mai bine dotat, având atât butoane mai multe, cât și un afișaj pe cristale lichide ce permite controlul mai bun al tuturor funcțiilor. Care funcții includ și un radio FM, dar acesta nu este încorporat în player-ul MP3, ci într-o capsulă dedicată aflată pe cablul căștilor. Easy și EVA produse de X-Micro sunt soluții audio portabile foarte accesibile ca preț, ce nu fac rabat la calitate. (M.G.)

Primul lucru care mi-a sărit în ochi privind la player-ul MP3 cu harddisk MusePod produs de X-Micro a fost prețul. La capacitatea de 20 GB a HDD-ului încorporat, la dimensiunile respectabile ale ecranului LCD, la funcțiile ce includ cam tot ce are și concurența de la Apple, Creative, Philips sau Teac, MusePod este un exemplu clasic de chilipir. Are și radio, plus microfon, și posibilitatea, odată conectat la computer, de a fi folosit ca host USB 1.1 pentru un alt dispozitiv USB. El însuși este un dispozitiv USB 2.0, ce poate fi utilizat foarte simplu ca HDD mobil, fără fișele software ale unora din produsele concurenței. Nu este necesar un astfel de software special nici pentru transferul fișierelor audio către MusePod, acesta se poate realiza sub forma banalei copieri a fișierelor de pe un HDD pe altul. Modalitatea de control din butoane, puțin diferită decât cea împământenită, presupune o perioadă de acomodare. Sunetul oferit de MusePod este de foarte bună calitate, cu nimic inferior competiției (poate doar prin faptul că volumul maxim este puțin mai mic decât cel al unui iPod, fiind oricum suficient). Singurul element asupra căruia nu mă pot pronunța este fiabilitatea acumulatorului încorporat. MusePod îmi pare, cel puțin după o săptămână de exploatare, alternativa la fel de bună, dar mai ieftină, a unor produse de gen mult mai tîtrate. (M.G.)

Placă de bază

EPoX 8HMMI-A

Evaluare CHIP: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ □ □

Preț / Performanță: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ □

PREȚ: 59 EUR
 OFERTANT: Elsaco Electronic
 TELEFON: 021-3364889

Date tehnice:

CPU socket: Socket 754
 Chipset: VIA K8M800
 Bancuri memorie: 2
 Cantitate maximă de memorie: 2 GB
 Sloturi: 1 x AGP/ 3 x PCI
 Sunet: AC97 Realtek ALC655 5.1
 Extra: 8 x USB 2.0, 2 x SATA, VIA Unichrome 3D

Iată o placă de bază care s-ar preta foarte bine într-un mediu unde performanța 3D nu este o necesitate, și mă refer aici la aplicațiile office. Un plus în acest caz este și formatul μ ATX, tocmai bun pentru o carcasă de dimensiuni mici. Pentru a intra în topul nostru, placa a trebuit să fie testată conform protocolului Socket 754. Cu o echipă formată dintr-un Athlon 64 3400+ cu 1 MB cache L2 și un Geforce 6800 Ultra s-au obținut: 165 de puncte în Sysmark2004, 23.866 de puncte în 3DMark 2001 și 93,3 fps în Doom 3. Celor care însă vor să ruleze jocuri le spunem sigur că placa grafică integrată, un VIA Unichrome Pro, nu emite nici un fel de pretenții în 3D. Ca un exercițiu de integrare, aș „popula” placa și cu o pereche de memorii DDR400 dintre cele mai ieftine și cu un Sempron 2600+ (un procesor și memorii mai performante nu s-ar justifica în acest caz). Pe de altă parte, am rămas plăcut impresionat de BIOS-ul acestei plăci, și mă refer aici în special la setările pentru memorii. Overclocking-ul, la fel ca și placa grafică integrată, este „slăbuț”. De vină este chipset-ul, K8M800, care nu are opțiunea de blocare a frecvenței AGP/PCI, esențială atunci când se umblă la frecvența FSB-ului. Aspectul însă nu este supărător. Pur și simplu placa nu a fost gândită pentru așa ceva. După cum am spus și la început, recomand EPoX 8HMMI-A celor orientați mai degrabă spre office și mai puțin spre gaming. (M.B.)

Mousepad

Surface 1030, 1030 MBA edition și Anti-friction liquid

Evaluare CHIP: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Preț / Performanță: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ □ □ □

PREȚ: 21 EUR/ 39 EUR
 OFERTANT: pc-coolers.ro; Best Computers
 TELEFON: 021-3239949; 021-3455505

Date tehnice:

Număr de suprafețe: 2
 Cord Clip: Da

Pot spune că aceste două mousepad-uri produse de către Func Industries oferă cea mai bună experiență de „mousing” pe care mi-a oferit-o vreodată un mousepad. Surface 1030 există pe piață în două variante: una normală cu bază de cauciuc și o ediție limitată cu bază de aluminiu. Acestea sunt formate dintr-un material special cu două fețe: una fină pentru mausul optic, iar o alta mai dură pentru cel cu bilă. Materialul este destul de tare și alunecos, iar pentru a sta pe masă, producătorii oferă o bază din cauciuc moale sau, în cazul MBA, una din aluminiu cu piciorușe de cauciuc. Cutia acestor produse arată foarte elegant și este fabricată din metal. În cutie, pe lângă instrucțiuni, mai găsim și un cord clip ce se atașează de mousepad și în care se prinde firul mausului pentru ca evenimente precum agățarea cablului de diverse obiecte de pe masă să fie istorie. Timp de două săptămâni am folosit Surface 1030 împreună cu mausul optic Logitech MX510 atât în lucrul de zi cu zi, cât și în jocuri 3D (a se citi First Person Shooter-e, unde controlul mausului este foarte important) și pot spune că diferența se simte. Mausul alunecă perfect pe suprafață, iar dacă avem nevoie de mai mult, tot de la Func Industries există un lichid special anti-frecare ce se aplică pe mousepad. Acesta reduce enorm frecarea, iar utilizarea mausului devine parcă un lucru fără efort. Recomand Surface 1030 împreună cu acest lichid celor care participă la 3D shooter-e în competiții. (M.E.)

Bancul de probă

Suport harddisk-uri / Panou de control

Aero Cool Hard Dock HDD Extension Kit
Aero Cool GateWatch Silver
Evaluare CHIP:
Preț / Performanță:
PREȚ: 65 / 19 USD
OFERTANT: www.extreme-computers.ro
TELEFON: 021-2331163
Date tehnice:

Bay-uri 5,25 HDD Extension kit oferite:	3
Ventilator HDD Extension kit: 80 x 15mm 2.000 rpm	
Număr de senzori de temperatură:	3
Bay-uri 5,25 GateWatch Silver ocupate:	2
Material panou frontal GateWatch Silver:	plastic

Notebook-uri

Alpis SmartBook PCP31538
Alpis HighBook PCP 31539
Evaluare CHIP:
Preț / performanță:
PREȚ: 1.052 / 1.299 USD
OFERTANT: NET BRINEL Computers
TELEFON: 0264-430280
Date tehnice:

Procesor:	Mobile Celeron M 340 1.500 MHz / Pentium M 1,6 GHz 2 MB L2 /
Memorie:	256 MB DDRAM
Harddisk:	Samsung 40 GB / Samsung 60 GB 5.400 rpm
Porturi, extensii:	3 USB, 1 x PCMCIA Type II
Unitate optică:	DVDRW Compal TS24H1
Bluetooth / Wireless / FireWire - IrDA:	Nu / Da / Da / Da
Placă grafică:	Intel Extreme Graphics 2
Rețelistică:	10/100 RTL8139 și Intel PRO/ wireless 2200 BG

Dispozitiv de stocare

Princeton USB Flash Memory Drive 4GB /
Princeton Flash Drive USB 2.0 2GB
Evaluare CHIP:
Preț / Performanță:
PREȚ: 299 / 149 EUR
OFERTANT: Partenerii ASESOFD Distribution
CONTACT: www.asesoftdistribution.ro
Date tehnice:

Interfață:	1/3 inch CCD
Capacitate:	4 GB / 2 GB
Viteză de transfer citire (rezultate teste):	20 MB/s
	10 MB/s
Viteză de transfer scriere (rezultate teste):	17,7 MB/s
	4,6 MB/s
Altele:	Led indicator pentru starea de lucru

Aproape toate harddisk-urile se încălzesc tare în timpul funcționării. Vă prezentăm o soluție de răcire marca Aero Cool ce vine să rezolve acest „mic” inconvenient termic. Practic, sistemul este o cușcă din aluminiu prevăzută la un capăt cu un ventilator. Simplu și eficient. Consider acest cooler o necesitate, mai ales pentru sistemele în care harddisk-ul lucrează aproape fără oprire (aviz celor cu Internet prin cablu). Rămânem în același registru și vă prezentăm și un controler de ventilator, produs care poartă tot marca Aero Cool. Dotat cu un display mare, Gatewatch ocupă două bay-uri de 5,25". Cu ajutorul celor patru senzori de temperatură (procesor, placă grafică, harddisk și carcasă) putem controla eficient turația ventilatoarelor. Interesant este egalizatorul grafic, util pentru măsurarea zgomotului din carcasă. Totuși, dispozitivul emană un aer asiatic încă de la primul contact, și mă refer aici la „dinozaurul cu ochelari ce dă din coadă”, prezență inedită pe display-ul controlerului. Iluminarea LCD-ului poate fi schimbată în diverse culori calde (roșu, roz, mov și albastru), paletă ce mai sparge din monotonia unui sistem. Altă observație se referă la marcajele de pe butoane: acestea sunt de o calitate care ar putea fi mai bună: unele dintre ele s-au șters foarte ușor încă de la primele atingeri. Dar dacă trecem peste elementele estetice (deranjante doar pentru unii), acest dispozitiv își face treaba cu brio. (M.B.)

Brand-ul Alpis este familiar probabil multora dintre dumneavoastră, însă este pentru prima dată când întâlnim și notebook-uri purtând această siglă. Lansarea lor s-a făcut cu puțin timp în urmă, mai exact la sfârșitul lunii mai, fiind anunțate cu această ocazie cele două modele SmartBook și HighBook. Sistemele sunt construite în jurul aceluiași barebone Compal CL51-15, întâlnit și la alte notebook-uri autohtone. Acest barebone dispune de un display mai modest (rezoluție nativă de 1.024 x 768, unghi de vizibilitate mai mic pe verticală), însă în rest își face cu brio datoria (taste ergonomice, touchpad ușor de folosit, butoane funcționale la îndemână). Deoarece sunt construite în jurul aceluiași barebone, configurația notebook-urilor este în mare identică. Singurele diferențe apar la puterea de procesare (Celeron Mobile la 1.500 MHz la SmartBook față de Dothan la 1,6 GHz în HighBook) și la capacitatea de stocare (harddisk-uri Samsung cu 40, respectiv 60 GB). În rest, unitatea optică, adaptorul de rețea, placa grafică, toată conecția este similară. De unde și diferența de preț destul de mică. Oricum, recunosc, numele sistemelor este foarte sugestiv. Așteptăm cu nerăbdare să apară și primul program de power management românesc. Pentru că avem oameni capabili în domeniu. Mă bucur să văd brand-uri locale care, chiar cu pași timizi, încearcă să mai îmbogățească oferta bogată de sisteme portabile. (F.K.)

Cu siguranță, foarte mulți dintre voi obișnuiți să vă vizitați des prietenii cu harddisk-ul în buzunar. Obiceiul implică însă riscuri destul de mari, fiind foarte cunoscută sensibilitatea acestor dispozitive la vibrații. Soluția problemei o constituie pendrive-urile USB. Deja au devenit accesibile pe piață modelele de 256 sau 512 MB, produse pe care le găsim la prețuri sub 40 de euro. Merită să ne amintim că acum un an de zile un pendrive de 1 GB costa în jur de 300 de euro, iar acum poate fi cumpărat cu mai puțin de 70 de euro. Pendrive-ul Princeton de 4 GB ne-a lăsat la propriu cu gura căscată. Motivele au fost doar două: este pendrive-ul cu cea mai mare capacitate și de asemenea cel mai rapid flash stick USB ajuns până acum în laboratorul hardware CHIP. Cu o viteză de scriere de 17,7 MB/s și una de citire de 20 MB/s (pe măsurate!), vorbim clar despre un produs dintr-o generație nouă. Având doar dimensiunea unei brichete „de damă”, pendrive-ul de 4 GB ne oferă un mijloc foarte elegant și foarte discret de a transporta date, de orice natură (dimensiunea lor a încetat să mai fie o problemă). Prețul gadget-ului este în schimb pe măsură, 300 de euro, dar judecând după regula prezentată mai sus, nu pot decât să sper că în doi ani astfel de dispozitive vor fi doar niște banalități. La jumătate de preț și la performanțe mai „comune” se află pendrive-ul de 2 GB, capabil să citească cu 10 MB/s și să scrie cu 4,6 MB/s. (M.B.)

Tuner TV

**V-STREAM MCE 200 Deluxe /
V-STREAM CREATOR TV- MCE 100 Pro**

Evaluare CHIP: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ □

Preț / Performanță: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

PREȚ: 67 / 40 USD
OFERTANT: Quartz Computer
TELEFON: 021-3169663

Date tehnice:
Cip decodare video și audio: 10 bit Conexant CX23880-19 / 9 bit Philips SAA7135HL
Conectori Input /Output: Antenă TV, antenă FM, intrare S-video și Compozit, intrare audio, ieșire audio, jack receiver IR
Formate TV: NTSC, PAL, SECAM
Software inclus: InterVideo Home Theatre
Extra: codare MPEG 1, 2 Conexant CX23416-12, RF digital / RF digital

Piața tunerelor TV nu reprezintă un domeniu foarte dinamic. Practic, de ani buni, tehnologia nu a evoluat în acest domeniu, eventual au intrat în scenă unele chipset-uri noi. În ultima perioadă însă, se observă două căi de upgrade al acestor dispozitive: introducerea codării hardware MPEG 2 cu ajutorul unui cip specializat și a modului de radio frecvență RF digital (binecunoscuta cutiuță metalică ce avea rolul de a prelua semnalul a fost redusă semnificativ în dimensiuni). Însă în majoritatea cazurilor, modelele ce încorporau una dintre aceste tehnologii aveau prețuri piperate. Nu este cazul lui MCE 200 Deluxe, care include ambele tehnologii, și nici al lui Creator TV-MCE 100 Pro, care nu are codare hardware, dar are RF digital. Oferind o soluție completă, aceste tunere au prețuri în marja în care se încadrează alte produse fără aceste facilități. Cele două modele beneficiază de software-ul InterVideo Home Theatre, cu o interfață gen Media Center cu ajutorul căreia se pot controla din telecomandă o serie de aplicații multimedia. Ideea este foarte bună, însă implementarea mai lasă încă de dorit, software-ul fiind destul de instabil. Din punct de vedere al recepției, toate canalele disponibile sunt recepționate, însă nu toate la calitate foarte bună. Într-un interval de preț foarte bun, cele două tunere au inclusă funcția FM și, bineînțeles, antena de rigoare. (T.B.)

Notebook

Toshiba Tecra M4

Evaluare CHIP: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ □

Preț / performanță ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

PREȚ 1700 EUR
OFERTANT Scop Computers
TELEFON 021-2316578

Date tehnice:
Procesor: Intel Pentium M 1,73 GHz 2 MB L2
Memorie: 512 MB
Harddisk: Fujitsu MHT2060BH 60 GB
Porturi, extensii: 3 USB, 1 x PCMCIA Type II
Unitate optică: DVD/CDRW Matshita UJA750
Bluetooth / Wireless / FireWire - IrDA: Da / 80211g / Da / Da
Placă grafică: NVIDIA GeForce Go 6600 TE
Rețelistică: Gigabit Ethernet Marvell Yukon 88E8053

La 20 de ani de la apariția primelor notebook-uri, Toshiba a lansat un model aniversar, Tecra M4. Avem de-a face cu un model convertibil la un Tablet PC, cu dotări care îl plasează, pe ansamblu, în gama superioară a dispozitivelor de acest gen. Display-ul are o rezoluție de 1.400 x 1.050 (ceea ce este bine la un Tablet), iar modul de conversie se bazează pe o articulație rotativă plasată la mijlocul marginii inferioare a acestuia. Ca dotări care atrag atenția putem să menționăm pen-ul (stiloul electronic) și sistemul de touch screen, care se bazează pe o tehnologie de proximitate (cursorul se mișcă atunci când pen-ul se află la aproximativ 2 cm de ecran). În plus, pen-ul permite și utilizarea funcției clic dreapta. De asemenea, merită amintit și giroscopul ce este utilizat la funcțiile de protecție a harddisk-ului. Alte elemente integrate sunt cititorul de carduri SD și ieșirea S-Video.

Harddisk-ul este de 60 GB în zona vizibilă, iar în Windows este de 55 GB. Cel mai probabil avem de-a face și aici (la fel ca și la alte modele de la IBM sau Acer de exemplu) cu o mică partiție de backup de date. Aceste funcții sunt însă insuficient documentate. Construcția modelului mi-a lăsat o impresie excelentă, poate cu excepția butoanelor inferioare ale touchpad-ului și a unuia din butoanele laterale. Este un notebook în același timp robust, dar și cu un grad de finisare ridicat. (C.H.)

DVD +/- R/RW

4

ASUS DRW-1608P

Evaluare CHIP:

Preț/Performanță:

PREȚ: 55 / 57 EUR
OFERTANT: Tornado Systems / UltraPRO Computers
TELEFON: 021-2067777 / 021-2117090

Date tehnice:

Tip unitate: Internă
Interfață: ATAPI
Viteză scriere / citire CD: 48x / 24x / 48x
Viteză scriere / rescriere / citire DVD-R/RW: 16x / 4x / 16x
Viteză scriere / rescriere / citire DVD+R/RW: 16x / 8x / 16x
Viteză scriere DVD+R DL / DVD-R DL: 4x / 4x
Dimensiunea buffer-ului: 2 MB
Protecție buffer underrun: Da

bune din toate inscripțiile DVD testate până în prezent (547 erori C2). Practic, doar trei unități au reușit să dovedească mai mult: Samsung TS- H552B, Plextor PX716A și un LG GSA-4160B. Pe scurt, o unitate pe care de asemenea v-o pot recomanda. Nu contează poziția din clasament (a venit bulk, fără nimic-nimic, motiv pentru care dotările inexistente au atras o depunere a unității per total). Pentru cei care doresc o unitate bună, fără alte dotări, Sony DW-Q28A reprezintă o soluție foarte bună. Cu o notă bună la capitolul citire / scriere DVD, dar mult mai modestă la capitolul CD, se prezintă cel mai proaspăt inscripționat ASUS, DRW-1608P. Fiind de asemenea mai spartan la dotări, nota finală este modestă. Am păreri contradictorii în ceea ce privește această unitate, dar după ce am văzut și comportamentul fraților săi mai mici (DRW-1604P etc), se conturează două concluzii: fie nu prea îi plac mediile TDK (n-ar fi exclus, dar totuși, de ce ar fi ASUS excepția de la regulă?), fie la capitolul calitatea scrierii mai este de lucru. Vom cerceta acest aspect în detaliu la modelul următor. (F.K.)

Am folosit...

... mediile CD-R80 52x, DVD-R 8x, DVD+R 8x, DVD+RW 4x, DVD-RW 2x, puse la dispoziție cu generozitate de firma Casettaro din Cluj-Napoca.

Numitorul comun al acestor medii este marca TDK. Comportarea lor cu diverse unități este reprezentată de rezultatele obținute în test.

Echipamente active de rețea

Linksys WAP54G / SD2005

Evaluare CHIP:

Preț / Performanță:

PREȚ: 85 / 112 USD
OFERTANT: Keystore.ro
TELEFON: 021-2127340

Date tehnice - WAP54G:

Standard: IEEE 802.11b/g, 802.3, 802.3u
Securitate: WPA, WEP Encryption, MAC Filtering, SSID Broadcast enable/disable

Date tehnice - SD2005:

Standard: IEEE 802.3, 802.3u, 802.3x, 802.3ab
Conectivitate: 5 x RJ-45, 10/100/1000Mbps, auto-sensing, half/full duplex
Carcasă: Metalică
Extra: Garanție 3 ani

Știm cu toții că informația înseamnă putere. Pe de altă parte însă, modul în care aceasta se transmite înseamnă tehnologie. În momentul de față vorbim de o tehnologie capabilă să ofere conexiuni stabile, rapide și sigure între diverse echipamente. Aceste lucruri pot fi cu ușurință regăsite și în cazul lui WAP54G de la Linksys. Este vorba de un access point capabil să ofere rate de transfer foarte bune tuturor clienților indiferent că folosesc ca standard de comunicare 802.11b (11 Mbps) sau 802.11g (54 Mbps). Securitatea datelor se poate realiza în mai multe moduri: fie prin serviciul Linksys Wireless Guard ce înglobează soluții de securitate de tip WPA (Wi-Fi Protected Access) asemănătoare serverelor Radius, fie prin criptare de tip WEP (Wired Equivalent Privacy) pe 256 de biți ori prin filtrarea adreselor MAC. Configurarea tuturor acestor setări plus multe altele se pot face prin intermediul unui „wizard”, al unei interfețe web sau prin Telnet. Că tot veni vorba de upgrade-ul unei rețele de calculatoare deja existente, tot în portofoliul celor de la Linksys există un switch, e drept fără management, cu care se pot atinge rate de transfer de până la 1.000 Mb pe secundă. Este vorba de modelul SD2005, cu 5 porturi RJ-45, capabile să detecteze automat conexiunile de tip MDI/MDI-X. Acest switch de tip fast-store-and-forward știe să aleagă și cel mai bun mod de conexiune cu echipamentele din jur. Fie că operează în modurile 10/100 sau 100 în full sau half duplex, mulțumită funcției de flow control absolut toți clienții vor fi deserviți la viteză maximă. (B.A.)

Videotelefonie în România

Lumea mobilă

Micile device-uri prin care se efectuau video-convoorbiri în filmele science-fiction nu mai sunt de domeniul fantasticului.

Cătălina Lazăr, Mircea Mihălcică

Desigur, filmele SF au evoluat și acum sunt la modă proiecțiile holografice, dar ceea ce ne demonstrează noile Motorola v975 și Nokia 6680 este că tehnologia evoluează pe drumul deschis de imaginația creatorilor de SF.

Și iată că acum putem să ne bucurăm la nivelul utilizatorului obișnuit de convorbirile video datorită implementării serviciilor 3G la noi în țară.

Motorola v975

Primul telefon „cu 3G” pe care am avut posibilitatea să îl testăm a fost Motorola v975, oferit spre test prin amabilitatea Connex, primul operator care a introdus pe scară comercială serviciile 3G.

La prima vedere, telefonul pare butucănos, iar antena externă îl aruncă cu ceva timp în urmă în istoria designului de terminale. (Asta ca să fim răutăcioși și să căutăm nod în papură). La atingere însă, telefonul se dovedește a fi plăcut și dispune de un finisaj metalic, în trei nuanțe de argintiu, ceea ce îi dă o eleganță aparte și în același timp o senzație de încredere subliniată de aspectul solid.

Pe fața superioară, telefonul dispune de un ecran extern de pe care se pot citi rapid ora, starea bateriei și starea conexiunii (ecran color CSTN 4.096 culori, 96 x 80 pixeli). În lateral dreapta dispuneți de un buton care vă permite direct accesul la camera foto. În cazul în care telefonul este închis,

veți putea poza cu ajutorul său. Neajunsul este că, pentru a ieși din modul foto, trebuie să deschideți clapeta pentru a avea acces la comanda „Înapoi”. În cazul în care telefonul este deschis prin intermediul acestui buton, puteți accesa rapid funcția de filmare.

În partea stângă, dispuneți de trei butoane prin intermediul cărora puteți lumina rapid ecranul și vedea ora sau puteți modifica soneria, fără a mai deschide telefonul. În cazul în care acesta este deschis, veți putea intra rapid în agenda telefonică sau modifica nivelul soneriei.

3G

Revenind la scopul special pentru care a fost creat acest telefon, serviciile 3G, vă putem spune că am fost cu adevărat impresionați de apelurile video. Senzația nu se poate compara nici pe departe cu cea trăită cu apelurile telefonice clasice de voce. Dacă la început am fost puțin stingheri și ni se părea ciudat să comunicăm așa, în curând ne-am îngheșuit care mai de care să testăm acest serviciu. Telefonul dispune de un microfon și de un difuzor încorporate care permit efectuarea apelurilor cu mobilul ținut în față la o anumită distanță (cu camera orientată către vorbitor). Imaginea se vede bine, sunele fiind însă ușor sacadate. Problema este însă rezolvată imediat prin atașarea căștii

cu microfon, livrată o dată cu aparatul. În timpul convorbirii este posibilă schimbarea imaginii între cele două camere (una situată pe spatele clapetei, iar alta în partea din față a clapetei) printr-un simplu clic pe tasta rotundă de navigare de pe tastatură. Producătorii s-au gândit la toate și dacă nu doriți să fiți văzuți în momentul primirii unui apel video, este de ajuns să închideți camera. Și încă un aspect: inițierea unui apel video se face prin intermediul unei taste dedicate.

Fără pretenții

În ceea ce privește dotarea, Motorola v975 dispune de o multitudine de funcții care îl recomandă ca un aparat pentru noul val de device-uri de comunicare: card TransFlash, captură video și audio, suport pentru multe formate populare cum ar fi MPEG4, WMV, WMA și MP3. Ne miră însă lipsa posibilității de conectare prin infraroșu (IrDA) și Bluetooth, ceea ce ciobește puțin din superioritatea dată de serviciile 3G. Nu trebuie uitat totuși prețul, mai mic decât al altor telefoane 3G. Nu avem spațiul necesar pentru a enumera toate avantajele acestui telefon și mai reamintim „din fugă”: butonul de navigare rapidă cu cinci direcții, taste dedicate diverselor funcții, reportofonul încorporat, posibilitatea de a trimite e-mail-uri, videoplayer încorporat și multe altele, care abia așteaptă să fie descoperite.

catalina_lazar@chip.ro

Nume telefon	Motorola v975
Rețele accesibile	UMTS/GSM 900/1800/1900
Tehnologii implementate	HSCSD, GPRS-date, WAPGPRS, MMS, client mail, Java
Ecran extern	4.096 culori (96x80 pixeli)
Ecran intern	65.000 culori, TFT (176x220 pixeli)
Dimensiuni	94x49x27 mm
Greutate	137 g
Tip baterie	Li-Ion, 820 mAh
Timp de standby	<144 ore
Timp de convorbire normal	<2 ore
Timp de convorbire video	în jur de 70 de minute
Agenda telefonică	Alocare dinamică
Tonuri de apel	Polifonice (AAC/MP3/WAV)
Vibrații	Da
Conectivitate	USB, SyncML, cablul de date
Alte caracteristici	Calendar, calculator, agendă cu suport photo ID, video-telefonie și video-streaming
Jocuri	Da
Extra	1 cameră foto/video integrată, 4x zoom digital + 1 cameră foto integrată, difuzor, card de memorie transflash (32MB) inclus în pachet + adaptor SD, cască audio inclusă în pachet
Producător	Motorola (preț – în funcție de distribuitori)

Nokia 6680

După cum vă spuneam nu demult, cei care doresc să beneficieze de noile servicii de telefonie de generația a treia lansate recent și la noi în țară trebuie să se orienteze spre un terminal care să suporte această tehnologie sau, mai pe românește, „să-și schimbe telefonul”. Normal, oferta nu e atât de bogată precum cea a terminalelor (doar GSM și modelele 3G sunt destul de scumpe pentru buzunarul unui român obișnuit, toate acestea făcând alegerea dificilă. Cu toate că nu putem spune că aduce lucruri noi și super-deosebite, smartphone-ul Nokia 6680 se află undeva sus pe lista candidaților din punctul meu de vedere, datorită unor elemente care mi se potrivesc și pe care le voi expune în continuare.

De bază

Cunosc destul de bine platforma Series 60, știu că telefoanele care aparțin acesteia sunt ușor de personalizat și de obicei nu se întâmpină dificultăți la operațiile de sincronizare/copiere a datelor, mai ales că 6680 vine în pachet cu un cablu USB. Fanii conexiunii infraroșu vor fi dezamăgiți însă, pentru că la acest model nu regăsim tehnologia IrDA, dar avem în schimb Bluetooth. Dacă vorbim de date, vorbim și de spațiu de stocare: pe lângă memoria internă de 10 MB a telefonului, primim și un card botezat Reduced Size Dual Voltage (1.8/3V) MultiMediaCard de 64 MB (un fel de MMC mai mic), însoțit de un adaptor pentru formatul MMC clasic. Da, lecția e învățată, cardul se introduce undeva în exterior și beneficiază de o „apărătoare” din metal care „închide ușa” locașului.

Venind vorba de „apărătoare”, gândul îmi pleacă spre capacul culisabil care acoperă camera foto din spate, foarte util pentru că oferă atât protecție, cât și acces direct la cameră (acest capac activează și dezactivează „camera mode”, idee mult mai bună decât clasicul buton pe care îl puteam apăsa din greșeală în buzunar). Am zis „camera foto din spate” deoarece Nokia 6680 are două camere foto/video (lucru comun pentru telefoanele 3G): una frontală (640 x 480) pentru apelurile video și una dorsală de 1,3 megapixeli pentru fotografii.

Sună bine

Ne-am luat cu altele și n-am amintit încă mare lucru despre aspectul și construcția modelului Nokia 6680. Fiind un smartphone, este normal ca dimensiunile să fie destul de apreciable, la fel și greutatea. Oricum, forma plată și grosimea nu chiar exagerată fac telefonul ușor de purtat în buzunarul hainei. Combinația plastic-metal este de asemenea destul de reușită, nu dă (ca în alte cazuri) un aspect ieftin telefonului, ci oferă impresia atât de eleganță, cât și de o oarecare rezistență la șocuri mecanice (cu toate că nu mă trage inima să fac un test).

Tastatura este destul de incomodă, butonul de navigație și selecție nu strălucește nici el, totuși toate aceste elemente sunt profilate încât nu avem probleme prea mari la apăsarea pe butoane.

La țintă

După cum ne așteptam, în partea de aplicații și utilități găsim atât unelte pentru cei care „lucrează în timp ce se deplasează”, cât și destule chestiuni la capitolul distracție. Pe lângă aplicațiile curente (calculator, convertor etc.), primim un mic office mobil (Quickword, Quicksheet, Quickpoint, Adobe PDF). La capitolul multimedia și distracție amintim că telefonul cunoaște formatele MP3 și AAC, că poate reda secvențe video MPEG4 pe ecranul de 262.144 culori și că regăsim polifonia pe 48 de canale. De asemenea, am apreciat faptul că Nokia a introdus o colecție de jocuri de cărți (șase în total). Cei care beneficiază de noile servicii 3G recent lansate și vizitează portalul Connex Play vor putea, prin intermediul modelului Nokia 6680, să aibă acces la televiziunea mobilă, muzică, jocuri, videoclipuri, divertisment românesc, sport, știri și altele.

miercea_mihalica@chip.ro

Nume telefon	Nokia 6680
Rețele accesibile	Dualmode - (GSM 900, 1800,1900) și WCDMA2100 (3G)
Tehnologii implementate	GPRS, Bluetooth, WCDMA, EDGE
Ecran	Active Matrix TFT rezoluție 176x208 pixeli, 262144 culori
Dimensiuni	108,4x55,2x20,5 mm
Greutate	133 g
Capacitate agendă	Dinamică, mai multe câmpuri pentru fiecare înregistrare
Tip baterie	900 mAh Li-Ion
Timp de standby	4 - 10 zile
Timp de convorbire	2 - 4 ore
Tonuri de apel	Polifonice (48 canale), True Tones
Vibrații	Da
Alte caracteristici	10 MB memorie internă disponibilă, card proprietar MMC de 64MB inclus, cablu USB inclus, MMS, introducere de text predictivă, Java, e-mail, alarme, profile, teme, player MP3/AAC/MPEG4, înregistrare voce, apelare vocală, wallet, calendar, browser, suită aplicații tip Office, suport pentru PDF-uri
Jocuri	2
Extra	Două camere foto digitale integrate, pentru fotografii de 1,3 megapixeli zoom digital 6X, pentru apeluri video cameră 640x480 zoom digital 2X
Producător	Nokia
Preț	În funcție de distribuitori

Procesoare

Procesoare la treabă!

Deci SLI! Da, dar „pe Intel” sau „pe AMD”? Vă ușurăm luarea deciziei prin rezultatele testelor de mai jos.

Mihai Bărbat

Până nu demult ideea unui test 3D Intel vs. AMD ducea lipsa unui numitor comun. Asta pentru că în cazul SLI inițial exista o singură opțiune: platforma AMD64. În aceste condiții, răspunsul la întrebarea: Dar oare cum ar merge „pe Intel”? rămânea incert. Am așteptat așadar cu nerăbdare apariția plăcilor LGA775 motorizate de NVIDIA, moment care a realizat practic o unificare la nivel de chipset. Asta pentru că singura diferență notabilă între implementările nForce4 pentru AMD, respectiv Intel, o constituie controlerul de memorie, integrat în cazul celui din urmă în Northbridge. Unificarea este realizată și la nivel de software: NVIDIA pune la dispoziție o singură variantă de driver ce suportă ambele platforme.

Chiar dacă numitorul comun nu este încă perfect și asta din cauza diferenței legate de memorii, am ales să facem acest mic test comparativ acum și nu în 2006, moment la care și AMD va fi făcut pasul spre DDR2. Acesta este cel mai potrivit moment pentru că, dacă la început memoriile DDR2 aveau un handicap cauzat de frecvențele mici de funcționare (533 MHz) și de timing-urile foarte relaxate, astăzi asistăm la un reviriment impresionant. Deja au apărut pe piață atât module DDR2 care funcționează la frecvențe foarte mari (1.000 MHz), cât și modele orientate către timing-uri agresive (3-2-2-8 la 667 MHz). Era și timpul pentru aceste schimbări, iar ritmul migrării spre DDR2 va crește simțitor în lunile ce vor urma. AMD a avut un motiv strategic pentru care a ales să rămână momentan la DDR-ul clasic și acesta cu

siguranță nu a fost dificultatea prea mare a integrării unui controler de memorie DDR2 în procesor. Strategia aleasă a fost așteptarea momentului în care memoriile DDR2 vor fi cu mult mai rapide. Dacă așa este, atunci putem spune că tactica a dat roade. Procesoarele lor sunt acum foarte performante chiar dacă folosesc DDR clasic. Dar va veni și momentul când vor fi obligați să facă pasul DDR2, iar în acel moment piața va fi practic inundată de module DDR2, de orice fel și pentru toate buzunarele. Cu alte cuvinte, este posibil ca momentul DDR2 pentru AMD să reprezinte un semnificativ salt al performanței. Saltul acesta nu va fi trăit și de Intel, care are deja pe piață chipset-uri care folosesc DDR2, dar creșterea liniară a performanțelor reprezintă (la urma urmelor) o tradiție pentru cei care deschid drumurile și dictează trendul în IT.

Cum am testat

Ca la orice test, am urmărit să alegem componente de vârf, astfel încât să evităm orice fel de limitare hardware în benchmark-urile folosite.

Pentru platforma AMD ne-am oprit asupra unei plăci de bază MSI K8N Diamond cu chipset nForce4 SLI. Placa a fost echipată cu un procesor Athlon64 3800+ Newcastle: 2,4 GHz și 512 KB L2 Cache și cu o pereche de memorii Kingston DDR KHX3200ULK/1G 2x512MB 2-2-2-5.

La polul opus, platforma Intel s-a realizat dintr-o placă de bază ASUS P5ND2-SLI cu un procesor Intel Prescott 570 cu 1 MB cache L2 și care rula la 3,8 GHz. Memoriile alese pentru placa ASUS au fost o pereche Corsair CMX 512A-6400 capabile să funcționeze în mod DDR2 800 5-5-5-12. Am hotărât să le folosim la o frecvență mai scăzută, 667 MHz. În acest regim, performanța a fost mai ridicată datorită timing-urilor mult mai strânse 3-2-2-8 (1 T command). Memoriile Corsair au funcționat stabil doar după mărirea tensiunii de alimentare de la 1,8V la 2,1V, detaliu menționat și în foaia lor de catalog. După cum probabil ați observat, memoriile alese, atât pentru Intel, cât și pentru AMD sunt unele dintre cele mai performante existente pe piață.

Pentru a oferi o imagine completă, am ales să folosim două acceleratoare grafice PCIe. Pe de-o parte am fost interesați să verificăm comportarea în regim SLI și am ales în acest scop o pereche PNY Geforce 6800 Ultra. Pe de altă parte, am rulat testele folosind și o singură placă grafică, de această dată vârful de gamă al firmei concurente, un accelerator grafic Gigabyte X850 Platinum Edition.

Toate testele au fost rulate pe un harddisk SATA Western Digital Raptor de 36 GB. Un ultim aspect care trebuie menționat îl constituie driver-ele utilizate în acest test: nForce4 Standalone Kit 6.53 și Forceware 71.89 pentru NVIDIA și Catalyst 5.4, respectiv 5.6 pentru ATI. Cele două plăci de bază folosite au fost aduse la zi printr-un update de BIOS cu cea mai recentă variantă existentă pe site-ul fabricantului.

Rezultate

Chiar dacă am testat cu unele din cele mai puternice procesoare single-core existente pe piață, rezultatele acestui test pot fi extrapolate și aplicate cu o marjă mică de eroare și pentru un comparativ (Intel vs. AMD) cu procesoare din aceeași familie, dar mai puțin performante.

Sintetice

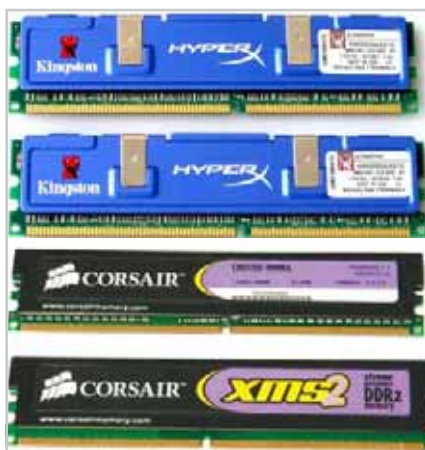
Primul benchmark folosit, Sysmark2004, are, după părerea noastră, cea mai mare pondere. Testele rulate de script-ul Sysmark, atât cele de Office Productivity, cât și cele de Internet Content Creation simulează scenarii de utilizare foarte des întâlnite la sistemele de calcul de acasă. Laurii acestui

Platforma Intel la teste.

SLI pentru AMD - MSI K8N Diamond.

DDR2 înfruntă noua generație de memorii DDR2.

benchmark au fost câștigați de platforma Intel, procesor cu bune abilități în multitasking. Sysmark2004 se pretează foarte bine unui procesor de acest tip și îi scoate astfel calitățile în evidență. Concret, platforma Intel a obținut 234 de puncte cu ATI, respectiv 233 cu SLI, iar AMD 209 puncte cu ATI, respectiv 207 în configurație SLI. Diferența în acest caz este de circa 11% în favoarea Intel.

Însă în zona benchmark-urilor orientate spre jocuri situația se schimbă radical. Începem cu 3DMark 2001, aplicație deja cu mulți ani la activ, dar încă valabilă datorită notei generate, sensibilă la mai mulți factori din sistem: placă grafică, procesor și memorie. La acest benchmark observăm două aspecte: AMD este în față cu 5% în configurația cu ATI și cu 7% în cea cu plăcile NVIDIA SLI. Celălalt aspect, amintit de noi în mai multe articole, este legat de SLI. În 3DMark 2001 și în majoritatea jocurilor DirectX8 la rezoluția 1.024 x 768 sporul adus de SLI este practic nul, placa ATI ieșind în față. Situația este identică pe ambele platforme.

3DMark 2005 este un benchmark care testează exclusiv comportamentul acceleratorului grafic. Rezultatele de aici sunt categorice pro SLI: diferența de performanță față de placa ATI x850PE atât la 1.024 x 768, cât și la 1.600 x 1.200 este de peste 30%. Ca o „anomalie” vine rezultatul mai bun al platformei Intel cu SLI la rezoluția 1.600 x 1.200.

Multimedia

Pe lângă aplicațiile Office și Internet, o altă preocupare a celor care au calculator acasă este conversia diverselor formate audio și video. Am folosit în acest scop binecunoscutul program Cdex cu ajutorul căruia am codat un fișier wav de 270MB într-un MP3.

Intel a reușit să câștige „la mustață” cu doar trei secunde în fața sistemului construit pe AMD.

Am realizat codarea unui fișier vob de 300 MB într-un divx cu suita de programe Gordian Knot Rippack 0.28.7. Timpul a fost din nou favorabil platformei Intel, care a terminat în 7 minute și 9 secunde, față de 8 minute și 35 de secunde câte i-au fost necesare platformei AMD. Cinebench2003 este un benchmark sintetic care vine să confirme rezultatele obținute la codarea divx. Din nou Hyperthreading-ul își face datoria și oferă un câștig de 12 secunde.

Grafică 3D

Una dintre cele mai dese întrebări care ni se adresează este cea legată de grafica 3D. Intel sau AMD? Care este mai bun? După testul făcut de noi vă putem spune că 3DStudioMax, Catia sau Maya depind mai mult de placa grafică decât de procesor. Celor interesați de acest domeniu le recomandăm o placă grafică profesională din seria NVIDIA Quadro sau ATI FireGL. Graficele recomandă o configurație SLI pentru doritorii de performanță extremă. Vă recomandăm să luați decizia achiziționării procesorului pe criterii strict financiare. Mai exact, să îl alegeți pe cel mai ieftin. Referindu-ne la procesoarele cu același sufix ex: Athlon64 3800+ vs. Prescott 3,8 GHz, putem spune că diferența de performanță de aici este irelevantă.

Jocuri – când buturuga mică răstoarnă carul mare!

Cu siguranță că atunci când vine vorba despre un test jocurile stărnesc cel mai mare interes. Impactul este mare și, după cum știm, jocurile sunt aplicații în care fiecare frame contează, atunci când sunt mai puțin de 30! Dar cu sistemele de vârf cum sunt cele de aici nu este cazul să vă faceți vreo problemă. Vă asigur că nu veți observa nici o diferență între cele 118 frame-uri obținute de AMD cu plăcile SLI în Doom3 și „doar” cele 107 obținute de Intel cu aceleași plăci. Diferența este insignifiantă și dacă teoretic putem spune că AMD este

acum cel mai bun procesor pentru jocuri, cu un avantaj de 10%, practic atâta timp cât și cu Intel obținem peste 100 fps, acest detaliu nu mai contează.

În Doom3 se observă cel mai bine aportul de performanță în 1.600 x 1.200 adus de configurația SLI.

Când sunt activate setările de AntiAliasing și Anisotropic Filtering, avantajul AMD apare imediat. Acum frame rate-urile sunt la valori mai mici și fiecare frame câștigat de procesor este esențial. Din pură curiozitate, pe ATI am rulat jocurile de două ori: o dată cu Catalyst 5.4 și apoi cu versiunea apărută chiar în timpul testului, Catalyst 5.6. Sporul de performanță adus de noul driver este minim.

Cei cu procesoare Intel nu trebuie însă să dispere. Toată industria de jocuri se îndreaptă acum spre multi core (mulțumită consolelor), iar cu siguranță că Intel va recupera terenul atunci când vom avea jocuri special gândite pentru arhitecturi dual core. Oricum, atunci bătălia se va da între AMD-ul X2 și familia Intel 8xx.

Multitasking

De când antivirusul și programul de firewall au devenit o necesitate, cerințele pentru un procesor cu abilități de multitasking au crescut considerabil. Dacă am stabilit că procesorul AMD este fără rival când vine vorba de jocuri, vom avea o surpriză foarte mare atunci când, pe lângă joc, mai rulăm un antivirus sau facem o codare MP3. Scenariul făcut de noi este doar unul teoretic și mă îndoiesc că sunt foarte mulți care mai lasă vreo aplicație deschisă atunci când se joacă. Instinctul este deja format. Dar de ce să nu folosim procesorul dacă acesta ne-o permite?

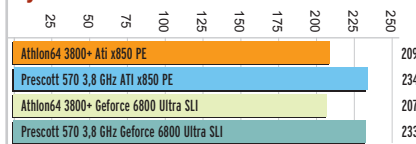
Dacă vreți să „îngenuncheați” un procesor AMD, indiferent de model (vorbesc aici doar de procesoarele cu un singur core), rulați acest scenariu. Cu un utilitar de benchmark UT2004, UMark, rulați trei hărți de UT2004 la high quality cu opt boți. Deschideți apoi Cdex, porniți codarea unui wav în MP3 și

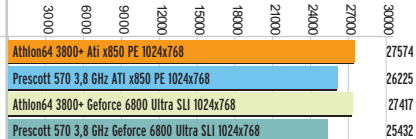
ATI X850 Platinum Edition vs. Geforce 6800 Ultra.

Procesoare

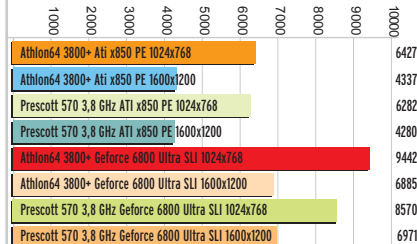
Sysmark 2004

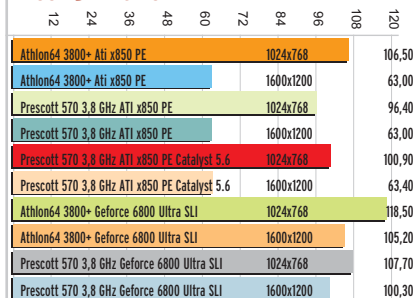
3DMark 2001

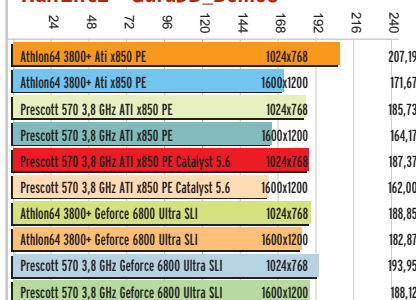
3DMark 2005

Doom3 - Demo1

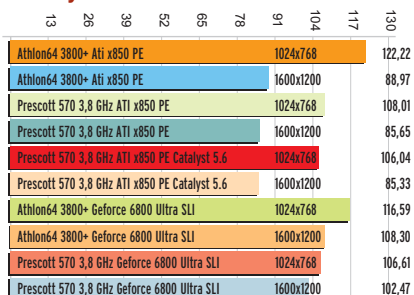

HalfLife2 - Guru3D_Demo

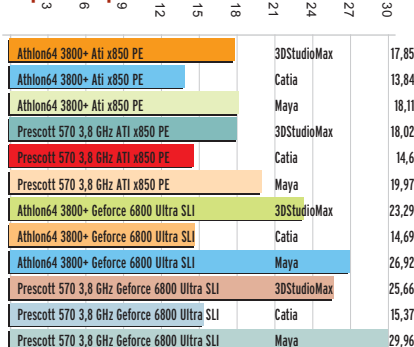

pentru lovitura de grație dați drumul și la o scanare a harddisk-ului. Jocul s-a transformat brusc într-o înșiruire sacadată de cadre, sistemul fiind la propriu îngenuncheat de povara aplicațiilor. Cu chiu, cu vai Cdex și-a terminat treaba în 17 minute și 29 de secunde, iar în UT2004 s-a obținut o medie de 25 fps în harta Convoy și 15 fps în harta Fallen City. Repetarea experimentului pe Intel a scos la iveală performanța ascunsă a acestui sistem. Cdex a finalizat codarea în doar 12 minute și 42 de secunde, iar în UT2004 media a fost de 48 fps în harta Convoy și 49,5 în harta Fallen City. Într-adevăr, parca așa îți mai poți

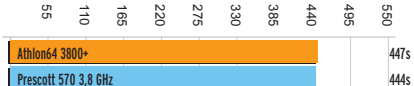
Farcry - Volcano

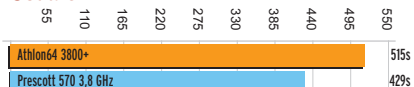
Specviewperf

Codare MP3

Codare DivX

Cinebench 2003

Graficele vorbesc de la sine. Putem observa foarte ușor „slăbiciunile” și punctele forte ale celor două configurații testate. Jocurile sunt fieful AMD, iar aplicațiile multimedia și tot ce ține de multitasking reprezintă domeniul lui Intel. Observăm așadar că procesoarele sunt specializate pe ramuri diferite și din acest motiv nu putem declara un câștigător absolut.

permite un MP3 ripping în timp ce te joci.

Problema care apare aici este următoarea: cât multitasking facem? Preferăm un sistem bazat pe AMD care nu are rival atunci când vine vorba de jocuri (exclus alte aplicații în paralel) sau alegem o platformă bazată pe Intel, cu performanțe sensibil mai coborâte, dar capabilă să îndure un efort multitasking mult mai susținut? Argumentul care mai trebuie cântărit aici este și frecvența procesorului. Dacă Intel a atins pragul la 3,8 GHz, AMD a ajuns doar la 2,8 GHz. Trebuie amintit că procesorul AMD care a ținut piept Prescott-ului de 3,8 GHz are numai 2,4 GHz.

AMD reușește aceste performanțe la o frecvență mult mai mică și cu un consum de energie mult mai scăzut. Iar o dată cu introducerea nucleului Venice, valorile consumului la AMD au fost scăzute și mai mult, iar performanța a crescut sensibil.

Concluzie

Acum, la final de confruntare, nu ne rămâne decât să tragem linie. Rămân în continuare la ideea pe care o aveam despre AMD. Procesoarele acestui fabricant sunt, în opinia mea, mai bine gândite și performanța lor este obținută într-un mod mult mai elegant, fără a avea nevoie de frecvențe astronomice, ce aduc după ele consumuri de energie exagerate. Automat, acestea atrag și cheltuieli în plus. Mă refer aici la cooler și la sursă, care trebuie să susțină o uzină cum este procesorul Intel (vezi testul de cooler-e). Revelația acestui test a fost însă excelenta comportare a platformei Intel în testele de multitasking. Chiar dacă sunt puțini cei care au mai mult de două-trei aplicații deschise, în viitor numărul lor va crește cu siguranță. AMD a fost conștient de acest lucru încă din fazele de proiect ale arhitecturii K8, procesoarele Athlon64 fiind gândite de la început pentru configurații multicore. Spre deosebire de Intel, a cărui strategie cu NetBurst dă impresia unor peticiiri permanente.

Asistăm în momentul de față la o schimbare de paradigmă, se face trecerea de la ILP (Instruction Level Parallelism) la TLP (thread level parallelism) la nivel de thread). Modificările ce mai pot fi operate acum procesoarelor bazate pe ILP sunt puține. Enumerăm aici frecvența de funcționare, care deja a atins un prag maxim, și reducerea latenței memoriei. Rețeta implică integrarea controlerului în procesor (pas deja făcut de AMD) și utilizarea unui nou nivel de cache, L3 (vezi Intel Extreme Edition). Dar, este clar că o dată cu creșterea frecvenței, latențele vor deveni din ce în ce mai mari (din cauza cache miss-urilor), iar asta înseamnă că există (unde va) o frecvență de funcționare peste care arhitectura single-core va demonstra că devine inefficientă. Deci, viitorul aparține procesoarelor multicore (vezi CELL). Pentru anul 2007 sunt deja anunțate modele de procesoare cu patru nuclee fizice. Automat, aceste schimbări la nivel de hardware vor modifica radical și metodele de programare, pentru că toate programele vor trebui scrise (rescrise?) urmărind conceptul multithreading. Astfel avantajele la nivel de utilizare vor crește foarte mult, deci viitorul se prezintă în culori foarte plăcute.

Top

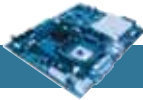
CHIP Top 10

Vreți să cumpărați o componentă pentru PC-ul dumneavoastră sau doriți să aflați care sunt cele mai bune upgrade-uri? CHIP Top 10 vă stă la dispoziție!

Topul produselor hardware prezentat de revista noastră și rezultat în urma testelor efectuate în laboratorul CHIP este deja o rubrică consacrată a revistei. Pe CD-ul și pe DVD-ul CHIP veți găsi varianta completă a topurilor din această lună. De asemenea, topurile sunt prezente și pe site-ul CHIP la rubrica Insider și conțin clasamentele complete (toate produsele la toate categoriile).

- - avansează
- - în coborâre
- - staționar
- - nou intrat

Plăci de bază 939

BEST PERFORMANCE

Loc	Nume	Chipset	Capacitate max mem/tip	Video/PCIe/PCI/COM/USB/1394	GigabitLAN	Nota performanta	Nota dotare / caracteristici	Nota CHIP	Pret estimat EUR	Testat în revista	Oferant
1	MSI K8N Diamond	nVidia nForce4 SLI	4096 / PC3200	PCIe / 0 / 3 / 1 / 10 / 3	nForce4 SLI, Marvell, 88E8001	74.55	98.41	81.04	256 / 209	01/2004	Flamingo Computers / Skin Media
2	DFI LanParty UT NF4 SLI-DR	nVidia nForce4 SLI	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 2 / 1 / 10 / 2	Vitesse, Marvell, 8202, 88E8001	75.00	97.07	81.00	185	01/2004	Torent Computers
3	DFI LanParty UT NF4 SLI-D	nVidia nForce4 SLI	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 2 / 1 / 10 / 2	Vitesse, Marvell, 8202, 88E8001	75.33	91.41	79.80	120	01/2004	PC Coolers
4	MSI K8N SLI Platinum	nVidia nForce4 SLI	4096 / PC3200	PCIe / 0 / 3 / 1 / 10 / 3	nForce4 SLI, Marvell, 88E8001	75.03	91.78	79.70	149	01/2004	Skin Media
5	DFI LanParty UT NF4 Ultra-D	nVidia nForce4 Ultra	4096 / PC3200	PCIe / 3 / 2 / 1 / 10 / 2	Vitesse, Marvell, 8202, 88E8001	75.16	87.91	78.82	149 / 135	01/2004	PC Coolers / Torent Computers
6	Gigabyte K8NP-SLI	nVidia nForce4 SLI	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 2 / 1 / 10 / 2	Marvell-Vitesse, 8053, 8201	74.01	92.19	78.39	169	01/2004	UltraPRO Computers
7	MSI K8N Neo4 Platinum Edition	nVidia nForce4 Ultra	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 4 / 1 / 10 / 2	Marvell, 88E8053, 88E1111	74.28	86.56	77.90	163 / 128	01/2004	Flamingo Computers / Skin Media
8	ASUS A8N-SLI Deluxe	nVidia nForce4 SLI	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 3 / 1 / 10 / 2	nForce4-Marvell, 88E81001	73.67	91.71	77.90	156 / 155 / 148 / 146 / 159 / 157	01/2004	UltraPRO Computers / Alliance Computers / Stonet Computers / ISA Hardware / Tornado Systems / RHS Company
9	ABIT Fatal1ty AN8	nVidia nForce4 Ultra	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 3 / 0 / 10 / 2	Vitesse, 8201	74.20	87.04	77.83	180 / 157 / 153	01/2004	UltraPRO Computers / Caro Group / ITDirect
10	Gigabyte K8N Ultra-SLI	nVidia nForce4 SLI	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 2 / 1 / 10 / 3	Marvell, Vitesse, 88E8053, 8201	73.93	90.16	77.77	177	01/2004	Alliance Computers

BEST BUY

Loc	Nume	Chipset	Capacitate max mem/tip	Video/PCIe/PCI/COM/USB/1394	GigabitLAN	Nota performanta	Nota dotare / caracteristici	Nota CHIP	Pret estimat EUR	Testat în revista	Oferant
1	Gigabyte KBVT890-9	VIA K8T890	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 3 / 2 / 8 / 0	Marvell, 88E8053	73.66	59.82	71.92	69	01/2004	ProCA ROMANIA
2	ECS nForce4-A939	nVidia nForce4	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 3 / 1 / 10 / 0	Marvell, 88E1111	73.56	68.09	72.49	70	01/2004	ProCA ROMANIA
3	Gigabyte K8NS 939	nVidia nForce3 Ultra	4096 / PC3200	AGP / 0 / 5 / 2 / 8 / 0	Marvell, 88E8001	72.50	72.53	73.77	82	01/2004	UltraPRO Computers
4	Gigabyte K8NF-9	nVidia nForce4	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 3 / 1 / 10 / 3	Vitesse, 8201	73.89	74.04	74.27	88	01/2004	ITDirect
5	Chaintech Zenith Value Edition VNF4 Ultra	nVidia nForce4 Ultra	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 3 / 2 / 10 / 0	Vitesse, 8201	74.52	74.97	77.16	93	01/2004	Torent Computers
6	ECS Extreme KNI	nVidia nForce4 Ultra	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 3 / 1 / 10 / 2	Marvell, Realtek, 88E1111, 8110C	72.97	89.37	69.45	89	01/2004	ProCA ROMANIA
7	ECS Extreme KIV2	VIA K8T800 PRO	4096 / PC3200	AGP / 0 / 5 / 1 / 8 / 2	Marvell, 88E8001	70.71	64.42	73.77	96 / 113 / 105 / 101	01/2004	ProCA ROMANIA
8	Foxconn WinFast NF4UK8AA-8EKRS	nVidia nForce4 Ultra	4096 / PC3200	PCIe / 2 / 4 / 1 / 8 / 2	Vitesse, VSC 8201	73.60	75.36	72.33	96	01/2004	Omnitech Trading / UltraPRO Computers / Sistem / Elcaso Electronic
9	ABIT AV8	VIA K8T800 Pro	4096 / PC3200	AGP / 0 / 5 / 1 / 8 / 3	Cicada, CIS V16122	73.03	67.79	71.11	95	01/2004	Senorg Romania
10	ASUS A8V Deluxe Wireless Edition	VIA K8T800 PRO	4096 / PC3200	AGP / 0 / 5 / 2 / 8 / 2	Marvell, 88E8001	71.31	70.69	70.69		01/2004	RHS Company

Plăci de bază socket 754

BEST PERFORMANCE

Loc	Nume	Chipset	Capacitate max mem / tip	AGP/PCI/COM/USB/1394	GigabitLAN	Nota performanta	Nota dotare / caracteristici	Nota CHIP	Pret estimat EUR	Testat în revista	Oferant
1	ABIT KV8 PRO 3rd Eye	VIA K8T800 PRO	3072 / PC3200	1 / 5 / 1 / 8 / 0	Cicada, V16122	89.66	89.41	88.36	77	11/2004	Senorg România
2	Chaintech ZNF3-250	nVidia nForce3 250	3072 / PC3200	1 / 5 / 2 / 6 / 3	Broadcom, BCM5788	89.03	94.23	88.18	64	11/2004	Torent Computers
3	Gigabyte K8NS	nVidia nForce3 250 GB	3072 / PC3200	1 / 5 / 2 / 8 / 0		91.81	76.43	85.99	61 / 61 / 62	11/2004	UltraPRO Computers / Quartz Computer / Tornado Systems
4	Shuttle AN51R	nVidia nForce3 250	3072 / PC3200	1 / 5 / 1 / 8 / 2	Broadcom, BCM5788KFB	87.14	83.62	85.70	54	11/2004	FIT Distribution
5	ABIT uGuruKV8PRO	VIA K8T800PRO	2048 / PC3200	1 / 5 / 1 / 8 / 0	Marvell, 88E8001	88.38	81.91	85.65	83	11/2004	UltraPRO Computers
6	Soltek SL-KBANZE-GR	nVidia nForce3 250 GB	2048 / PC3200	1 / 5 / 2 / 8 / 0	Cicada, CIS8201	89.11	80.65	84.84	80	11/2004	FIT Distribution
7	ASUS KBV-X-EAYZ	VIA K8T800	3072 / PC3200	1 / 5 / 1 / 8 / 0	Marvell, 88E8001	89.30	76.08	84.35	58	11/2004	RHS Company
8	EPOX 8HD43+	VIA K8T800	2048 / PC3200	1 / 5 / 2 / 8 / 0	3COM, 3C940	87.10	77.06	83.16	94	11/2004	Depozitul de Calculatoare
9	Gigabyte GA-K8VT800	VIA K8T800	3072 / PC3200	1 / 5 / 2 / 8 / 0	Realtek, RTL8110S	87.04	74.33	82.37	67	11/2004	UltraPRO Computers
10	AOpen AK86L	VIA K8T800	3072 / PC3200	1 / 5 / 2 / 8 / 0		87.96	78.66	82.29	61	07/2005	Lasting System

BEST BUY

Loc	Nume	Chipset	Capacitate max mem/tip	AGP/PCI/COM/USB/1394	GigabitLAN	Nota performanta	Nota dotare / caracteristici	Nota CHIP	Pret estimat EUR	Testat în revista	Oferant
1	Shuttle AN51R	nVidia nForce3 250	3072 / PC3200	1 / 5 / 1 / 8 / 2	Broadcom, BCM5788KFB	87.14	83.62	85.70	54	11/2004	FIT Distribution
2	ASUS KBV-X-EAYZ	VIA K8T800	3072 / PC3200	1 / 5 / 1 / 8 / 0	Marvell, 88E8001	89.30	76.08	84.35	58	11/2004	RHS Company
3	Gigabyte K8NS	nVidia nForce3 250 GB	3072 / PC3200	1 / 5 / 2 / 8 / 0		91.81	76.43	85.99	61 / 61 / 62	11/2004	UltraPRO Computers / Quartz Computer / Tornado Systems
4	DFI KBM800-MLVF	VIA KBM800 VIA KBM800	2048 / PC3200	1 / 3 / 1 / 8 / 2		87.30	61.82	78.05	57	11/2004	Torent Computers
5	Chaintech ZNF3-250	nVidia nForce3 250	3072 / PC3200	1 / 5 / 2 / 6 / 3	Broadcom, BCM5788	89.03	94.23	88.18	64	11/2004	Torent Computers
6	AOpen AK86L	VIA K8T800	3072 / PC3200	1 / 5 / 2 / 8 / 0		87.96	78.66	82.29	61	07/2005	Lasting System
7	EPOX 8HMM-A	VIA KBM800	2048 / PC3200	1 / 3 / 1 / 8 / 0		86.67	57.77	76.83	59	06/2005	Elsaco Electronic
8	Sapphire AXION K8T800ASA-A14FSL	VIA K8T800	2048 / PC3200	1 / 5 / 2 / 8 / 2		80.78	55.39	72.58	59	02/2005	Senorg România
9	Gigabyte GA-K8VT800	VIA K8T800	3072 / PC3200	1 / 5 / 2 / 8 / 0	Realtek, RTL8110S	87.04	74.33	82.37	67	11/2004	UltraPRO Computers
10	ABIT KV8 PRO 3rd Eye	VIA K8T800 PRO	3072 / PC3200	1 / 5 / 1 / 8 / 0	Cicada, V16122	89.66	89.41	88.36	77	11/2004	Senorg România

Monitoare TFT 17"

BEST PERFORMANCE

LOC	Model	Dolari suplimentare / Porturi USB	conectori D-sub / BNC / DVI	Consumul de putere (W)	Nota test	Nota timp de raspuns	Nota colorimetrie	Nota performanta totala	Nota CHIP	Pret estimat [EUR]	Testat in revista	Ofertant
1	Iiyama E435S-B HNE	- / nu	da / nu / nu	50	72.16	101.25	95.02	85.90	80.41	259	03/2005	Magway Impex
2	Samsung IT3P	- / 0	da / nu / da	40	80.50	45.00	95.69	78.30	79.18	327	08/2004	DECK Computers International
3	Iiyama 430T	telecomanda + conectori RCA + antena PIP / 0	da / nu / nu	42	87.31	74.31	95.42	71.55	77.85	428	08/2004	Magway Impex
4	Benq FP 71E+	- / 0	da / nu / nu	50	71.79	101.25	93.60	80.56	77.05	288	05/2005	ProCA Romania
5	Sony SDM-HS74P	- / 0	da / nu / da	45	76.33	54.00	94.98	76.31	76.32	395	06/2005	Flamingo Computers
6	Horizon 7005L	- / nu	da / nu / nu	40	68.66	50.63	94.19	73.87	71.79	195	07/2005	ASESOFT Distribution
7	GNR TS700	- / nu	da / nu / da	40	74.71	57.86	97.77	69.66	71.68	209	07/2005	FIT Distribution
8	Iiyama H4350-B	- / 0	da / nu / da	55	73.60	37.67	93.53	68.82	70.73	341	08/2004	Magway Impex
9	Samsung IT2X	- / 0	da / nu / da	31	72.58	51.59	93.90	67.86	69.75	312	08/2004	DECK Computers International
10	AG Neovo X-17AV	intrare S-video / 0	da / nu / da	48	70.30	36.82	84.48	69.23	69.66	373	08/2004	Skin Media

BEST BUY

LOC	Model	Dolari suplimentare / Porturi USB	Conectori D-sub / BNC / DVI	Consumul de putere (W)	Nota test	Nota timp de raspuns	Nota colorimetrie	Nota performanta totala	Nota CHIP	Pret estimat [EUR]	Testat in revista	Ofertant
1	Horizon 7005L	- / nu	da / nu / nu	40	68.66	50.63	94.19	73.87	71.79	195	07/2005	ASESOFT Distribution
2	GNR TS700	- / nu	da / nu / da	40	74.71	57.86	97.77	69.66	71.68	209	07/2005	FIT Distribution
3	Yusmart 178MP Multimedia	- / nu	nu / nu / nu	50	70.49	32.40	91.93	56.57	62.14	195	03/2005	Alliance Computers
4	CTX ST62A	- / 0	da / nu / nu	39	70.59	41.12	94.33	67.87	68.96	225	08/2004	UltraPRO Computers
5	Iiyama E435S-B HNE	- / nu	da / nu / nu	50	72.16	101.25	95.02	85.90	80.41	259	03/2005	Magway Impex
6	Relisys TL766B	- / 0	da / nu / da	48	65.28	32.40	77.34	56.36	59.92	233	08/2004	Flamingo Computers
7	Benq FP 71E+	- / 0	da / nu / nu	50	71.79	101.25	93.60	80.56	77.05	288	05/2005	ProCA Romania
8	Samsung IT3P	- / 0	da / nu / da	40	80.50	45.00	95.69	78.30	79.18	327	08/2004	DECK Computers International
9	AG Neovo E-17B	- / 0	da / nu / nu	48	65.03	41.12	83.74	71.07	68.65	296	08/2004	Skin Media
10	Samsung IT2X	- / 0	da / nu / da	31	72.58	51.59	93.90	67.86	69.75	312	08/2004	DECK Computers International

DVD-RW

BEST PERFORMANCE

LOC	Nume	Tip unitate / conexiune	Viteza maxima CD	Viteza maxima DVD-R/RW	Viteza maxima DL DVD-R/RW	Nota performanta CD	Nota performanta DVD	Nota performanta totala	Nota dotare caracteristici	Nota CHIP	Pret estimat [EUR]	Testat in revista	Ofertant
1	PLEXTOR PX-716A	intern /ATAPI	40/24/48	16/4/16	4/0/4	85.68	87.44	86.91	61.83	81.89	112	03/2005	Depozitul de Calculatoare
2	LG GSA-4163B	intern /ATAPI	40/24/40	16/6/16	6/8/4	78.50	89.53	86.22	63.23	81.62	66 / 46 / 53	03/2005	Alliance Computers / Quartz Computer / Flamingo Computers
3	Lite-ON SHOW-1693S	intern /ATAPI	48/24/48	16/6/16	6/8/4	82.58	87.85	86.27	61.33	81.28	51	07/2005	Tornado Systems
4	LG GSA-4160B	intern /ATAPI	40/24/40	8/4/16	4/4/2.4	78.55	88.81	85.73	63.23	81.23	70 / 53	03/2005	Depozitul de Calculatoare / Flamingo Computers
5	PLEXTOR PX-716UF/T3	extern /USB 2.0	48/24/48	16/8/16	8/8/4	85.92	85.04	85.30	61.83	80.61	260	03/2005	Depozitul de Calculatoare
6	RICOH MP53160AG	intern /ATAPI	48/24/48	16/4/16	4/4/4	78.07	88.80	85.58	54.87	79.44	81 / 80	03/2005	Flamingo Computers / Roel
7	LITE-ON SHOW-1673S	intern /ATAPI	40/24/48	16/8/16	8/6/4	82.42	87.19	85.76	49.33	78.47	47	03/2005	Tornado Systems
8	BTC DR1016U1	extern /USB 2.0	48/24/48	16/4/16	4/8/4	81.82	85.87	84.66	52.28	78.18	87	07/2005	FIT Distribution
9	MSI DR16-B2	intern /ATAPI	40/24/40	16/4/16	4/4/4	77.24	90.30	86.38	45.19	78.14	52 / 56	03/2005	Skin Media / Flamingo Computers
10	LITE-ON SHOW-1653S	intern /ATAPI	48/24/48	12/4/16	4/4/4	75.06	86.18	82.85	54.58	77.19	63 / 54	03/2005	Alliance Computers / Tornado Systems

BEST BUY

LOC	Nume	Tip unitate / conexiune	Viteza maxima CD	Viteza maxima DVD-R/RW	Viteza maxima DL DVD-R/RW	Nota performanta CD	Nota performanta DVD	Nota performanta totala	Nota dotare caracteristici	Nota CHIP	Pret estimat [EUR]	Testat in revista	Ofertant
1	LG GSA-4163B	intern /ATAPI	40/24/40	16/6/16	6/8/4	78.50	89.53	86.22	63.23	81.62	66 / 46 / 53	03/2005	Alliance Computers / Quartz Computer / Flamingo Computers
2	LITE-ON SHOW-1673S	intern /ATAPI	48/24/48	16/8/16	8/6/4	82.42	87.19	85.76	49.33	78.47	47	03/2005	Tornado Systems
3	BTC DR1016M	intern /ATAPI	48/24/48	16/4/16	4/8/4	81.78	84.12	83.42	51.78	77.09	47	03/2005	FIT Distribution
4	Lite-ON SHOW-1693S	intern /ATAPI	48/24/48	16/6/16	6/8/4	82.58	87.85	86.27	61.33	81.28	51	07/2005	Tornado Systems
5	LG GSA-4160B	intern /ATAPI	40/24/40	8/4/16	4/4/2.4	78.55	88.81	85.73	63.23	81.23	70 / 53	03/2005	Depozitul de Calculatoare / Flamingo Computers
6	MSI DR16-B2	intern /ATAPI	40/24/40	16/4/16	4/4/4	77.24	90.30	86.38	45.19	78.14	52 / 56	03/2005	Skin Media / Flamingo Computers
7	BTC DR10081B	intern /ATAPI	32/24/42	8/4/12	4/4/2	76.37	75.68	75.89	35.68	67.85	49	03/2005	FIT Distribution
8	LITE-ON SHOW-1653S	intern /ATAPI	48/24/48	12/4/16	4/4/4	75.06	86.18	82.85	54.58	77.19	63 / 54	03/2005	Alliance Computers / Tornado Systems
9	NEC 3520A	intern /ATAPI	48/24/48	16/6/16	6/8/4	75.23	89.37	85.13	14.84	71.07	52 / 54	03/2005	UltraPRO Computers / ProCA ROMANIA
10	TOSHIBA SD-5372	intern /ATAPI	48/24/48	16/4/16	4/4/5	83.75	77.44	79.34	21.04	67.68	51	03/2005	Flamingo Computers

Plăci de sunet

BEST PERFORMANCE

LOC	Nume	Procesor / Config. iesire audio	SP/DIF IN-coax/IN-opt/OUT-coax/OUT-opt	Convertoare	Adăncimea pe biti max./ Sample rate max.	Poziționare si modelare acustica	SNR (dB)	Nota CHIP	Pret estimat [EUR]	Testat in revista	Ofertant
1	Creative Audigy 2 ZS (retail)	CA0102-1CT / 7.1	nu / nu / da / nu	Crystal CS4382, Sigmatel STAC9750	24 / 192000	hardware / EAX Advanced HD	91.10	92.44	105 / 82 / 84	05/2005	Flamingo Computers / Elasco Electronic / UltraPro Computers
2	Creative Audigy 2 ZS (bulk)	CA0102-1CT / 7.1	nu / nu / da / nu	Crystal CS4382, Sigmatel STAC9750	24 / 192000	hardware EAX Advanced HD	91.10	90.56	69 / 55 / 65	05/2005	Flamingo Computers / Elasco Electronic / UltraPro Computers
3	Creative Audigy 2 value (bulk)	CA0108-IAT / 7.1	da / nu / da / nu	Crystal CS4382, Sigmatel STAC9750	24 / 192000	hardware EAX Advanced HD	85.14	87.65	53	05/2005	Flamingo Computers
4	Hercules Fortissimo 4	VIA Envy 24 HT / 7.1	nu / nu / nu / da	Wolfson WM8766, WM8776	24 / 192000	software Q3D	91.26	87.23	49	05/2005	Ubisoft
5	Creative Audigy 2 LS (bulk)	CA0106-DAT / 5.1	nu / nu / da / nu	Wolfson WM8746, Sigmatel STAC9721	24 / 192000	software EAX Advanced HD	88.50	85.78	39	05/2005	Flamingo Computers
6	AV Labs Audacity AVL300 7.1	VIA Envy 24 HT / 7.1	nu / da / nu / da	Wolfson WM8728, VIA VT1616	24 / 192000	software Q3D	90.84	80.65	26	05/2005	ITDirect
7	M-Audio Revolution 5.1	VIA Envy 24 GT / 5.1	nu / nu / da / nu	AKM AK4358, AK5365	24 / 192000	software Sensaura	86.20	79.49	84	05/2005	A.V. Audio Sys
8	Philips Ultimate Edge PSC724	VIA Envy 24 GT / 5.1	nu / nu / da / nu	Wolfson WM8766, WM8776	24 / 192000	software Q3D	80.60	74.55	48	05/2005	Tornado Systems
9	Audiotrak Prodigy 7.1	VIA Envy 24 HT / 7.1	da / nu / da / nu	Wolfson WM8770, Sigmatel STAC9744	24 / 192000	software Q3D	85.26	72.90	53	05/2005	Quartz Computer
10	Audiotrak Prodigy 192	VIA Envy 24 HT / 5.1	nu / nu / da / da	Sigmatel STAC9460	24 / 192000	software Sensaura	83.27	67.95	58	05/2005	Quartz Computer

BEST BUY

LOC	Nume	Procesor / Config. iesire audio	SP/DIF IN-coax/IN-opt/OUT-coax/OUT-opt	Convertoare	Adăncimea pe biti max./ Sample rate max.	Poziționare si modelare acustica	SNR (dB)	Nota CHIP	Pret estimat [EUR]	Testat in revista	Ofertant
1	AV Labs Audacity AVL300 7.1	VIA Envy 24 HT-S / 7.1	nu / da / nu / da	Wolfson WM8728, VIA VT1616	24 / 192000	software Q3D	90.84	80.65	26	05/2005	ITDirect
2	Creative Audigy 2 LS (bulk)	CA0106-DAT / 5.1	nu / nu / da / nu	Wolfson WM8746, Sigmatel STAC9721	24 / 192000	software EAX Advanced HD	88.50	85.78	39	05/2005	Flamingo Computers
3	Hercules Fortissimo 4	VIA Envy 24 HT / 7.1	nu / nu / nu / da	Wolfson WM8766, WM8776	24 / 192000	software Q3D	91.26	87.23	49	05/2005	Ubisoft
4	Creative Audigy 2 ZS (bulk)	CA0102-1CT / 7.1	nu / nu / da / nu	Crystal CS4382, Sigmatel STAC9750	24 / 192000	hardware EAX Advanced HD	91.10	90.56	69 / 55 / 65	05/2005	Flamingo Computers / Elasco Electronic / UltraPro Computers
5	Creative Audigy 2 value (bulk)	CA0108-IAT / 7.1	da / nu / da / nu	Crystal CS4382, Sigmatel STAC9750	24 / 192000	hardware EAX Advanced HD	85.14	87.65	53	05/2005	Flamingo Computers
6	Philips Ultimate Edge PSC724	VIA Envy 24 GT / 5.1	nu / nu / da / nu	Wolfson WM8766, WM8776	24 / 192000	software Q3D	80.60	74.55	48	05/2005	Tornado Systems
7	Audiotrak Prodigy 7.1	VIA Envy 24 HT / 7.1	da / nu / da / nu	Wolfson WM8770, Sigmatel STAC9744	24 / 192000	software Q3D	85.26	72.90	53	05/2005	Quartz Computer
8	Creative Audigy 2 ZS (retail)	CA0102-1CT / 7.1	nu / nu / da / nu	Crystal CS4382, Sigmatel STAC9750	24 / 192000	hardware / EAX Advanced HD	91.10	92.44	105 / 82 / 84	05/2005	Flamingo Computers / Elasco Electronic / UltraPro Computers
9	Audiotrak Prodigy 192	VIA Envy 24 HT / 5.1	nu / nu / da / da	Sigmatel STAC9460	24 / 192000	software Sensaura	83.27	67.95	58	05/2005	Quartz Computer
10	M-Audio Revolution 5.1	VIA Envy 24 GT / 5.1	nu / nu / da / nu	AKM AK4358, AK5365	24 / 192000	software Sensaura	86.20	79.49	84	05/2005	A.V. Audio Sys

CUPRINS

84	Linux VectorLinux SOHO 5.0.1
86	Teste individuale Aplicațiile lunii
88	Sistem de operare Zeta Neon SPI DELUXE EDITION

DivX 6

O nouă experiență digitală media

Compania DivX, „creatorul” și distribuitorul tehnologiei video cu același nume, a lansat, la mijlocul lunii iunie, cea mai nouă versiune a popularului pachet DivX. Codec-ul DivX 6 se dovedește a fi o unealtă multimedia extrem de performantă, care îi ajută chiar și pe începători să creeze un fișier multimedia interactiv care să poată fi rulat folosind o gamă largă de dispozitive compatibile cu formatul DivX, inclusiv pe player-e DVD sau media player-e portabile.

DivX 6 este disponibil pentru utilizatori în două variante. DivX 6 Create include tot ceea ce este nevoie pentru ca utilizatorul să poată crea și rula un fișier DivX de foarte bună calitate, precum și noul DivX Converter, o aplicație de tip „vrăjitor”, ușor de folosit, care ajută la crearea fișierelor DivX dintr-o largă varietate de surse. Cel de-al doilea pachet, DivX 6 Play, pune la dispoziție doar uneltele necesare pentru redarea de calitate, inclusiv suport pentru formatele din categoria high-definition. Amândouă pachetele sunt disponibile pentru download pe site-ul www.divx.com. În plus față de îmbunătățirile aduse în materie de compresie, viteză și calitate a imaginii, DivX 6 introduce și noul DivX Media Format, care oferă utilizatorilor o serie de caracteristici de interactivitate – cum ar fi meniuri cu ajutorul cărora pot naviga cu rapiditate între capitole diferite ale fișierului video și pot selecta opțiunile privind culoana sonoră și limba în care se face subtitrarea. DivX Media Format oferă suport pentru subtitrări multi-language (XSUB) și posibilitatea introducerii unei coloane sonore alternative – respectiv coloană sonoră pentru mai multe limbi străine sau coloane sonore diferite pentru configurații specifice ale difuzoarelor. Sistemul de meta-tag-uri XTAG conține informații descriptive pentru fișier, cum ar fi (de exemplu) titlul, autorul sau specificațiile video folosite la crearea acestuia sau referitoare la modul de organizare.

www.divxnetworks.com

Symantec

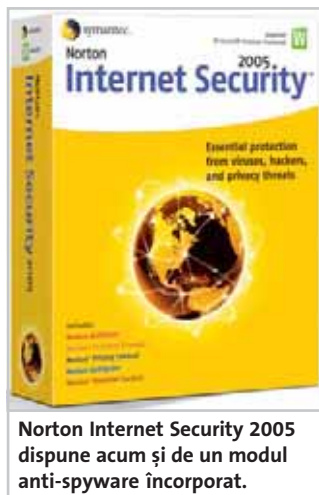
Anti-spyware în suita Norton

Symantec a lansat de curând o versiune actualizată a suitei sale Norton Internet Security 2005. Aceasta

încorporează acum și un modul anti-spyware. Noile funcții detectează programele de tip spyware, înlăturându-le automat și prevenind de asemenea instalarea altora noi pe PC. Același modul anti-spyware ajută și la detectarea elementelor de tip adware care sunt necesare pentru rularea anumitor aplicații. Celelalte module ale suitei sunt versiunile 2005 ale aplicațiilor Norton Antivirus, Norton Personal Firewall, Norton Privacy Control, Norton AntiSpam și Norton Parental Control.

Prețul întregului pachet este de aproximativ 90 de euro.

www.symantec.com

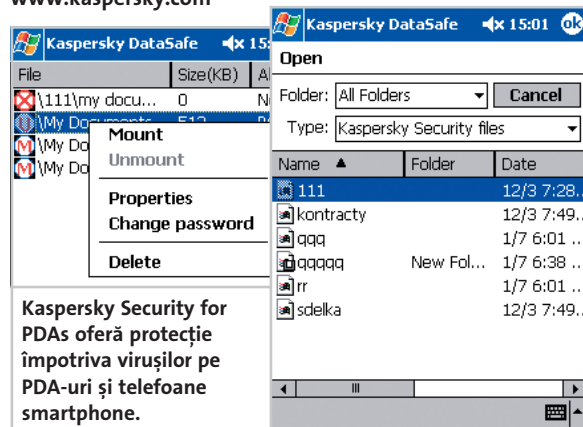
Norton Internet Security 2005 dispune acum și de un modul anti-spyware încorporat.

Kaspersky

Securitate pentru handheld-uri

Kaspersky a lansat de curând o soluție completă de securitate pentru handheld-uri. Denumită Kaspersky Security for PDAs 5.5, aplicația oferă protecție împotriva virusurilor și a altor tipuri de cod malițios, pentru dispozitive de tip PDA sau smartphone. Această versiune vine cu o nouă interfață, mai prietenoasă. Modulele de detecție a virusurilor și cele de dezinfecție au fost și ele actualizate și îmbunătățite. De asemenea, există și un nou monitor antivirus care rulează în fundal și supraveghează activitățile celorlalte aplicații. Kaspersky Security for PDAs poate fi folosit și pentru codificarea datelor cu scopul de a împiedica accesul neautorizat la informațiile confidențiale. Acestea vor putea fi stocate într-un director special, ascuns și protejat prin parolă și, bineînțeles, printr-o serie de tehnici criptografice. Aplicația este disponibilă pentru dispozitive cu PalmOS sau PocketPC, dar și pentru telefoane pe care rulează Microsoft Smartphone 2002 sau Windows Mobile 2003 for Smartphone.

www.kaspersky.com

ATI

Driver-e cu spor de viteză

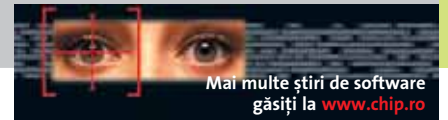
ATI a lansat versiunea 5.6 a setului de driver-e Catalyst. Suita unificată de driver-e este oferită atât pentru Windows, cât și pentru Linux, iar pentru acesta din urmă avem de-a face cu un pachet de instalare foarte ușor de folosit și care funcționează în general fără probleme.

Compania canadiană s-a concentrat la această versiune pe îmbunătățiri legate de interfața de administrare și pe optimizări de viteză.

www.ati.com

ATI CATALYST CONTROL CENTER

Microsoft

Două SO-uri într-unul

Microsoft a unificat sistemele de operare pentru smartphone și Pocket PC într-o singură platformă lansată la începutul lunii mai, denumită Windows Mobile 2005. Aceasta include unele caracteristici ce permit producătorilor să echi-peze dispozitivele mobile cu diverse componente precum tastaturi

Sistemele pentru Pocket PC și pentru smartphone de la Microsoft au fost unificate în Windows Mobile 5.0.

qwerty sau harddisk-uri.

Este o mutare pe deplin justificată dacă privim lucrurile prin perspectiva faptului că dispozitivele mobile au toate tendința să conveargă către un aparat de dimensiuni mici, care îndeplinește într-o anumită măsură, deopotrivă, rolul calculatorului portabil, al telefonului sau al player-ului media.

Prin această (re)unificare (pentru că și inițial a existat o platformă comună, Windows CE, care a fost la un moment dat fragmentată), unele funcții disponibile până acum pe Pocket PC, cum ar fi suportul pentru Wi-Fi, vor fi disponibile implicit și pentru dispozitive smartphone. Alte funcții pe care le putem aminti în general sunt suportul pentru „push-to-talk” și pentru apel video, suportul pentru „memoria persistentă” (informațiile personale și setările dispozitivului nu sunt pierdute atunci când bateria moare), suportul îmbunătățit pentru Bluetooth și suportul pentru USB 2.0.

www.microsoft.com

Microsoft

Concurență pentru Photoshop?

Microsoft pregătește o aplicație de prelucrare grafică, aflată deocamdată în stadiu beta, destinată utilizatorilor profesioniști. Purtând numele de cod Acrylic, aceasta a fost preluată de gigantul din Redmond o dată cu achiziționarea în 2003 a companiei Creature House.

Acrylic este un program care combină grafica vectorială cu aceea la nivel de pixel, fiind capabil să importe și să exporte formatele de fișiere specifice aplicațiilor Photoshop și Illustrator de la Adobe; de asemenea este capabil să creeze direct fișiere PDF. Momentan este disponibilă numai o versiune de Windows, deși expression, aplicația din care Acrylic se trage, a avut și o versiune pentru Mac.

www.microsoft.com

Grafică pentru utilizatorii profesioniști cu Acrylic.

AOL

Un Netscape hibrid

De curând, AOL a lansat versiunea a opta a browser-ului Netscape, o soluție hibridă care combină atât un motor de randare de Firefox, cât și unul de Internet Explorer. Compania a optat pentru această soluție pentru ca browser-ul să aibă un nivel maxim de compatibilitate cu site-urile existente, iar utilizatorul poate opta la instalare dacă vrea să folosească numai motor de Firefox sau, dacă dorește, și engine de Internet Explorer.

Aplicația include diverse funcții de securitate cum ar fi unelte anti-phishing (impotriva site-urilor

fantomă) sau restricționarea accesului la unele site-uri pe baza unei liste ce poate fi actualizată automat. Pe lângă acestea, sunt disponibile și diverse funcții de asistență cum ar fi completarea automată a formularelor (form fill), acces rapid la setări ce țin de blocarea pop-up-urilor sau la istoricul site-urilor vizitate.

Deși sidebar-ul din versiunile anterioare nu este setat implicit ca vizibil, el poate fi accesat cu ușurință și integrează printre altele Instant Messenger-ul de la AOL.

www.netscape.com

Două motoare sub o singură capotă cu Netscape 8.

Scansoft

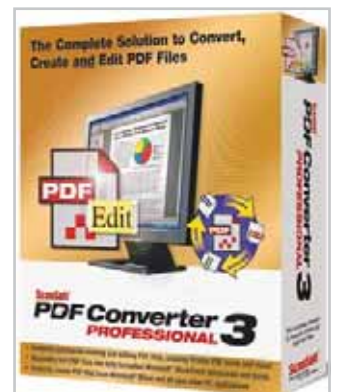
Ediți PDF-urile!

PDF Converter Professional 3 este o soluție completă și accesibilă pentru crearea, conversia și modificarea documentelor PDF, oferită de Scansoft. Compania producătoare a combinat într-o singură aplicație două programe, Scansoft PDF Create! și PDF Converter, oferind-o în primul rând mediului business.

Utilizatorii au posibilitatea de a edita în mod direct fișiere PDF. Ei pot adăuga, copia, rearanja cuvinte sau chiar pot schimba cu ușurință poziția graficelor în pagină. Textul poate fi subliniat, supraluminat și i se pot adăuga comentarii de tip pop-up. De asemenea, este posibilă aplicarea de ștampile și de elemente de fundal de tip watermark. Pentru completarea formularelor PDF există un întreg modul, care face printre altele posibilă conversia formularelor PDF statice în formulare completabile și, de asemenea, opțional,

poate aplica semnături digitale pe documente. Acestea pot fi protejate prin parolă, restricționându-se astfel posibilitățile de modificare ulterioară, de tipărire a lor etc.

www.scansoft.com

PDF Converter Professional 3, o soluție unitară de creare și modificare a documentelor PDF.

VectorLinux SOHO 5.0.1

Un Slackware mai simplu

După ce am discutat despre diverse distribuții bazate pe Debian, Knoppix și Mandrake, vă prezentăm luna aceasta și una cu motor de Slackware.

Ionuț Bălan

Ca de fiecare dată în cadrul acestei rubrici, încerc să găsesc câte o distribuție nouă de Linux, care să se distingă atât prin facilități, cât și prin viteza de rulare sau ușurința în configurare. De această dată, privirile mi-au fost atrase de VectorLinux SOHO, în versiunea 5.0.1, un distro bazat pe Slackware 10.1, de la care a împrumutat viteza și stabilitatea în rulare. VectorLinux SOHO este fratele mai mic al distribuției VectorLinux și este optimizat pentru folosirea pe mediile desktop de acasă, dar are și opțiuni care îl fac atractiv pentru o instalare pe laptop. Din păcate (trebuie să subliniez acest lucru), nu am avut „liber” laptop-ul Acer pentru a testa VectorLinux pe el și de aceea am folosit vechiul meu sistem, adică un Athlon XP 2400+, 767 MB RAM, Sapphire ATI Radeon 9700 Pro AIW, placă de sunet SB!Live și o placă de rețea SMC.

Instalare

Spre deosebire de multe dintre distribuțiile Linux prezentate în lunile anterioare, VectorLinux SOHO nu dispune de un installer grafic, în accepțiunea clasică. Are totuși un meniu în mod text, ce permite introducerea parametrilor necesari instalării. Pentru cine este familiarizat cu Linux-ul și a mai făcut instalări, procesul nu este unul complicat, informațiile cerute putând fi completate ușor. Problema este puțin mai delicată atunci când se dorește repartționarea, fdisk-ul fiind un pic mai greu de folosit.

Dar odată trecuți de acești pași, VectorLinux se va instala într-un timp record, sistemul fiind rapid folosibil. Am remarcat posibilitatea de a configura setările pentru placa video și pentru monitor. Serverul grafic cu care rulează VectorLinux este X.Org, lucru ce dezavantajează evident posesorii de plăci ATI, driver-ele folosibile pentru accelerarea 3D nefiind încă ușor de instalat. Aceasta a fost situația și în cazul lui VectorLinux SOHO, unde nu am putut beneficia de accelerare hardware implicită. În schimb, am avut monitorul (NEC AccuSync LCD72VM) configurat corect și desktop-ul setat la rezoluția de lucru (1.280 x 1.024).

Placa de rețea a fost detectată corect și am putut seta parametrii de lucru (adresa IP, DNS, gateway) încă din timpul instalării, lucru ce m-a scutit de editarea manuală a fișierelor de configurare. Oricum, ulterior am observat că, datorită modulului VASM, configurarea conturilor utilizatorilor, a plăcii de rețea sau a desktop managerului și a pachetelor este destul de simplă și accesibilă și unui utilizator începător. Trebuie doar puțină atenție.

Să revenim însă la instalare. Așa cum spuneam, în afară de placa video, pentru care nu am avut accelerare hardware 3D și nici tunerul TV activ (unde de altfel nici nu aveam pretenții), toate componentele au fost detectate corect. După restart, VectorLinux SOHO 5.0.1 m-a întâmpinat cu un KDE 3.3.2, fapt ce m-a dezamăgit într-o oarecare măsură,

dat fiind faptul că data de lansare a distribuției a fost ulterioară finalizării proiectului KDE 3.4. Am uitat să vă spun că, pe parcursul instalării, VectorLinux SOHO oferă posibilitatea de selecție atât a kernel-ului folosit (2.4.29), cât și a pachetelor pe care doriți să le aveți pe sistem, chiar dacă nu foarte multe, este adevărat.

Primele impresii

Deși a trebuit să mai fac unele modificări mici la nivelul interfeței, VectorLinux SOHO lasă o impresie extrem de bună, atât din punct de vedere al vitezei de rulare (vă spuneam la început că este pe un nucleu de Slackware), cât și al aspectului grafic (și rulează un KDE 3.3.2!). Imaginea de fundal a desktop-ului și cea de pe taskbar sunt personalizate VectorLinux. Există tot pachetul KDE 3.3.2, browser-ul Firefox (cel implicit!) și Konqueror, AbiWord și OpenOffice.org 1.1.4, player-ele MPlayer, Kaffeine și Xine, o bogată colecție de aplicații pentru preluarea imaginilor de pe camerele foto și editarea lor, utilitarul k3b și un firewall funcțional etc.

Pe desktop, VectorLinux SOHO oferă shortcut-uri către pendrive-uri, browser-ul de rețea, managerul de pachete VLAPT și modulul de configurare VASM. Dacă de ultimul v-am spus câteva cuvinte, vreau să punctez și comportamentul browser-ului de rețea. El a funcționat, dar abia după ce am activat și configurat modulul lisa prin intermediul Control Panel-ului din KDE.

Managerul de pachete este fără îndoială un instrument grafic util pentru un începător. Dar nu dați buzna să selectați toate sursele de download pe care acesta le oferă, pentru că slapt-get-ul din VectorLinux nu știe să lucreze cu mai mult de 20 de surse. În rest, el se comportă exact ca și apt-get-ul din Debian, din punctul meu de vedere, modulul slapt-get în linie comandă fiind de multe ori mai accesibil decât VLAPT-ul. Deși mai sunt foarte multe de spus despre această distribuție, sunt nevoit să închei aici, dar nu înainte de a mai sublinia câteva aspecte. Primul ar fi acela că VectorLinux poate monta doar ca read-only partițiile NTFS, apoi, setările zonale pentru România s-au făcut fără probleme, diacriticele funcționând ireproșabil.

Prin urmare, dacă sunteți fan Slackware și doriți o distribuție rapidă VectorLinux, este ceea ce căutați, chiar dacă în acest moment nu vă puteți bucura implicit de KDE 3.4, Evolution (un element lipsă important din punctul meu de vedere) sau GNOME.

ionut_balanc@chip.ro

Informații: www.vectorlinux.com

Teste individuale

Sub lupă

Sony Vegas+DVD

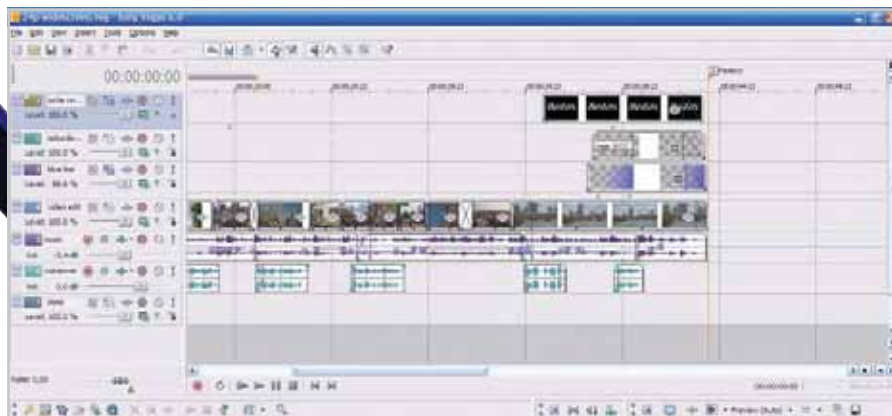
Deși nu a trecut mai mult de un an de la lansarea versiunii precedente, iată că gigantul media și al electronicelor își confirmă apetența pentru software. Și vorbim aici despre software-ul cumpărat în urmă cu vreo doi ani o dată cu achiziția companiei Sonic Foundry. Cei care se temeau că aplicații precum ACID, Sound Forge sau Vegas vor dispărea și-au dat seama că Sony este mai mult decât implicată în dezvoltarea acestora.

Pentru a-și confirma interesul, iată că în cadrul expoziției NAB 2005 a fost lansată versiunea 6 a lui Vegas și 3.0 a lui DVD Architect. Deci soluția de editare video și cea de authoring DVD. Disponibile și separat, împreună formează pachetul Vegas+DVD, care are ca țintă principală sectorul profesioniștilor din domeniul editării. Acest lucru se vede și prin prisma prețului destul de consistent care trebuie plătit pentru a avea acces la facilitățile aplicațiilor. Dacă în versiunea 5 era sesizabilă perioada de tranziție prin care trecea Vegas, o dată cu noua versiune se poate spune că această perioadă s-a încheiat.

În primul rând, Vegas își propune să atace segmentul deținut de Avid cu instrumentele sale în domeniul editării profesionale. Astfel, noul format HDV este suportat nativ și este bineînțeles inclus suport pentru noile camere de la Sony care folosesc această tehnologie. Cum în vogă este și formatul HDTV, noua

Am avut spre testare cea mai recentă suită de authoring multimedia semnată Sony, aplicația TurboDemo, browser-ul Opera și un utilitar pentru copierea partițiilor sub Windows.

Ionuț Bălan, Cătălin Constantin

versiune a lui Vegas include template-uri și opțiuni pentru crearea proiectelor utilizând standardele acestor formate de televiziune. O altă facilitate nou inclusă este cea de a folosi proiecte Vegas ca surse pentru un alt proiect. Acestea se comportă ca orice alt tip de media și în consecință pot fi manipulate cu ajutorul instrumentelor oferite de program. Tot ca noutate, apare acum în Vegas posibilitatea de a utiliza un al doilea monitor al Windows-ului pentru preview-ul materialului finit, mai ales pentru proiectele cu rezoluții mari.

Să nu uităm că Vegas a început ca un editor audio cu posibilități video. Atenția acordată editării audio este subliniată în continuare prin includerea suportului pentru plugin-urile de tip VST. Instalarea unui pachet de astfel de plugin-uri aduce posibilitatea de a le folosi și în Vegas. Tot ca o facilitate pentru profesioniști este apariția ca format suportat a fișierelor de tip Broad-

cast Wave. Acestea sunt fișiere .Wav clasice, dar care includ și o serie de meta-informații importante pentru editori.

O altă adădire importantă pentru utilizatorii acestui program este Media Manager. În fapt, pe un motor SQL Server este implementată o soluție unitară pentru managementul fișierelor media. Integrat în interfață, acest instrument permite găsirea rapidă a diferitelor materiale. De asemenea, cu ajutorul acestuia poate fi organizată o colecție de astfel de fișiere.

DVD Architect, al doilea membru al pachetului, include la rândul său mai multe noutăți. În primul rând, era de așteptat suportul pentru deja răspânditele inscriptoare Dual Layer. La capitoul grafică a fost adăugat ca sursă și formatul Photoshop, iar odată creat un layout de DVD de efect, acesta poate fi salvat ca temă pentru proiecte noi. De asemenea, proiectele pot fi exportate în formate standard folosite în fabricile de ștanțare a discurilor. Totodată au fost incluse instrumente pentru optimizarea proiectelor.

În concluzie, cu această nouă versiune, Sony Vegas își mută destinația principală de pe editarea video ca hobby către editarea profesională, în studiouri dotate pentru acest scop. Și Sony, prin constanța cu care lansează versiuni noi, pare hotărât să „muște” cât mai mult din piața profesioniștilor. (C.C.)

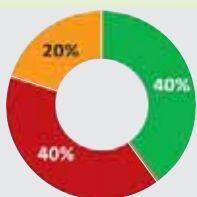

Cum testează CHIP

Fiecare program este evaluat la trei categorii

Ergonomie: reprezintă ușurința cu care poate fi folosit programul și comportarea sa în caz de erori. În aceeași categorie am punctat și cât de completă și de bine prezentată este documentația programului.

Funcționalitate: existența funcțiilor necesare unei bune rulări și gradul de utilitate a acestora.

Resurse: gradul de ocupare a resurselor.

Evaluare CHIP:
Resurse: 20 %
Ergonomie: 40 %
Funcționalitate: 40 %

Achiziție foarte bună.

De încercat.

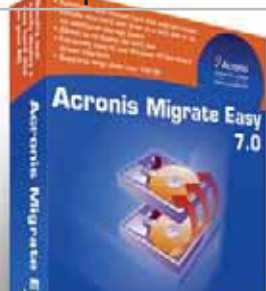

Există soluții mai bune.

PRODUCĂTOR: Sony Media Software

WEB: <http://mediasoftware.sonypictures.com/>

Utilitar pentru harddisk

Acronis Migrate Easy 7

Evaluare: 93

Ergonomie: 90

Funcționalitate: 92

Resurse: 100

PRODUCĂTOR: Acronis

INTERNET: www.acronis.com

PREȚ: 40 USD

De fiecare dată când ne schimbăm harddisk-ul, forțați de împrejurări (probleme tehnice) sau printr-un upgrade de mult așteptat, suntem puși în situația nu chiar plăcută de a reinstala sistemul de operare. Lucrurile nu ar fi chiar dificile dacă am dispune doar de un singur sistem de operare, dar atunci când avem două, trei sau chiar mai multe situații se complică foarte tare.

Dar nici acum situația nu este chiar fără ieșire, pentru că există destule aplicații care să ne ajute să transferăm informația fără efort. Una dintre acestea este și Acronis Migrate Easy, ajunsă acum la versiunea 7.0, ce facilitează migrația documentelor și a sistemului de operare de pe un harddisk pe altul cu doar un clic de mouse, fiind capabilă să lucreze cu partiții FAT16/32, NTFS, Ext2/Ext3, ReiserFS sau Linux SWAP. Mai mult, programul ne poate ajuta să redimensionăm partițiile atunci când dorim să umplem eficient spațiul liber de care dispunem, chiar și pentru harddisk-uri mai mari de 180 GB.

Acronis Easy Migrate acordă o mare atenție securității și integrității informațiilor pe care dorim să le transferăm.

În primul rând, are o opțiune specială de copiere sector cu sector a partițiilor, utilă în cazurile în care există probleme fizice ale harddisk-ului. Apoi, procesul efectiv de transferare a unei partiții este pornit abia după ce s-a creat un scenariu coerent și el a fost validat de către utilizator.

Și nu în ultimul rând, harddisk-ul de pe care se face transferul este curățat folosind algoritmi certificați în ștergerea datelor. (I.B.)

Browser

Opera 8

Evaluare: 97

Ergonomie: 96

Funcționalitate: 96

Resurse: 100

PRODUCĂTOR: Opera Software

INTERNET: www.opera.com

PREȚ: addware / 39 USD

În ultima vreme, o dată cu lipsa de noutăți în ceea ce privește Internet Explorer-ul, browser-urile alternative au început să evolueze din ce în ce mai mult. A fost mai întâi rândul browser-ului Firefox, iar acum iese la rampă Opera. Se observă în primul rând o interfață mult mai curată și mai lizibilă, dar care păstrează caracteristicile consacrate deja de Opera (folosirea taburilor pentru delimitarea paginilor deschise concomitent sau utilizarea skin-urilor). Apoi, la nivelul funcționalității există în continuare managerul de parole și putem aminti și modulul Wand pentru păstrarea informațiilor confidențiale, pe care le folosiți la identificarea pe diverse site-uri. Opera 8 dispune acum de suport complet pentru conturile de e-mail de pe Gmail și extinde posibilitatea de informare prin preluarea știrilor în format ATOM. Nu în ultimul rând, imaginile SVG (Scalable Vector Graphics) sunt suportate nativ în browser.

Folosirea modulelor integrate de căutare via Google sau Amazon va fi în măsură să aducă un spor substanțial de viteză în navigarea pe Internet. Cumulate cu rapiditatea cu care Opera afișează paginile, îl ajută să păstreze în curtea sa titlul de cel mai rapid browser. Și cum securitatea este un domeniu de larg interes, pe lângă modulele de protecție antispam și antispayware există module speciale pentru managementul și eliminarea securizată a cookie-urilor, alături de folosirea comunicațiilor criptate prin SSL. Iar toate aceste facilități explică de ce Opera 8 a ajuns să aibă peste două milioane de download-uri în doar două săptămâni de la lansare. (I.B.)

Authoring multimedia

TurboDemo Professional 6

Evaluare CHIP: 93

Ergonomie: 88

Funcționalitate: 94

Resurse: 100

PRODUCĂTOR: Bernard D&G

INTERNET: www.turbodemo.com

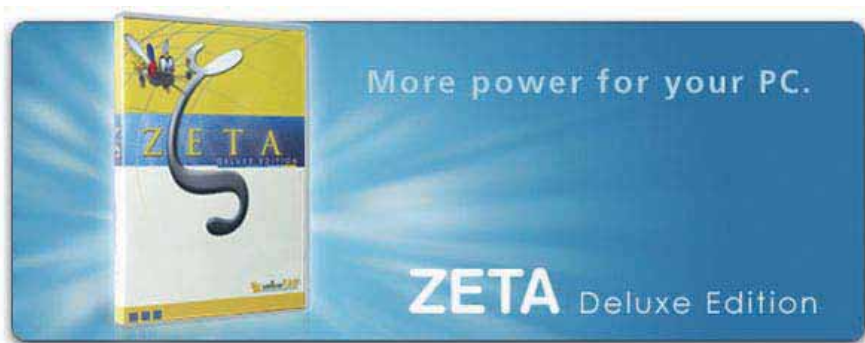
PREȚ: 499 USD/Single User

Atunci când suntem puși în situația de a crea prezentări sau tutoriale legate de aplicațiile software, de cele mai multe ori ne îndreptăm atenția spre clasicele programe de prezentare (PowerPoint de exemplu), omițând aplicațiile specializate pentru aceste tipuri de activități.

TurboDemo Professional, produsă de compania germană Bernard D&G, este o soluție excelentă ce își propune să ajute utilizatorul tocmai în aceste situații. Ea permite captura unor imagini de pe desktop (din cadrul unei zone cu dimensiuni stabilite) și crearea unor prezentări animate (ce au asociată și coloană sonoră) în diverse formate (EXE, FLASH, GIF, PDF, AVI, ASF etc.), fără un efort suplimentar.

La fel ca un program de tip PowerPoint, TurboDemo lucrează cu slide-uri, configurabile atât din punct de vedere al informației prezente, cât și al duratei de afișare. Pe lângă imaginea capturată de pe desktop, slide-urile pot conține și zone de informații de tip baloon, sunet și texte ale căror animații sunt configurabile. Obiectele de tip pointer permit marcarea și evidențierea zonelor importante din respectivul slide. Apoi, mișcarea mouse-ului în interiorul fiecărui slide poate fi definită ulterior, în funcție de aspectul general al proiectului.

Nu în ultimul rând, vreau să amintesc și faptul că TurboDemo dispune de un vrăjitor ce poate fi folosit pentru generarea rapidă a diferitelor proiecte. Astfel, și utilizatorii fără experiență pot beneficia în cel mai scurt timp de posibilitățile oferite de această aplicație. (I.B.)

Zeta Neo SP1 DELUXE EDITION

Urmașul lui BeOS

La foarte multă vreme de la ultima versiune BeOS, pasionații multimedia care folosesc Linux se pot bucura de o nouă distribuție prietenoasă.

Ionuț Bălan

Ați auzit vreodată de sistemul de operare BeOS? Dacă nu, atunci vă invit să scormoniți prin arhiva de CD-uri CHIP și să îl alegeți pe cel al lunii mai din anul 2000, unde veți găsi o versiune a acestui sistem de operare. Și dacă sunteți curioși să vedeți cum se comportă, vă rog să îl încercați și abia pe urmă să vă întoarceți la lectură, ca să putem fi pe aceeași lungime de undă :).

La vremea respectivă, proiectul BeOS era unul foarte ambițios, propunându-și să ofere utilizatorului un sistem de operare foarte rapid pentru desktop, capabil să lucreze fără probleme (blocări sau limitări legate de puterea de calcul) proiecte multimedia și nu numai. Și producătorii au fost foarte aproape de izbândă, sistemul de operare realizat fiind unul de excepție. Dar, din păcate, la momentul respectiv pasionații de IT nu erau încă familiarizați cu sistemele de operare alternative, fapt ce a limitat drastic adoptarea pe scară largă a lui BeOS.

Între timp însă, compania Be Inc a dispărut, iar de noul BeOS (dacă îmi permiteți să folosesc această expresie) se ocupă germanii de la yellowTAB. Numele de cod al sistemului de operare este Zeta OS. Cum la CeBIT-ul din acest an am avut ocazia să iau legătura cu ei, am reușit să intru în posesia unei versiuni de test, și anume Zeta Neo SP1, despre care o să vă vorbesc în continuare.

O altă abordare

Încă de la instalarea sistemului de operare, se poate observa că Zeta Neo este altceva decât sistemele de operare cu care suntem obișnuiți. La început, pe ecranul de boot putem urmări progresul operației de boot

prin colorarea unor icon-uri ce sugerează etapa în care se găsește sistemul de operare (recunoașterea componentelor, inițializarea lor etc.). Apoi, suntem întâmpinați

cu un mesaj simplu în care ni se cere să stabilim limba în care se va face instalarea, acceptarea licenței, precum și tipul instalării (*Normal*, *Minimum* sau *Custom*). Urmează apoi etapa cea mai grea – alegerea discului pe care se va face instalarea.

Trebuie să recunosc că deși am ceva experiență în ceea ce privește instalarea unor sisteme de operare alternative, incluzând aici utilizarea unor diverse programe de partiționare, am fost puțin speriat de mesajul prin care mi se spunea să fac neapărat o copie de siguranță a datelor, pentru că o

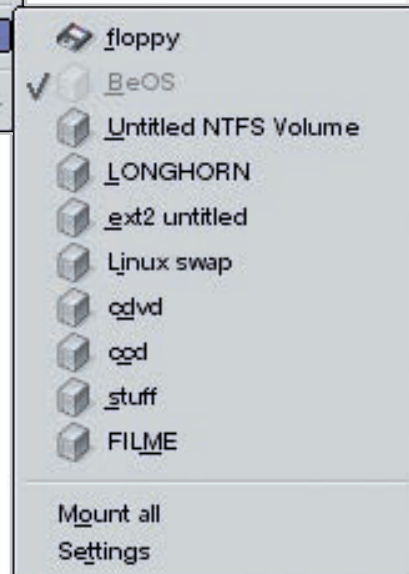
inițializare greșită a partițiilor poate duce la pierderea acestora. De aceea prefer ca, ori de câte ori este posibil, să fac prima instalare a unui nou sistem de operare pe un hard-disk gol, folosind opțiunile sugerate de asistentul de instalare. Așa am făcut și acum și nu am avut nici o problemă în faza de partiționare. Am rămas plăcut impresionat de fereastra de selecție a pachetelor software, ce mi-a fost oferită atunci când am ales opțiunea *Custom*. Nu numai că pentru fiecare pachet aveam o descriere, dar exista și un screenshot al acestuia, opțiune excelentă pentru cei care apreciază utilitatea unui program prin prisma aspectului său.

De aici înainte, lucrurile au fost simple, o bară de progres arătându-mi permanent stadiul în care se găsea instalarea. În final, înainte de instalarea managerului de boot (BootMan) se pot selecta și celelalte sisteme de operare (dacă există pe harddisk) ce pot fi accesate la boot. Și mai urmează doar restartarea și gata! Zeta Neo este instalat și funcționează. Dar... din curiozitate am încercat să îl instalez și pe un harddisk pe care mai aveam și alt sistem de operare, cu partiții definite mai înainte. Și lucrurile nu au funcționat până nu am selectat BFS ca sistem de operare pentru partiția de lucru (implicit era Ext3), iar instalarea se bloca inexplicabil.

Boot în 10 secunde

Cam atât timp este necesar ca sistemul de operare să fie încărcat și vreau să vă spun că performanța sa nu ține neapărat de configurația hardware. Este adevărat și că, cu cât un sistem este dotat cu un procesor mai puternic și

Montarea partițiilor se face extrem de simplu.

Meniurile cu aplicații sunt denumite sugestiv.

cu un harddisk mai rapid, timpii de boot vor fi mai mici. Dar Zeta este conceput să ruleze corespunzător pe un sistem la 200 MHz, 32 MB RAM și cu o placă video cu 8 MB, dar aceste sisteme sunt pe cale de dispariție, configurațiile existente pe majoritatea sistemelor actuale fiind mult mai puternice.

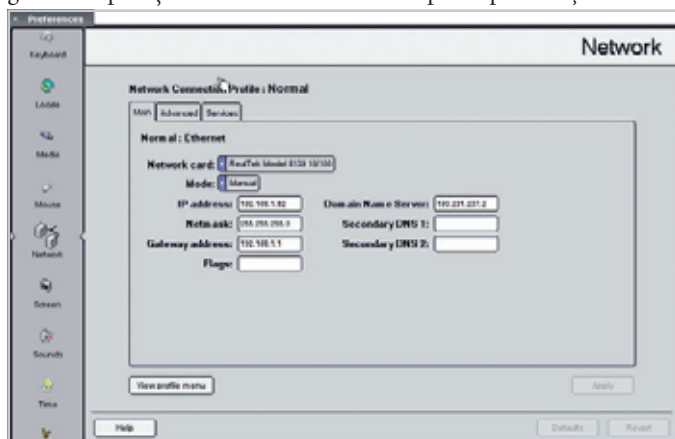
Un minimum de aplicații

Fiind o variantă de test destul de veche, Zeta Neo SP1 dispune totuși de o dotare software suficientă. Există browser-e (Firefox și NetPositive), un client de e-mail (BeMail), un player video (MediaPlayer), un player audio (JukeBox) și două file manager-e grafice (BeFar și Genesis Commander). Mai are și aplicații pentru redarea și ripping-ul DVD-urilor și al CD-urilor audio, precum și jocuri sau soluții pentru manipularea imaginilor, pe lângă multe altele pe care nu are rost să le menționez aici. Suplimentar, de pe site-urile ce găzduiesc aplicații BeOS, portofoliul de programe poate fi extins foarte ușor, existând compatibilitate cu versiunile anterioare ale sistemului de operare.

Configurare

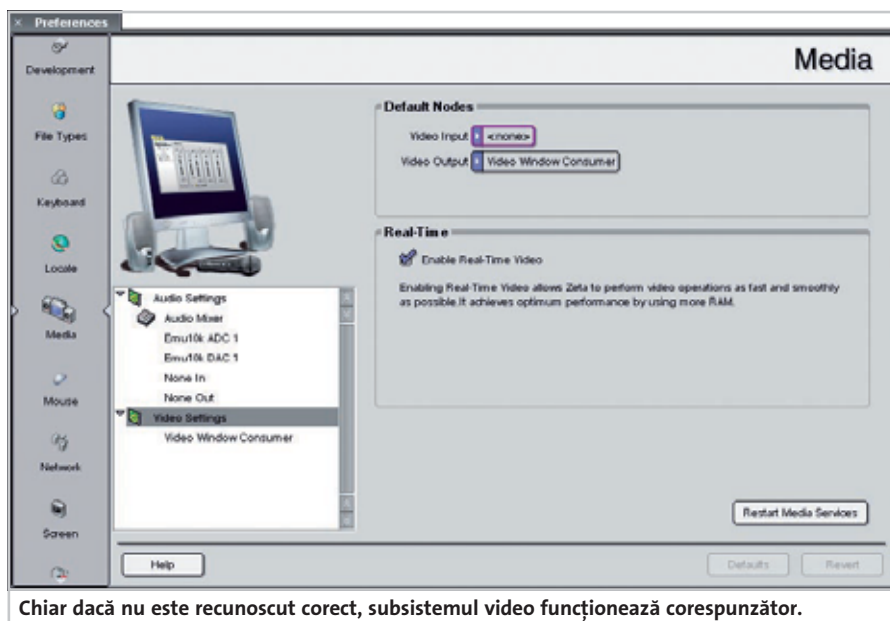
Din punct de vedere al modalităților de configurare, Zeta Neo SP1 mi-a lăsat o impresie plăcută chiar dacă nu a fost capabil să detecteze corect placa grafică (Sapphire ATI Radeon 9700 Pro AIW). Motivul este că am

putut totuși modifica parametrii de funcționare ai plăcii video și ai monitorului, având ulterior un desktop la rezoluție optimă 1280 x 1024. Apoi, placa de sunet (SBLive! Value) și cea de rețea (SMC) au fost detectate și instalate corect. Parametrii de rețea trebuie însă setați ulterior (se pot folosi profile) din fereastra *Network* disponibilă în categoria de aplicații *Preferences*. Tot de aici pot fi pornite și serviciile

Pentru setările de rețea pot fi folosite profile.

SO alternativ

Chiar dacă nu este recunoscut corect, subsistemul video funcționează corespunzător.

de rețea asociate conexiunii realizate (FTP, Telnet, Samba, Web server etc.), implicit ele fiind oprite.

Ulterior, după o raită pe site-ul bebits.com, am descoperit că există niște driver-e mai vechi pentru plăcile Radeon, care s-au instalat fără probleme (de fapt, ele se copiază pe harddisk și sunt încărcate selectiv în funcție de componentele detectate).

Montare partiții

Un alt aspect la care cei de la yellowTAB au lucrat susținut este cel legat de detecția și montarea altor partiții sau a dispozitivelor flash usb. Direct de pe desktop, cu un clic dreapta se poate intra în meniul *Mount*, ce permite montarea rapidă a partițiilor, atunci când este nevoie. Partițiile FAT și Ext2(3) pot fi accesate fără probleme atât pentru citire, cât și pentru scriere, în timp ce cele NTFS nu sunt disponibile decât pentru citire (în această versiune de Zeta).

Tot legat de partiții, modulul *Drive Setup* (fiind de fapt o implementare *Paragon Partition Manager*) permite nu numai montarea acestora, dar și crearea sau ștergerea lor. Totuși, folosirea sa implică unele riscuri și prin urmare este recomandată doar utilizatorilor experimentați.

Concepție

Zeta se dorește a fi un sistem de operare modern, orientat către desktop. De aceea, arhitectura sa internă este una client-server orientată pe obiecte, lucru ce îl face extrem de flexibil. Urmând sfaturile celor de la yellowTAB, am încărcat la maximum desktop-ul, deschizând mai multe sesiuni Media Player, JukeBox, Firefox, BeMail și am verificat modul în care răspunde fiecare

fereastră. Spre surprinderea mea, nu au existat timpi morți, fiecare fereastră răspunzând corespunzător la fiecare clic de mouse. Totuși, atunci când am folosit aplicații mai vechi, create pentru BeOS 5, am avut surpriza neplăcută ca ele să înghețe, trebuind să le închid forțat fie cu ajutorul comenzii `kill`, fie apelând la *Team Monitor* (un fel de Task Manager din Windows).

Impresii

Nu există nici o urmă de îndoială asupra faptului că Zeta este un sistem de operare cel puțin interesant pentru desktop. Pentru el există și câteva aplicații dezvoltate de terți

și cu puțină osteneală din partea utilizatorului pot fi portate programe Linux. Apoi, sistemul de operare răspunde prompt la comenzi și nu este foarte greu de configurat, viteza sa fiind remarcabilă. În schimb, mai sunt foarte multe aspecte ce trebuie rediscutate – managementul utilizatorilor și al parolelor, conexiunea către share-uri Windows etc. (probabil că în versiunea finală lucrurile vor sta altfel).

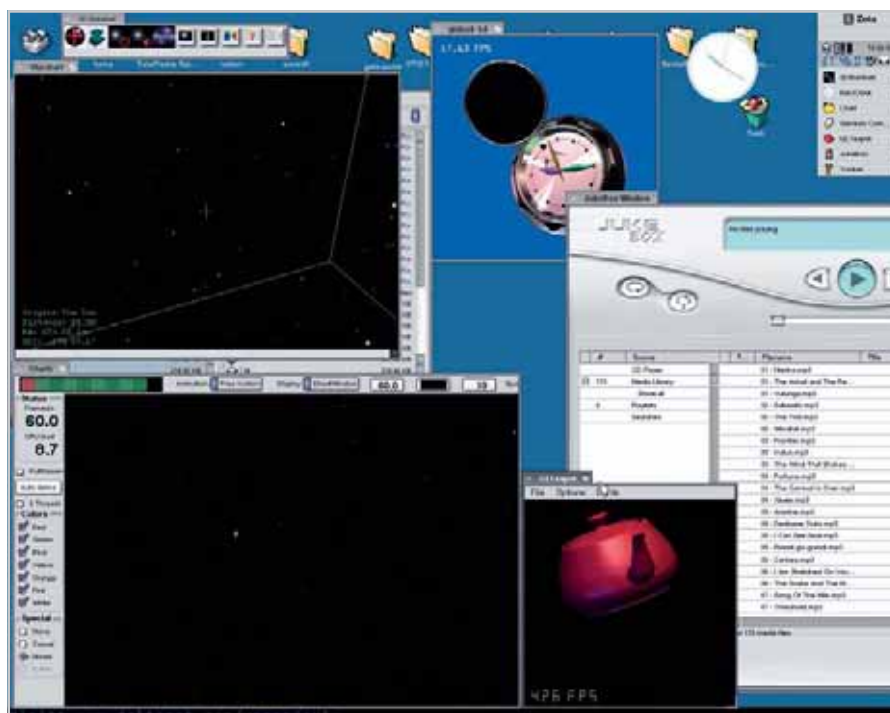
Din spusele celor de la yellowTAB, driver-ele par a nu fi o problemă majoră, cu toate că această versiune nu funcționează pe sisteme SATA. Am încercat și diverse soluții pentru a porni tunerul de pe placa video, dar fără succes (bine, acest aspect nu este unul de referință, pentru că nici pe Linux lucrurile nu sunt mai roz).

Mai rămâne doar ca marea masă a utilizatorilor să își spună părerea despre Zeta pentru a vedea dacă el va fi un succes sau nu. Și probabil că aici va conta foarte mult faptul că Zeta nu este un sistem de operare gratuit. Dar cine știe, până la urmă nici Windows-ul nu este gratuit și pentru aceea este cel mai folosit sistem de operare :).

ionut_balanc@chip.ro

Informații: www.yellowtab.com

P.S.: Chiar după ce am terminat de scris acest articol am văzut că Zeta este deja în faza Gold, ceea ce înseamnă că la momentul apariției acestui articol este posibil ca sistemul de operare să fie gata și disponibil pentru cumpărare.

În full load, Zeta răspunde prompt la comenzi.

CUPRINS

94 Online
Site-uri diverse96 Online
Traduceri automate

Comunicații

D-Link

Produse de stocare în rețea

D-Link s-a decis să abordeze piața SAN (*Storage Area Networks*), lansând la începutul lunii iunie o serie de produse iSCSI. Printre acestea se numără platforma de stocare xStack Storage și software-ul de monitorizare și administrare IP SAN Device Manager. xStack Storage este destinat companiilor mici și mijlocii, având o arhitectură iSCSI de 10 Gbps și incluzând suport pentru discuri Serial ATA în configurații RAID 0,1,5 și 10. Produsul dispune de diverse funcții de virtualizare, precum JBOD, Striped, Mirror, Striped Mirrored și paritate. Pentru administrare este oferit IP SAN Device Manager, care oferă posibilitatea monitorizării și configurării de la distanță a subsistemelor de stocare.

Piața de produse SAN (*Storage Area Networks*) a fost abordată de curând și de D-Link.

Interfața iSCSI este alcătuită din opt conexiuni Gigabit Ethernet sau dintr-o singură conexiune de 10 Gigabit, iar sistemul de stocare pe ansamblu este capabil să atingă o rată de transfer de până la 870 MB/s. www.dlink.com

Asus

Ruter de buzunar

Compania taiwaneză Asus oferă un ruter wireless de buzunar, capabil să gestioneze patru porturi 802.11g. Modelul se numește WL-530g, iar termenul „de buzunar” i se potrivește la modul destul de propriu pentru că este doar ceva mai mare decât un pachet de gumă. În afara celor patru porturi 802.11g, dispozitivul are și un port Ethernet 10/100.

Administrarea ruterului se poate face printr-o interfață web, aceeași modalitate fiind disponibilă și pentru un eventual upgrade al acestuia. Firewall-ul încorporat este de tip NAT+SPI și sunt suportate funcții de Port Filtering, Single Port și Port Range Forwarding, precum și Triggered Port Mapping. Există și posibilitatea de control al conținutului prin blocarea site-urilor web ale căror adrese conțin anumite cuvinte cheie. Aceste funcții de control pot fi activate și la anumite cuvinte specifice indicate de către administrator.

www.asus.com.tw

WL-530g, ruterul wireless de buzunar de la Asus.

U.S. Robotics

Print server wireless

U.S. Robotics era cunoscută (și foarte apreciată) la un moment dat aproape în exclusivitate pentru modem-urile sale. În perioada recentă însă, putem constata că modem-urile sunt acum departe de a fi preocuparea principală a companiei americane, gama sa de produse incluzând tot spectrul dispozitivelor de rețelistică.

În luna iunie, U. S. Robotics a lansat o serie de produse noi, dintre care vom aminti câteva. Mai întâi, USR5436, un dispozitiv la care se poate conecta o imprimantă pe USB și care se integrează într-o rețea wireless 802.11b sau g (cu alte cuvinte, este vorba de un print server wireless).

Putem aminti de asemenea și două plăci Gigabit Ethernet, una pentru CardBus pentru notebook-uri și una PCI64 pentru servere și, pentru a avea o imagine completă, și un server Gigabit Ethernet (10/100/1000) cu 16 porturi, fără administrare.

www.usr.com

Modelele oferite de U.S. Robotics acoperă întreaga gamă de produse de rețelistică.

ZyXEL

Securitate sporită

ZyXEL a lansat de curând un ruter wireless cu patru porturi și funcții avansate de securitate. Conform companiei taiwaneze, ZyAIR G-2000 Plus este primul produs din clasa sa care dispune de un server PEAP. Datorită acestui fapt, clienții vor putea beneficia în întregime de codificare și autentificare WPA de nivel Enterprise, fără a mai fi nevoiți să achiziționeze un server RADIUS separat. Interfața grafică încorporată face posibilă administrarea cu ușurință a până la 32 de utilizatori.

Firewall-ul integrat oferă protecție împotriva atacurilor de tip DoS, alături de funcții precum SPI (*Stateful Packet Inspection*).

Dispozitivul permite crearea de reguli de tip LAN to LAN, WAN to WAN, pe lângă cele WAN to LAN și LAN to WAN.

Cele patru porturi ale ruterului funcționează în mod 802.11g, oferind viteze de transfer de până la 54 Mbps. Prețul lui ZyAIR G-2000 Plus este de aproximativ 180 de dolari.

www.zyxel.com

ZyAIR G-2000 Plus dispune de un server PEAP.

Mai multe știri de comunicații
găsiți la www.chip.ro

Netgear

Administrare avansată pentru switch-uri wireless

Netgear s-a decis să se adreseze companiilor mici și mijlocii cu o nouă ofertă, aceea de funcții de administrare pentru rețelele WLAN. Mai concret, este vorba de un switch wireless care va fi disponibil începând cu al treilea trimestru al anului și care va beneficia de tehnologie de management pentru radio-frecvență (RF) de la Autocell.

Administratorii vor fi capabili să impună în rețea diverse politici de

securitate (conexiuni codificate WPA2, 802.11i sau WEP) și vor avea posibilitatea de a monitoriza starea punctelor de acces (AP), inclusiv canalele disponibile sau puterea semnalului acestora. Cu ajutorul soluției software de la Autocell, ce va fi livrată împreună cu viitorul switch, se va putea realiza controlul automat al canalelor, al semnalului sau al nivelului de încărcare.

www.netgear.com

Netgear va oferi funcții de administrare pentru rețele wireless cu ajutorul Autocell.

Iomega

Spațiu de stocare online

Atunci când ați fost în diverse deplasări, probabil că mulți dintre dumneavoastră ați folosit un client de e-mail pe web (cum este Yahoo sau Hotmail), pentru că el vă oferea un anumit nivel de accesibilitate. O asemenea soluție

și justificarea unui serviciu de stocare online, precum iStorage oferit de Iomega.

Serviciul este disponibil în două variante: iStorage Consumer, ce oferă capacități de 250 MB (la un preț de aproximativ 45 USD/an),

Stocare online cu serviciul iStorage de la Iomega.

v-a conferit accesul de oriunde la mesajele pe care le primeați sau pe care doreați să le transmiteți. Pornind de la acest aspect, ne putem da seama cu mai mare ușurință de ce, pentru unii utilizatori, este poate uneori esențial să aibă acces la documentele și informațiile lor importante oriunde și de oriunde. De aici apare

1 GB (135 USD/an) și 5 GB (375 USD/an) și iStorage Professional, care oferă conturi între 1GB (186 USD/an) și 15 GB (1.200 USD/an) sau chiar mai mult. După cum ați remarcat, sunt prețuri destul de piperate justificate probabil de serviciile de transfer încifrat și de clientul de backup oferit.

www.iomega.com

Yahoo

Căutare cu preferințe

Yahoo a pus la punct un site de căutare pe web unde utilizatorul își poate exprima preferințele sale cu privire la caracterul rezultatelor afișate. Acesta este disponibil la mindset.research.yahoo.com și include un slider de unde se poate alege cât de comerciale sau cât de științifice să fie rezultatele prezentate. De exemplu, dacă un utilizator este interesat de prețul unui produs pe care ar vrea să îl cumpere, el va seta slider-ul pe „shopping” sau, oricum, la o valoare mai

aproape de shopping. Dacă va fi însă interesat de tehnologia ce stă în spatele aceluia produs, va putea duce slider-ul mai mult către „research” (cercetare), iar rezultatele găsite vor fi rearanjate în funcție de această preferință.

Ideea este destul de interesantă și nu ar fi exclus ca într-un viitor apropiat să apară site-uri de căutare cu seturi multiple de preferințe.

mindset.research.yahoo.com

Pe Yahoo Mindset Search utilizatorii își pot sorta rezultatele căutărilor în funcție de preferințe.

Pauza de cafea

Utile sau măcar interesante, următoarele site-uri au devenit pentru mine locuri unde mă delectez sâmbătă dimineața.

Mircea Mihălcică

Toți cei care „lucrăm la calculator” simțim din când în când nevoia unei jumătăți de oră în care să ieșim din rutină, să facem o pauză între liniile de cod scrise sau să minimizăm fereastra Gimp (sau Photoshop, pentru boieri). Mie unuia îmi place în acest timp să citesc ceva interesant, fără legătură cu calculatorul, din care ori să învăț ceva, ori măcar să mă distrez sau să mă facă să mă simt bine în vreun fel. Voi face un itinerar cu locurile pe unde mă plimb, locații pe care le-am considerat bune de pus în albumul meu cu site-uri.

Opinii și idei

Nici nu mai știu cum am ajuns pe site-ul lui. Cine este Terry Mitchell? Vă va spune chiar el în pagina de start de la adresa www.commenterry.com. Excelent nume de domeniu și foarte bună prezentare, știm din prima ce găsim pe site (se face referire și la stilul abordat) și ne dăm seama imediat dacă ne interesează acele lucruri. Nu vă îndepărtați din cauza designului simplist, pentru că, după părerea mea, multe site-uri ar trebui să ia lecții de aici, să vadă cât de bine lucrează o abordare directă și clară, cât de important este conținutul.

Felul principal al acestui site îl reprezintă comentariile: autorul își dă cu părerea personală despre diferite lucruri, idei și declarații, noi apariții tehnologice, evenimente sportive sau politice, într-un mod foarte curat și de bun simț, cu o logică plăcută urechii. Citind, remarci simplitatea și bunul simț al ideilor, de fapt sunt scoase în evidență lucruri comune; îți vine să-ți spui „de lucrurile astea mă

puteam prinde și eu, doar că nu mi-a venit ideea”. Evident, nu sunt de acord cu toate cele scrise, tocmai aceasta este una dintre părțile frumoase, opiniile au personalitate foarte puternică, autorul este foarte decis și nu prea „o scaldă”. Deși toate celelalte sunt de obicei mai bogate în informație (nu ratați Trivia), cea mai plăcută gustului meu e secțiunea mini-commenterry, un fel de „scurt și la obiect”.

O ultimă notă, autorul este american și ca urmare am găsit multe idei legate de diferite personalități și de politica Statelor Unite, o serie de comentarii despre sporturile populare acolo și alte chestiuni locale, la care sincer nu prea mă pricep.

Punct pe l-nformație

Nu e greu de găsit www.bbc.co.uk, dar câți dintre voi l-ați și accesat? Păcat dacă n-ați

făcut-o, dar nu-i nimic, nu e timpul pierdut. Aș putea scrie un articol întreg doar despre acest site și puhoiul de informație utilă pe care ni-l oferă, dar mă voi referi doar la secțiunea Science, lăsându-vă pe voi să le descoperiți pe celelalte.

Lucruri folositoare, sursă de încredere, combinația perfectă – articolele merg de la efectele alcoolului și motivele pentru care nu putem dormi bine noaptea (și cum să îmbunătățim acest lucru), până la inteligență artificială, dezastre naturale, viața dinozaurilor și multe altele. Mulți veți spune că puteți vedea aceste lucruri și pe canalele TV care transmit documentare toată ziua. Cei de la www.bbc.co.uk s-au gândit la aceste chestiuni și au introdus în peisaj elementele interactive, un fel de „teste de personalitate” să le spunem, ceva mai deosebite decât cele pe care le găsim de obicei pe Internet, nu de genul „cât de deștept și apetisant ești”, ci având ca bază cercetări științifice.

Ca să vă faceți o idee, sunt de exemplu cinci pagini dedicate statului la soare, motive pentru care e bine sau e rău (și nu vorbim de bronz aici, deși se explică și cum și cât trebuie să stăm pentru un bronz bun), măsuri de protecție pe care trebuie să le luăm, precum și alte surse care oferă aceleași efecte benefice în cazul în care dorim să evităm plaja. Cam toate articolele sunt așa, cu bune și rele pe care fiecare le extrage și le mulează pe propriul organism sau propria fire.

Și asta cât face, în metri?

De câte ori nu v-ați întâlnit cu unități de măsură al căror corespondent în „limba noastră” nu vă era cunoscut? Mie mi se întâmplă de fiecare dată când citesc site-uri americane sau englezești, mai ales atunci când vine vorba de anumite date tehnice, iar pentru a rezolva problema accesez adresa [The screenshot shows a web browser window displaying the 'Commenterry' website. The page title is 'Mini-Commenterry' and it is 'Volume 23'. The article text discusses a woman named Miss Wilbanks who married a man named John Mason, and her subsequent actions, including a kidnapping and a prison sentence. The text is presented in a clean, readable format with a blue header and a white background.

Comentarii la obiect despre lucruri de tot felul.](http://www.</p>
</div>
<div data-bbox=)

De ce avem probleme cu somnul și cum să facem să le evităm.

megaconverter.com/mega2.

Sunt multe site-uri dedicate conversiei între diferite unități de măsură, dar acesta îmi oferă niște chestiuni speciale, conversii între diferite unități de măsură mai puțin comune. De exemplu câți Jouli are un kilowatt oră, câți wați are un cal putere sau conversia din zecimal în hexa, octal și binar.

Pe lângă acestea, mi se oferă posibilitatea de a face calcule relativ complexe, cum ar fi dobânda la un depozit (sau un împrumut) financiar. Sigur, nu e greu s-o fac cu hârtia și creionul, dar ce rost are, când îmi ajunge un singur clic? Pe lângă acestea, poate vă vor stârni interesul secțiunea de conversii de măsuri la băuturile alcoolice, calculul rezistenței unui fir de cupru sau aluminiu și multe altele. În plus, într-o fereastră în care se deschid link-uri externe, veți putea afla alte măsuri, de la cele de pantofi până la codurile ASCII sau binecunoscutele conversoare valutare.

Mii de articole, zeci de domenii

Mi-am amintit unde am auzit de Terry Mitchell (știți, din primul site prezentat): dintr-un articol citit pe www.goarticles.com. După cum vă puteți da seama după nume, site-ul este de fapt o bază de date cu articole, din diferite domenii, mergând de la metode de slăbit până la hobby-uri, multimedia sau comerț electronic. Greu de crezut că nu veți găsi ceva care să vă intereseze (personal, urmăresc secțiunea dedicată scrisului, dată fiind legătura cu ocupația mea curentă).

Cel mai mult îmi place faptul că articolele sunt pilule destul de scurte și la obiect despre un subiect foarte clar, rar se prezintă povești lungi. De exemplu, vi se pot da

sfaturi punctuale despre cum să vă prezentați la un interviu sau (un articol ce mie mi-a plăcut foarte mult) „șase greșeli de evitat atunci când aveți un loc de muncă”, iar scrierile tehnice sunt tot punctuale și directe, arată ceva de genul „cum faci un autoresponder cu ajutorul PHP”.

Întotdeauna am zis că site-urile de acest gen trebuie să aibă o secțiune de Noutăți unde să existe ultimele texte apărute. Din fericire pentru noi, cei de la GoArticles stau chiar mai bine, feed-urile RSS sunt prezente, astfel încât nu trebuie să accesați tot timpul fiecare secțiune de interes pentru a vedea dacă au mai apărut articole noi.

Bun gust și eleganță

Fiind membru al genului masculin, nu prea îmi stârnesc neuronii cuvintele „modă” și „asortat” atunci când vine vorba de haine. Nu rar mi s-a întâmplat să nu știu sau să nu-mi dau seama dacă o oarecare piesă de vestimentație se înțelege cu alți și dacă ambele mi se potrivesc mie. Celor care au trecut și mai trec prin astfel de probleme le recomand adresa mensfashion.about.com.

Aici veți găsi multe lucruri, unele cu grad de importanță mai mică și peste care putem trece și altele cu semnul exclamării și cu etichete Așa Da sau Așa Nu. Dintre cele din urmă, aflăm care sunt cele opt lucruri de evitat atunci când ne îmbrăcăm (e drept, știam deja despre monstruoșitatea combinației șosete – sandale). O altă secțiune interesantă este cea dedicată lucrurilor care nu trebuie să lipsească dintr-o garderobă masculină. Deși raportate la stilul american, ideile se potrivesc foarte bine și la noi. Atenție însă la culori, spune un alt articol, care ne dă idei despre ce și când să purtăm, când să purtăm haine colorate, care sunt culorile care atrag atenția (în sensul bun și în sensul rău) și altele.

Interesant mi s-a părut și textul unde se povestește despre sensul unor termeni de produse cosmetice, că nu întotdeauna „natural” înseamnă „fără probleme”, că producătorii se referă doar la câțiva compuși atunci când aduc vorba de lipsa alcoolului din anumite produse și altele. Dar să nu vă dezvălui tot farmecul acestor site-uri și să vă mai las și pe voi să citiți.

mircea_mihalca@chip.ro

Sfatul zilei – bărbații să poarte roz.

Traduceri online

Internetul poliglot

Cât de utile sunt și când merită folosite instrumentele online pentru traducere automată.

Mircea Mihălcică

Navighez pe Internet în căutare de informații și documentație despre un produs sau o tehnologie nouă, iar rezultatele care-mi par cele mai relevante sunt în altă limbă, prin „altă” în-

telegând o limbă diferită de română sau engleză, în care, Slavă Domnului, mă descurc oarecum. Pot de obicei apela la prieteni, cunosători de mai multe limbi străine decât mine, dar ei nu sunt întotdeauna la

îndemâna mea atunci când am nevoie, astfel încât tot de Internet și de uneltele de traducere online mă ajut.

Cele mai bune

Atunci când traduc din altă limbă în engleză e ușor, îmi dau seama și pot corecta micile erori apărute la traducerea automată, dar invers (din engleză în altceva) trebuie să cred programul pe cuvânt. Asta până azi, când mi-am strâns doi-trei prieteni și ne-am hotărât să testăm site-urile de traduceri: luăm un text pe care-l trecem din engleză prin germană și franceză și apoi din nou în engleză, observăm erorile din fiecare pas și comparăm rezultatul final cu datele inițiale. Dar să vedem concurenții.

Turnul Babel

Deși nu cred că informația e nouă pentru majoritatea celor care au avut în ultimii ani acces la Internet, îmi fac datoria și spun că unul dintre cele mai utilizate motoare de traducere online se află la adresa <http://babelfish.altavista.com>.

Limita pentru textul de tradus e stabilită la 150 de cuvinte, nu foarte mult, un paragraf de câteva rânduri, suficient pentru o informație critică (o definiție de exemplu), dar nesatisfăcător dacă ne interesează să traducem documente mai mari. Dacă însă textul de tradus se află pe Internet sub forma unei pagini web, uitați de limita de 150 de cuvinte, motorul oferă opțiunea traducerii paginilor web. Astfel, în loc să deschideți pagina normal în browser, intrați pe BabelFish și în câmpul corespunzător completați adresa paginii de tradus și limbile din-în care se face traducerea. De asemenea, apreciem faptul că Altavista s-a gândit și la designerii web care doresc să integreze în site un motor de traducere,

Putem accesa site-ul CHIP Germania în limba engleză, folosind BabelFish.

La lucru

Sursa

Textul de tradus a fost ales special pentru a pune probleme motoarelor de traducere online. Iată-l mai jos:

„It is a well-known fact that the English language has gained a great importance in our lives: an increasing number of people around the world are studying English as their mother tongue or as a foreign language and even a greater number of people are earning their living from using English.

If we take a look at the history of languages, we can easily see that this language is quite distinctive: it has been proved that almost a billion people in the world speak English, and this number is likely to grow due to the Internet and

the increasing number of websites which have their content written in English, and that is why English is one of the first international languages in history. Still, there are some people who disagree with this statement, but the future will prove us right. For example two-thirds of the world's letters and emails and more than half of the world's phone conversations are carried out in English. Needless to say, when two persons of different nationalities meet, it is almost certain that they will make themselves understood by speaking in English, not in their mother tongues. It is worth mentioning that the English grammar is very easy to learn and maybe this explains part of its popularity.”

Ce au spus experții

Fără sens

Aceasta este, în mare, părerea celor doi specialiști despre problemele traducerilor online:

„Frazele sunt împărțite în părți de propoziție și traduse în ordinea în care sunt în limba engleză. Traducerea părților individuale este corectă, dar topica în germană este total greșită, iar între părțile de propoziție nu există o legătură logică, astfel încât nu se înțelege sensul frazei. Sunt chiar omise pe alocuri unele cuvinte care sunt importante pentru înțelesul propoziției. Apar și anumite greșeli de ortografie.

Nu face diferența între substantive și adjective din limba sursă (limba din care se traduce – aici engleza). În limba țintă (limba spre care se traduce – aici germana) sunt scrise individual corect din punct de vedere gramatical, dar nu sunt puse corect în propoziție și nu

sunt acordate cu restul părților de propoziție. De exemplu, „English” este scris când mic, ceea ce înseamnă că motorul l-a recunoscut ca fiind adjectiv, când mare, ceea ce înseamnă că este folosit ca substantiv (cu sensul de „limba engleză”). Din păcate, de cele mai multe ori este folosit greșit.

Propozițiile mai simple sunt traduse acceptabil, dar frazele își pierd cu totul sensul și nu se pot înțelege deloc, astfel încât n-am înțelege nici ideile și nici mesajul dacă am citi doar textul în germană, fără să știm nimic despre textul inițial.

În franceză lucrurile stau cam la fel, traducerea este făcută în general cuvânt cu cuvânt, sunt greșeli de topică, articolele sunt puse uneori aiurea (sau lipsesc sau sunt prea multe), sensul textului inițial se pierde, iar rezultatul nu prea mai seamănă cu originalul.”

oferindu-le această posibilitate.

Regele Internetului

Cred că nu exagerez atunci când spun că Google tinde să devină o unealtă universală în domeniul activităților curente pe Internet: avem motor de căutare foarte performant, serviciu de e-mail de care utilizatorii nu prea se plâng și multe alte lucruri mai mici, dar foarte utile. Instrumentul de traducere automată nu este o noutate pentru Google, el există de ceva timp și l-am mai amintit și noi. Pentru a ajunge la el trebuie fie să folosim interfața în limba engleză, care poate fi accesată la www.google.com/language_tools?hl=en, fie link-ul direct http://translate.google.com/translate_t.

Se pot traduce atât pagini web, cât și text. Interesant e că la text pare să nu existe nici un fel de limitare la numărul de cuvinte (caractere, KB). Sunt suportate și limbi mai „exotice”, de genul chineză, japoneză, coreeană, majoritatea

acestora fiind însă în stadiul beta.

Deocamdată doar textul

Atunci când accesați www.reverso.net/text_translation.asp, veți observa că puteți traduce doar text simplu. Deși în meniu apare opțiunea traducerilor paginilor web, serviciul este indisponibil de ceva timp.

Acum avem de-a face cu o barieră în ceea ce privește numărul de caractere pentru traducerea online, limita fiind stabilită la 300 de semne, pentru documente mai mari fiind elegant îndreptați către o soluție software pentru desktop.

Puțin mai mult

Nu se putea ca www.dictionary.com să nu ofere un instrument de traducere online. Sincer, ne așteptam la o soluție care să ne propună mai multe opțiuni: în afară de un număr de caractere mai mare (limita fiind în jur de o mie), nu avem mare lucru de

remarcat: limbile sunt cele comune și nu există posibilitatea traducerii directe a paginilor web. Dacă se depășește numărul de caractere limită, traducerea este trunchiată (de fapt, se calculează în volum de informație și nu în număr de cuvinte / caractere, valoarea fiind în jur de 5 KB).

Oricum, nu ratați site-ul, chiar dacă motorul de traducere online nu e chiar ieșit din comun, există multe alte motive de a petrece timpul pe dictionary.com (eu intru pentru Word of the Day, cu RSS).

Utilitate limitată

Am zis că facem un fel de test, nu? După ce am aplicat algoritmul acestor patru site-uri și am analizat „mai la sânge” rezultatele pentru primele două (cele mai importante după părerea noastră), ne-am dat seama că o comparație nu și-ar avea sensul deoarece problemele și greșelile au tendința de a apărea în aceleași locuri.

Nu am încadrat în articol toate rezultatele traducerilor, ar fi însemnat o pagină pierdută oarecum. Dacă nu ne credeți pe cuvânt, refaceți singuri drumul folosind textul din casetă.

Dacă ne uităm pe textul inițial și pe rezultatul din urma celor trei traduceri consecutive, observăm că greșelile sunt destul de multe, de la simple nepotriviri până la schimbări ale sensului. Recunoaștem, textul a fost unul literar și greu, special l-am ales așa, pentru a putea apărea neconcordanțe și greșeli. În cazul unui text tehnic, lucrurile stau ceva mai bine, mai ales dacă avem o oarecare legătură cu subiectul; de exemplu, am intrat pe site-ul colegilor de la CHIP Germania, folosind atât Babelfish, cât și Google și am înțeles în mare parte ce era acolo. Problemele motoarelor de traducere online sunt normale, este foarte greu să faci o unealtă automată să înțeleagă și să redea corect sensul unei fraze grele. Nu mă interesează atât de mult să mi se traducă precis, să mi se scrie cu literă mare acolo unde este necesar, să se pună articolele exact așa cum trebuie. De fapt, pe mine mă doare să înțeleg ce e acolo, ideea, informația, să descifrez ce vrea să spună scrierea respectivă. O pot face oarecum pentru un text tehnic, dar în cazul unei traduceri literare îmi e foarte greu.

Dezamăgire? Nu, aș putea spune că lucrurile stau exact așa cum mă așteptam, în sensul în care se face de cele mai multe ori o traducere mot-a-mot, urmând ca sensul frazelor să fie descurcat de utilizator.

Indiferent de mărimea textului, traducerea se oprește după un număr de cuvinte.

Google Translate, simplu și eficient, ca orice lucru oferit de Google de altfel.

CUPRINS

DVD
Introducerea unei subtitrăriWeb
XmlHttpRequest

Automat

Tuning pentru Firefox

Un mic utilitar umflă mușchii browser-ului nostru preferat. Cu FireTune, Firefox lucrează la capacitate maximă.

Cătălina Lazăr

FireTune pentru Mozilla Firefox v1.x a fost creat pentru optimizarea ușoară și rapidă a acestui browser. El este bazat pe o colecție de setări populare care au fost testate în prealabil de experți. De obicei, trebuia să optimizăm manual Firefox-ul, ceea ce lua destul timp, iar pentru începători putea fi destul de dificil.

Interfața aplicației este deosebit de simplă, la fel ca și utilizarea sa.

Dacă ați fost curioși și ați intrat pe paginile de suport Firefox sau pe alte site-uri, cum ar fi <http://forums.mozillazine.org>, ați văzut că articolele dedicate tuning-ului acestui browser se întind pe câteva zeci de pagini. Dacă vă simțiți în stare și doriți să personalizați configurarea browser-ului, nu aveți decât să urmați (sau să ignorați!) sutele de sfaturi oferite aici.

Celor care sunt însă grăbiți și doresc un browser care să funcționeze cu toate motoarele la maximum, le recomandăm acest utilitar care alege pentru dumneavoastră cele mai bune setări și aduce inclusiv optimizări ale performanței.

Îl puteți găsi pe www.totalidea.com, www.firetune.com sau pe site-urile de download. Este oferit gratuit spre download și este extrem de ușor de folosit.

Mod de folosire

Mai întâi alegeți profilul pe care vreți să îl modificați. Apoi sunteți invitat să vă faceți un backup al configurației dumneavoastră existente, iar în cazul în care nu vă convin setările FireTune, să restabiliți

configurația originală (unii utilizatori au reclamat dispariția extensiilor sau ștergerea cookie-urilor, de aceea este bine să vă protejați împotriva acestor probleme neprevăzute).

După ce ați închis browser-ul și ați făcut un backup al setărilor dumneavoastră, sunteți rugați să alegeți tipul de configurație în combinație cu conexiunea la Internet și sunteți invitați să apăsați butonul de „Tune It”.

În rest, mai dispuneți de un tab de configurare în care mai puteți opta pentru două setări: una prin care permiteți efectuarea unor setări de performanță și una dedicată caching-ului de obiecte peste o conexiune SSL.

Ce câștigați?

Dacă vreți să vă dați seama dacă FireTune vă aduce vreun câștig de performanță, urmați pașii de mai jos:

- Curățați cache-ul din Firefox. Foarte important!
- Înainte de optimizare, faceți un test de viteză la <http://www.numion.com/stopwatch/> pentru <http://www.mozilla.org/products/firefox/> (sau o altă pagină).

- Curățați din nou cache-ul!
- Închideți Firefox și optimizați-l cu FireTune.
- Repetați testul de viteză cu aceeași pagină și comparați rezultatele.

Noi am observat un spor de viteză considerabil: convingeți-vă din pozele de mai jos! (și țineți seama că nu mai exista nimic în cache).

La <http://www.numion.com/stopwatch/> puteți testa timpul de încărcare al unei pagini.

Celor care vor să afle cu exactitate modificările făcute de FireTune, le recomandăm Help-ul aplicației sau o vizită la board.firetune.com, un forum unde pot sta de vorbă cu alți utilizatori și pot propune modificări pentru versiunile următoare.

catalina_lazar@chip.ro

http://www.mozilla.org/products/firefox/	00:00:08.963	Back
http://www.mozilla.org/products/firefox/	00:00:00.611	Back
După tuning-ul făcut de FireTune, se constată un spor considerabil de viteză.		

Subtitrare personalizată

DVD pe românește

Vă arătăm cum puteți introduce o subtitrare personalizată într-un film în format DVD.

După ce în lunile trecute v-am demonstrat cum puteți crea rapid un film în format DVD plecând de la unul codat DivX sau XviD, am zis că este cazul să aprofundez puțin problema și să văd cum poate fi introdusă în film o subtitrare personalizată.

Ideea mi-a venit după ce un coleg de-al meu a primit din Suedia un DVD cu filmul *The Lord of the Rings, The Fellowship of the Ring* și dorea să beneficieze de subtitrare în limba română. Zis și făcut – i-am cerut DVD-ul împrumut (pentru scopuri pur

academice și de testare a unor proceduri de lucru) și m-am pus pe treabă. Am căutat atât o modalitate de a avea subtitrare în română pe DVD, fără să îi schimb structura, păstrând meniurile și informațiile *Extra*, cât și o modalitate de a reduce spațiul ocupat, fapt ce a însemnat eliminarea meniurilor și a pistelor *Extra*. Să vedem ce a ieșit.

Totuși, înainte de a trece la lucru, trebuie să vedem de ce aplicații avem nevoie. În primul rând de un program capabil să copieze pe harddisk conținutul DVD-ului, eventual să îl și decripteze și să îl împartă în bucăți

de 4,5 GB pentru cazul (frecvent de altfel) în care nu dispunem de medii dual layer inscriptibile. Am ales să folosesc programele DVD Shrink (pentru conversie și împărțire în mai multe bucăți a DVD-ului) și DVD Decrypter, ambele fiind gratuite și disponibile pentru download în Internet și pe DVD-ul acestei luni. Urmează apoi aplicațiile necesare procesului de separare (demux) a pistelor video, audio și cu subtitrare în fișiere separate. Alegerea este ori DVD Decrypter ori VobEdit. Pentru manevrarea subtitrărilor, eventual pentru mici ajustări, vom folosi Subtitle Creator. În final, va trebui să refacem structura DVD, lucru pentru care vom utiliza aplicația DVD-lab PRO, IfoEdit și IfoUpdate.

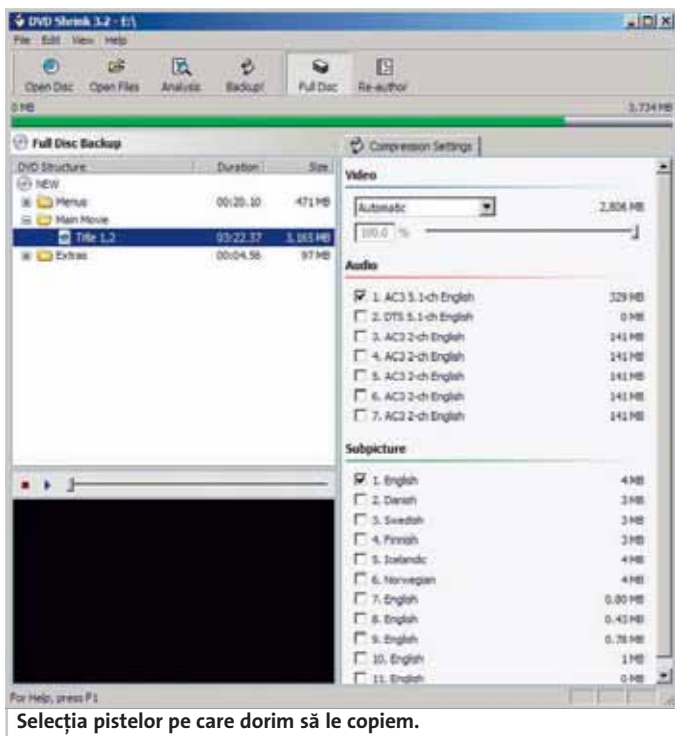
Să pornim

Primul lucru pe care trebuie să îl facem este acela de a ne asigura că avem destul spațiu disponibil pe harddisk. Pentru un DVD de 4,5 GB este de dorit să avem cel puțin 20 GB liberi pe harddisk înainte de a trece la lucru, dată fiind dimensiunea mare a fișierelor cu care trebuie să lucrăm. Apoi, trebuie să obținem subtitrarea pe care dorim să o introducem în DVD. Înarmați cu aceste elemente, suntem gata de a porni operația de introducere a unei subtitrări personalizate într-un DVD.

Copiere și decriptare

Folosind programul DVD Shrink în versiunea 3.2, operația de decriptare (acolo unde este cazul) și copiere pe harddisk a materialului de pe DVD este foarte simplă. Apăsând butonul *Open Disc*, selectați unitatea în care se află filmul. Apoi, din meniul *Edit - Preferences* selectați DVD-5 (4,7 GB) din cadrul tab-ului *Preferences*. Din *Preview* puteți debifa *Enable video and audio preview* pentru ca operația de copiere să fie mai rapidă. Tab-ul *output files* conține câteva setări, foarte importante (dar care nu sunt chiar legale) – *remove macrovision protection*, *remove P-UOP's* (Prohibited User Operations), *remove layer break*, pe care le puteți activa pentru a „elibera” conținutul DVD-ului. De asemenea, puteți bifa și *Split VOB files into 1GB size chunks* pentru cazurile în care nu folosiți un sistem de fișiere NTFS. Mai departe, în tab-ul *Stream Selections*, verificați dacă opțiunile sunt puse pe *All languages* și *AC3 or LPCM*. Și în final, în *File I/O* bifați opțiunea *Check RPC2 drive region code when opening a DVD*.

Revenind la fereastra principală, DVD Shrink vă oferă informații despre modalitatea

Selecția pistelor pe care dorim să le copiem.

de împărțire a filmului pe DVD. Cum dorim să introducem subtitrare doar în film, atunci selectăm *Title* din directorul *Main Movie*. Imediat, în partea dreaptă vor fi afișate piste audio asociate părții video selectate în cadrul tab-ului *Compression Settings*. Lăsați valorile implicite, dar vă recomand să încercați să eliminați din film acele informații de care nu aveți nevoie. În cazul de față, am eliminat toate coloanele sonore în afara celei AC3 5.1-ch English și a subtitrării în engleză (pentru că ea ne va fi de folos atunci când dorim să facem sincronizarea noii subtitrări). Apăsând butonul *backup*, putem face decriptarea și copierea pe harddisk a fișierelor selectate (din tab-ul *DVD Region* al ferestrei puteți elimina restricția de regiune), în cadrul unui director pe care îl vom denumi *1_copie*. Puteți lua o mică pauză până ce materialul

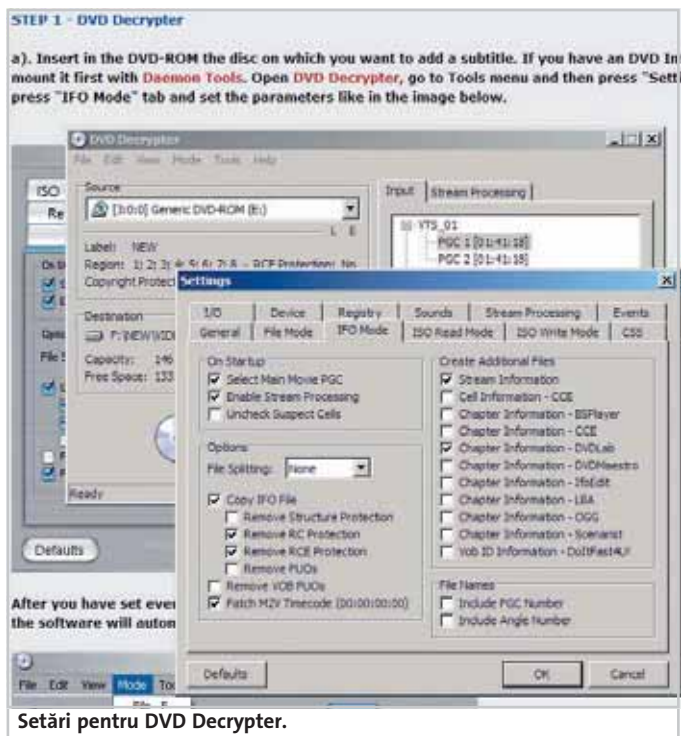
este copiat pe harddisk :).

Imediat după ce conținutul DVD-ului a fost decriptat și copiat pe harddisk, putem trece la pasul următor, și anume separarea pistelor audio, video și cu subtitrare. Aici operația poate fi realizată în două moduri, în funcție de tipul proiectului pe care doriți să îl realizați (un DVD nou sau cel vechi cu subtitrare în limba română și meniurile aferente).

Separare piste pentru DVD cu meniu

Vom avea nevoie de programul DVD Decrypter. Evident, îl puteam utiliza pe acesta și pentru crearea copie pe harddisk, dar am considerat că este mai bine să folosesc DVD Shrink.

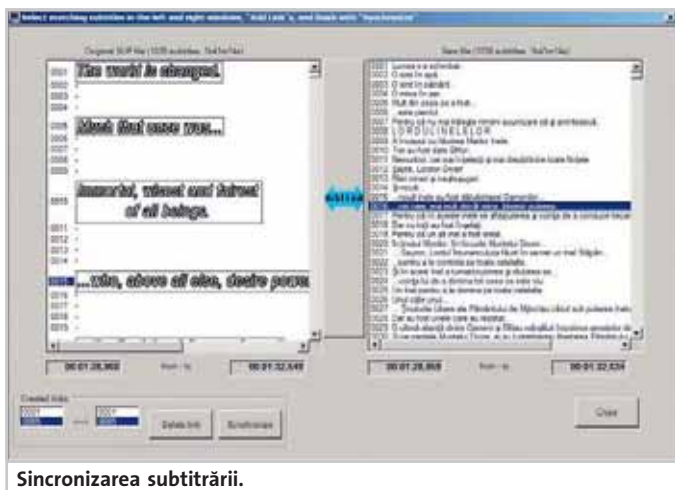
Porniți DVD Decrypter și vă recomand

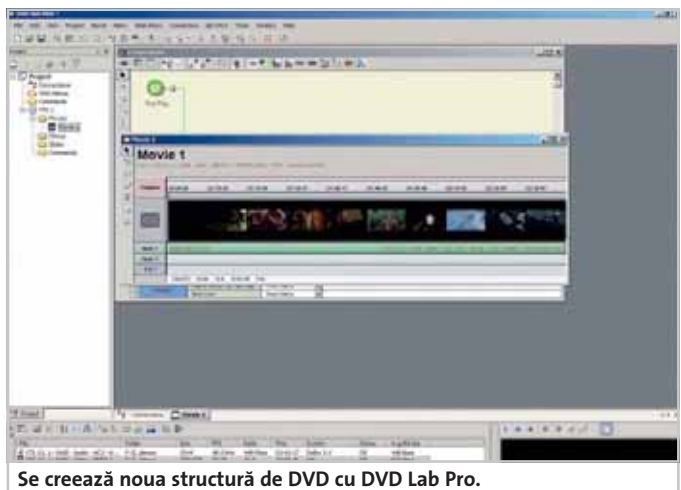
Setări pentru DVD Decrypter.

să utilizați ca sursă unul dintre cele două DVD-uri create cu DVD Shrink (o dată ce aveți fișierele pe harddisk, puteți folosi Nero ca să creați o imagine de DVD pe care ulterior să o deschideți cu Daemon Tools). Alegeți unitatea pe care se află filmul. Apoi, din meniul *Mode*, bifați *IFO I*. Din *Tools* alegeți *Settings* și apoi tab-ul *IFO Mode* pentru a mai face câteva mici modificări. Bifați *Stream Information* și *Chapter Information - DVDLab*, *Select Main Movie PGC*, *Enable Stream Processing*, *Copy IFO file*, *Remove RC Protection* și *Remove RCE Protection*, precum și *Patch M2V Timecode*.

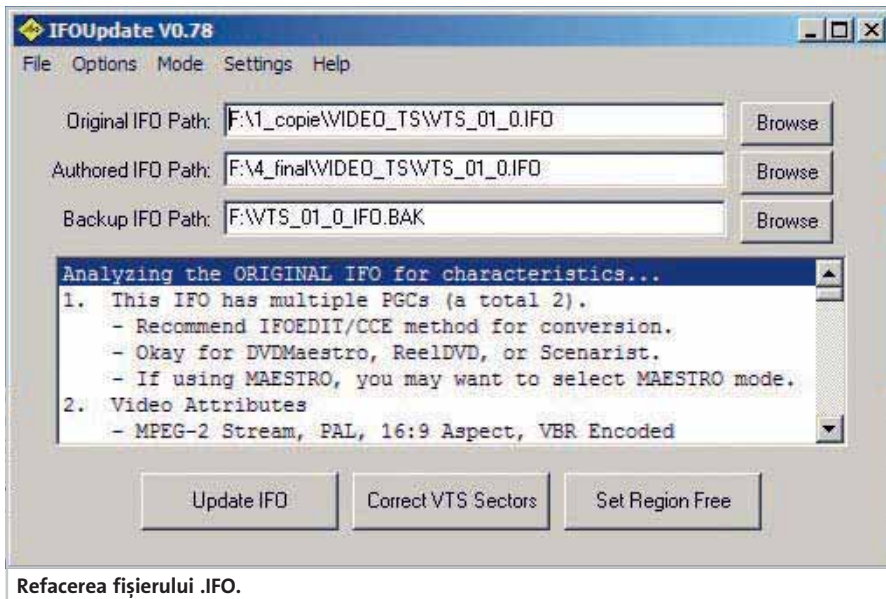
În fereastra din dreapta, din cadrul tab-ului *Input*, selectați (dacă nu este deja selectat) *PGC 1* din dreptul *VTS_01* (acesta este numele pe care îl are de obicei fișierul ce conține filmul). Apoi dați clic pe tab-ul

Sincronizarea subtitrării.

Se creează noua structură de DVD cu DVD Lab Pro.

Refacerea fișierului .IFO.

Stream Processing și bifați doar acele piste de care aveți nevoie, adică cea video principală, coloana sonoră și eventual o subtitrare. Apoi, verificați dacă fiecare selecție are activă opțiunea *demux*. Cu un clic pe butonul *Decrypt* se poate face separarea pistelor; vă recomand să le salvați în directorul *2_demux*.

Separare piste pentru DVD fără meniu

Cei care doresc să obțină un DVD fără meniuri sau să aibă o subtitrare sincronizată trebuie să apeleze la *VobEdit*. Și acesta este simplu de folosit. Apăsând butonul *Open*, este încărcat fișierul *VTS_01_0* din directorul *VIDEO_TS* ce se află în *1_copie*. Apoi, se apasă butonul *Demux* și se bifează *Demux all Video streams*, *Demux all Audio streams* și *Demux all Subp streams*, salvându-le într-un alt director.

Sincronizarea subtitrării

Partea de sincronizare a subtitrării este una foarte importantă, dacă doriți ca materialul final să fie unul de calitate. Cu ajutorul programului *SubtitleCreator* putem să realizăm atât sincronizarea, cât și să folosim subtitrări în format *SRT* sau *SUB*. Așadar, porniți aplicația și apăsați pe butonul *Open Subtitle* și încărcați subtitrarea dorită. Pentru acest exemplu am folosit o subtitrare în format *SRT*, împărțită în două fișiere, corespunzătoare celor două DVD-uri pe care le-am obținut cu *DVD Shrink*.

Apăsați pe butonul *Open IFO file*, pentru a încărca informațiile legate de culoarea fontului utilizat pentru subtitrare, alegând fișierul *VTS_01_0.IFO* din directorul *1_copie\VIDEO_TS*. Înainte de a crea fișierul *SUP* cu noua subtitrare, dați clic pe

tab-ul *Synchronize* pentru a verifica sincronizarea și deschideți fișierul *VTS_01_xxx.SUP* creat la pasul anterior (separare piste pentru DVD fără meniu), dacă ați optat la început pentru păstrarea subtitrării, așa cum v-am sugerat.

O să vi se deschidă o fereastră în care veți avea cele două subtitrări. Sincronizarea se face prin selecția unui dialog din subtitrarea inițială (cea în engleză în acest exemplu), cea în română și apăsarea butonului *Add Link*. Vă recomand să sincronizați prima și ultima replică, precum și câteva de pe parcursul filmului, la alegerea dumneavoastră. În final apăsați *Synchronize* și *Close* pentru ca sincronizarea să fie făcută. Dați apoi clic pe *Save*, pentru a salva noua subtitrare – veți vedea că în directorul în care aveți subtitrarea inițială a mai apărut

una având *sync0* în denumire. Reîncărcați-o cu *Open Subtitle* pentru că este cazul să ajustăm informațiile legate de culoare și de font.

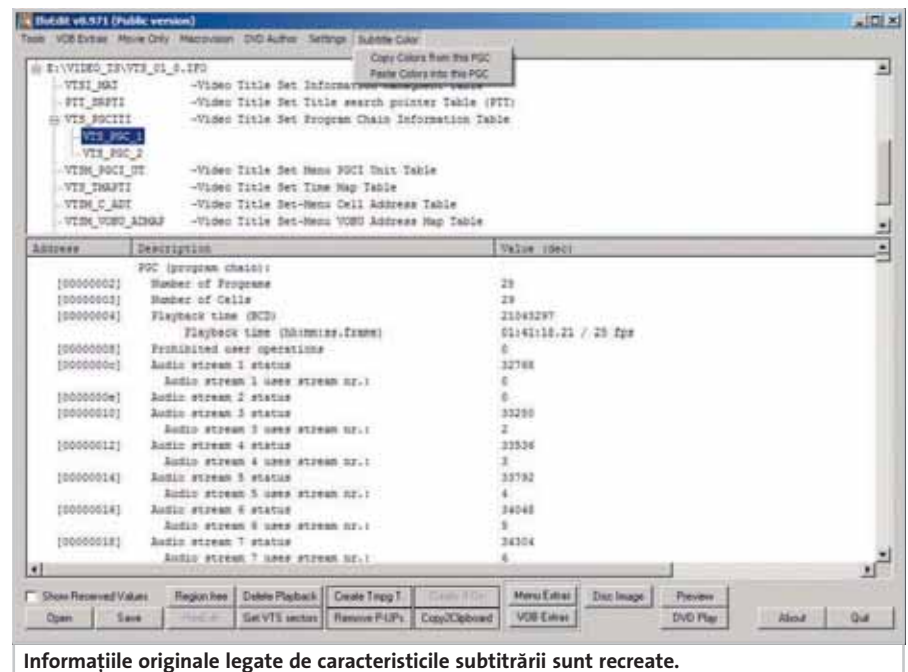
Apăsând butonul *preview*, se deschide o nouă fereastră de unde aveți acces la setările legate de aspectul fontului. Vă recomand să folosiți un tip de font ce are extensie *Central European*, de exemplu *Tahoma*, și să reduceți *Outline*-ul cu câteva puncte. Cu clic pe *Open IFO* file veți prelua setările originale de culoare ale filmului pentru ca ele să fie folosite în noua subtitrare (*Save as SUP* pentru a stabili calea unde ea va fi salvată), ce va fi creată imediat ce dați clic pe butonul *Start*.

DVD cu meniu

Este cazul să refacem structura DVD-ului nostru. Porniți programul *DVD-lab PRO* și alegeți tipul proiectului *Simple (Movie Only)* și sistemul (*NTSC* sau *PAL*). În cazul de față am ales *PAL*.

Dați clic dreapta cu mausul în partea de jos a ferestrei (*Assets*, în tab-ul *Video & Audio*) și alegeți *import*, selectând pe rând coloana sonoră și pista video din directorul *2_demux*. Apoi, dați clic dreapta pe fiecare dintre ele și introduceți-le în proiect (*Insert to Project*). Din meniul *Movie* alegeți *Import Chapters* și selectați fișierul *VTS_01 - Chapter Information - DVDLab* creat cu *DVD Decrypter*. Dați *Proceed* pentru ca informațiile să fie încărcate în proiect.

Din fereastra *Movie 1*, dați clic pe pista *Sub 1* pentru a putea încărca subtitrarea. Alegeți *Romanian* pentru limba subtitrării și încărcați-o (pe cea creată la pasul precedent) folosind butonul *Import*. Apoi,

Informațiile originale legate de caracteristicile subtitrării sunt recreate.

salvați fișierul .SUP prin apăsarea butonului *Generate Subtitle Stream*.

Acum, este cazul să refacem structura DVD-ului și, prin urmare, din *Project* dați clic pe *Compile DVD* și salvați fișierele într-un director nou. Eu am folosit 4_final.

Chiar dacă avem refăcute fișierele VOB, tot mai trebuie să le introducem în DVD. Copiați-le pe cele VTS_01_x.VOB peste cele originale pe care le avem în directorul 1_copie. Apoi, utilizând aplicația IfoUpdate vom reface informațiile din fișierul IFO. Verificați dacă sunt bifate opțiunile *Transfer VTS_C_ADT Table*, *Copy Color Table in Each PGC*, *Copy Audio and Subpicture Tables*, *VTS_TMAPTI Table Transfer (Time Map)*, *AutoCorrect VTS Sectors (When Updating)*, *AutoAnalyze Original IFO (When Specified)*. Mai trebuie specificate fișierele corespunzătoare, și anume pentru *Original IFO Path* încărcați fișierul VTS_01_0.IFO din cadrul VIDEO_TS din 1_copie, pentru *Authored IFO Path* introduceți VTS_01_0.IFO din 4_final\VIDEO_TS. Finalizarea se face prin apăsarea butonului *Update IFO* și validarea mesajelor primite.

Acum, puteți verifica dacă dispuneți de subtitrare, rulând structura de DVD din 1_copie într-un player software de DVD-uri. Dacă totul a decurs corect, veți avea subtitrarea în română disponibilă.

DVD fără meniu

Pentru cei care nu doresc să păstreze structura inițială a DVD-ului (se reduce din spațiul ocupat), operația de finalizare a DVD-ului se face cu IfoEdit. Porniți programul și apăsând butonul *Open* încărcați fișierul VTS_01_0.IFO din cadrul directorului 1_copie\VIDEO_TS. Mergeți pe *VTS_PGCITI* și selectați *VTS_PGC_1*. Apoi din *Tools*, dați *Save Celltimes to file* și salvați fișierul într-un director. Închideți programul și apoi reporniți-l. Din meniul *DVD Author* selectați *Author new DVD* și încărcați fișierele corespunzătoare. În *Video*, *Audio* și *Subpicture* introduceți-le pe cele create cu ajutorul lui VobEdit. Fiți atenți să setați corect limbile corespunzătoare. Mai trebuie doar să adăugăm subtitrarea în limba română. Adăugați-o pe cea creată cu *Subtitle Creator*, iar variabilele pentru *Scene changes/Chapters* le preluați din fișierul *Celltimes* creat mai devreme. Terminați proiectul apăsând butonul OK. Mai avem de făcut însă o mică modificare, și anume să rescriem setările inițiale ale fișierului VTS_01_0.IFO, ce conține informațiile legate de modul în care este afișată subtitrarea. Încărcați-l pe cel din 1_copie în IfoEdit, selectați VTS_PGC_1 așa cum v-am arătat anterior și din meniul *Subtitle Color* dați *Copy colors*. Apoi încărcați fișierul creat de dumneavoastră și dați *Paste color* din cadrul meniului *Subtitle Color*. Puteți recrea manual directoarele VIDEO_TS și AUDIO_TS pentru a avea structura completă a DVD-ului.

Cam asta ar fi totul. Succes!

Dezvoltare web

XmlHttpRequest

O tehnică elegantă pentru pagini web rapide

Cătălin Constantin

Este un truism faptul că Internetul de astăzi nu mai seamănă cu cel de la momentul apariției sale. S-au dezvoltat tehnologii, s-au găsit noi utilizări pentru „rețeaua rețelelor” și pentru multă lume Internetul a devenit o componentă a vieții sociale. A folosi Internetul ca principal mijloc de informare și de comunicare nu mai este de mult o ciudățenie. Poșta electronică, navigare pe web, mesagerie instantanee, file-sharing, telefonie prin Internet și lista ar putea continua.

Însă, din tot acest amalgam de tehnologii, pentru cei mai mulți utilizatori sunt relevante tehnologiile „primordiale”: poșta electronică și browsing web. Două dintre tehnologiile care au declanșat explozia Internetului și care, deși și-au diversificat forma de prezentare, paradoxal, în esența lor au rămas neschimbate de la începuturile Internetului. Ca dovadă, spam-ul care năpădește căsuțele noastre poștale.

Tehnologii vechi trebuie să facă față unor cerințe din ce în ce mai ridicate și mai rafinate din partea utilizatorilor. Faptul că sunt vechi nu înseamnă că nu pot fi în continuare îmbunătățite sau găsite noi metode de exploatare a posibilităților lor. Și ajungem astfel la ideea din spatele acestui material. Având relativ aceleași standarde și instrumente ca la începuturile Internetului, cum poate fi îmbunătățită experiența trăită de utilizatori pe web? Vom vorbi despre navigatoare, site-uri, servere, HTML... ceea ce numim generic browsing.

Starea de fapt

Bazându-se pe trei standarde – URL (Uniform Resource Locator) pentru adresarea informației, HTTP (Hyper Text Transfer Protocol) ca modalitate de comunicație între client (browser) și server și HTML (Hyper Text Markup Language) ca modalitate de prezentare, World Wide Web, WWW sau web-ul promitea la începuturile sale posibilitatea de a oferi conținut informațional în format electronic cu un grad de interactivitate ridicat.

Însă de aici au apărut problemele: ca modalitate de prezentare, HTML este

quasi-static. Fără un mic ajutor, elementele dinamice nu pot fi create în paginile web. Era momentul în care și-a făcut apariția platforma Java, care promitea să aducă mult dorita interactivitate paginilor web. Applet-urile rezolvau însă situații particulare și nu întotdeauna s-au dovedit a fi cele mai fericite soluții. Apoi Netscape inventează JavaScript, un limbaj de scripting destinat paginilor web, cu ajutorul căruia au putut fi introduse elementele dinamice atât de mult așteptate. Și astfel s-a născut așa-zisul Dynamic HTML. Microsoft dezvoltă ActiveX și între timp își face apariția Flash și prin intermediul acestor tehnologii apar noi posibilități de integrare a conținutului dinamic în paginile web. De asemenea, au apărut CSS (Cascading Style Sheets) și evoluțiile sale, noi specificații și recomandări pentru HTML, dezvoltatorul web având acum posibilitatea de a folosi o gamă întreagă de tehnici pentru a crea pagini cât mai dinamice. Însă... tot nu este de ajuns.

Faptul că întreaga infrastructură a web-ului se bazează pe HTTP are o seamă de inconveniente. În primul rând, deși bine implementat, HTTP are un set restrâns de tipuri de „comenzi” – metode: GET, POST,

PUT, DELETE, HEAD, TRACE, OPTIONS și CONNECT. Orice dialog între browser – client și să zicem Apache – server se poartă folosind acest set de comenzi. Și, din păcate, cu JavaScript cu tot nu este posibil ca acest dialog să se poarte în timp real. Exemplul clasic este orice motor de căutare: se introduce un cuvânt cheie, se apasă Submit, browser-ul emite o cerere de tip POST către server, iar acesta returnează un set de rezultate într-o pagină nouă. Dar dacă avem un formular mai complex, în care trebuie actualizată doar o anumită secțiune a paginii? Orice cerere către server poate – în cazul unei implementări proaste a gestionării sesiunilor – să distrugă conținutul unui formular. Și utilizatorul o ia de la capăt cu completarea lui.

Până la un moment dat, când dezvoltatorii de site-uri au descoperit o mini comoră ascunsă în browser-ele moderne. Ca să aveți o imagine practică a acestor tehnici, gândiți-vă la trei produse Google: Maps (maps.google.com), Suggest (www.google.com/webhp?complete=1&hl=en) și Gmail (gmail.google.com).

Chiar și pentru cei care nu au o legătură la Internet foarte bună, odată accesat contul Gmail, parcă acesta se mișcă nefiresc de repede.

Micul secret

Ce „motorizează” aceste pagini? Care este tehnologia din spatele lor? O sesiune de debbuging HTTP coroborată cu o analiză atentă a codului din aceste pagini dezvăluie micul fătaș: obiectul XmlHttpRequest folosit împreună cu JavaScript. Și trebuie să-i dăm cezarului ce-i al lui. Nu tot ce iese din Microsoft este neapărat „evil”. În fapt, XmlHttpRequest este atât de folositor

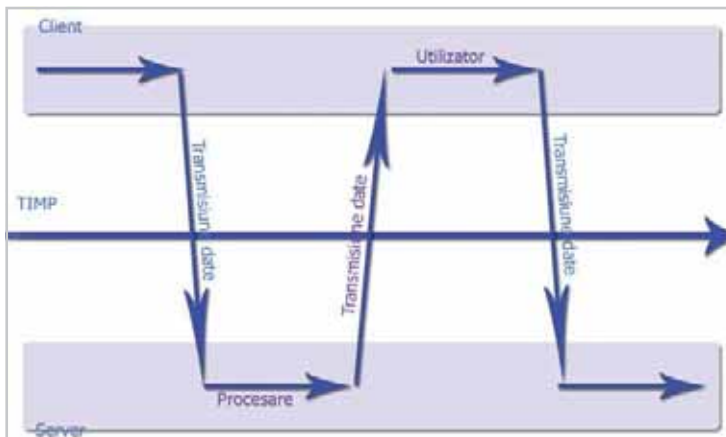

The screenshot shows the Google Suggest BETA interface. At the top is the Google logo with 'Suggest BETA' below it. Below the logo are navigation tabs: Web, Images, Groups, News, Froogle, Local, and more. A search input field contains 'brad pitt'. Below the input field is a list of suggestions with their corresponding result counts:

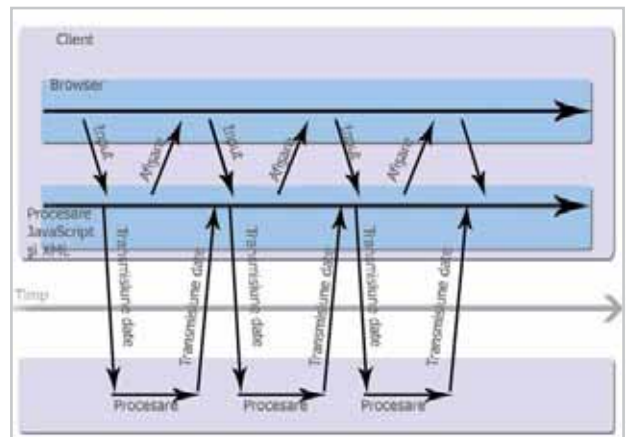
brad pitt	2,580,000 results
bratz	1,870,000 results
brazil	43,500,000 results
bravo	10,700,000 results
brain teasers	532,000 results
brandi love	738,000 results
brain	50,100,000 results
brand new	27,700,000 results
brand new lyrics	1,580,000 results
braun	16,300,000 results

On the right side of the suggestions list, there are links for 'Advanced Search', 'Preferences', and 'Language Tools'. At the bottom right, there is a link for 'results. Learn more'.

Google Suggest este un exemplu elocvent al folosirii XmlHttpRequest.

Modelul clasic de interacțiune dintre utilizator, browser web și server implică existența unor timpi „morți”.

Folosirea XMLHttpRequest crește dinamicitatea paginilor prin procesarea în background de către browser a informațiilor.

încât a fost implementat de Mozilla și de Apple și, în ultimă instanță, și de Opera. Și chiar și W3C – organismul care gestionează standardele legate de web – îl include în Document Object Model (DOM) Level 3 Load and Save Specification. Introdus în Internet Explorer 5 și preluat din mers de celelalte browser-e, XMLHttpRequest poate fi folosit în cadrul paginilor web pentru a gestiona în background comunicarea dintre browser și server, fără a fi necesară o întreagă reîncărcare a paginii.

În sine, această modalitate de comunicare între browser și server nu este o tehnologie, ci mai degrabă o tehnică ce îmbină mai multe tehnologii. Și pentru că trebuia să poarte un nume, i s-a spus AJAX: Asynchronous JavaScript and XML.

Deci pentru implementarea în pagini pentru diferite browser-e XMLHttpRequest este obiect nativ în produse ce conțin cod Mozilla și trebuie instanțiat ca orice obiect ActiveX în browser-e Microsoft.

Cum spuneam mai sus, XMLHttpRequest este un obiect. Expune pentru scripting niște metode, evenimente sau proprietăți. În general, implementările sunt la fel în toate browser-ele, parcă pentru a demonstra cât de ușor de acceptat este un lucru folositor.

La lucru

Orice tehnică sau tehnologie nouă nu are o valoare prea mare dacă nu îi vedem și foloasele. După ce am consultat tabelele cu metode și proprietăți, putem trece la treabă. Pentru a putea folosi acest obiect, trebuie în primul rând stabilit cu ce fel de browser avem de-a face pentru că, așa cum spuneam, XMLHttpRequest este implementat de Microsoft ca tehnologie ActiveX. Așadar, doar instanțierea obiectului este diferită. Pentru acest lucru, există mai multe posibilități.

O modalitate simplă de detectare a browser-ului se folosește de sintaxa specifică IE de instanțiere a obiectelor ActiveX.

```
function getHTTPObject() {
    var xmlhttp;
    // implementarea nativea XMLHttpRequest
    if (window.XMLHttpRequest) {
        xmlhttp = new XMLHttpRequest();
    }
    // implementarea IE ActiveX
    else
    if (window.ActiveXObject) {
        xmlhttp = new
        ActiveXObject("Microsoft.XMLHTTP");
    }
    return xmlhttp;
}
```

O funcție mai complexă de detectare a existenței obiectului poate fi creată și prin

adăugarea unor metode de tratare a erorilor.

```
function getHTTPObject()
{
    var xmlhttp = false;
    /*@cc_on
    @if (@_jscript_version >= 5)
    try
    {
        xmlhttp = new
        ActiveXObject("Msxml2.XMLHTTP");
    }
    catch (e)
    {
        try
        {
            xmlhttp = new
            ActiveXObject("Microsoft.XMLHTTP");
        }
    }
}
```

XMLHttpRequest

Proprietăți comune ale obiectului

Proprietate	Utilizare	Descriere
onreadystatechange	scriere/citire	Oferă o modalitate de tratare a evenimentului readyState ori de câte ori se schimbă starea acestuia.
readyState	citire	Returns the state of the object: Returnează starea obiectului XMLHttpRequest: 0 = neinițializat 1 = în încărcare, metoda open() a fost apelată cu succes; 2 = încărcat, metoda send() a fost apelată; 3 = interactiv, obiectul transferă date, răspunsul serverului nu este complet; 4 = complet, obiectul a terminat sesiunea, datele sunt încărcate în memorie.
responseText	citire	Returnează răspunsul de la server ca șir de caractere (string)
responseXML	citire	Returnează răspunsul de la server ca document XML care poate fi prelucrat ulterior folosind alte obiecte
status	citire	Returnează codul de răspuns la cererea emisă către serverul HTTP: 200 - OK, 404 - Not Found
statusText	citire	Returnează explicația codului de răspuns la cererea emisă către server ("OK", "Not Found")

XMLHttpRequest

Metode comune ale obiectului

Metoda	Parametri	Descriere
abort	()	Renunță la cererea curentă.
getAllResponseHeaders	()	Returnează ca un șir de caractere (string) setul complet de header-e HTTP.
getResponseHeader	("câmp_header")	Returnează ca un șir de caractere (string) valoarea "câmp_header" din header-ul HTTP al răspunsului serverului. De exemplu, pentru un server Apache și o interogare de genul getResponseHeader ("Server") valoarea returnată va fi Apache...
open	("metodă", "URL", "asyncFlag", "userName", "password")	Inițializează o cerere către serverul HTTP în care sunt specificate metoda, URL-ul către care pleacă cererea, dacă cererea este sincronă sau nu și eventualele valori de autentificare. Metodele pe care le poate folosi sunt cele ale protocolului HTTP. URL-ul poate fi absolut sau relativ. Flag-ul boolean indică pentru valoarea TRUE că procesarea script-ului poate continua după trimiterea cererii, valoarea FALSE face ca script-ul să aștepte răspunsul serverului pentru a continua procesarea. Această metodă inițializează doar conexiunea. Trimiterea se face cu metoda send.
send	(conținut)	Efectuează cererea către server transmițând eventual un anumit conținut.
setRequestHeader	("câmp", "valoare")	Adaugă o pereche câmp=valoare header-ului HTTP care trebuie trimis.

```

catch (E)
{
xmlhttp = false;
}
}
@else
xmlhttp = false;
@end @*/
if (!xmlhttp && typeof XMLHttpRequest
!= 'undefined')
{
try
{
xmlhttp = new XMLHttpRequest();
}
catch (e)
{
xmlhttp = false;
}
}
return xmlhttp;
}

```

Pentru verificarea primului script, putem crea o pagină HTML simplă de genul:

```

<html>
<body onload=getHTTPObject()>
<script type="text/javascript">
function getHTTPObject() {
var xmlhttp;
if (window.XMLHttpRequest) {
xmlhttp = new XMLHttpRequest();
}
else
if (window.ActiveXObject) {
xmlhttp = new

```

```

ActiveXObject("Microsoft.XMLHTTP");
}
return xmlhttp;
}
function testxml(){
var x;
x=getHTTPObject();
window.alert(parseInt(x.readyState));
}
</script>
<input type="button" value=test
onclick=testxml()>
</body>
</html>

```

Un clic pe butonul „test” ne va returna în Internet Explorer valoarea 0, iar în Firefox valoarea NaN (Not a Number).

Având metoda de instanțiere a obiectului, putem crea o aplicație mai complexă. Ne vom limita la a folosi în exemplele noastre doar ceva HTML. Vă lăsăm pe dumneavoastră să aplicați aceste tehnici în limbajele de scripting server-side pe care le folosiți.

În primul rând, creați două fișiere text cu un conținut semnificativ diferit. Conținutul primului dintre ele va fi afișat la încărcarea paginii, iar pe cel de-al doilea îl vom afișa printr-un simplu clic pe un link din pagină.

```

<html>
<head>
<script type="text/javascript">
var xmlhttp
function loadXMLDoc(url)
{

```

```

// Mozilla, etc.
if (window.XMLHttpRequest)
{
xmlhttp=new XMLHttpRequest()
xmlhttp.onreadystatechange=state_Change
xmlhttp.open("GET",url,true)
xmlhttp.send(null)
}
// IE
else if (window.ActiveXObject)
{
xmlhttp=new
ActiveXObject("Microsoft.XMLHTTP")
if (xmlhttp)
{
xmlhttp.onreadystatechange=state_Change
xmlhttp.open("GET",url,true)
xmlhttp.send()
}
}
function state_Change()
{
if (xmlhttp.readyState==4)
{
// if "OK"
if (xmlhttp.status==200)
{
document.getElementById('T1').innerHTML=
xmlhttp.responseText
}
else
{
alert("Au apărut probleme:" +
xmlhttp.statusText)
}
}
}
</script>
</head>
< b o d y
onload="loadXMLDoc('test1.txt')">
<a href=javascript:loadXMLDoc('test2.txt')>
Test</a>
<br>
<div id="T1" style="border:1px solid
black;height:400;width:300"></div></
body>
</html>

```

Frumos și elegant. Încercați să testați această pagină cu ajutorul unui server web. Local, folosind file:///... pentru URL, XMLHttpRequest nu funcționează. De asemenea, observați folosirea în metoda open() a procesării asincrone.

Încheiem aici, nu înainte de a ne exprima speranța că vom vedea cât mai multe implementări ale acestei tehnici chiar și în web-ul românesc.

catalin_constantin@chip.ro

Tips & Tricks

Windows XP

Adăugați informații suplimentare în fereastra de proprietăți a sistemului

Dacă lucrați de exemplu într-o firmă de asamblare și doriți ca, pe lângă informațiile oferite despre sistem de către OS, să adăugați numere de telefon, adresa și un logo în fereastra de proprietăți a sistemului, urmați pașii de mai jos.

Aveți nevoie de două noi fișiere în directorul C:\Windows\System32. Primul este numit 'OEMINFO.INI'. Copiați următorul template și înlocuiți-l cu informațiile necesare.

[General]

Manufacturer=Numele companiei dumneavoastră

Model=Modelul calculatorului

SupportURL=Site-ul companiei

LocalFile=Link către un fișier HTML

[Support Information]

Line1=Primul număr de telefon

Line2=Al doilea număr

Line3=Al treilea număr

Puteți adăuga câte linii doriți.

Al doilea fișier pe care va trebui să îl adăugați este logo-ul companiei. Acesta trebuie să fie un bitmap cu dimensiunile

de 172 x 172 pixeli. Denumiți-l 'OEMLOGO.BMP'. Adăugați-le pe amândouă și vor apărea atât informațiile, cât și logo-ul în fereastra de proprietăți.

Windows XP

Instalați o nouă placă de bază fără a reinstala vechiul sistem de operare

Ați încercat vreodată să schimbați placa de bază în timp ce mențineți sistemul de operare? Șansele cele mai mari sunt să fiți întâmpinați de un BSOD (blue screen of death) în momentul în care boot-ați.

Iată ce trebuie să faceți. În repararea instalării lui Windows XP stă toată șmecheria. Prin aceasta, tot hardware-ul va fi redetectat și fișierele sistem necesare vor fi automat reinstalate fără a afecta regiștrii sau datele utilizatorului aflate pe sistem. Iată cum procedați:

Introduceți în unitate CD-ul cu Windows XP și restartați calculatorul.

Acum selectați opțiunea „Press enter to set up Windows XP now”.

Pentru a sări peste EULA, apăsați F8 și apoi R pentru a începe restaurarea instalării.

Acum va începe procesul de instalare a XP-ului, dar nici una din vechile date nu va fi ștersă sau înlocuită.

Restartați și sunteți gata!

Mozilla Firefox

Fără „memorie”

Împiedicați Firefox să salveze intrări URL care vor apărea în fereastra dropdown a adreselor web. Pur și simplu specificați ca atributul fișierului History.dat să fie „read-only”.

Navigați până la Documents and Settings\Nume utilizator\Application Data\Mozilla\Firefox\Profiles\. Trebuie să existe acolo un director cu un nume alcătuit dintr-o înșiruire aleatoare de caractere, cum ar fi osbygy1sl.default. Veți găsi fișierul în acest director.

Și gata, nici un site nu va mai fi de acum „înregistrat”, iar peregrinările dumneavoastră prin Internet vor rămâne anonime.

Windows XP

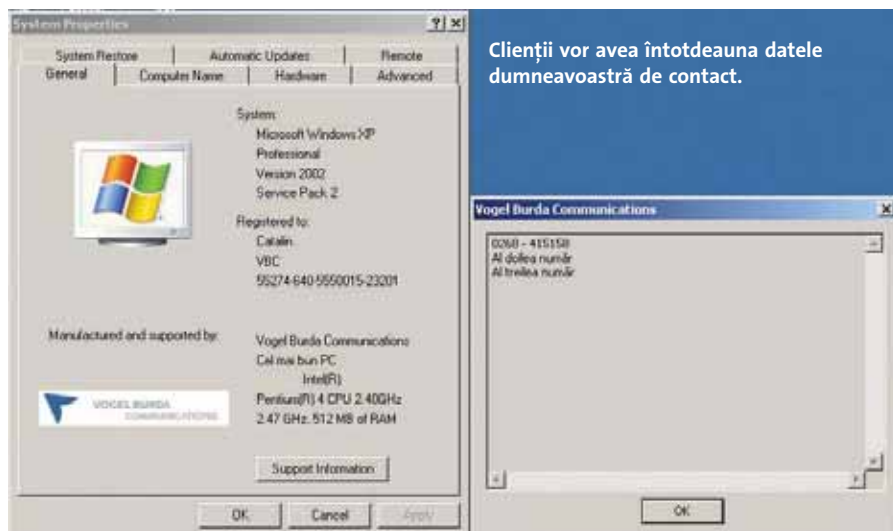
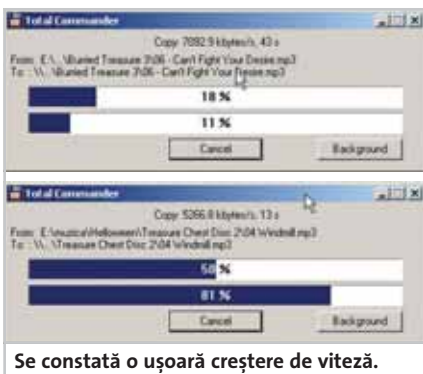
Creșteți viteza de transfer a datelor

Dacă lucrați într-un mediu în care este necesară transferarea unor fișiere de dimensiuni mari, puteți crește performanța transferului urmând pașii de mai jos. Procedul utilizează memorie mai multă, dar dacă aveți 512 MB, aceasta nu ar trebui să fie o problemă.

Deschideți editorul de regiștri și navigați până la 'HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\lanmanworkstation’.

Dacă următoarele intrări nu există deja, creați următoarele chei DWORD: 'MaxCmds', 'MaxThreads' și 'MaxCollectionCount'. Atribuiți-le valorile de 30, 30 și respectiv 32.

După ce restartați, ar trebui să simțiți o îmbunătățire a vitezei de transfer.

Clienții vor avea întotdeauna datele dumneavoastră de contact.

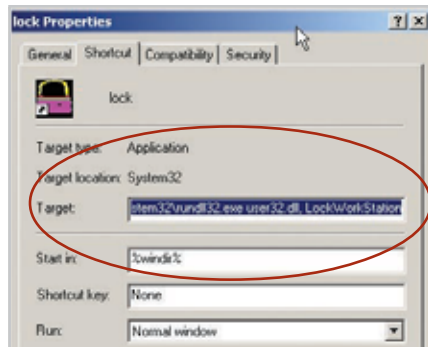
Windows XP

Dublu clic pentru blocarea calculatorului

De fiecare dată când plecați de la birou, este indicat să vă blocați calculatorul pentru a vă proteja datele importante.

Iată cum puteți face acest lucru printr-un simplu dublu-clic.

- Clic dreapta pe desktop și alegeți New/Shortcut.

Dublu clic pe shortcut-ul de pe desktop și computerul este blocat.

- În căsuța nou deschisă tipăriți '%windir%\System32\rundll32.exe user32.dll, LockWorkStation' și dați acestui shortcut un nume.

- Dacă vedeți că noul shortcut nu are nici un icon, pentru a-l schimba, clic dreapta pe shortcut, mergeți în Properties și alegeți unul potrivit. Un loc bun pentru căutare este fișierul '%SystemRoot%\system32\SHELL32.dll'.

Windows

Undo în Windows Explorer

Una dintre facilitățile cele mai apreciate ale multor aplicații este cea de Undo. Dacă nu știți, și Windows Explorer dispune de această facilitate.

De exemplu, dacă ștergeți accidental un fișier și nu știți unde l-ați aruncat, alegeți Undo din meniul Edit. Dacă ați redenumit un fișier și vreți să îi schimbați la loc numele, alegeți Undo. Puteți folosi și shortcut-ul CTRL-Z.

CHIP Team

Microsoft

Netshell

Recomandările pe care vi le vom face în continuare se referă la avantajul utilizării Windows 2000 Netshell (netsh), un utilitar Microsoft disponibil începând cu Windows 2000, care permite și facilitează conectarea la Internet a laptop-ului dumneavoastră utilizând diferite rețele (cea de la birou, de acasă, de la clienții pe care îi vizitați).

Acest utilitar nu reprezintă numai alternativa la software costisitor, ci și un instrument extrem de folosit pentru persoane active, foarte mobile și flexibile, care interacționează frecvent cu partenerii, clienții actuali sau potențiali, și care utilizează frecvent resursele disponibile prin Internet. Netshell vă oferă posibilitatea de a vă conecta cu multă ușurință, evitând dificultățile de modificare repetată a setărilor plăcii de rețea, în funcție de locația în care vă aflați.

Pașii pe care trebuie să-i urmați în utilizarea Netshell sunt următorii:

Exportați setările plăcii de rețea după următoarea schemă:

```
Start -> Run -> Cmd  
netsh -c interface dump >  
NetworkSettings.txt
```

În acest mod, veți stoca informațiile referitoare la setările de rețea într-un fișier text.

Pentru reîntoarcerea la vechea configurație (necesară într-o locație diferită și salvată deja mai devreme), procedați astfel:

```
Start -> Run -> Cmd  
netsh -f NetworkSettings.txt
```

Destinația și numele fișierului text nu sunt importante. Așadar, puteți crea un număr nelimitat de configurații pe care să le salvați cu nume sugestive (work.txt, home.txt, client1.txt, etc.). Important este să rețineți însă structura comenzii și numele fișierelor de configurare.

În același timp, vă recomandăm să aveți instalate pe calculatorul dumneavoastră ultimele update-uri de securitate, Windows Firewall, Microsoft Antispyware, precum și un antivirus actualizat, pentru a vă proteja cât mai mult cu puțință de riscurile iminente în situația prezentată. Extrem de utilă ar fi și aplicarea unei politici de parole eficiente. În acest scop vă recomandăm:

http://www.microsoft.com/resources/documentation/Windows/XP/all/reskit/en-us/Default.asp?url=/resources/documentation/Windows/XP/all/reskit/en-us/prdp_log_qzuf.asp

Adoptarea unui mod de lucru ca cel descris mai sus nu este recomandabilă în condițiile în care nu sunteți foarte bine protejat din punctul de vedere al securității IT.

Pentru probleme curente în utilizare, vă recomandăm să vizitați:

<http://www.support.microsoft.com/>, site care conține informații punctuale extrem de utile. În cazul în care problema dumneavoastră este una căreia nu reușiți să-i găsiți rezolvarea, puteți apela Microsoft Hotline România, la numărul de telefon (021) 203 61 26 sau prin mail, la pss@open.ro. Utilizatorii care au achiziționat produsul complet, cu licență, pot suna pentru a cere asistență tehnică gratuită.

dicționar

Receptoare de satelit

Access card

Dispozitiv de dimensiuni mici, asemănător cu un card de credit, care se livrează cu receptorul și identifică receptorul de satelit utilizat. Nu se poate folosi împreună cu un alt receptor. Se utilizează pentru obținerea de informații pentru facturarea serviciilor de difuzare de programe plătite.

A/O (Additional Outlet)

leșire a receptorului de satelit la care se poate conecta un alt receptor pentru vizualizarea simultană a două programe diferite cu aceeași antenă.

Azimuth și Elevation

Azimutul și unghiul de înălțare sunt folosite ca sistem de coordonate pentru identificarea poziției în spațiu a unui satelit. Valoarea lor se determină cu ajutorul unor programe specializate, în funcție de coordonatele geografice ale locului unde este amplasată antena de recepție. Ambele valori sunt unghiuri, unul față de direcția nord, iar celălalt față de orizontală. Se folosesc pentru orientarea inițială brută a antenei către un anume satelit.

DSS (Digital Satellite System)

Sistem de difuzare a transmisiunilor TV prin satelit care folosește semnale digitale supuse compresiei prin diverși algoritmi. Nu mai există restricțiile impuse de standardele de transmisiuni TV terestre și pot fi recepționate mai multe canale de sunet de calitate (inclusiv Dolby Digital Surround AC3 sau Dolby Pro Logic Surround).

EPG (Electronic Program Guide)

Sistem de afișare a programelor TV transmise. Unele receptoare le descarcă de fiecare dată din informația primită de la satelit, dar altele memorează datele în memoria internă oferind informații despre programele ce vor fi difuzate în următoarea săptămână, fără așteptare.

IRD (Integrated Receiver Decoder)

Tip de receptor de satelit prevăzut cu decodor pentru recepția canalelor criptate.

L-Band

Banda de frecvențe între 500 MHz și 1,5 GHz. Este folosită pentru transmiterea semnalului de la ieșirea LNB-ului până la receptor.

LNB (Low Noise Block downconverter)

Componentă a sistemului de recepție care se fixează în punctul de câștig maxim al antenei. Sensibilitatea și factorul de zgomot sunt principalele caracteristici ale acestuia și se aleg în funcție pe poziția geografică, dimensiunea reflectorului parabolic și de lungimea cablului până la receptor. Rolul acestuia este de a separa semnalul util de cele parazite și de a face o primă schimbare de frecvență spre banda utilizată de receptorul de satelit. I se mai spune și LNC (Low Noise Converter) sau LNA (Low Noise Amplifier).

OTA (Over The Air)

Termen folosit pentru transmisiunile locale de televiziune prin antene terestre.

Parental Control

Funcție oferită de receptoarele de satelit folosită pentru a restricționa prin parolă vizionarea anumitor programe. Se folosește și termenul Parental Lockout, cu aceeași semnificație.

Polar Mount

Montura polară este un tip de fixare a reflectorului parabolic care se face adaptat în funcție de latitudinea locului.

Scopul său este de a realiza orientarea reflectorului parabolic pe curba corespunzătoare poziției sateliților geostaționari cu un singur element de acționare.

Cu un singur motor, se poate orienta antena stânga/dreapta, unghiul de înălțare obținându-se automat datorită sistemului de montare.

PPV (Pay Per View)

Termen care se referă la programe pentru a căror vizionare trebuie plătită o taxă furnizorului de programe.

PVR (Personal Video Recorder)

Receptor de satelit cu două receptoare interne, care dispune de mediu de stocare pe harddisk pentru înregistrarea digitală a încă unui program în afară de cel vizionat sau pentru înregistrarea simultană a două programe.

RG59 sau RG6

Tipuri de cabluri coaxiale folosite pentru transmisia semnalelor de înaltă frecvență. RG59 este un cablu ieftin care se utilizează pentru distribuirea semnalului video furnizat de receptorul de satelit în interiorul locuinței. RG6 este un cablu cu atenuare redusă la frecvențe înalte folosit pentru conectarea modului LNB, cu dimensiunile astfel calculate încât diametrul conductorului central să permită și alimentarea în curent continuu a LNB-ului.

Satelit geostaționar

Satelit a cărui poziție este fixă relativ cu Pământul.

Pentru această condiție, sateliții trebuie plasați deasupra Ecuatorului la o altitudine precisă, acolo unde forța centrifugă este egală cu forța de atracție a Pământului, aproximativ 36.000 de kilometri.

Satellite Dish

Reflectorul parabolic al antenei, cea mai importantă parte a sistemului de recepție, calitatea semnalului recepționat fiind proporțională cu dimensiunile și calitatea reflectorului.

Există mai multe variante de reflectoare care se deosebesc prin felul și poziția de fixare a LNB-ului în focar. Elementul comun al acestora este forma parabolică a secțiunii reflectorului.

Transponder

Parte a satelitului compusă din receptor, schimbător de frecvență, amplificator și emițător. În mod obișnuit, un satelit de telecomunicații are în jur de 20 de transpondere, dar există sateliți care au 50. Puterea în emisie este între cinci și zece wați, iar frecvențele de lucru corespund domeniului microundelor. Prin compresie digitală se pot transmite mai multe canale pe un singur transponder.

UHF Remote

Telecomandă folosită pentru receptoarele de satelit care folosește frecvențe radio pentru acționarea de la distanță a comenzilor receptorului de satelit aflat în altă încăpere. Acest mod de comunicare între telecomandă și receptor permite montarea receptorului cât mai aproape de LNB.

Weatherization

Protejarea instalației externe de recepție (antena parabolică și LNB-ul) față de factorii de mediu. Se face prin diverse capace sau cutii care protejează echipamentele sensibile.

CHIP Team

Inserenți

Pagina	Firma
23	Agis Computer
9	Asesoft
35	Asesoft
57	Asustek Computer
C2	Comrace Computers
91	Cotidianul
27	Deck Computers
21	Elsaco Electronics
19	Euronewtrading
61	EverIT
25	FIT Distribution
C4	Flamingo Computers
4	Hewlett - Packard Romania
39	Hewlett - Packard Romania
69	IT Works
C3	K Tech Electronics
103	Kingston Technology
59	Kodis
109	Konica Minolta Romania
99	Lahnmedia Press
C1	LG Electronics
11	LG Electronics
89	Omnitech
17	Philips Romania
73	Producton
71	Rompers Grup
33	Romtelecom
85	Sport Total
63	Torent Computers
65	Torent Computers
67	Torent Computers
3	Tornado Systems
15	Xerox Romania

mailbox

Despre condensatori pe Forumul CHIP

„De curând, am descoperit doi pe placa mea de bază. Nu sunt chiar umflați, dar a început să curgă lichidul din ei. Se pot înlocui? Unde mai exact? Dacă placa este în garanție, dar nu îmi face încă probleme, aș putea să mă duc cu ea la firmă?”

Deci să fiu mai clar. Nu sunt umflați, ci doar a curs din ei lichid. Placa este Gigabyte GA-7VAX. Sursa este ceva fantomă (ANS parcă). Cred că din cauza diferențelor de temperatură am probleme cu condensatorii ăia. I-aș putea înlocui eu mai târziu dacă cumva îmi iese placa din garanție, că deocamdată merge perfect. Mulțumesc.”

„Ar trebui lămurite niște lucruri aici. Părearea ta [b]tecnics[/b] trebuie respectată, dar, din păcate, este doar parțial corectă. Condensatorii de pe plăcile de bază din circuitele de tip stabilizator în comutație se încălzesc din cauza puterii disipate pe rezistența serie echivalentă. Principiul de funcționare al acestor surse în comutație se bazează pe existența unei tensiuni de riplu, care poate fi echivalentă (din punctul de vedere al condensatorului) cu o tensiune alternativă aplicată pe borne. Pe un condensator ideal, această tensiune nu are efecte, dar pe unul real, da. Creșterea temperaturii condensatorilor, împreună cu o etanșare de slabă calitate a acestora (prin creșterea presiunii în interior), poate duce la pierderi de electrolit. Un condensator uscat își micșorează valoarea capacității, ceea ce duce la creșterea tensiunii de riplu, care înseamnă în final creșterea puterii disipate pe ceilalți condensatori... deci un efect de avalanșă. O sursă de slabă calitate poate adăuga și ea o altă tensiune de riplu, provenită chiar din comutațiile produse în sursă. Efectul acesteia se cumulează cu cel al tensiunii locale (doar pentru unii dintre condensatori).

Orice posesor de calculator trebuie să-și inspecteze periodic aspectul fizic al condensatorilor de pe placa de bază (ca și gura la dentist). Distrugerea lor, prin creșterea tensiunii de riplu, poate duce la defectarea circuitului în comutație sau chiar a sarcinii respective surse: procesorul.

Alegerea condensatorilor de schimb trebuie făcută după câteva criterii, unul dintre acestea fiind mai puțin cunoscut – factorul de formă (raportul între înălțime și grosime a condensatorului). Aceasta înseamnă că, pe lângă valorile inscripționate pe capsulă: capacitate, tensiune maximă și temperatură maximă (105 grade Celsius), trebuie să alegem acele modele de condensatori care sunt cât mai subțiri și, în consecință, înalți. La aceste modele valoarea ESR (rezistența serie echivalentă) este cea mai mică și sunt buni pentru surse în comutație.

Dacă pe placa de bază există locuri unde nu sunt plantați condensatori, este bine să

montăm condensatori și acolo în cazul în care capacitatea condensatorilor ce pot fi procurați este mai mică decât cea a pieselor originale. Cu alte cuvinte, nu este prea grav, mai ales dacă suma capacităților condensatorilor montați nu este exact cât a celor înlocuiți. Metoda se poate aplica numai dacă există locuri libere unde pot fi montați condensatori în plus. O alegere deșteaptă a cooler-elor de procesor se face și după cum este amplasat procesorul pe placa de bază. Este indicat ca fanțele de ieșire a aerului din radiatorul CPU să fie îndreptate înspre regulatorul tensiunii de core, în special către condensatori. Răcirea acestora este totdeauna binevenită, știind că fiabilitatea acestora este cea mai mică și că aceasta depinde puternic de temperatură. Personal, nu înțeleg efortul unor fabricanți de plăci de bază îndreptat înspre răcirea tranzistorilor CMOS. Acesta nu-și are rostul decât în măsura în care răcirea lor duce și la scăderea temperaturii condensatorilor învecinați. Tranzistoarele CMOS au, pe lângă fiabilitate foarte bună, o temperatură de lucru foarte mare, de până la 150 grade Celsius.

Cu alte cuvinte, acestea se pot desprinde de placa de bază prin topirea aliajului de lipit, fără să se deterioreze. Ca producător, decât să investești în sisteme de răcire, mult mai util este să alegi componente cu timpi de comutație mai mici și, implicit, puteri disipate micșorate, care nu mai necesită răcire.

În concluzie, verificați starea condensatorilor măcar înainte de ieșirea din garanție; cei explodați sau din care a curs electrolit trebuie înlocuiți cât mai repede. Este preferabil ca cel care face înlocuirea lor să știe ce face.”

CHIP Team

Așteptăm mail-urile dumneavoastră pe adresa: redactie@chip.ro

Chestionarul CHIP

Câștigătorii unui abonament pe un an la revista **CHIP** cu DVD

- Teșu Adrian**
Fălticeni, jud. Suceava
- Aioanei Ovidiu**
Fălticeni, jud. Suceava
- Ivanov Andrei**
Galați
- Vasilescu Petrinel**
București
- Beldean Dan Lucian**
Mediaș, jud. Sibiu
- Bobe Aurelian Răzvan**
București
- Candrea Angel Răzvan**
Galați
- Caraman Mihai**
Adjud, jud. Vrancea
- Căldăraru Adrian**
București
- Bradea Ioan Alexandru**
Cluj-Napoca, jud. Cluj

Caută revista **CHIP** în chioșcurile:

, Nobil, NDC, Compress, Anota și la ceilalți difuzori de presă din toată țara.

VOGELBURDA COMMUNICATIONS impressum

Redacția poate fi contactată la:
Telefon: 0268-415158, 418728, 0723-570511, 0744-754983;
Fax: 0268-418728; E-mail: redactie@chip.ro

Adresa redacției: 500010 - Brașov, Str. N.D. Cocea nr.12

Adresa pentru corespondență:

500530 - Brașov, Oficiul Poștal 2, Căsuța Poștală 4

Director General: Dan Bădescu

(dan_badescu@vogelburda.ro)

Director tehnic: Daniel Dănilă Békési

(dan_danila@vogelburda.ro)

Redactor-șef: Decebal Schiller (decebal_schiller@chip.ro)

Redactor-șef adjunct: Cătălina Lazăr

(catalina_lazar@chip.ro)

Secretar general de redacție: Oana Albu

(oana_albu@chip.ro)

Redactori: Codrin Hosu (codrin_hosu@chip.ro),

Marius Ghinea (marius_ghinea@chip.ro),

Mircea Mihălică (mircea_mihalica@chip.ro),

Cătălin Constantin (catalin_constantin@chip.ro),

Ionuț Bălan (ionut_balan@chip.ro)

Corina Călean (corina_calean@chip.ro)

Laborator de testare hardware:

Redactori:

Francisc Kurko (francisc_kurko@chip.ro),

Vasile Prodan (vasile_prodan@chip.ro)

Titus Bălan (titus_balan@chip.ro),

Marius Silviu Enache (marius_enache@chip.ro),

Mihai Bărbat (mihai_barbat@chip.ro).

Laborator de testare software:

Ionuț Bălan, Cătălin Constantin

Grafică, DTP:

Adrian Popa (adi_popa@chip.ro), Ilie Popa (ilie_popa@chip.ro)

CHIP online:

Lucian Bitai (lucian_bitai@chip.ro)

CHIP CD/DVD:

Ionuț Bălan, Cătălin Constantin

Contabilitate și administrație:

Maria Parge, Eva Szaszka (contabilitate@vogelburda.ro)

Reclama:

Zsolt Bodola (zsolt_bodola@vogelburda.ro),

Cristian Pop (cristian_pop@vogelburda.ro)

Csilla Sandor (csilla_sandor@vogelburda.ro)

Marketing:

Leonte Mărginean (leonte_marginean@vogelburda.ro),

Geanina Perju (geanina_perju@vogelburda.ro)

Distribuție și abonamente:

Ioana Bădescu (ioana_badescu@vogelburda.ro),

Ioan Soiu (iancu_soiu@vogelburda.ro)

Alex Draghini (alex_draghini@vogelburda.ro)

Reprezentanța București

Adresa: Str. Izvor nr. 78 et. 2, Sector 5

Mihai Bădescu (mihai_badescu@vogelburda.ro)

Telefon: 0722 - 270475; 021 - 4110076

HOTLINE Abonamente: 0268-415158

Luni - Vineri, orele 10-17

Persoanele fizice și juridice se pot abona utilizând talonul din revistă sau direct la sediul redacției. Plata abonamentului se face prin mandat postal pe numele Ioana Bădescu, O.P. 2, C.P. 4, 500530 Brașov, sau prin ordin de plată în contul „Vogel Burda Communications” deschis la ABN AMRO BANK Brașov RO71ABNA0800264100060476 sau Cont Trezorerie Brașov nr. RO90TREZ1315069XX000746. Toate solicitările se vor face la Oficiul Poștal 2, Căsuța Poștală 4, 500530 Brașov.

Montaj și tipar: Veszpremi Nyomda Rt., Veszprem, Ungaria

CHIP Computer & Communications este membru fondator al Biroului Român de Audit al Tirajelor (BRAT). Publicație auditată pe perioada ianuarie - iunie 2004.

Acestă ediție a revistei CHIP Computer & Communications a fost publicată în 35.000 de exemplare.

Relații internaționale:

<http://www.chip.ro/html/about/international.php3>

Editura: Vogel Burda Communications S.R.L.

Sediul editurii: 500010-Brașov Str. N.D. Cocea nr.12

Publicație ce beneficiază de rezultate de audiență conform Studiului Național de Audiență.

Conform cifrelor SNA (perioada de măsurare februarie 2004 - februarie 2005), revista CHIP are 221.000 de cititori/număr.

Copyright: În România: VogelBurda Communications S.R.L. Brașov
În Germania: Vogel Burda Holding GmbH, München
Dr. Markus Witt
Josef Zach

ISSN 1453-7079

Manuscrisele, inclusiv în format electronic, expediate redacției devin proprietatea editurii. Editura își rezervă dreptul de modificare a materialelor primite, precum și a datei de apariție. Reproducerea integrală sau parțială a articolelor, informațiilor sau a imaginilor apărute în revistă este permisă numai cu acordul scris al editurii. Redacția nu își asumă răspunderea pentru greșeli și inadvertențe apărute în materialele colaboratorilor și ale inserțiilor.

ÎN NUMĂRUL URMĂTOR:

Test comparativ

Memorii

Aveți ocazia de a trece în revistă cele mai noi și mai performante soluții DDRAM și DDRAM II. În înfruntare se vor afla kit-uri Dual Channel având capacitatea de minimum 512 MB per modul.

Putere pentru W-LAN

Tips&tricks pentru optimizarea rețelei wireless.

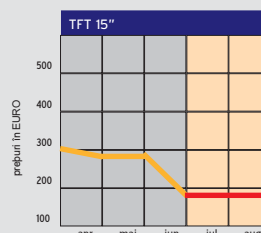
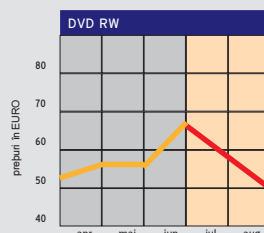
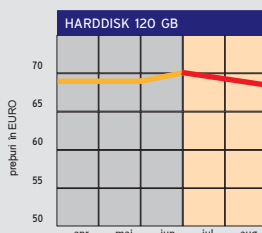
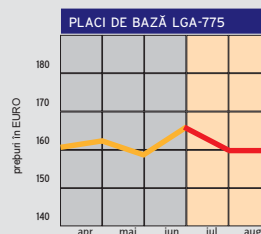
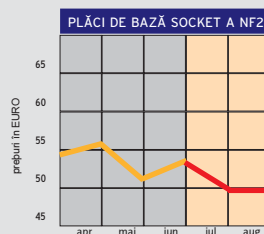
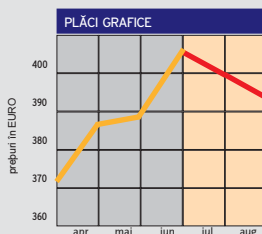
Specializări Linux

În numărul următor vă vom prezenta o serie de distribuții Linux specializate pentru diferite scopuri: firewall, server de fișiere, server de e-mail și multe altele. Unul dintre avantajele lor majore este că pot fi rulate pe sisteme de generație mai veche.

Componente

Proгноza CHIP pe următoarele două luni

Revista CHIP vă oferă lunar părerea sa asupra evoluției prețurilor la componente. Aceasta se întâmplă pe baza evoluției prețurilor din lunile anterioare, precum și pe baza semnalelor din piața internă și internațională.

Cunoscând dinamica acestor prețuri, veți putea achiziționa componentele necesare la prețul corect sau vă veți putea planifica o achiziție viitoare.

Sperăm că această rubrică vă este de un real folos.

CHIP Team

